Holden#Modern

Dostlar Arasında

Hal Ebbott

Çeviren Meltem Yılmaz Deniz

holden

holden

“İyi okur, kitabını bulur.”

Holden Modern #20
© Holden Kitap, 2026

DOSTLAR ARASINDA
Hal Ebbott

Özgün Adı
Among Friends

Copyright © 2025 by Hal Ebbott

Bu eserin Türkçe yayın hakları Curtis Brown aracılığı ile alınmıştır

İlk Basım Nisan 2026

Yayın Yönetmeni Baran Güzel
Çeviren Meltem Yılmaz Deniz
Yayına Hazırlayan Ümit Mutlu
Kapak Hamdi Akçay
Sayfa Tasarımı Deniz Tugay

ISBN 978-625-5539-17-5

Baskı ve Cilt Çınar Matbaacılık Yayıncılık
Adres: İkitelli OSB Mah. Çevre Sosyal Tesisler Sok. No: 3/1B1
Başakşehir/İstanbul Matbaa sertifika no: 45103

Holden Kitap
Caferağa Mah. Hacı Şükrü Sok. No: 46/5 Kadıköy/İstanbul
e-posta holden@holdenkitap.com
Yayınevi Sertifika No 45027

@holdenkitap
www.holdenkitap.com

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

DOSTLAR ARASINDA

Hal Ebbott

Çeviren
Meltem Yılmaz Deniz

Roman

holden

Hal Ebbott

Hal Ebbott, Vermont Studio Center'ın bir üyesidir ve New School Güzel Sanatlar Yüksek Lisansı programını Başkanlık Bursu ile tamamlamıştır. *Dostlar Arasında* ilk romanıdır. New York'ta yaşamaktadır.

Meltem Yılmaz Deniz

1986'da İstanbul'da dünyaya geldi. 2008'de İstanbul Kültür Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Bir devlet okulunda öğretmen. 2019'dan beri çevirmenlik yapıyor. Yayınevimiz için çevirdiği diğer kitaplar: Daniel Mason, *Kuzey Ormanları*, *Piyano Akortçusu*; Herbert Clyde Lewis, *Gemiden Düşen Adam*.

Hayattaki gerçek cehennem,
herkesin kendince bir nedeni olmasıdır.
– Jean Renoir

I

Uzakta gençler özenle biçilmiş çimlerde koşturuyorlardı. Top nereye gideceğini önceden biliyor gibiydi. Gömlekleri terden üzerlerine yapışmıştı. Bir süre sonra top oynamayı bırakıp ışıl ışıl ama bitkin gülümsemeleriyle tepeye tırmanmaya başladılar. Yolda itişip kakışıyorlardı. Grup, bir sevgi göstergesi olarak onu aralarına almıştı.

Amos, grubun ittelediği oğlanı inceledi. Oğlan hızlı ve rahat adımlarla ilerliyordu, kahverengi gözleriyle kampüsü sahiplenmiş gibiydi. Pek bir şey söylemese de sessizliği onu önemsiz kılmıyordu. Varlığı öyle aşikârdı ki fark edilmesine gerek yoktu.

Askerler gibi tepsilerine eğilip yemeklerini yerken biri ona bir elma fırlattı ve Ford! diye seslendi. Oğlan elmayı havada yakaladı, kocaman, sert bir ısırık alıp pat diye masaya koydu. Diğerleri güldü. Elmanın eti inci gibi parlıyordu.

Sahada, doğuştan yetenekli bir çocuğun çaba gerektirmeyen inceliğiyle hareket ediyordu, doğal ve kendi halindeydi. Amos ondan iyiydi, o zamanlar bundan gurur duymuştu. Ama şimdi, yanında yürürken gösterdiği çabadan utanıyordu. Ter atarak geçirdiği yaz saatleri giderek hem vazgeçilmez hem de nahoş geliyordu.

Etraflarını çevreleyen kampüs ağustos güneşi altında hareketsizdi. Çimenliklerdeki patikalar bomboştu. Sadece sporcular geri dönmüştü, gruplar halinde dolaşıyorlardı, uzaktan sesleri işitiliyordu.

"Bu benimki," dedi oğlan.

Diğer çocuklar başlarıyla onaylayıp yürümeye devam ettiler. Sonra Amos buranın kendi yatakhanesi olduğunu hatırladı. Koşup geri döndü.

"Burada mı kalıyorsun?" diye sordu oğlan.

"Aynen." Amos, çiftliğine bakan bir ihtiyar gibi gözlerini kısmıştı. "Bu sabahtan beri öyle."

Oğlan hafifçe gülümsedi ve eldiven şeklinde bronzlaşmış sıcak elini uzattı. "Emerson."

"Adın Ford değil miydi?"

"İkisi de olur."

"Amos."

"Demek lambaları getiren çocuk sensin."

"Oda arkadaşı mıyız?"

Oğlan, eliyle gösterdi ve "Aynen," dedi Amos yürümeye devam ederken. "Bu sabahtan beri."

1

Planladıkları saatte yola çıkmışlardı, iyi de vakit geçiriyorlardı. Gökyüzü gergin bir çarşaf gibi üstlerinde uzanıyordu. Yol açıktı, katedral mavisi soğuk bir ışıkla aydınlanıyordu. Amos pek araba kullanmazdı ama sevdiği bir şeydi bu. Arabanın keyif veren virajlarla onları içine alması, yolun ayağının altında kayıp gitmesi...

Arazi camdan hızla geçiyordu, birbiri ardına ağaçlar, arada bir kaya parçası. Bir ahırın yaklaşıp gözden kayboluşunu izledi. Solgun kiremitler, verandada odun yığınları. Ekimin başlarıydı. Yaz bozguna uğramıştı ama kışın ölümcül soğuğu henüz akşam saatlerini kuşatmamıştı. Her şey uyumlu ve huzurlu görünüyordu. Önlerinde daha pek çok güzel gün vardı.

Claire içini çekti ve kitabını kapattı. Amos dönüp onun dizine dokundu. Claire gülümsemekle yetindi ve başını cama yasladı.

Anna arkadan onları izliyordu. "Yağmur yağarsa sinemaya gidebilir miyiz?"

Babasının söyleyecek bir şeyler bulmaya çalıştığını görebiliyordu.

"Yağmur mu yağacakmış?" diye sordu Amos.

Claire başını kaldırdı. "Yağarsa, ne kadar hazırlıksız yakalanmış olacağın aklına gelmedi mi hiç?"

Azarlaması şefkatten yoksun değildi Claire'in. Amos'ın, önemli bir şeyi yanına almayı unuttuğu zamanlardaki

sakinliği hoşuna bile gidiyordu hatta. Yine de dikkatsizliği yüzünden uygunsuz giyindiği zamanlar oluyordu ve bu durum Claire'i öfkelendiriyordu. O zaman onu neredeyse bir çocukmuş ya da çenesini kapamayan bir sarhoşmuş gibi tokatlamak istiyordu. Bir bakıma, ciddiyetsiz bir insan gibi görünüyordu.

Amos geçiştirdi. "Öyle mi?"

Anna omuz silkti.

"Her neyse," dedi Claire. "Şeker yemek yok. Dişçin söyledi."

Amos homurdandı.

"Ne?" dedi Anna. "Babanın dişi ağrıyordu. Ölüyormuş gibi hissetmiş."

Amos bunu yorumda bulunmadan geçiştirdi. Dikiz aynasından Anna'ya baktı. O da ona bakıyordu. Sanki biri ondan müziği kısmasını istemiş gibi yüzünü buruşturup kaşlarını çattı. Claire'in bakışı yüzünü aydınlattı.

"Yağmur yağmayacak," dedi Amos. "Onun doğum gününde mümkün değil. Emerson buna asla müsaade etmez."

O sabah, asistanı dişçiyi çağırmaya gittiğinde Amos dişçi koltuğunun kenarına ilişmişti. Onu buraya getiren şey, lavaboda gördüğü kan ve çenesinin arkasındaki küçük şişlikti. Şişlik. Telefonda böyle ifade etmişti. Küçük bir tepe gibi. Neyi söylemekten kaçınmıştı telefonda? Kitle, tabii ki. Çünkü vücudunuzda bir kitle bulduğunuzda peşinden ne geleceğini herkes bilirdi ve kan tükürmek filmlerde birinin öleceğinin malum işaretiydi.

Claire ona önemli bir şey olmadığına dair güvence vermişti.

"Ben doktorum," demişti Claire.

"Aynı zamanda karımsın," diye karşılık vermişti Amos. "Tarafsız bir görüşe ihtiyacım var."

"Bana güvenmen için bir neden daha. Öyle olmasa *benim* panik yapmam gerekmez mi?"

O an makul bir argüman gibi gelmişti. Amos, altındaki koltuğun gıcırtısını duyduğunda odanın ne kadar sessiz ve boş olduğunu fark etti. Evet, diye düşündü, paniklerdi.

"Amos," dedi Dr. Phillips kapıdan içeri girerken. Elini masaya uzattı. "Diş ipi?"

Amos başını salladı. "Tabii, gerçek benle tanışmanız daha iyi."[1]

"Pekâlâ," dedi adam ifadesiz bir şekilde. "Bir bakalım."

Amos geriye yaslandı. Tuhaf bir şaka olduğunu kabul etti. Komik miydi? Evet, bir bakıma, çok olmasa da yeterince komikti. Bir dişçi muayenehanesi için öyle. Ne bekliyordu ki? Sanki insanlar bundan daha iyi şakalar yapıyordu. Kendini kime açıklıyordu? Neden bir şey söylemeden duramamıştı ki?

O an zihni, düşünceleri ve eylemleri, gözlemleri ve espriler arasında gidip gelmeye başladı. Elbisesinin düğmeleriyle uğraşan bir çocuğun çaresiz parmakları gibi el yordamıyla ilerliyordu. Dişçi ne yaptığını biliyordu; gülümsüyor, kahkaha atıyor, ince iğnelemeler yapıyordu. Bana bir bak, ne kadar basit bir gösteri, ne kadar rahatım, demek istiyordu. Her şey umut verici, korku dolu ve boştu.

Bir süre sonra adam geri çekildi ve dönüp uzaklaştı.

"Endişelenecek bir şey yok," dedi.

Amos sakin görünmek istiyordu ama elinde değildi, heyecan ve aynı anda gelen rahatlama hissiyle tüyleri ürpermişti.

"Hiçbir şey mi?" diye sordu.

---

1 Doktor, Amos adlı diş ipi markasına dayalı bir espri yapıyor. (e.n.)

"Görünen o ki yirmilik dişlerinin hiçbirini çektirmemişsin," dedi eldivenlerini kapının yanındaki çöp kutusuna atarken.

"Evet," dedi Amos, "annem..."

Ama Amos kendi sözlerini bile dinlemeyi bırakmıştı. Odanın atmosferi birden capcanlı, hatta sıcak görünmeye başladı. Her şey rutine dönmüştü.

Artık dişçiye ihtiyacı kalmamıştı. İşine geri dönecekti. Emerson'ı arayacaktı. Her şeyin yolunda olduğunu –ve olacağını– söyleyecekti ona.

Anna dizindeki küçük bir beni inceledi, sonra arkasına yaslandı. Sağ tarafında, son zamanlarda yanında bulundurduğu kalın, pahalı ve çoğu sayfası boş duran eskiz defteri vardı. Kapağına dokundu. Henüz bundan utanmıyordu. Kim olacağını bulma konusunda bunun hâlâ bir rolü olduğuna inanıyordu.

Ağaçlar yol boyunca uzanıyordu. Araba onların arasında yüzüyor gibiydi. Bir noktadan sonra şehir geride kalmıştı, artık yemyeşil, harika bir arazi uzanıyordu önlerinde. Sıkıcı sokakları düşünmek zorlaştı, güvercin sesleri azalarak kayboldu. Anna camı açtı.

Claire kitaptan başını kaldırdı. "Açmasan olmaz mı?"

"Ama çok güzel kokuyor."

Annesi bir şey demedi. Birkaç saniye sonra Anna camı kapattı, rüzgârın uğultusu camın dışında kaldı.

"Ne zamandan beri korkuyordun?" diye sordu Anna.

"Ne?" dedi Claire.

"Sana değil, babama dedim. Dişiyle ilgili."

"Ah, fındıkfarem. Korkmadım. Sadece..." Bir an kendi babasının kangrenli bacağı gözünün önüne geldi. "Sadece emin olmak istedim."

Anna pek ikna olmamış gibiydi. Amos, kızının zaten bildiklerine bir şeyler eklemeyi düşündü. O doğmadan önce ölen büyükbabasından, nasıl göründüğünden, oturma odasında uzanırken kemiklerinin tümörlerle kaplı olduğundan, baldırının güneşte çürümeye terk edilmiş bir su kabağına benzediğinden bahsetmeyi düşündü. Belki de devam ederdi; ucuz çam tabutunun etrafında nasıl dizildiklerini anlatırken, annesi "Daha iyi bir tabuta tabii ki para yetmedi, hayatta hiçbir şeyi düzgün yapmamıştı ki!" diye feryat etmeseydi, tabutun ucuzluğunun onu bu kadar sarsmayacağını anlatırdı.

Kısa sürerdi. Amos uygun detaylarla gerçeği yansıtan bir tablo çizebilirdi. Babam, kendi trajik sonunu hazırlayacak kadar umursamaz bir adam; iki kez boşanmış, içki ve sigara içen, ölene kadar kendini yiyip bitiren biri. Öldüğünde altmış iki yaşındaydı. Yorgun gözleri geceleyin sönmeye bırakılmış kor gibiydi, dolabında faturaları biriktirdiği bir kutu vardı. Ben mi? Cılız bir kahkaha. O bahar yirmi yaşıma girmiştim. Yatağını attığımızda şilte karınca doluydu.

Amos, bunları anlatırken Anna'nın yüzünün alacağı şekli gözünde canlandırabiliyordu. Ciddi, biraz da şaşkın. Claire'inkini de canlandırabiliyordu. Öfkeyle karışık bir şaşkınlık. Bunu daha önce de dinlemişti, çok uzun zaman önce dirseklerine yaslanıp çarşafların arasında birbirlerine geçmişlerini anlattıkları zaman. Ama uzun zaman önceydi gerçekten, artık buna gerek yoktu. Anna'nın ifadesi, ona neden bunları anlattığını sorar gibi olacaktı.

Amos'ın cevap bulamadığı bir soruydu bu. Bazen, kızıyla her şeyi paylaşması gerektiğini hissederdi. Paylaşma isteği, itiraf etme ihtiyacı gibi güçlü bir istekti.

Yine de çok güzel bir gündü. Hep birlikte en iyi arkadaşının doğum gününü kutlamaya gidiyorlardı. Katılacakları bu

etkinlik olmasa sıradan bir hafta sonu olabilirdi, çünkü bu, kendisinin şekillendirdiği bir dünyaydı, dışına çıkıp kendi kendine yarattığı bir dünya. O halde geçmişin kokuşmuş bir parçasını mezardan çıkarmakla eline ne geçecekti ki? Hiçbir şey. Neredeyse hiçbir şey. Bu düşünceyi bir kenara bıraktı, onun yerine kendi kendine gülümsedi, ağaçlara ve arabadaki sakin, huzurlu ortama baktı.

Amos, Claire'in ona baktığını hissetti.

"İyi ki gidiyoruz," dedi Claire. "Önemsemiyor gibi görünmeye çalışıyor. Ama..."

Amos gülümsedi ve başını salladı. Gelecek hafta Emerson'ın elli ikinci yaşına yakışır bir parti verilecekti. Üzerlerinde rahat pantolonlarıyla arkadaşları ve meslektaşları, barda ise midyeler ve soğan turşuları... Mühim değildi. Doğum günü pazar günüydü, aklında yer edecek gün o gün olacaktı. Ses çıkaran oyuncaklar, parti şapkaları, rafadan yumurtanın tepesine saplanmış bir mum...

Arka koltuktaki Anna esnedi. Claire kollarını öne uzatıp torpidoya vurdu. Aileler asla sessiz kalamazlar. Kökler, nefesler konuşur.

Her biri bu yolculuğu kendisine özgü şekilde hatırlayacaktı. Sıradanlığına şaşıracak, başka izler arayacaklardı. Bir şeyler çoktan kırılmış mıydı? Çoktan ellerinden kayıp gitmiş miydi? Merak edeceklerdi. Ama hiçbir fikirleri olmayacaktı.

Claire, Amos'a döndü. "Gemiyi idare ettiğin için teşekkürler."

Amos elini onun bacağına koydu. Claire dizlerinin arasına sıkıştırmak için bacaklarını oynattı. Araba yolda ilerliyordu. Amos da arabası gibi bu engebesiz, dümdüz yolda ilerlediğini hissetti.

2

Emerson içeri girdiğinde karısını öptü, yapılması gerektiği gibi. Oysa karısının boş bir kâseyle mutfak masasında boş gözlerle oturması, Emerson'a onu tokatlasa bile farkına varmayacağını düşündürmüştü. Sesiyle irkildi kadın. Emerson'ın dudakları usulca saçlarına dokundu.

"Evrenin sırrını çözdün mü bari?"

Retsy ona Emerson'ın hem saygı duyduğu hem de bir bakıma sevdiği türden bir bakış attı. Kayıtsız bir küçümsemeydi bu. Retsy'nin onu tamamen küçümsediğini düşünmüyordu ama zaman zaman hissettiği tiksinmeyi böyle pervasızca ifade edebilmesi Emerson'a ilkel ve tensel boyutta çekici geliyordu. Onu bir kez daha öptü, bu kez içtenlikle ve ona kazayı anlattı.

Üst kata çıktı, kazağını ve pantolonunu çıkardı, kemer tokası hafifçe yere değiyordu. Aslında üstünü değiştirmesine gerek yoktu, şehirden gelmesine rağmen ofiste takım elbise giymemişti ve giyeceği şey çıkardıklarından pek de farklı olmayacaktı.

Emerson, misafirlerini kabul etmeden en az bir iki gün öncesinde evde bulunmayı tercih ederdi. Önceden evde olmak, kapıyı açtığında, omuzlarına dostça vurduğunda ve çocuklarını kucaklayıp havaya kaldırdığında, özünde oraya ait olduğunu belli ediyordu ve misafirleri gittiğinde bile onun orada kalacağını gösteriyordu. Gereksiz görünen kıyafet değişikliği de belki bir bakıma bu etkiyi elde etme çabasıydı.

Kendisinden bekleneceği gibi giyinmişti. Kıyafetlere, fikirlere bürünür gibi bürünüyordu; seçimlerinde net olan

birinin özgüveniyle. Bacakları, kolları. Kaslarındaki hafif kıpırtı, saklı bir gücün varlığını ele veriyordu. Ağzı biraz daha geniş olsa orantısızlık hissi yaratabilirdi ama aslında gülümsemesi insanı kucaklar gibiydi: göz kamaştıran dişler, bir kumaş kıvrımını andıran ihtişamlı dudaklar, insanın inanmak istediği bir gülümseme. Yalnızca bir erkeğe ait olabilecek türdendi; geçmişin izlerinden uzak, dünyadan habersiz görünüyordu.

Fakat şimdi gülümsemiyordu. Pantolonunu giyerken, olanlarla ilgili ne düşüneceğini anlayabilmek için Amos'ın bir an önce gelmesini diliyordu. Arabasıyla bir kadına çarpmıştı. Kadın ölmemişti ve genel kanaat iyi olacağı yönündeydi ama yine de önemli bir şeydi, değil mi? Ayrıca, olaydan sonra ortaya çıkan detaylar, kendi başına düşünmek istemediği ve cevabı kolay olmayan sorular doğurmuştu.

Retsy'nin söyledikleri doğruydu, beklenen şeyleri söylemişti ama bunların ötesine geçemiyordu. Düşünme meselesine gelince, etrafı toparlayan ama asla gerçek anlamda temizlik yapmayan birine benziyordu. İçinden güldü. Zekice bir benzetmeydi. Evet, biraz acımasızdı ama hakikat dediğin çoğu zaman acımasız olmaz mıydı zaten? Hatta bir gün bunu ağzından kaçırabileceğini düşündü.

Neyse ki Amos vardı. Arkadaşını düşünürken durakladı, gözü ambara takıldı. Keyfi yerine geldi. İçi huzurla doldu. Amos'ta insanın içini arındıran bir şey vardı. Onunla geçirilen zaman, tozlanmış camlara sürülen nemli bir bez gibiydi, dünyanın gözden kaçan detaylarını bir bir ortaya çıkarıyordu. Bunu ona söylemeliyim, diye düşündü Emerson. Ne düşündüğünü neden söylemesindi ki?

Ah, ama Amos bunu zaten biliyordu. Üniversite yıllarından beri, üniversitenin ilk gününden beri süren bir dostlukları vardı. Birbirlerine her şeyi anlatırlardı, birbirlerine sıkıca

sarılırlardı. Erkekler arasında görülenin aksine daha samimi, ironik olmayan, gerçek, sevgi dolu kucaklaşmaları vardı. İnsanlar onlara imrenir, kendi dostluklarıyla kıyaslarlardı. Ona, "Benim Amos'ım," diyenler de olurdu belki. Elbette bu doğru değildi ama yine de Emerson böyle düşünmelerine müsaade ederdi.

Sophie'nin duvarın öte yanından Retsy'ye seslendiğini duydu. Ses tonu onu gülümsetti. Kavga etmiyor olsalar da sesinde bir gerginlik vardı. Sophie on altı yaşına yeni basmıştı ama "anne" kelimesini kol boyu uzaklıkta tuttuğu kirli bir paçavraymışçasına söylemeye başlamıştı çoktan.

"Bana çok kötü davranıyor," diye yakınmıştı Retsy bir süre önce ona. "Ah, hadi ama," deyip dizini okşamıştı Emerson. "Amos, Anna'nın da Claire'e aynı şekilde davrandığını söylüyor," diye ekledi ve büyük savaşların tarihiyle ilgili kitabını okumaya devam etti. Emerson, sayfayı çevirirken eğer şartlar gerektirseydi kendisinin de benzer bir deha sergileyip sergileyemeyeceğini düşündü.

Sophie hızlıca merdivenlerden iniyordu, çoraplı ayaklarının çıkardığı hafif sesten anladı Emerson aşağı indiğini. Parmaklarının ucunda, korkulukları tutarak indiğini gözünde canlandırabiliyordu. Manşetlerini çekip avuçlarını yokladı. Bir kez bile aynaya bakmamıştı. Kibirliydi, üstelik güçlü bir kibirdi bu. Nasıl göründüğünün üzerinde durmadı, onaya ihtiyacı yoktu.

Aşağı inecek ve birbirlerini boğazlamadıklarından emin olacaktı. Eğer durum buysa onları ayırıp havayı yumuşatacaktı. Hâlâ Sophie'yi omuzlarına alacak kadar güçlüydü. Sophie bundan nefret ettiğini söylese de o bundan emin değildi. Hem zaten doğum günüydü, kızını seviyordu ve bu eğlenceliydi.

3

Araba ormanın içinden bir yılan gibi kıvrılarak ilerliyordu. Sarı yol çizgileri çatlamaya başlamıştı ama asfalt hâlâ pürüzsüzdü. Yol arazinin üzerinde kendiliğinden açılıyor gibiydi. Toprak fırtına sonrası gelen uyuşuklukla yolun iki yanına uzanmıştı adeta. Bitkin, mahmur, dingin.

Ağaçlar zaman zaman gözden kayboluyor ve büyük nehrin kaygan, gri bir balığın pulları gibi parıldayan suları görünür oluyordu. Bir kasabaya yaklaştılar. Önünde tebeşirle fiyatları yazılı sebzelerin istiflendiği barakalardan oluşan bir kasabaydı bu, para kasası niyetine kullanılan kupaların başında duran kimse yoktu.

Yol uzayıp gitti, önce alçaldı, sonra bir uçurum boyunca yükseldi. Yamacın ucunda uyarı levhası olmasa oradan ilk kez geçenlerin yolu kaçıracağı kadar keskin bir viraj vardı. Zemin lastiklerin altında gıcırdadı, yoldaki çıkıntılar bagajdaki çantaları yerinden oynattı. Komşu evdeki köpek onları duyar duymaz dışarı fırladı, havlayıp kuyruğunu sallayarak peşlerinden gitti. Çalılardan havalanan kuşlar gökyüzünü beneklendirdi.

"Şimdiden içimi bir huzur kapladı," dedi Claire.

"Harika," dedi Anna. "Seni böyle daha çok seviyorum."

"Hanımlar, varış noktanız sağda," dedi Amos.

Ev bir hüküm gibi, bir kitabın son cümlesi gibi orada öylece duruyordu. Gri taşlar çatının kenarına kadar tırmanıyordu.

Kapısı yeşildi, pencereleri çoklu camlarla bölünmüştü. Ormana bakan tarafta bir ahır vardı, iki yanı açıktı ve bakınca orman orada bir kare halinde görünüyordu. Avludaki çimler uzamaya bırakılmıştı. Köpeğe fırlatılan top çimenlerin arasında kayboldu. Köpek etrafa bakındı, döndü, tekrar bakındı.

Yılların kokusu sinmişti içeriye. Bazı odalar yerin altındaymış gibi hissettiriyordu. Karanlık, serin ve nemliydi. Diğer odalarda ise ışık duvarlara süzülüp her köşeyi aydınlatıyor, menteşeleri ısıtıyordu. Merdivenlerin dibinde ayaklı bir duvar saati vardı. Pencereden hoş bir esinti doluyordu içeri, dost sohbeti kadar hoş bir esinti. Her şeyde bir kesinlik vardı. Günler yemyeşil ve çakıl taşları kadar pürüzsüzdü.

Emerson, Claire'i kucakladı ve uzattığı şarap şişesini aldı. Şişeyi Retsy'ye verdi, Retsy şarabın akşam yemeğiyle sunulup sunulmayacağını soran bir ifadeyle baktı. Claire olur anlamında başını salladı.

Işık, saat, her şey tanıdıktı. Beş. Beş buçuk. Heyecanın ve dinginliğin saati, hiçbir şeyin henüz başlamadığı saatler. Raftan indirilen bardakların, gelenlerin, alaca karanlıktan içeri girenlerin sesi.

Sophie, Anna'ya baktı, sevinçle omuzlarını kaldırdı, bir kez daha bir araya gelmiş olmaktan mutluydu. Hiç konuşmadan merdivenleri çıktılar. İçeri giren son kişi Amos oldu.

"Merhabalar, merhabalar," dedi Amos. "Sana da merhaba," dedi köpeğe dönüp.

Retsy omuzuna hafifçe dokunarak yanağını öptü.

"Ah, affedersin. Dişinde sorun mu var?"

"Hayır, pek sayılmaz," dedi Amos. Claire'in hemen yanında olduğunu hissetti. "Önemli bir şey değil."

"İyi bari," dedi Retsy hafif bir gülümsemeyle.

Claire, Amos'ın bacağının arkasını çimdikledi. "Yine de temkinli yaklaştığın için teşekkürler," diye ekledi.

"Hazır konusu açılmışken..." diye söze başladı Retsy.

"Oturana kadar bekle," dedi Emerson.

Emerson onun arkasında duruyordu ve bir an için Retsy, Claire'in gözüne son derece ufak göründü, neredeyse oyuncak bir bebek gibi. Emerson'ın kendi elleriyle yarattığı narin bir varlık gibi.

"Pekâlâ," diye devam etti Emerson, artık asıl meseleye geçebileceklerini ima ederek. Claire'in omuzlarını kuzenlerinki gibi bir içtenlikle kavrayıp Amos'a döndü.

"Yolculuk rahat geçti mi?"

"Ah!" diye bağırdı Retsy cılız bir sesle. Çok geçmeden yere bir ışıltı yayıldı. Cam parçaları her yere saçılmış, şişenin etiketi yırtılmıştı. Retsy eğilip parçalardan birini almaya davrandı.

"Dur," dedi Emerson ve perde çekermişçesine kenara çekti karısını. "Elini keseceksin."

Retsy hafifçe sendeleyerek ayağa kalktı. Omuzlarını silkip kendini toparladı. Sonra Claire'a döndü ve yapmacık şekilde gülümsedi.

"Güzel olacağını düşünmüştüm, hoş bir başlangıç yapmak istedim. Hem, Emerson hep bana varlığımı hissettirmemi söyler."

"Ben mi?" dedi Emerson. Geniş sırtı gömleğini dolduruyordu.

"Çok özür dilerim," diye devam etti Retsy. "Güzel görünüyordu, gerçekten. Ayakkabıların da..."

"İşte tam da bu yüzden hep beyaz şarap hediye ederiz," diyerek gülümsedi Claire hoş bir ifadeyle.

Emerson'ın Retsy'yi o şekilde kenara itişi abartılıydı, hatta biraz da acımasız. Yine de Claire bu harekette tuhaf bir

çekicilik bulmuştu, hem cezalandıran hem de koruyan bir tavır. Ve her nasılsa, yanlış görünmüyordu.

Amos elinde bir sürü kâğıt havluyla geri döndü.

"Reklamdakinden daha emiciler."

Hepsi ona bakıyordu. Emerson gülümseyip başını salladı.

İkisini izlerken –biri hızla ve kendinden emin şekilde kırıkları topluyor, diğeri ise yerdeki şarabı siliyordu– Claire bunun makul bir iş bölümü olduğunu düşündü. Sonra bu fikrin içinde bir anlam olduğunu fark etti. Ama çok geçmeden bu düşünce kayboldu ve duruma biraz güldü. Ne de olsa kocasının söylediği şey komikti, neden gülmeyecekti ki?

"Doğum günümde ne istediğimi biliyor musun?" dedi Emerson ayağa kalkarken. Ellerini pantolonuna siliyordu. "Bir faraş. Hatta bir süpürge."

Retsy çantalarını işaret etti, sonra dışarı çıktı. "Hadi ama, hadi. Kuralları biliyorsun."

O gittikten sonra Emerson, dilini iki parmağının arasında kan sızan noktaya değdirdi.

"Hey, Diş Perisi," dedi. Elini uzatıp Amos'ın yanağına dokundu. "Korkuttun bizi amına koyayım."

4

Emerson içkileri hazırlarken Amos onu izliyordu. Emerson'ın arkası dönüktü. Müzik çalıyordu, yaylılar, bir kadın sesi. Emerson şişelerden birini havaya kaldırıp etiketini gösterdi.

"Harika," dedi Amos.

"Buz?"

"Hayır."

"Su?"

"Hayır. Evet, çok az."

Emerson bunu öğrencilik yıllarında da yapardı. Aynı jestler, aynı sorular... Amos o zamanlar da bir tür geçiş ânına tanıklık ettiğini hissederdi. Babasının içkisini babasının bardaklarına dolduran çocukla, tamamen rol yaptığı şeye dönüşen bir adam arasında bir yerde olduğuna. Şimdi, işte buradaydılar. Burası onun en başından beri ait olması gereken yerdi. Duvarlarda oymalı çerçeveler vardı ve mobilyalar kilise sıraları gibi koyu renkli ve ağırdı.

"Bu ne?" diye sordu Amos.

Masaya yaslanmış, ambalajı açılmamış bir tuvalden bahsediyordu.

Emerson omuz silkti.

Amos gülümsedi. "Zor bir hafta mıydı?"

"Pek sayılmaz."

İkisi de güldü.

"Al," dedi Emerson kadehi uzatarak.

Amos kadehi alıp oturdu. "Tanrım, burada olmak ne güzel," dedi kadehinden bir yudum alarak. "Paula'dan bu yana bir gelişme var mı?"

Emerson güldü. Bu konuyu öğle arasında konuşmuşlardı, Emerson telefonda, temizlikçi kadına yazdığı çekteki el yazısının bankada okunamayacak kadar kötü olduğundan asistanına yeniden yazdırmak zorunda kaldığını anlatmıştı utana sıkıla. Amos onunla dalga geçmişti, tıpkı Emerson'ın umduğu, hatta bir bakıma istediği gibi. Çünkü arkadaşının alay etmesi onun için bir lütuftu, bu sayede vicdanının rahatladığını hissedip yoluna devam edebiliyordu.

"Aslında... var sayılır."

"Öyle mi?"

"Pek gelişme sayılmaz ama... yukarı çıkarken bir kaza yaptım."

İsteksizliği kendisini bile şaşırttı. Emerson olay hakkında onunla konuşmak istediğini sanmıştı ama bunu yapmak şimdi yorucu geliyordu. Gerçek şu ki, Amos'ın düşünceleri insanda bazen yalnızca rahatsızlık değil, bir tür yorgunluk ve bıkkınlık da yaratıyordu. Bazen olaylar tıpkı göründüğü gibiydi, altında başka anlamlar aramaya gerek yoktu. Seni nasıl biri gibi göstereceğine aldırış etmeden de bir şeyleri yapabilirdin.

Mesela Amos'ı şirketin Noel partisine götürdüğü gece. Hâlâ gençtiler, yirmi altı ya da yirmi yedi yaşındaydılar. İşinde gerçekten iyi olduğunun yeni yeni farkına varan Emerson heyecanlıydı, hatta ortaklardan biri Amos'ın yanında onun ne kadar iyi bir avukat olduğunu dile getirir diye ümit ediyordu. Ancak bunun aksine, geceyi evsizlerin içinde bulundukları kötü durumun nedeninin kötü İngilizceleri olduğunu

savunan başka bir ortakla konuşarak geçirmişlerdi, Amos gece boyunca adamı iğnelemişti.

Mesele Amos'ın haklı olup olmadığı ya da adamın aşağılanmayı hak edip etmediği değildi. Göstermelik biriydi o, bir figürandı, yorumlarına itiraz edilmeksizin izin verilecek biriydi. Aynı fikirde olunduğundan değil, söylediklerinin bir önemi olmadığından. Üstelik günün birinde ondan alınabilecek ya da ona yaptırılabilecek bir şeyler olabilirdi. O vakit geldiğinde, kurallar –yani aslında işlerin nasıl yürüdüğü– sabırla işleyen mantığını gösterecekti. Hem, bedeli de oldukça küçüktü, bazı şeyleri görmezden gelmek yeterliydi.

"Ben iyiyim," dedi Emerson, konuyu değiştirecek bir şey arıyormuşçasına etrafına bakınarak.

"Tamam, güzel. Peki ne oldu?"

Emerson iç geçirdi. "Şey... bilmiyorum anlatma havamda değilim sanırım."

Amos'ın yüzünde hafif bir şaşkınlık belirdi. "Bunun içteki bir şeyin belirtisi olduğunu mu düşünüyorsun?"

Emerson ellerini iki yana açtı. "Karına sor."

Amos gülümsedi. İçkinin boğazından aşağı gittiğini hissetti. Bacaklarını uzattı. "Şey nasıl... Shields miydi?"

"Orta yolu bulacağız."

"Ah, güzel. Daha önce endişeli gibiydin."

"Öyle miydim?" Emerson'ın gözü, kazağının kolundan çıkan bir ipliğe takılmıştı. "Danışmanlık nasıl gidiyor?"

"Bilirsin işte, aileler. Bir ya da birkaç ilişki."

Emerson başını salladı. "Bunun ne denli bir enerji gerektirdiğini tahmin edebiliyorum..." Bir süre durakladı. "Peki insanlar ne sıklıkla tavsiyelerine kulak veriyorlar?"

Amos çenesini sıvazladı. "Ya seninkilere?"

Emerson, cevabın yerinde olduğunu kabul edip kaşlarını çattı. "Geri gelmeye gerek duymayacak kadar sık değil."

"Sanırım ikimiz de buna bel bağlıyoruz."

Gülümsediler. Amos kadehini kaldırdı. "Geçenlerde güzel bir dizeye rastladım," diye devam etti. "*Dünyaya bir kez çocukken bakarız. Gerisi hatıradır.*"

Emerson omuzlarını silkti. "Buna inanmıyorum."

"Peki."

"Nereden bu?"

"Bir şiirden."

Emerson gözlerini kazağının kolundan ayırmadan gülümsedi. Haklı bir gülümseme, diye düşündü Amos, hayatını sorguladığını gösteren bir gülümseme.

"Yani, elbette." Emerson ayak değiştirip kısık gözlerle baktı. "Ama kimin umurunda?"

"Hayata bakışını kökten değiştirmesi falan gerekmiyor," dedi Amos. "İlginç işte."

İçinde hafif bir öfke dalgası hissederek ayağa kalktı ve raflarla kaplı duvara yöneldi. Öne eğilip kitap adlarını incelemeye başladı.

"İyi bir şeyler var mı okuduğun?"

Bu soru Amos'a her zaman biraz iddialı gelirdi. Tahmin edileceği üzere Emerson'ın tercihi kalın tarih kitapları, savaş hikâyeleri ve uygarlık incelemeleriydi. Amos bunların neden ilgi çekici olduğunu anlamıyor değildi, bir konuşmanın, bir fırtınanın ya da bir köprünün yıkılışının tarihin akışında nasıl dalgalar yarattığını görmek onu da etkiliyordu. Ama Emerson'ın neden bu tür kitaplara ilgi duyduğunu anlamak güçtü. Amos'ın, böyle bir iddiayı ileri sürmesi zor olsa da, Emerson'ın zevkinde bir tuhaflık, tekinsiz bir şeyler vardı. Nihayetinde, zamanı şu ya da bu tarım yönteminin kullanıldığı

dönemlere ayırmak insana özgü bir şey değildi sanki? İnsanların yaşam biçimlerinin özünü ortaya çıkarmaktan ziyade, üstünü örter gibi değil miydi?

Ama öte yandan, Amos dişçiye gittiğinden bahsettiğinde şaşkınlığını gizleyemeyen de o değil miydi? "Her şey yolunda sanıyordum," demişti. Amos ona sadece Claire'in böyle düşündüğünü söylediğinde ise, "Ondan kötüsü yok," demişti az kalsın Amos'ı ağlatacak bir tonda. Çünkü bu sadece onun söyleyebileceği türden bir şeydi. Claire'i Amos'tan daha uzun süredir tanıyan, onları tanıştıran ve en önemlisi geçmişi, ailesi ve benliğiyle iç içe geçmiş biri olarak Amos'a bunu söyleme hakkına sahip tek kişiydi. Ve bu, az şey değildi. Düşününce, aslında oldukça büyük bir şeydi. O halde, ne tür kitapları sevdiğinin ne önemi vardı ki?

"Bunu biliyor musun?" diye sordu Emerson, masasından bir kitabı alarak.

Amos gözlerini kısarak baktı. "Sanmıyorum. Kaç insan ölüyor?"

"Tam gerektiği kadar."

Amos güldü ve geri oturdu. Arkadaşına baktı. Yaşını yüzünde ince bir toz tabakası gibi taşıyordu. Amos şimdi ona baktığında, yıllar önce ilk evlerine gece geç saatte döndüğünde onu karşılayan o ölçülü gülümsemeyi hâlâ görebiliyordu. Hatırlaması zor değildi zaten. Emerson'ın, kareli masa örtüsünün üzerinde, küçük *palmiers* tabağının yanında bağdaş kurarak oturduğunu hatırlıyordu. İkisi de yirmi üç yaşındaydı. Kaşıkları takım değildi. Nereden çıkagelmişti bu anı şimdi? Ve neden? Emerson bu soruları bir hareketiyle geçiştirdi. "Birkaç kapıyı çaldım," demişti. "Oğlunun eve dönmesini bekleyen bir baba başka ne yapabilir ki?"

Amos öne doğru eğildi. Konsolun üzerindeki buzlar eriyor, kanepedeki raptiyeler ışığı yansıtıyordu. Sevgi ve ilgi; hissettiği buydu, hep hissetmek istediği.

"Araba kazası," dedi Emerson iç geçirerek.

"Tanrım. Claire en azından kaburgalarına bir bakmalı."

Emerson ona sert bir bakış attı. "Bari sen yapma." İçkisini tek, zarif bir yudumla bitirdi. "Pekâlâ," dedi. "Yemek yemek istiyorsan, mutfağa gitmem gerek."

Amos, o gittikten sonra bir süre daha öylece oturdu. Onu yemek yaparken gözünde canlandırabiliyordu: Omuzunda kurulama bezi, elinde parıldayan koca bıçak, yüzü zaman zaman ciddileşiyor, sonra yine sakinleşip ifadesizleşiyor; yeşillikleri nazikçe tutuyor, sarımsakları avucuyla tek hamlede eziyor.

5

Kadınlar mutfaktaydı. Pek rahatsız görünmüyorlardı ama bir amaç için bir arada olduklarının da farkındaydılar. Başlarının üstünde bakır tencereler asılıydı. Raflarda baharatlar, çaylar ve üzerinde tarih yazılı kavanozlar vardı. Porselen lavabo sebze ve meyveleri yıkayabilecek kadar derindi. Yerler beyaza boyanmış geniş tahtalarla kaplıydı, ahşap zemindeki damarlar çorapla bile hissedilebiliyordu.

Retsy kütüphaneye doğru bakıp başını salladı. "Bütün hafta bekleyip durdu."

"En azından öğle yemeğinden beri konuşmadılar," diye karşılık verdi Claire.

Retsy güldü. Koyu renk saçlarını toplamıştı, boynu açıktaydı. Geniş, umursamaz bir gülümsemesi vardı; bu gülümseme güzel bacaklarını sıradan bir ayrıntıymış gibi gösteriyordu. Eliyle diğer elinin üstünü okşadı. Parmaklarının boğumlarda kalınlaşması ona tuhaf bir güven duygusu veriyordu.

"Aç mısın?" diye sordu. "Peynirimiz var. Sanırım bir de kavun."

"Pernod'ya ne dersin?"

"Çok daha iyi olur."

Claire onun gözünü korkutmuyordu ama tıpla uğraşan insanların kendilerine has bir tarzları vardı; yetkin, soğukkanlı, hep doğrudan sadede gelinmesini bekler gibiydiler. Bu yüzden, böyle ziyaretlerden önce Retsy paylaşmaya değer bir

şey bulduysa içten içe mutlu olurdu. Kitapçıdaki tezgâhtarın anlattığı türden bir şey. Acaba Claire, aynı doktorun –tam bir şarlatandı– hem Beethoven *hem de* Handel'in ölümünden sorumlu olduğunu biliyor muydu? Belki. Ama önemi yoktu, önemli olan bunun paylaşacağı türden bir bilgi olmasıydı. Ya da Raymond'ı işten çıkarma hikâyesini anlatabilirdi. Raymond, Retsy'nin yönettiği tiyatronun sahne ekibinden sorumluydu ve Claire, başarısızlığın çeşitli biçimlerini duymaktan hoşlanırdı. Dahası Retsy, dünyanın, ona ihtiyaç duyulan ve "Retsina, buna sen el atar mısın?" denen bir yer olduğunu göstermek isterdi.

Yine de, ikisi mutfakta öylece duruyorken, şarap şişesini düşürüp kırdıktan sonra bunu anlatmanın mümkün olmadığını anladı. *Evet, biraz sakar göründüğümü biliyorum ama daha geçen hafta birini işten kovdum.* Nereden bakılırsa bakılsın alelacele uydurulmuş bir cümle gibi görünürdü, eğreti, alakasız ve fazla iddialı.

Retsy aptalca davrandığını biliyordu. En zayıf yönüydü bu. Yine de kararsız kaldı. Çenesini eline dayadı.

"Sence odayı süslesem bana kızar mı?" dedi sonunda.

"Şimdi mi?" dedi Claire bacak bacak üstüne atarken. Yüzünde mesafeli donuk bir ifade vardı. "Yoksa pazar günü mü?"

"Bekleyebilirim sanırım," dedi Retsy.

"Böylece sürpriz yapmış olursun."

"Ki sürprizlere bayılır."

Birbirlerine gülümsediler. Evet, bu adam. İkisi de, hakkında konuşabilecek kadar iyi tanıyordu onu. Kızlar içeri girdi. Sophie mutfak tezgâhına oturup portakal soymaya başladı.

Olan biten her şey bir yana, onların orada bulunması Retsy'ye iyi geliyordu. Claire'i ve elbette Anna'yı seviyordu, yalnızca insan olarak değil, temsil ettikleri şey olarak da.

Onların varlığı Retsy'nin varlığını açıklıyor gibiydi. Çekmecelerindeki bilekliklerin, gömleklerin varlığını da onaylıyor gibiydiler.

"Okul nasıl gidiyor?" diye sordu Retsy.

"Matematiğim kötü," dedi Anna.

"Güzel. En önemsiz ders o zaten."

"Herkes tam tersini düşünüyor."

"Tam da bu yüzden öyle."

Anna gülümsedi. Dudaklarından çok gözleriyle. Gülümsemesinde hem minnettarlık hem de mesafe vardı. Mutfak dolaplarından birini açtı, sonra kapattı.

Anna'yı izlerken Claire'in içini hafif bir huzursuzluk sardı. Zihninde birkaç yıl sonrasına ait bir görüntü canlandı. Anna bir apartman dairesindeydi. Üzerinde sadece bir gömlek ve dar bir külot vardı, masada oturuyordu. Şehrin sıcak havası açık pencerelerden içeri doluyordu. Çıplak teni sandalyenin tahtasına yapışmıştı. Bir de adam vardı. Tabağında meyve dilimleri. Claire adamın kim olduğunu bilmiyordu, yüzünü göremiyordu ama oradaydı işte. Gerçekti. Ya da eninde sonunda gerçek olacaktı ve işin can sıkıcı yanı buydu.

"Aç mısın?" diye sordu Claire. Sesi kasti olarak sertti.

Anna yeniden mutfak dolabına baktı, omuz silkti. Sonra Retsy'ye döndü.

"Çok güzel görünüyorsun," dedi.

Sophie istemsizce güldü; hafif, böyle bir şeyi hiç beklemediği için şaşkınlıktan doğan bir kahkaha.

Retsy, Anna'nın omzuna hafifçe dokundu. "Teşekkür ederim," dedi ve kızına bakarak, "fark edilmek güzel," diye ekledi.

Sophie iç geçirip tezgâhtan indi. "Biz yukarı çıkıyoruz."

Onları izlerken, tuhaf bir hisle Anna'nın saçını ya da gömleğinin ucunu çekmek geldi Claire'in içinden. Çünkü

"çok güzel görünüyorsun" kızının söyleyeceği türden bir şey değildi normalde, söylese bile bu şekilde söylemezdi. Claire, kızının kendi annesinin güzel olmadığını ima etmeye çalışmadığını biliyordu. Sözlerinde iğneleme yoktu ama cüretkârdı. Bir yetişkin gibi konuşma çabasıydı bu, "Artık ben de sizden biriyim," deme şekliydi.

Kısmen doğruydu da bu. Anna son zamanlarda değişmişti, bariz bedensel değişiminin ötesinde bir şeyler vardı. Her şeye bakışı değişmiş, sahiplenici, neredeyse erotik bir hâl almıştı; hareketlerinde bir bilirkişi ukalalığı vardı, değer biçme hakkını kendine mahsus sanan birinin küstahlığı. Claire ona önemli bir şey vermişti sanki ama sonra fikrini değiştirmişti. Verdiği şeyi yanlış kullanıyordu, geri alınmalıydı.

Kızlar gittikten sonra Retsy yerine oturdu. Emerson içeri girdi. Mutfaktaki atmosferi anlamak için bir süre öylece durdu.

"Tanrım," diye homurdandı Retsy. "Bu yaşta korkunç oluyorlar."

Claire gülümsedi. "Bir şeyler içecektik sanki?"

Emerson ellerini yıkamaya başladı.

"Hadi ama," dedi gülerek. "İkiniz de şanslısınız. Ya erkek çocuklarınız olsaydı?"

6

"Babam arabasıyla birine çarpmış," dedi Sophie, yatakta uzandığı yerden.

"Ne?" dedi Anna ona dönüp.

"Evet," dedi Sophie tavana bakarak. "Çarptığı kadın bunalımda mıymış neymiş. Cebinden bir mektup çıkmış."

"İyi miymiş peki?"

"Yaşayacağını söylüyorlar ama görünüşe göre kötüymüş durumu."

"Mektupta ne yazıyormuş?"

"Emin değilim," diye yanıtladı Sophie. "Babam biliyor. Kocasına yazmış. Ya da sevgilisine." Duraksadı. "Umarım bir gün biri beni de bu kadar çok sever."

Anna birden kahkahayı bastı.

"Sen istemez miydin?" dedi Sophie.

Anna omuz silkti.

"Hoşlandığın biri var mı?"

"Düzgün biri yok ki," dedi Anna.

"Bende de durum aynı."

"İnsan, o zaman okul niye var, diye düşünmüyor değil."

İkisi birden güldü. Eskiden böyle anlarda aralarında hafif bir gerginlik olurdu. Artık farklı okullara gidiyorlardı. Bir dönem Anna, Sophie'nin kendi okuluna kabul edilmemesinden duyduğu rahatsızlığı, okulunu küçümseyerek telafi edebileceğini sanmıştı. Elbette işe yaramamıştı bu, üstelik onun

daha kibirli görünmesine neden olmuştu. Ama bu artık geçmişte kalmış gibiydi. Sophie bu kez söylenen şeyde art niyet aramıyordu.

Anna onun yanına uzandı ve gözlerini tavana dikti. "Şarap içmemize izin verirler mi sence?"

"Böyle sorarsan vermezler," dedi Sophie.

"Nasıl sorarsam?"

"Çocuk gibi."

Anna bunun üstüne bir şey demedi. Dirseklerine yaslanıp doğruldu. "Crime Stoppers[1] oynadığımız zamanları hatırlıyor musun?"

Sophie gülümsedi. Sıkça oynadıkları bir oyundu bu. Komşular, otel görevlileri, peşinde danua cinsi iki köpekle gezen kadın hakkında karmaşık hikâyeler uydururlardı. Ne dersin? diye sorarlardı birbirlerine. Ne planlıyorlar acaba? Belki Frick Müzesi'nde ya da Üçüncü Cadde'deki bankalardan birinde bir soygun. Postacı da mesela, mafyanın kiralık katili olabilirdi.

"Sanırım kayıtlar hâlâ evde bir yerde duruyor."

"Harika," dedi Anna. "Yine de kimseyi hapse yollamamıştık."

Sophie parmağını sallayarak, "İşte buna caydırıcılık derler," dedi.

Anna'nın gerçek kahkahası, yani şu anda attığı kahkahası doğal ve içtendi, kolay kolay duyulmazdı. Bunu duyunca Sophie'nin içini bir sevinç kapladı. Anna çok düşünmüyor, sadece konuşuyordu, içinden geldiği gibi davranıyordu.

Zaman zaman sergilediği tavırlardan uzak bir tavırdı aynı zamanda, çünkü dürüst olmak gerekirse Anna bazen

1 (İng.) Suç Savaşçıları. Gerçekte, insanların suç faaliyetleri hakkında anonim bilgiler sağlamasına yardımcı olan bir topluluk programıdır. (e.n.)

tam bir cadaloz gibi davranıyordu. Sophie bunu inkâr etmese de insanların Anna'yı kötü bulması içini daima tuhaf bir şaşkınlıkla da doldururdu. Bir yandan bundan memnuniyet duyuyordu. İncittiği kişi sınıf arkadaşlarından biri bile olsa –sesleri çürüyen meyve tadında olan korkak arkadaşları– bunu bir tür iltifat olarak duymaktan kendini alamıyordu. Akıllı, güçlü, komik. Kastettikleri bu değil miydi? Gerçekte söylemek istedikleri? Ama bir yandan da yanlış anlaşıldığını hissederdi. Hem pişman hem de haksız bir suçlamayla karşı karşıya kalmış gibiydi.

Anna her şeyi daha da belirgin hale getiriyordu. Öyle ya da böyle, Sophie onun varlığının kendisini kışkırttığını hissediyor, bir yandan böyle kendine hâkim birinin yakınlığından memnun olurken bir yandan da bu tavrın hissettirdiği şeylere öfkeleniyordu.

Baraj gölünün yakınındaki parkta yürüdükleri gün Sophie çalılıkların arasında bir adam görmüştü. Adamın saçları kir içindeydi ve birbirine girmişti. Korku dolu, saldırgan bir ifadeyle etrafa bakınıyordu.

"Aman tanrım!" demişti Sophie, Anna'nın kolunu yakalayarak. "Aman tanrım, adam tuvaletini yapıyor!"

Anna kaşlarını çatıp yüzünü buruşturmuştu.

"Bazı insanların hayvandan farkı yok," diye devam etmişti Sophie ve bunu söylerken babası gibi konuşmaya çalıştığını fark edip utanmıştı.

Anna bir şey dememişti. Bir süre sonra iç geçirip, "Mecbur kaldığına bahse girerim," demişti sadece.

Ve Sophie, tipik Anna, diye düşünmüştü. İnsana kendini rahat hissettiren, sonra işine geldiğinde geri çekilen, kendini güvenli, üstün bir konuma çekmek uğruna her şeyi reddeden Anna.

Sophie'nin ona sataşmasının nedeni de buydu işte. Durumu eşitlemek, kendini göstermek için. Anna'nın şarap içmekle ilgili çocuksu sorusu hakkında söyledikleri gibi. Bu tam da onun önce atıp sonra pişman olacağı türden bir tokattı. Bir dereceye kadar kötülüğün insanın içini kemirdiğini biliyordu ama birinde yara açma gücü de yabana atılmayacak şeydi. Sophie en azından bu güce sahipti; Anna'ya en azından buna her zaman sahip olacağını hatırlatabilirdi.

Sophie ona bir yastık fırlattı. "Sence biz de otuz yıl sonra onlar gibi arkadaş kalır mıyız?"

"Neden olmasın?" dedi Anna.

Sophie hayal kırıklığını gizlemek için omuzlarını silkti. Bu yanıttan daha fazlasını ummuştu. Anna'nın onunla arkadaş olmayı gerçekten istemesini arzuluyordu. Anna için önemli olmasa da kendi benliği için anlam taşıyordu bu.

"Aşağıda şeker gibi bir şey var mı?" diye sordu Anna dalgın dalgın. "Canım tatlı bir şeyler çekti."

"Şeker mi?" diye alay etti Sophie. "Annemi gördün mü sen?"

7

Yardım teklifi geri çevrilen Amos merdivenleri çıkmaya koyuldu. Günün nasıl başladığını düşündü... Kauçuk ve dezenfektan kokulu gri muayenehaneye gitmeden önce erkenden uyanmış, tıraş olmuştu. Oysa hiçbir şey olmamıştı. Hiç. Uzun süre tutulan bir nefesin salınmasıyla gelen rahatlama gibiydi bu kelime. Dişçi ne demişti? Güzel haber. Amos gülümsedi. Bu sözlerin, doğrusunu söylemek gerekirse makul olduğunu düşündü. Merdivenleri ikişer ikişer çıkıp karısını aramaya gitti.

"O ne hâl öyle?" dedi Claire.

Amos içkisini konsolun üzerine bıraktı. Amos yaklaşırken Claire aynadaki yansımasını izliyordu.

Claire bavulunun başında duruyordu. Amos omuzlarına dokundu ve Claire'in eşyalarını boşaltmasını izledi. Yanına aldığı eşyalardaki seçimi ve titizliği içini geniş bir güven duygusuyla doldurdu.

Aşağıda Emerson, Retsy'yi çağırıp çorbanın tadına bakmasını istedi. On dakika daha pişsin, dedi Retsy, on beş de olabilir. Amos gülümser gibi oldu. Parmak uçlarını Claire'in kolyesi üzerinde gezdirdi ve parmaklarını bir zarfı açarcasına usulca gömleğinin altına soktu.

"Saçmalama."

"Benim tarzım bu ama."

Artık arkasındaydı, sesi saçlarına karışıyordu. Claire'in bedeni hafifçe gevşedi. Belli belirsiz bir değişimdi bu. Ama Amos parmaklarının yarattığı bu değişimi hissetti.

"Dur."

"Neden duracakmışım?"

Claire bir şey demedi.

"Claire, bu sabah uyandığımda öleceğimi sandım."

"Hadi ama," dedi Claire ona dönüp, "bu lafı daha ciddi durumlara sakla."

Amos ona bir bakış attı, sonra yeniden baştan çıkarıcı tavrını takındı. "Neden duracakmışım?"

"Çünkü sen böyle görünüyorken seni ciddiye alamıyorum."

Bu sözler Amos'ı ister istemez yaraladı. Geri çekilip yatağa oturdu.

Yeni çıkmaya başladıkları günlerden birinde Claire, üniversitedeyken bir ara yediklerini kustuğunu söylemişti. Amos bunu duyunca yüzünü buruşturmuş ve koluna dokunmuştu. Claire, endişesi gereksizmiş gibi, biraz sabırsız ve alaycı bir bakış atmıştı. Amos önce çaresiz hissetmiş, sonra da öfkelenmişti. Rol yapmaya çalışmıştı ama Claire buna izin vermemişti.

Aynı reddedilme hissi geri dönmüştü şimdi sanki. Sorun Claire değildi, sorun Amos'ın herhangi bir şeyi istemedeki yeteneksizliğiydi.

Claire yüzünün değiştiğini fark edince elini Amos'ın göğsüne koydu. "Pekâlâ," dedi, "ama daha sonra."

"Ya ansızın ölüp gidersem?" diye karşılık verdi Amos, o riski hatırlatarak.

"Anlaşma anlaşmadır," dedi Claire, arkasına dönüp elbisesinin kopçasını iliklerken. "O zaman ben de cesedinle sevişirim."

Claire odadan çıktıktan sonra Amos yatağa oturdu. Zaman içinde hislerini kaybedip birbirinden uzaklaşan çiftlerden değillerdi. En başından beri, aralarındaki ateş tam kararındaydı. Ne çok cılız ne de yakıcı, içten içe yanan bir kor gibiydi. İstese, uzanıp bir anıya dokunabilirdi. Gözlerini kapatıp o âna dönebilirdi...

Yirmi beş yaşındalar ve banyodalar. Duş akıyor ama su daha ısınmamış. Sabah. Saat on. On bir de olabilir. Claire'in üzerinde gömlekten başka bir şey yok. Emerson, onunla tanıştırmak istediği bir arkadaşı olduğunu söylediğinde Claire'den nasıl bahsetmişti? Son derece ağırbaşlı. Bu doğruydu. En azından, çoğu zaman öyle. Ama şimdi buradaydı işte, üzerinde çıplaklığını vurgulayan bir gömlekle.

Önceki akşam yemeğinde Emerson'la buluşmuşlardı. Emerson şaheserini görmek istiyordu. Claire böyle söylemişti çorabını çekerken. Amos güldü. Altı ay oldu, diye devam etti Claire. Altı ay ve şimdilik her şey çok ama çok güzel. Yaratıcımızla buluşma vakti, dedi Amos. Claire'in ağzı kulaklarındaydı, Amos'a sarıldı. Soğuk ellerini gömleğinin altından sokup Amos'ın çıplak sırtında gezdirdi.

Küvetle duvar arasında birkaç santim mesafe var. Kenardan sarkan duş perdesinin ucu kireç ve sabun kalıntılarıyla kıvrılıp kalmış. Yavaşça, kaymamaya dikkat ederek küvete giriyorlar. Claire uzanıyor. Amos içine girdiğinde Claire hafifçe irkiliyor, hortumun ucundan gelen suyu hisseder gibi. Sonra, Amos sakin ama daha güçlü hareketlerle gidip geliyor. Çapayı denizden yukarı çeker gibi ya da kuyunun dibinden çıkarılan bir kova gibi. Bir şey alıyor sanki, bir mesaj iletiyor.

Evet, diyor Claire. Sonra, daha sessiz lütfen.

Dışarıda Claire'in ailesi nehir kıyısında, trafikte. Öğle yemeği planlanmış. Ailesi ta Connecticut'tan geliyor, çünkü Claire'in onlarla tanıştırmak istediği bir adam var. Amos, Claire'in bir iş insanı, bir profesör olan babasını araba sürerken gözünde canlandırıyor. Soğuktan beyazlaşmış göz alıcı şehir karşılarında yükseliyor. Hudson Nehri'nin parıltısı adamın gözünü alıyor, karısı ise binaları izliyor. Otele giriş yaptıklarında bir adam çantalarını alıyor. Koyu tenli bir adam, dudağında küçük bir yara izi var. Amos neden hayal kurduğunu düşünüyor kendi kendine.

Claire'in boğazından sesler dökülüyor. Her küçük inlemenin bir anlamı var. Ayaklarının dibine süzülüp hızla gidere doğru ilerliyorlar.

Sonrasında herkes lobide buluşacak, el sıkışırken tahminler ve sezgiler usul usul işe koyulacak. Ama şimdi Amos hepsinin hayatını tek bir çizgide birleştirip alıyor gibi. Kendisi için değil, rafa koyup saklamak için. Nadir bulunan bir deniz taşı veya gezide satın alınan küçük bir süs eşyası gibi.

Claire öksürüyor. Yuttuğu suya gülüyor. Amos da gülüyor, karnı oynaya oynaya gülüyor. Claire'in ıslanan saç uçları sırtına yapışmış. Dur, diyor Amos, dur artık. Dayanamayacağım. Claire dönüyor, Amos boşalıyor. Gözleri yüzünden; yatak ucunda duran eski sandıkların kahverengisi gözleri yüzünden. Eh, peki, diyor Claire doğrulurken. Damlalar yanaklarından süzülürken onu öpüyor Amos.

Claire'in bir parçasını keşfetmişti Amos, onu sahiplenmişti. John'un kontrolü ele almasına, Amos'ın Laura'yı güldürmesine yalnızca bir iki saat kalmıştı. Ve Claire, annesi kahkahayı patlattığı için özür dilerken Amos'ın dizine dokunacaktı. Amos, işte o an onunla sonsuza dek yaşamak istediğine karar verecekti. Mümkünse tabii. Eğer Claire de istiyorsa.

8

Sohbete dalmışlardı. Akşam yemeğiydi, yemek ardından uzayıp giden sakin saatlerdi. Masanın üzerinde tabaklar, kurumuş peynir kabukları vardı. Hikâyelerini iskambil kâğıtları gibi yaymışlardı masaya. Geniş, bildik gülümsemeler, konuşurken kullanılan eller.

Amos konuşuyordu. Doğrulmadan kadehine uzandı. "Bu hafta bir kafede tuvalet sırasında bekliyordum," dedi.

"Berbat," diye araya girdi Emerson.

"Ve arkamdaki adam kapıyı yumruklamak için uzandı."

Retsy dinlerken peçetesini katladı. Kızlar da oradaydı, gitmemişlerdi.

"Sonra bir şey olmamış gibi geri çekildi, büyük bir iyilik yapmış da karşılığını bekliyor gibi."

Emerson güldü. "İyilik değil miydi zaten yaptığı?"

Amos anlatmaya devam etti. "Sonunda kadın tuvaletten çıktı, elleri kolları poşetlerle dolu yaşlı bir kadındı, başını sallayıp *bana* korkunç bir bakış attı."

"Bence böyle şeyler sadece senin başına gelmiyor," dedi Retsy. "Ama sadece sen anlatıyorsun."

Amos güldü. "Sizi sıktım mı?"

"Öyle demek istemedim."

"Ben çok etkilendim," dedi Claire saçıyla oynarken. "Üstelik ikinci kez dinliyorum."

"Adam çocuklarını çok seviyordur kesin," dedi Retsy.

"Olabilir," dedi Emerson gülümseyerek, "ama nasıl tuvalet eğitimi verdiğini bir düşünsenize."

O an Anna bir kahkaha patlattı. Diğerleri de gülüyordu ama Anna kendi kahkahasının biraz abartılı olduğunu hissedip hafif bir pişmanlık duydu. Böyle bir şakaya bu kadar kapılmak hâlâ çocuk olduğunu ele veriyor gibiydi. Sophie'ye baktı, Sophie gözlerini tavana dikmiş, gitsek mi artık? diye soruyordu sanki. Anna omuz silkti, en azından düşündüğü gibi olmadığına memnundu.

"Tuvalet sırası beklemenin asıl sorunu," dedi Claire, "biri içeride ne kadar uzun süre kalırsa sen o kadar sıkışırsın ama aynı anda içeride karşılaşacağın manzaradan da o kadar korkarsın."

"Her tarafı paradoks," dedi Emerson ellerini iki yana açarak. "Tek çözümü, istediğin her şeyin hep tam zamanında gerçekleşmesi."

"Bu daha da kötü sanki," dedi Amos.

"Dur," dedi Claire. Doğruldu. "Neden bunu konuşuyoruz ki? Kazadan bahsetsene."

Amos başını salladı, bunu söyleyenin kendisi olmamasına şaşırıp kalmıştı.

"Peki, peki," dedi Emerson. Bıçağını çatalının yanına usulca koyup arkasına yaslandı. Bir süre gözlerini masanın üstünde gezdirdi. Yüzü pürüzsüz ve ışıl ışıldı, bir vitrin parıltısı vardı.

"Cold Spring'den geçiyordum, hani trafik ışığının olduğu yer var ya?"

"Benzin istasyonunun olduğu yer mi?"

"Hayır, oraya gelmeden."

"Tepenin orası mı?"

Evet anlamında başını salladı Emerson. "Aşağı inerken, yolun yarısında, şu koca ağaçların olduğu yerde kadının biri yola atladı. Tam arabanın önüne."

"Tanrım," dedi Claire, Retsy'nin yapay ve abartılı olduğunu düşündüğü bir tonda.

"Çok tuhaf," dedi Emerson. "Gözüm tam da onun yola atladığı noktada olmalıydı. Yoksa duramazdım."

"Sonra ne oldu?"

Amos döndü. Soruyu soran Anna'ydı.

"Frene öyle bir bastım ki," dedi Emerson, "kafam arabanın tavanına çarptı." Saçına dokundu. "Yine de kadına çarptım, farın olduğu yerden, tam köşeden. Bu çok..."

Sophie homurdandı. "Hadi söylesene baba."

Emerson yüzünü buruşturdu, dudaklarını ısırıp, "Çok kötüydü," dedi.

Amos'a planlanmış gibi geldi bu. Ölçülü gibi görünmeye çalışırken aslında herkesin içindeki şiddet duygusunu beslemek için tasarlanmıştı sanki.

"Nasıl..." diye söze başladı Anna, sonra bir süre durdu. "Nasıl görünüyordu?"

"Pek iyi sayılmazdı," dedi Emerson.

Kuşkularına rağmen onaylarcasına başını salladı Amos.

"Ölecek mi?" diye sordu Sophie.

Claire dikkatle onu izliyordu, Sophie'nin nasıl bir cevap duymayı beklediğini kestirmeye çalışıyordu.

"Tanrıya şükür ki hayır."

Retsy koluna dokundu. "Senin sayende," dedi. Başını hafifçe salladı, sanki sunduğu ödülü almaya teşvik ediyordu. "Çünkü tam zamanında durdun."

"Bu doğru mu?" diye sordu Claire.

Emerson omuz silkti. "Polisler öyle diyor. Ama kim bilir?"

Amos bu yapmacık alçak gönüllülüğe duyduğu tiksintiyi gizlemek için içkisinden bir yudum aldı.

"Yani kaza değildi?" dedi Claire.

"Hayır," dedi Emerson. "Kesinlikle değildi. Cebinde bir mektup vardı. İntihar notu gibi bir şey."

"Emin miyiz peki?" diye başladı Amos.

Claire, mesele kapanmış ya da bunu söylemek için çok geçmiş gibi elini sallayarak bu soruyu geçiştirdi. "İnsanların nasıl davranacağı belli olmuyor," dedi. "Asla bilemezsin."

"Şey," dedi Emerson kaşlarını kaldırarak. "Mektubun amacı da bu zaten."

"Okudun mu?"

"Hayır ama polisler okumuş. Bana kısaca bahsettiler."

"Hiç etik değil," dedi Amos.

Retsy başıyla onayladı. "Evet aslında."

Emerson omuz silkti, Claire de. Yerde buldukları cüzdanın sahibini aramaya karar vermiş iki çocuk gibiydiler.

"Ee?" dedi Claire.

"Görünen o ki biriyle ilişkisi varmış. Liseden biriyle."

"Bir öğrenciyle mi?"

"Hayır, öğretmen. Her neyse, sanırım adam ilişkiyi sonlandırmış ve..." Emerson durakladı, kendini topladı. "Ve en ilginç kısmı da şu: Bana söylediklerine göre adamın arabası benimkisiyle aynıymış. Onu bekliyormuş, *onun* çarpmasını istiyormuş."

"Ne?" dedi Anna, peçetesini ellerinin arasında tutarak.

"Evet. Gelişigüzel bir arabanın önüne atlamamış, sadece bir karışıklık olmuş."

"Vay canına," dedi Claire. Hafifçe öksürdü. "Yani... neyse ki dikkatliymişsin."

Herkes aynı fikirdeydi. Amos'ın bile bu yeni gelişme karşısında nutku tutuldu.

"Bu gerçekten inanılmaz," dedi Amos. İçini kaplayan şüpheye karşı suçluluk duyuyordu. Arkadaşı, en eski, en yakın dostu bir araba kazası geçirmişti. Az kalsın birini öldürüyordu, hatta –mesela yanlışlıkla direksiyonu kırsa ve o an karşıdan gelen bir kamyon olsa– kendisi de ölebilirdi. Tüm bunlara rağmen Amos, Emerson'ın ses tonunu, niyetini sorguluyor, kafasında hayali bir suçun parçalarını birleştiriyordu.

"İnsanlar gerçekten tuhaf," dedi Retsy.

"Ama neden böyle bir yolu seçsin ki?" diye sordu Anna.

"Çünkü tatlım," dedi Retsy, "davasına inanıyordu."

"Hiç komik değil," dedi Claire.

Retsy dudaklarını büktü. "Bir insanın neden böyle davrandığını kim bilebilir ki?"

"Belki intikam almak istemiştir," dedi Sophie.

"Belki de manik depresiftir," dedi Anna. Babası onun bu terimi ne zaman öğrendiğini merak etti.

"Peki," dedi Emerson, Amos'a dönerek, "kitaplar bu konuda ne diyor?"

Ona baktı. Herkes ona bakıyordu. Odada bir beklenti havası esiyordu. Artık onların amatörce eğlenmelerine son verme zamanı gelmişti.

Amos gülümsedi. İnce, alaycı bir gülümseme.

"Tek tahmin edebildiğim," dedi başparmağıyla avucunu ovalarken, "çok ama çok zor bir dönemden geçiyor olduğu."

Emerson iç geçirdi. "Peki," dedi.

İlgileri bir kez daha başka yönlere kaydı. Çatal bıçak takımı parlıyordu. Işık tabakların kıvrımlarında dans ediyordu. Havada hafif bir şarap kokusu vardı. Retsy son et parçasını ağzına götürdü, yuttuktan sonra söze girdi:

"Sorun insanların birbirleriyle yeterince konuşmaması. Kimse ne hissettiğini söylemiyor."

"Sen söylüyorsun ya," dedi Sophie.

Claire güldü. "Ne kadar şanslısın, değil mi?" Elini uzatıp saçlarını karıştırdı. "Böyle mükemmel bir annen olduğu için..."

Sophie yaramaz, sevecen bir tavırla başını eğdi. Ardından babasına dönüp, "Çok şükür sana bir şey olmadı," dedi.

"Öyle, bebeğim," dedi Emerson. "Yani, sahiden de kör talih! Her şeyi aynı, rengi bile."

"Asıl mucize, senin bu kadar dikkatli olman," diye yineledi Retsy. "İnsanların nasıl araba kullandığı ortada."

Amos dinlemeye devam etti ama sesleri, hareketleri, kahve kaşıklarının çıkardığı o küçük tınılar birbirine karışıp uzaklaşmıştı. Ayrıldığını fark etmemişlerdi ama o, tiksintisini hissedebilmek için içinde hep sığındığı köşeye çekilmişti işte. Çünkü bahsettikleri şey, kendini yola atan, bir an için de olsa kendini öldürmek isteyen bir kadının kelimelerle ifade edilemeyecek kederiydi. Ve hiçbiri, kör talihin ya da olayın absürtlüğünün ötesinde bir şey anlamış gibi görünmüyordu. *Buna inanabiliyor musun? Aynı model, birebir aynı renk.*

Kendi annesini düşünmüyordu (ama düşünebilirdi de). Aklına herhangi bir hastası da gelmemişti. Düşündüğü, o ve onun gibilerdi: Yenmiş tırnakları ve içlerini kemiren kederleriyle başkalarının uyuşmuş zihinlerinde basite indirgenenler.

Amos önce öfkelendi, sonra üzüldü, sonunda da yoruldu. Öfke ve üzüntüden yorulmuştu. Omzunda bir el hissetti. Claire'in eli. Ona bakmadan koymuştu elini, bir şeyler anlatıyordu. Sesler yeniden anlamlı kelimelere geri dönmeye başladı. Onu saklandığı yerden geri getirdiler. O da onlardan biriydi. Suçlu, güvende. Ve halinden memnundu. Halinden memnun olmaktan utanç duyuyordu ama öyleydi işte.

Amos öne doğru eğildi, çenesini eline yasladı. "Nasılsın peki?" diye sordu. "Kendini nasıl hissediyorsun?"

Emerson ona döndü. "Sarsıldım tabii ki. Düşünsene, öğretmenin biriyle aynı arabayı kullanıyormuşum!"

"Aman tanrım," dedi Claire, şaşkın bir kahkahanın ardından.

"Baba," dedi Sophie.

Emerson ellerini havaya kaldırarak, "Tamam tamam, özür dilerim," dedi.

Amos da gülüyordu. Sessiz, nefessiz bir tıksırık. Başını salladı. Emerson, kendini olduğu gibi kabul eden bir adamın hafif ukalalığıyla gülümsedi.

"Senden nefret ediyorum," diye mırıldandı Amos.

Emerson öne eğildi ve Amos'ın elini tuttu. Alaycıydı. İçtendi. "Bu yüzden senin fikirlerini bu kadar önemsiyorum."

"Biliyor musun," dedi Claire, "aranızdaki ilişkiyi kıskanmamam evliliğimin zaferlerinden biri sayılır."

"Evliliğimizin."

"Bilemiyorum," dedi Claire ve dönüp parmaklarını Amos'ın saçlarında gezdirdi. "Bazen her insanın kendi evliliği olduğunu düşünüyorum." Bunu söylerken tamamen ciddi olmadığını göstermek için gülümsüyordu.

"Eh, buna sevindim," dedi Emerson. "Kıskançlıktan daha kötü bir şey yok. Tam da bu yüzden hepinizle bu kadar zaman geçiriyorum."

Amos rahat ve sakindi. Alınmış gibi yapmak yerine kaldığı yerden lafa devam etti:

"İnsanlar arkadaş dediklerinde çoğu zaman sadece henüz küsmedikleri birini kastediyorlar, hayatlarında gerçek anlamda var olan birini değil."

"Ne kadar da üzücü," dedi Retsy.

"Çoğu arkadaşlık, özellikle de gençken, inşaat iskelesi gibidir. Arayış içindesindir, neyin ne olduğunu anlamaya çalışıyorsundur. Normal tabii. Kimse yalnız kalmak istemez."

"Dışarısı fena, millet," dedi Emerson hava raporu verir gibi.

"Kulağa böyle gelsin istemem ama doğru olduğuna inanıyorum. Birbirinize yaslanıyorsunuz, her iki taraf da. Kötü bir şey değil, sadece belli bir dönemin, belli bir durumun getirdiği bir şey."

Amos bunu söylerken derin bir hüzne kapıldığını fark etti. Konuşmayı kesmek için gülümsedi ve kadehini doldurdu.

Emerson, Claire'e döndü. "Arkadaşlık demişken... *Birbirimizi* ne kadar zamandır tanıdığımızı hiç düşündün mü?"

"Çok uzun zamandır."

"Tahmin ettiğinden de uzun. Elli iki buçuk yıldır."

"Gerçekten konuşacak başka konu kalmadı mı?"

"Sadece... çok ilginç."

"Sanırım."

"Ah, öyle."

Amos, ikisinin sesindeki o bildik tınıyı hemen fark etti. Artık orada değillerdi, geçmişlerinin bahçesindeydiler. Anaokulundan, oyun parklarından hatta anne karnından beri tanıyorlardı birbirlerini. Emerson, annelerinin hamileyken birlikte parklarda yürüyüp Metropolitan Müzesi'nin salonlarında gezerek henüz doğmamış çocuklarını sanatın hüküm sürdüğü o yere getirmenin "bir işe yaradığı" umuduyla birbirlerine gülümsediklerinden bahsederdi.

"Masadan kalkabilir miyiz?" diye sordu Anna.

"Siz hâlâ burada mısınız?" dedi Amos.

"Biliyor musun, seni çok seviyor," dedi Retsy, kızlar gidince.

"Karşılıklı. Çoğu zaman yani," diye karşılık verdi Amos.

Claire, Retsy'ye baktı. "Yarın için yapmamız gereken bir şey var mı?" Ardından, daha Retsy cevap vermeden Emerson'a baktı tekrar. "Aynı mıyım?"

"Ne zamankiyle aynı mısın?"

"Her zamankiyle."

Soruyu sorar sormaz cevabın kendisi için önemli olduğunu fark etti Claire.

Emerson duraksadı. "Sen..." dedi. "Eskisi kadar sert değilsin."

Claire güldü.

"Başka?" diye sordu Amos.

"Ah, tabii," diye devam etti Emerson. "Michael Roman'a neler yaptığını görmeliydiniz."

Claire donakaldı. Çok eskide kalan bu anı, bir kitabın sayfaları arasından ayaklarının dibine düşen bir fotoğraf gibi afallatmıştı onu. Suçüstü yakalanmış gibiydi.

Beş ya da altı yaşındaydılar. Bir halka oluşturmuşlardı, öğretmenler onları gruplara ayırmak için sayıyordu. Claire kuklaları oynatacak gruba dâhil olabilmek için nerede durması gerektiğini çoktan hesaplamıştı. Kukla konusunda en iyisi oydu, bu yüzden orada olması mantıklıydı. Sonra, solunda duran Michael Roman kıpırdanmaya başladı. Elini kaldırdı. Fikrini değiştirdiğini, dışarıda oynamak istediğini hemen anlamıştı Claire. Onun planını bozardı bu. Her şeyi berbat ederdi.

Claire, içinde sarsıcı, ürkütücü bir öfke hissetti. Fazlasıyla güçlü bir öfke. Kaskatı kesilmişti. Ona gözleriyle hayır demeye çalıştı. Yüzünün titrediğini hissetti. Durumu anlamalıydı Michael. Ama elbette anlamamıştı. Tombul, aptal yanağı öğretmene dönüktü, ayakları içe doğru bükülmüştü.

Sonra kafasının üstünden bir el geçti ve o an bir çığlık duyuldu. Claire'in eliydi. Michael'a vurmuştu. Hangi ara yapmıştı bunu, kimse anlamadı. Odada çıt çıkmıyordu. Diğer çocuklar meraklı gözlerle izliyordu. Claire, omzunda öğretmeninin elini hissetti. Sonra döndü ve öğretmeninin peşinden gitti. Ama içindeki nefret, o aptal çocuğa duyduğu öfke, ocakta unutulmuş düdüklü tencere gibi ötüp duruyordu.

Claire tabağından başını kaldırdı. "Hatırlıyor musun?"

"Elbette hatırlıyorum," dedi Emerson heyecanla.

"Neyi hatırlıyor mu?" diye sordu Amos.

"Karının sağ kroşesi fenadır. Bir oğlanın dişlerini döküp ona yedirdi."

"Hadi ama," diye güldü Claire.

Dışardan bakıldığında kendini toplamış gibiydi ama zihni hâlâ uğulduyordu. Yapılacak tek bir şey vardı ve o da onu yapmıştı işte. Böyle bir şey göz ardı edildiğinde insan öfkeye kapılıyordu. Böylesine eski bir anının hâlâ bu kadar taze kalabilmesi ne tuhaftı. Ama daha da tuhafı, hâlâ haklı olduğuna inanmasıydı.

"Peki. Ama ona epey sert vurmuştun."

"O kadar da sert değildi."

"Üzerinden elli yıl geçti ama hâlâ bunu anlatıyorum."

"Eh," dedi Claire hafifçe gülerek. "Sanırım amacım da iz bırakmak*tı*."

"Kulağa modern bir fikir gibi geliyor," dedi Retsy, gülümseyip esneyerek.

"Neden vurmuştun?" diye sordu Amos.

Emerson elini kaldırdı. "Eser eserdir," dedi ciddiyetle. "Sanatçının açıklama yapmasına gerek yok bence."

Gece sona ermişti. Hepsi aynı anda farkına varmıştı. Rahatları yerindeydi, yorgundular. Yorulmuşlardı ama bu kez

sevdikleri şeyi yaparak yorulmuşlardı. Retsy uzanıp bir kurabiye aldı, tabağının üstünde kırdı ve iki parçayı orada bıraktı. Kurabiyeye bir daha dokunmayacaktı ama. Herkes biliyordu. Onu anlıyor, içtenlikle affediyorlardı; sevginin, merhametin ve aynı zamanda insan ruhunda hep var olan o ince kin zerresinin karışımıyla.

Amos elini Claire'in sırtına koydu, Claire gülümseyip başını salladı.

"Evet," dedi Emerson. "Ben de."

"Bu iyiydi," dedi Amos. "En iyisiydi."

Retsy tabakları toplamaya başladı. Yardım etmek istediler ama o onları uzaklaştırdı.

"Hayır hayır," diye mırıldandı. "Siz devam edin, çekilin önümden."

9

"Hey."

Amos, Claire'in üzgün olduğunu ve sırtüstü uzandığını sesinin tonundan anlayabiliyordu. Ardından kıpırdandığını duydu, Claire ona dönmüştü.

"Geçen gece söylediğin bir şey içime dokundu."

Bu cümleyi söyleme biçimindeki hassasiyet Amos'ı tuhaf şekilde etkiledi, hem çocuksu hem de yetişkinlere özgü bir tavrı vardı. Kendini savunması için oyun alanına geri gönderilen bir çocuk gibiydi. Söyledikleri gerçekti ama duygudan yoksundu sanki. Belki de doktor olduğu için böyledir, diye düşündü Amos. Böyle bir iş, insanı birbirinden bütünüyle farklı işleri peş peşe yapmak zorunda bırakırdı. İnsanların ameliyat edilmesi gerekiyordu ama öğle yemeğini de sipariş etmeliydiniz.

"Özür dilerim," dedi. "Ne zaman oldu bu?"

"Çarşamba akşamı, yemekte."

Amos bir an durup düşündü.

"Anna'nın tatlısıyla ilgili," diye devam etti Claire.

Sahne Amos'ın gözünde canlandı. "Ee, ne düşünüyorsun?" diye sormuştu Anna, limonlu turtasını servis ettikten sonra. Claire uzaklara dalmış gibiydi ama kendini toparlayıp gülümseyerek, "Harika olmuş tatlım," demişti. "Yediğim en iyi turtalardan." Amos gülümseyerek masaya yumruğunu vurmuş ve "Yani en iyisi değil, öyle mi? O halde söyle bakalım. En iyiler listesinde kimler var?" demişti.

Amos dirseğine yaslanarak doğruldu.

"Hangi turtanın daha iyi olabileceğiyle ilgili meseleden mi bahsediyorsun?"

"Neden kızdığımı biliyor musun peki?" diye sordu Claire.

Amos bu taktiğe bir yandan kızdı, diğer yandan da hayran kaldı.

"Çünkü onun tarafını tutuyordum. Değil mi?" dedi. Bunun tamamen yanlış olmadığını biliyordu ama gerçeği söylemekten çekiniyordu.

"Rekabet yarattığını düşünüyorum, aramıza çomak sokmak gibi," dedi Claire.

"Hayır, bu doğru değil," dedi Amos. Gerçekten de doğru değildi. Aslında, kızının bilmesini istediği bir şeydi.

Anna tuhaf bir şekilde yemek yapardı, bazı yemeklere takıntılıydı. Çin mantısı, çörek, *galette des rois*... Onun hamarat ellerini, gözlerinin arasındaki kırışıklığı izlemek Amos'ı derinden heyecanlandırıyordu. Claire de bundan keyif alıyordu ama daha ziyade bir ebeveynin, çocuğunun zararsız bir işle uğraşmasının getirdiği memnuniyetle. Amos'ın bu heyecanı onu şaşırtıyordu. Bazen Anna'nın ikisinin de kimliğinden tamamen farklı iç dünyasının mükemmelliği hakkında kelimeler bulmaya çalışırdı Amos. Claire ise, "Evet, aynı fikirdeyim. Bence de güzel," demekle yetinirdi. Amos'ın tam anlamıyla ne demek istediğini pek anlamıyor gibiydi.

Claire'in sevgisi normal, doğal bir sevgiydi. Sonuçta Anna onun kızıydı, elbette onu seviyordu. Ama Amos'a göre bu sevgi sağanakta sığınılan bir çatıya duyulan minnettarlığa benziyordu, çatının hangi malzemeden yapıldığının önemi yoktu. Oysa kendi sevgisi onu adeta yutuyordu. Anna'nın yerine bir başkasını koyamayacağını hissediyordu, hatta bazen, başka bir çocuğu bile sevemeyeceğini düşünüyordu. Aslında

kastettiği şey bu değildi. Tam olarak bu değildi. Ama anlatmak istediğine en yakın şey buydu.

Ne anlama geldiğini kendisi de tam olarak bilmiyordu. Anlatacak olsaydı, elinde sadece birkaç fragman, birkaç anlık görüntü olurdu. Kilisede insanın içine bir anlığına dolan, açıklanmaz içsel kavrayışlar gibi. Anna'nın sekiz yaşındayken yazdığı öyküdeki şu cümle gibi: "Adam yataktan ihtiyar bir örümcek gibi çıktı." Ya da Amos yere dökülen deterjanı temizlerken onun gülmeye başlaması ve babası sinirlenince de, "Özür dilerim ama sabunun bu kadar zor temizlenmesi çok komik gerçekten," demesi gibi.

İşte bu sebepten, Claire Anna'nın yaptığı turta üzerinde pek durmadığında Amos, Claire çok değerli bir şeyi heba etmiş gibi şaşkınlıkla karışık bir öfke duymuştu. Claire'in baştan savma cevabını, Anna da görsün ve birinin onu önemsediğini anlasın diye paramparça etmek istemişti.

Claire iç geçirdi. Bir an sessizlik oldu. Yatak gölgeler içindeydi, bedenleri kaskatıydı.

"Dışarıdan bakınca bu şekilde göründüğünü fark etmiyor musun? Ona göz kırpıyormuşsun gibi, alay konusuymuşum gibi," dedi Claire.

"Haklısın," dedi Amos. "Özür dilerim."

"Teşekkür ederim."

Amos uzanıp onun bileğine dokundu. "Peki neden o zaman bir şey söylemedin?"

"Yorgundum."

"Bu beni çok üzdü."

"Amacım seni üzmek değildi."

"Öyle olduğunu söylemedim."

"O zamandan beri kafama taktığım bir şey değil zaten... Sadece o an canımı sıkmıştı, hepsi bu."

Amos'ın korktuğu da buydu. Her şey yolundaymış gibi geçen günlerde aslında bir şeylerin eksik olduğu ya da ters gittiğini sonradan fark etmek. İkisi için de durum böyleydi.

"Peki," dedi. Peki sözcüğü ağzında buruk bir tat bıraktı. "Özür dilerim."

"Teşekkürler," dedi Claire usulca.

"Eski bir konuşmaya benziyor," dedi Amos, cesaret edip. "Yıllardır aynı muhabbet dönüyor sanki aramızda."

Claire iç geçirdi. "Sanırım gerçekten de cesedinle sevişeceğim."

Amos içten bir kahkaha attı ve istemsizce ona uzandı.

"Sadece sen şakalardan tahrik oluyorsun," dedi Claire, yanından sıyrılırken.

"Sadece iyi şakalardan," dedi Amos. "Yoksa işin zor olurdu."

Claire bunu neden şimdi gündeme getirdiğini gayet iyi biliyordu. Aslında kafasını çok kurcalayan bir konu değildi ama masada yaşanan ufak kıskançlık krizi o hissi yeniden hareke-te geçirmişti.

Yemek bittikten sonra olmuştu. Tabaklar ortaya itilmiş, şarap azalmaya başlamıştı. Anna bir şey söylemiş, Amos parmaklarıyla onun sözlerini havadaki toz tanecikleri gibi yakalayıp inceledikten sonra yere atıyormuş gibi bir hareket yapmıştı. Buna karşılık kızı çizgi film karakteri gibi bir tavırla başını sağa sola sallamıştı. Anlık bir şeydi. Kimse fark etmemişti, yalnızca Claire fark etmişti. Ve kötü olan da buydu. Gösteriş olsun diye değildi, doğal gelişen, sevgi dolu bir hareketti.

Evet, son zamanlarda Amos için kolaydı bu. Doğruları söylemek kolay görünüyordu. Ya da hiçbir şey söylememenin gerektiği yerlerde susmak. Ama mesele bundan ibaret değildi, yakınından bile geçmezdi. Çünkü Claire, Anna'nın

kulaklarının iyi temizlenmeyen yerlerini bilirdi, hardalı ekmeğinin kenarlarından taşacak şekilde sürdüğünü de. Havuzun kenarına sımsıkı tutunan parmaklarını ayırdığında –çünkü yüzmeyi, suyun üstünde kalabilmeyi öğrenmesi için gerekliydi bu– kendini nasıl hissettiğini de. Tüm bunlar sıradan şeyler değildi. Bunlar bir annenin içini sevgiyle, ve evet *öfkeyle* dolduran şeylerdi. Öyle ki bazen patlayacak gibi oluyordu.

O halde Amos'ın canı cehennemeydi, iğneli sözlerle varmak istediği yerin de canı cehenneme. Ne de olsa zamanla hepsi unutulup gidecekti.

Az önceki konuşmalarına gelince, Claire onun bir şeyler sakladığını hissediyordu ama ne olduğunu kestiremiyordu. Çok da büyütülecek bir şey değildi. Biraz sinir bozucu olsa da resmin geneline baktığında göz ardı edilebilecek türden bir şeydi. Sonuçta, zekâsına saygı duyduğu bir adamla evlenmeyi seçtiğinde bazı tavizler vermeye hazırdı ve zaten onun bu zeki, şüpheci tarafı, Claire'in birlikte bir hayat kurmak istemesinin de en önemli sebebiydi.

Claire, ona âşık olduğunu ne zaman fark ettiğini tam olarak bilmiyordu. Ama bir noktada, Amos'a karşı hissettiklerinin güçlü, daha önce hissettiklerinden çok daha güçlü duygular olduğunu anlamıştı ve bir şeyler yapması gerektiğini biliyordu. Yok etmek ya da bastırmak değil, o duyguyla sadece yüzleşmek gerekiyordu. Bazı şeyler zamana bırakılırdı ama bu o türden bir şey değildi.

Tüm soğukkanlılığına rağmen Claire böyle bir hissi fark etmenin hazzına alışkın değildi, gerçekten hazırlıksız yakalanmıştı. Amos sadece sırtını nasıl kavrayacağını bilmekle kalmayan, aynı zamanda rahat ve gösterişsiz metaforlarla konuşan da biriydi. Bir keresinde partideki bir adamı, tüyleri okşanan bir köpeğe benzetmişti, Claire önce biraz afallamış

ama herkesçe kabul edilen bu insanlık durumuna hak vermişti. Sadece zeki değildi Amos, aynı zamanda iyi ve kibardı. Claire'in fikirlerini mazur görüyordu, çünkü bazen kendisi de benzer şekilde düşünüyordu.

O halde sorun neydi? Aslında ortada bir sorun yoktu. "Sorun" çok ağır bir ifadeydi. Daha yirmi beş yaşındaydılar, Emerson Ford tanıştırmıştı onları ve bu da işleri kolaylaştırıyordu elbette. Eski bir dost, Claire'in ailesinin de yakından tanıdığı bir aileden gelen bir aracı. Üstelik prestijli okullardan mezundu, Claire'in anne babasının bildiği, hayatlarına belli bir düzen vadeden okullardı. Elbette Claire bu tür şeyleri önemsemiyordu ama önemsememesi önemli olması gerçeğini değiştirmiyordu. Mesele yalnızca... nasıl denir... bir uyum meselesiydi. Tıpkı duvar boyasını seçmek ya da odaya uygun halıyı bulmak gibi. Her şey zamanla yıpranırdı, işte bu yüzden eskidiklerinde nasıl görüneceklerini bilmek önemliydi.

Herkesin bir hikâyesi vardı elbette ama Amos'ın çocukluğunda onu diğerlerinden farklı kılan bir derinlik vardı. Sadece yoksulluk değil, tüm hikâyesi. Amos'ın anlattıkları daha sert, daha gerçekti, Claire'in tanıdığı diğer insanların hikâyelerinden bambaşkaydı. Onu dinlediğinde, Claire kendi anne babasını ve hayatı boyunca çevresinde olan sıradan yüzleri düşünüyordu. Porterlar, Elroylar, Edward ve Lydia French... Tüm bu isimler. Önemli değillerdi aslında ama Amos her yerde onları görecekti, nihayetinde onların arasında yaşayacaktı. Peki onların arasında mutlu olur muydu? Peki Claire mutlu olur muydu? Yoksa, onunla birlikte olma fikri sadece hoş bir düşünce, rüzgârın hesaba katılmadığı muhteşem bir plan mıydı?

Sonra Claire'in ailesinin evindeki o gece gelmişti. Babasının eski dostu Graham Dunn, yanlış bir metaforun yalandan

bile kötü olduğuna dair ukalaca fikirleriyle ikisini de bunaltmış, ardından odanın öbür ucunda oturan karısını işaret edip, "Onunla evli olmak nasıl bir şey, biliyor musunuz?" diye sormuştu bezgin bir tavırla.

"Seçimini akıllıca yapmalı insan," demişti Amos, donuk bir ifadeyle kadehinden bir yudum alırken.

O an Claire sadece onun zekâsını ve espri yeteneğini değil, aynı zamanda rahatlığını, sezgisini, ne zaman ve ne kadar ileri gideceğini bildiğini de görmüştü. Amos, Graham'ın kim olduğunu, o insanlar arasındaki konumunu anlamıştı. Bu sayede kendini gösterebilmişti, ölçülü ama hissedilir biçimde. Öğretilebilen bir şey değildi bu, ancak öğrenilebilirdi. *Seni anlıyorum*, anlamına geliyordu şakası. *Bu odayı, bu insanları görüyorum ve işlerin nasıl yürüdüğünü anlıyorum. Kulağımı dayayıp sana nelerin nasıl hareket ettiğini söyleyebilirim.* Claire işte o an onunla evlenebileceğini anlamış, onunla evlenmek istediğine karar vermişti.

Turta meselesi göründüğünden daha karmaşıktı ama Amos'ın söyledikleri, Claire'in hem ihtiyaç duyduğu hem de sevdiği bir yanından geliyordu, bedelini ödemekten mutlu olduğu yanından. Üstelik, açıkça söylemekten kaçındığı her neyse Claire bunu önemsemiyordu.

Kocasının tarafına döndü. Amos çoktan uykuya dalmıştı. Dudakları hafifçe aralıktı. Evin derin sessizliği onu da etkisi altına almıştı. Sırtüstü yatıyordu, bir kolu yüzündeydi. Claire dizlerini karnına çekti. Uykuya bu şekilde dalmayı seviyordu. Uyandığında başka pozisyonlarda yatıyor olurlardı. Ama şimdi, nefesinin sıcaklığı boynunun kıvrımında toplanıyordu. Çenesini omzuna yasladı. Bir şey söyleyecek gibi. Söyleyecek bir sırrı varmış gibi.

10

Emerson yatakta uzanmış karanlığa bakıyordu. Retsy yanında uyuyordu ve Emerson'ın önceden de fark ettiği üzere, tüm anksiyetesine rağmen kadının kolayca ve huzurla uykuya dalabilmesi dikkat çekiyordu. Kendisine gelince... Çoğu zaman zihni bir saat boyunca bir düşünceden diğerine kayardı. Şimdi de Amos'ın tatlı isteme şekline takılmıştı kafası.

"Sanmam ama," demişti bakışları yüzler arasında dolaşırken, "ağza atacak tatlı bir şeyiniz yoktur, değil mi?"

Elbette vardı. Retsy ayağa kalkmış, tatlıyı hatırlattığı için ona teşekkür etmiş ve tepsiyi almak için mutfağa gitmişti.

Benzer şeyleri yüzlerce kez söylemişti. Hep aynı çocuksu sırıtış, aralarında bir sır varmış gibi bir tavırla. Nedenini tam olarak bilmese de bu durum Emerson'ın sinirlerini bozuyor, hatta dürüst olacaksa onu öfkelendiriyordu.

Buna çocukça demek saçma olurdu, çünkü aptalca olduğunu biliyordu. Tam anlamıyla şaka değilse de bir yetişkinin sergileyemeyeceği kadar komik bir şeydi. Yine de "çocukça" kelimesinden kurtulamıyordu zihni. Çünkü Amos rol yapıyor gibi görünse de Emerson bunun arkasında bastırılamayan bir dürtü olduğunu biliyordu. Amos tatlıya düşkündü ve yemek sonrasında tatlı yoksa yerinde duramaz hale geliyordu.

Emerson bunun nereden kaynaklandığını da iyi biliyordu. Annesinin evinde yaşadıklarını, kafasının içinde annesinin

sesini bastırmakta nasıl da hâlâ zorlandığını yıllar boyunca defalarca anlatmıştı Amos. Elbette büyük meseleler de vardı, ama küçük bir şey –mesela tatlı– bile onda kaygı dolu bir huzursuzluğa yol açabiliyordu. Şeker yediğini itiraf etmesi için saatlerce odada tutulan bir çocuktan başka ne beklenirdi ki? Amos bir keresinde, annesi yüzünden, yediği hiçbir yemekten keyif almadığını bile itiraf etmişti. Belki biraz abartıyordu ama Emerson, söylediğinin altında gerçek bir duygunun yattığını bildiği için başını onaylarcasına sallamıştı.

Yine de sinir bozucuydu. Emerson soğukkanlı olmasaydı ağzından neler dökülecekti? Tanrı aşkına, adam gibi istesene! Bir kadeh şarap iç. Başka bir şeyler ye. Ne yaparsan yap ama çocuk gibi davranmayı kes. Şu lanet çeneni kapat.

Çünkü gerçek şuydu: Emerson'ın da anlatacak hikâyeleri vardı. Onun da hayatı dosdoğru ilerlememişti. Mesela, banyoda babasıyla geçirdiği şu gece.

Charles küvetin kenarında diz çökmüş, kollarını dirseklerine kadar sıvamıştı.

"İşte," dedi şampuanın kapağını açarken. Emerson çenesini indirip başını uzattı. Babası onun kafasını daha farklı, canını yakacak şekilde ovalarken Emerson annesini ve eski banyo alışkanlıklarını düşündü.

"Kımıldamadan dur," dedi Charles sertçe. "Sakın gözlerini açma."

Emerson başını salladı, suratındaki köpükler yüzünden dudaklarını açamıyordu. Birdenbire her şey –banyonun gözden kayboluşu, babasının sert dokunuşları– yanlış ve kötü gelmişti ona. Durmasını istiyordu. Ya da banyo görüntüsünün geri gelmesini. Ne olabilirdi ki? En kötü ne olabilirdi? Kirpiklerini kıpırdattı. Sadece denemek için. Sadece gözlerini açıp açamayacağını öğrenmek için.

Yanma hızlı ve yoğundu. Emerson çığlık attı, köpük boğazına kadar inmişti. Suyun altına dalıp çıktı. Kıvranarak öksürdü, tükürdü, küçük yumruklarıyla gözlerini ovuşturdu. Bir süre sonra sakinleşti. Charles'ın onu izlediğini hissediyordu.

"Sana gözlerini açmamanı söylemiştim," dedi babası, karşısındakine saygı duymayan bir tamircinin soğuk ve kayıtsız tavrıyla.

"Biliyorum," dedi Emerson. Şişen gözlerini ovalamaya devam ediyordu. "Ama görmek istedim." Kısa bir sessizlik oldu, sonra babası kahkahalara boğuldu. Sıkıcı olacağını düşündüğü bir işte hiç ummadığı bir eğlence çıkmış gibiydi kendisine.

"Görmek için ha?" Charles ayağa kalktı ve kol düğmelerini iliklediı. "Görebildin mi bari?"

Emerson babasının buruşmuş parmak uçlarına baktı.

Adam ayna karşısında kendini izliyordu.

"Eh," dedi, "sanırım artık çıkabilirim."

Emerson, o gün yaşananları önemli bir şeymiş gibi hatırladığı için kendini kötü hissederdi bazen. Göz bağı, küf, deli gömleği ya da Amos'ın annesinin yatağından çıkarıp pencereden dışarıya, zemine sarkıttığı şeritleri duyduktan sonra nasıl öyle hissetmezdi ki? Bunların yanında, sabunun gözüne kaçması ve ilgisiz bir babanın verdiği acı neydi ki? Yine de Emerson buna içerliyordu. Hikâyelerin hiç bitmemesine, pencere önüne biriken karlar gibi her şeyin üstünü örtmesine, kendi hikâyelerinin ciddiye alınmamasına içerliyordu.

"Eh, ne yapalım," dedi kendi kendine, "çeneni kapat ve tatlıyı unut."

Arkadaşlığın tuhaf alametlerindendi bu, bazen aklından öfke dolu, küfür dolu düşünceler geçer ama sonra hiçbir şey olmamış gibi devam ederdi insan. Emerson arkadaşının pek

de gizleyemediği arzularını hoş görüyordu. Onu görmek, kendi çatısı altında uyuduğunu bilmek bile mutluluk vericiydi. Hayat, çoğu zaman yıllardan ibaret bir fırtına gibi gelirdi ona, bir anda şiddetle bastırır, sonra aynı hızla girdap halinde dönüp mazgaldan süzülür ve kaybolurdu. Ama Amos hep oradaydı. Emerson hayatını bir kasabaya benzetseydi, Amos yaşlı bir kadının gururla gösterip savaştan sonra bile ayakta kaldığını söylediği kilise olurdu.

Artık dikkati ertesi sabaha kaymıştı, tenis oynayacaklarını umuyordu. Kahvelerini yudumlarken soracaktı Amos'a. Her zaman ilk uyanan Amos olurdu.

Bir ses düşüncelerini böldü. Retsy yatakta döndü. Emerson komşusuna selam verir gibi hafifçe gülümsedi. Kâbus gördüm, diye açıkladı Retsy.

"Kötü olmuş," dedi Emerson.

"Önemli değil," dedi Retsy usulca.

Retsy'nin ona dokunmasını ummuyordu ama şaşırmadı da. Ne de olsa Amos ve Claire oradaydı ve başkalarının varlığı, onları normalde olmadıkları bir biçimde gerçek kılıyordu.

İlk zamanlarda, kavga eder gibi sevişirlerdi. Sert, acemi. Öpüşmeleri bile zorlama gibiydi. Genellikle bir partiden döndüklerinde olurdu, birbirlerine söyledikleri hoş olmayan şeylerden motive olurlardı. Sonra bitkin halde uzanırlardı, ayak uçlarına yığılan battaniye, inip kalkan göğüslerine vuran ışık.

Zaman zaman yine o sertlikte oluyordu ve Emerson bundan büyük haz duyuyordu. Ama artık daha nazik de olabiliyorlardı, hatta "sevgi dolu" demek yanlış olmazdı. Bir tür deneyim gibiydi, denizden kurtulan bir mürettebatın ya da savaştan sağ çıkan askerlerin duyduğu o derin farkındalık gibi.

Retsy, elini sıcacık ve meraklı bir dokunuşla Emerson'ın kalçasına koydu.

"Ha," dedi Emerson sessizce ve yataktan doğrulacak gibi oldu.

"Kalkma."

Retsy kalktı, doğrulurken uzuvları yeniden şekillenircesine ortaya çıkıyordu. Emerson'ın başını yana çevirdi, o da başının oyuncak bir bebeğinki gibi düşmesine izin verdi. Hareket etmeye başladı, önce usulca, sonra gitgide daha kararlı. Devam ettikçe, Emerson bunun çok iyi olduğunu düşündü. Hazırlıksız yakalanmıştı. Retsy'nin arzusu, kararlılığı, uykusunun bölünmesine karşın en ufak huzursuzluk duymaması Emerson'a ondan gerçekten hoşlandığını hissettirdi. Aynı evi paylaştıkları için mutlu olduğunu hissetti. Bu şekilde ifade etmenin kulağa saçma geldiğinin farkındaydı ama bazen, duyguların özüne varmak için gerekliydi bu. Aksi takdirde her şey soyut ve tatsız bir hâl alırdı.

Sonra birden Retsy durdu. Geri çekildi. Pencereden gelen ışık boynuna gölge düşürüyordu. Dudaklarının arasından cılız bir nefes boşaldı, sanki içindeki sessiz bir tartışmayı sonlandırmış gibiydi. Emerson yarı doğruldu.

"Üzülme," dedi Retsy. Eli Emerson'ın omzundaydı. Yeniden başlamayacakları ortadaydı. "Sadece biraz sıkıldım."

Emerson gülümsedi. Tek yapabildiği gülümsemekti. Sırtüstü uzandı, kolunu başının üstüne attı. İçini serin, ürkütücü bir boşluk kapladı. Retsy kalkıp gitmişti, lavabodan su sesi geliyordu. O an evin, odalarının, kalın sarsılmaz duvarlarının farkına vardı. Geri döndüğünde ona ne söyleyeceğini düşündü. Ölüyorum, diye düşündü.

11

Cumartesi. İlk hareketler ufak çaplıydı. Işığın içinde görünen bir bacak, bir yumruk. Gece boyunca sessizlik hâkimdi. Ahşap döşeme serindi, perdeler kar kıvrımları gibi toplanmıştı. Alt katta, mutfak sessizdi. Kirini çözmesi için lavaboda suya bırakılmış tavadan başka bir şey yoktu ortalıkta.

Dışarıda, ağaçların üzerine düşüyordu güneş. Çimlere ve ambarın duvarlarına yayılıyordu. Bir geyik başını kaldırdı, gözlerini kırpıştırdı ve koşarak uzaklaştı. Nefesleri ve hareketleri normale dönmüştü. Kahverengiye dönen tenis kortu, göz kamaştıran ekim ışığının altında adeta altına dönüşüyordu. Avlu içinde renkler oyun oynuyordu. Raket, bilek, hemen ardından top.

Başta eşofman üstlerini giymişlerdi, Amos kendininkini holdeki dolaptan ödünç almıştı. Sıcak bastırınca ikisi de çıkarıp banka asmışlardı. Hafif bir esinti, Emerson'ın kulağının kenarındaki saçlarda biriken ter damlalarına dokunuyordu.

"Güzel!" diye seslendi omzunun üstünden, sonra da kendi kendine, "Hadi be," diye mırıldandı.

İkisi de sabahın tazeliğini hissedebiliyordu. Yaşamın içindeydiler. Bir gün biri gelip de her şey hızla geçip giderken yaşamı ıskalayıp ıskalamadıklarını sorsa gönül rahatlığıyla hayır diyebilirlerdi.

"Otuz-on beş mi?"

Emerson önce hayır, sonra da evet anlamında başını salladı ve servisi karşılamaya hazırlandı.

Aralarındaki fark neydi? En fazla iki üç santim. Tenis oynadıkları zamanlar dışında nadiren hissediyordu farkı Emerson. Ama şimdi, Amos'ın biraz ufak göründüğünü fark etmişti. Belki de mesafeden dolayıydı, toprak zemin, çizgiler, file... Mesafe onu bir an için başka bir adam gibi göstermişti.

Güneş çoktan yükselmişti. Çimler kuruyor, ambar alev almış gibi parıldıyordu. Sayılar birbirini izledi, ilk set sona erdi. Seti Amos almıştı. Büyük bir çaba harcamadı ama kolay da olmamıştı. Bankta buluştular ve aynı şişeden birkaç yudum su içtiler.

Emerson şişeyi Amos'a geri uzattı. Oturup ayakkabı bağcıklarını düzeltti. Uyandığından beri, Retsy'nin söyledikleri hakkında konuşmak istiyordu.

Nasıl dile getireceğini bilmiyordu, bir anlamı olup olmayacağından da emin değildi. Ama o cümle –sadece biraz sıkıldım– aklından bir türlü çıkmıyordu. Çalınmasından korkulan bir kapı ya da ödeme zamanı yaklaşan bir fatura gibi bir şeyin onu beklediğine dair bir histi. Bir gün kimsenin ona ihtiyaç duymayacağını, onu düşünmeyeceğimi, kim olduğunu umursamayacağını biliyordu.

Emerson ayağını oynattı. Korkuyorum, gibi bir şey söylemek istedi ama itiraf etmek yeterince zor değilmiş gibi üstüne bir de karısının, aletinden sıkılmış olduğu gerçeği eklenmişti.

Ayağa kalktı ve tüm cesaretini topladı.

"Retsy," diye başladı, sonra başını çevirip ambara baktı ve kafasını kaşıyarak, "dün gece beni allak bullak etti," dedi.

"Ya?"

Amos raketiyle avcunun içinde ritim tutuyordu.

"Evet."

Bir duraksama.

"Nasıl?"

Emerson biraz rahatlamıştı, bu kadarı bile onu rahatlatmaya yetmişti.

"Aptalca bir şey."

"Emin misin?"

Emerson topu sıktı, kolunun ön kısmındaki kaslar gerildi.

"Şey, seks yapıyorduk ve..."

Yanlış bir kelime seçmişti. Fazla açık ve incelikten yoksundu, o an hikâyenin geri kalanından daha kötü görünüyordu.

"Buraya kadar kulağa fena gelmiyor," dedi Amos şakacı bir tavırla.

"Devamını dinle."

Topu havaya atıp kortun diğer yarısına doğru sertçe yolladı. "Tam ortasında birden durdu ve sıkıldım dedi."

Amos kendini tutamayıp güldü. "Affedersin. Şey... sana gülmedim." Sesi birden değişti. "Yani... evet, bu çok kötü. Söylenecek şey değil."

Emerson'ın öfkesi kabaracakken yerini rahatlamaya bıraktı.

"Değil mi?"

"Öyle. İnsan havamda değilim falan der. Ya da yorgunum. Ya da sıçmam gerek der."

Emerson güldü, farkında olmadan biraz fazla yüksek sesle. Gülüşünde açlık, bir şeylerin özlemi vardı, içindeki umudun dışa vurumuydu.

Amos devam etti. "Sen ne dedin peki?"

"Hiçbir şey."

"Evet. Sanırım anladım."

"Ne demeliydim sence?"

Amos kaşlarını kaldırdı. "Siktir git?"

Emerson güldü.

"Ya da, siktir git. Durduk yere bu kadar kötü olmana gerek yok?"

"Bir dahaki sefere söylerim."

"Garip ama. Bir yanıyla annemi anımsatıyor bana." Amos gözlerini kaçırmış, şortunu inceliyordu.

"Öyle mi?"

"Yani, tam olarak değil. Sadece biraz. Aşırı tepkilerinden bahsediyorum. Yani... sanatoryumdan çıktıktan sonraki gibi."

Emerson başını salladı. O kışı hatırladı. Amos, üniversiteyi bitirdikten birkaç yıl sonra, Şükran Günü tatilinden döndüğünde anlatmıştı. Annesi sabahlığıyla evin içinde hayalet gibi dolaşıyor, zaman zaman birden durup sessizce ağlamaya başlıyor, soba henüz yakılmadıysa öfkeyle bağırıyordu. Bir süre sonra davranışları o kadar dengesizleşmişti ki haftalarca kemer ve ayakkabı bağcıklarının alındığı, kalemlerin bile yalnızca gözetim altında verildiği bir sanatoryumda kalmıştı. Emerson, tüm bunların şu anki konuyla ne ilgisi olduğunu anlayamıyor, konuşmanın bu yöne evrilmesi onu bir bakıma huzursuz ediyordu.

"Beni aradı," dedi Amos. "İntihar etmeyi düşündüğünü söylemek için. Ve kendini öldürürse nasıl hissedeceğimi öğrenmek için." Gözlerini kapayıp başını hayretle iki yana salladı. Ardından hafif bir kahkaha attı, kendine tezat bir sesti.

Emerson, Amos bu konuyu her açtığında takındığı ifadeyi takındı. Dudaklarını büzdü, başını hafifçe salladı; içten ve belirgin bir üzüntü ifadesiydi bu.

"Hatırlıyorum," dedi bir süre sessiz kaldıktan sonra. "Ama benim durumumla nasıl bir ilgisi olduğunu..."

Amos bir an durdu, çekmeceyi neden açtığını hatırlamaya çalışan biri gibi. "Sadece şunu demeye çalışıyorum: Söylenmemesi gerektiğini herkesin bildiği cümlelerden birini söylemiş sana."

Başka bir ruh halinde olsa Emerson belki iki durumun aynı kefeye konulabileceğini kabul edebilirdi. Ama şimdi öyle düşünmüyordu. Aksine, bir anlığına iki eliyle Amos'ın saçlarının arasından kafasının iki yanına bastırdığını ve onu çıngırak gibi salladığını hayal etti. Siktir git, dediğini düşündü. Lanet olasıca, siktir git.

Neden mi? O küçük kahkaha yüzünden. Her iki tarafa da göz kırpan o kahkaha. Önce "Buna inanabiliyor musun? Bundan daha kötü bir anne olabilir mi?" diyen, hemen ardından da "Merak etme, inanılmaz olduğunu biliyorum ama ben iyiyim" diye teselli eden bir kahkaha. Yaralarını ya da hastalığını göstere göstere sergiledikten sonra tek başına idare edebileceğinde ısrar eden biri gibi abartılı ve tiksindiriciydi.

Ne olmuş yani? Anne babalar bir şeyler yapardı işte. Ellerinden gelenin en iyisini dener ya da denemezlerdi, çuvallarlar ya da başarmayı hayal bile etmezlerdi. Kendi babası da hastanede bir başına ölmüştü. Onu hastanede bir başına bıraktıkları için değil, onu bulamasınlar diye sahte isimle hastaneye yattığı için. Neden? Bilen yok. Belki gururundan. Belki de korktuğu için. Ya da korktuğunu itiraf edemeyecek kadar gururlu olduğundan. Ya da belki hepsinden bıktığı için. Belki de hesabı kendisi kapatabilsin diye. Evet, çok zordu. Ama Emerson bunu her on dakikada bir dile getirmiyordu.

Evet, tamam, Amos da yapmıyordu bunu. Ama mesele bu değildi zaten. Mesele orada onun hakkında konuşurlarken konunun bir başkasına kaymasıydı. Emerson kendisi hakkında konuşmak istiyordu. Retsy'nin yaptığı şey önemsiz

ama zalimceydi. Hatta belki o kadar önemsiz de değildi. Emerson bilemiyordu ve anlamak için arkadaşının yardımına ihtiyacı vardı, deliye dönmesinin sebebi buydu. Sonuçta cesur davranmıştı, duygularının incindiğini itiraf etmek yürek isterdi. Amos ise yardım etmek şöyle dursun, her şeyi birbirine katmıştı. Emerson ona küçük bir kesiği göstermiş, Amos ona daha büyük bir yarayı işaret etmişti.

Emerson iç geçirdi.

"Evet," dedi sessizce. "Öyle cümlelerden biri işte."

Arkadaşına baktı. Arkadaki ağaçlar hafifçe sallanıyordu, rüzgâr kortun kahverengi toprak zemininde yaprakları savuruyordu. Amos kollarını başının üzerinde gerdi. Bel kısmında, tişörtünün altından derisi görünüyordu, bir kusur gibi.

"Hazır mısın?" diye sordu Amos.

Emerson başını salladı ama yerinden kıpırdamadı. Doğru kelimeleri bulmak, insanın nadiren tattığı bir ayrıcalıktı. Ama bu kez bulmuştu, varmak istediği yere tam anlamıyla ulaşacağını hissediyordu.

"Epey zaman geçti," dedi Emerson. "Kararını verdin mi?"

"Ne?"

Amos'ın yüzünde hafif bir şaşkınlık belirdi. İşlerin her zamanki gibi gitmediğinin farkına varılmasından önceki o boşluk ânı.

"Annen bunu söylediğinden beri. Ne kadar zaman geçti? Otuz yıl?"

"Öyle bir şey." Amos raketinin sapıyla oynamaya başladı. Gözlerini yerden ayırmıyordu.

"Peki, dediğini yapsaydı kendini nasıl hissederdin?"

O anda Amos ona baktı. Gözleri donuk ve nemliydi. Birden konuşmanın seyir değiştirdiğini fark etti.

"Gerçekten soruyor musun?"

Emerson omuz silkti. Ne yapmaya çalıştığını bilmiyordu. Yalnızca öfkeli olduğunu biliyordu ve öfke dünyaya farklı bir perspektiften bakmasını sağlıyordu, her şeyi büyük ve net gösteriyordu. İnsan öfke sayesinde, bir kavga sırasında yanlış olduğu bariz şeyleri bağırabilir ama yine de bütün kalbiyle haklı olduğuna inanabilirdi. Peki gördüğü şey neydi? Amos hakkında bir şey. Ya da ikisiyle ilgili bir şey. Belki de dostlukları. Düşünceleri hızlı, akışkan dalgalar halinde geliyordu. Bir nehrin suyundaki parıltılar gibi görünüp kayboluyorlardı. Bilmiyordu. Ne yapacağını kestiremiyordu.

"Kendimi harika hissederdim," dedi Amos.

"Peki," diye geri adım attı Emerson. "Özür dilerim."

"Bir resim yapardım ya da bir atkı örerdim. Seni arar, 'Delmenico's'a gel, akşam yemeği benden!' derdim."

"Anladım."

"Neyi anladın?"

Nasıl hissetmeleri gerektiğini bilemeyen çocuklar ya da âşıklar gibi orada öylece duruyorlardı.

"Unut gitsin," dedi Emerson. "Özür dilerim. Ben sadece..." Omuz silkti. "Tek gözü kör olan kadınla ilgili şu söz neydi?"

"Pislik olma. Az önce ne yaptığının farkında değilmişsin gibi davranma."

"Özür dilerim."

"Tamam."

"Ama neydi?"

"Ne neydi?"

"Şu fıkra."

Amos onu izliyordu. Ne yapacağına karar vermeye çalışıyor gibiydi. "Koca bir aptalsın," dedi sonunda, kendini tutamayıp gülerek.

"Biliyorum. E söyle bari."

"Tek gözü takma olan birine söylenmemesi gereken şey nedir?"

"Nedir?"

"Bence çok takma."

Emerson önce sessizce güldü, sonra kendini koyuverdi. Neşesi geri geldi. Önemli bir gerçeği keşfetmişti. Amos'ın karşı koyma gücü yoktu, en çok istediği şey tatsızlık çıkmamasıydı.

"Hazır mısın?" diye sordu Amos.

"Yeterince."

"Neye yeterince?"

"Endişe etmemeye."

Amos bunu geçiştirdi ve topu almaya gitti.

Emerson servis çizgisine doğru yürüdü. Gülümsüyordu. Çorabının kenarını düzeltti. Retsy'nin dediği şeyi unutmuştu ya da şimdilik bir kenara koymuştu. Boynunu sallayıp yüzündeki bir tutam saçı geri attı. Doğuştan sahip olduğu şiddet bilinci ve hafızasıyla, bir sürüngene benziyordu.

12

Claire durduğu yerden herkesi, hem kızları hem de adamları görebiliyordu. Pencerelerden biri tenis kortuna bakıyordu. Önce Emerson, ardından Amos birer sayı kazandı. İkisinin de oyuna asıldığını hissedebiliyordu Claire. Servisler arasında ağızları hafifçe kıpırdıyordu. Yalnızca skoru söylemek için. Diğer pencerede ise Sophie ve Anna'nın görüntüsü vardı. Ferforje sandalyeli masada oturuyorlardı. Arkalarındaki çimenlik ormana kadar uzanıyordu.

Claire hamlesini yaptıktan sonra Anna'nın o sinir bozucu şeyi söylemesinin hemen sonrasıydı. Üzücüydü. Can sıkıcıydı hatta. Evet, en doğru ifade buydu. Merdivenin dibinde duruyorlardı, Anna'nın eli tırabzanın üstündeydi, bir an için Claire, o sırada onun orada oyalandığını düşündü ama önemi yoktu, söyleyeceği şeyi önceden tasarlamıştı zaten. Çünkü Anna'yı seven yalnızca Amos değildi. Zor dönemlerdi ama yeterince çabalarsan kız çocuklarını mutlaka geri kazanırdın.

"Bu hafta iyi bir tane gördüm," demişti Claire.

"Ne gördün?" diye sormuştu Anna.

O sırada Retsy sessizce yanlarından geçmiş, tek kelime dahi etmemişti.

"İyi bir tabela," demişti Claire gülümseyerek. "İyi bir kötü tabela yani."

Aralarındaki bir oyundu bu: Saçma ve yanlış anlaşılmış ifadeleri, tırnak içine alınmış karmaşık, anlaşılmaz sözcükleri

paylaşmak. Mesela bir balıkçıda yazan "Temizlenmiş Canlı Alabalık" ya da "Donmuş Taze Fasulye" tabelaları gibi.

Anna sabırla gülümsemiş, serçe parmağıyla gözünü ovuşturmuştu.

"Kilitliyken Girmeyin," demişti Claire, ellerini iki yana açarak.

Anna bir an duraksamış, sonra baştan savma bir tavırla, "İyiymiş," demişti. Ardından da selam durur gibi yapıp, "Uyacağıma söz veriyorum," diye devam etmişti.

"Ben de öyle düşünmüştüm," demişti Claire, incindiğini belli etmemek için burnunu ovuşturarak.

Kafasını pencereden çevirdi ve odayı inceledi. Neden bazı şeyler bu kadar canını sıkıyordu? Neden böyle şeylerin içini kemirmesine izin veriyordu? Evet, Anna'nın oyuna dâhil olmayışı bilinçliydi, nankörce, hatta biraz acımasızcaydı ama Claire'in takıldığı nokta bu değildi. Canını asıl sıkan, kırgınlığını bir kenara bırakıp "Bugün ne yapacaksın?" diye sorduğunda Anna'nın söyledikleriydi. Anna bir şey demeden başını yukarı kaldırıp tavana bakmıştı.

"Resim," demekle yetinmişti, sonra yürüyüp uzaklaşmıştı. Sesi ölçülüydü ve ses tonundan, kararını çoktan verdiği anlaşılıyordu.

Soğukkanlılığı ve zihninin düzeniyle övünen Claire, bu kızın –kendi kızının– iç dünyasını altüst etme gücü karşısında sarsılıyordu. Daha da kötüsü, onu en çok altüst eden anların, tıpkı bu seferde de olduğu gibi, tarif etmekte en çok zorlandığı anlar olmasıydı. Bir jüri karşısında konuşuyor olsaydı önsezi ve tahminleri arasında bocalar, sonunda da *bildiğine* inanmaları için onlara çaresizce yalvarırdı.

Peki ne biliyordu? Anladığını iddia ettiği şey neydi? Gençliğin o kendinden emin, kibirli halini mi, yetişkinliğin

getirdiği ayrıcalıkları küçümseme mi, sanatın önemi ya da ona benzer bir şey mi? Kim bilir. Anna'nın, doktorluğa karşı hafif bir kayıtsızlıkla karışık küçümseme duyduğu belliydi, tıpkı Claire'in, işleri ne kadar gerekli olursa olsun sıkıcı ve monoton olduğu için elektrikçilere ve muhasebecilere duyduğu küçümseme gibi. Ama kızının ifade etmeye çalıştığı şey gerçekten bu kadar basitse, neden Claire'i bu kadar rahatsız ediyordu? Amos'ın dediği gibi belki de yalnızca bir yansıtmaydı bu. Belki, ama kısmen. Orada gerçek bir şey söz konusuydu. Claire buna emindi. Hissedebiliyordu.

Üstelik tüm bunların altında yatan utanç verici bir gerçek vardı: Suçladığı kişi bir çocuktu, on altı yaşını ancak geçmiş bir kız. Ama Claire çocukların birçok şeyi yapabildiğini, ergenlerin çocuklardan daha fazlasını yapabildiğini düşündü. Sınırda duruyorlardı, yetişkinlere ait güçleri kullanıyor ama hesap vermeleri gerektiğinde hiçbir şeyden haberleri yokmuş gibi davranıyorlardı.

İçini çekti, ellerini elmacık kemiklerine götürdü. Sonra odayı toplamaya koyuldu. Basit işler zihnini yatıştırıyordu, kaygılanmaya gerek olmadığını anlamasında yardımcı oluyordu. Anna'nın ne düşündüğü önemli değildi. Henüz çok gençti, son zamanlarda kaba davranmaya meyilliydi ve dahası, ne dediğinin farkında bile değildi.

Güneş ışığı topa vurdu: önce mavi, sonra beyaz, sonra yeniden mavi üzerinde yeşil. Önce havalandı, ardından yere inmeye başladı. Aşağıda, öte tarafta Emerson'ın raketi topu yakalamak için yükseldi. Raketin telleri, bileği, tek bir hamlede ve hızlıca hareket etti, top gözden kayboldu.

Amos öne geldi. Kendini iyi hissetmeye başlamıştı. Adımları hafifti, öncesinden çok daha iyiydi. Topu geri gönderişi

inanılmazdı, keskin ve ustacaydı, topla ağ arasında yalnızca bir santim vardı, belki daha da az.

Hamle yaptığı anda Emerson'ın ayakkabısı toprak zeminde kaydı. Belli belirsiz. Çok hafif. Bileği burkuldu. Bir ses geldi, duyulmaktan ziyade hissedilen, hafif bir ses. Ses bacağından göğsüne yayıldı ve acı bir farkındalık olarak boğazından çıktı. Kısmen duydu onu, bilinmedik, tuhaf bir sesti, rüyada atılan bir çığlık gibi.

Amos da bir ses çıkardı, hafif bir kahkaha. Top sekerek uzaklaşırken Emerson topallayarak ona doğru yürüyordu. İçinde bir şey hissetti. Düşünce kırıntıları arasında kıvranan bir sancı. Bu ev bana ait, tamamen benim. İşte bu yüzden defol. Kes artık. Sormadan bir şeyler öğrenmeye çalışmayı bırak. Ne demek istediğimi gayet iyi anlıyorsun, kim olduğunu, ne yaptığını biliyorsun. Her şey zor. Anladık, senin hayatındaki her şey çok zor.

Düşünmekten ziyade hissetmişti hatta. Belki de düşünüp hissetmişti. Aynı anda. Atmayı bırakan bir kalbin son kez kan pompalaması gibi. Şimdi yine gülümsüyordu.

"Buz getir, seni adi herif," dedi kıkırdayarak. Gözlerindeki acımasızlık güneş gözlüğünün arkasına gizlenmişti. Yüzünde saf bir gülümseme vardı. "Bana biraz buz getir."

Yakınlarda bir yerde ama gözden uzakta Anna, bir kâğıdın üzerine eğilmişti. Yüzünde ciddi bir ifade vardı, pürdikkatti. Bir ucu dalga gibi kıvrılan, ten rengi bir uzuv çizmişti. Uzvun etrafına hızlıca yeşil çizgiler çizmeye başladı. Özel bir şey olmasa da kendini mutlu hissediyordu. Gözünü ayırmadan, fırçasını bulanık su dolu bardağa batırdı.

On altısında, yeni hobilere temkinle yaklaşır olmuştu, odası bazen geçmişteki benliklerinin anıtına dönüşüyordu

–sabun taşından heykeller yapan hali, Japon çay sanatında uzmanlaşmaya çalışan hali– hepsi başarısız birer hipotez gibi geçmişte kalmıştı. Bu eski benliklerinin her biri, şimdiki heveslerinin üzerinde utanç verici bir gölge gibi duruyordu. Resim de geçip gitmeyecek miydi? Bundan nasıl emin olabilirdi ki?

Evet, diye geçirdi içinden, belki bir gün bu fırçalar da kurumuş boyaların yanında duracaktı. Ama ne önemi vardı ki? Şimdi kendine dair inanmak istediği buydu. İstediği bir şeyi yapıyor olması yeterli değil miydi?

Bunlar Anna'nın en sevdiği anlardı: neyi arzuladığını şüpheye yer bırakmayacak netlikte bildiği anlar. Sürekli uğuldayan, endişeyle kıvranan bir zihin için böyle bir arzu bilinci havuz kenarı gibiydi, kendini ileri fırlatabileceği bir yerdi.

"Bu ne?" diye sordu Sophie. Az önce dışarı çıkmıştı. Gözleri uykuluydu.

"Ayak bileğim ve parmaklarım."

"Yani... ayağın?"

Anna cevap vermedi.

"Peki şu yeşil şeyler?"

"Çimen."

"Çok tuhafsın." Sophie eve yöneldi. "Ben biraz daha kahve yapacağım."

Anna cevap vermeden işine devam etti. Sophie'nin ne düşündüğünü umursamıyor olsa da aynı şeyi kendisi de düşünüyordu. Neden ayağının resmini yapıyordu? Neden ayağını kestiği gün oluyordu bu?

Yıllar geçmişti üzerinden ama gözlerinin önünde hâlâ capcanlı duruyordu. Aynı ev, aynı çimenlik. Yağmur, ensesinde aniden hissettiği bir nefes gibi bastırmıştı. Beklenmedik bir yakınlık. Gıdıklanmıştı, çığlık atarak fırlamış ve bahçenin

kenarındaki ağaçlara doğru koşmaya başlamıştı. Koşarken keskin bir acı hissetti. Tökezledi, toprağa yaklaşınca iğne yapraklarının kokusu doldu burnuna. Dizlerinin üstüne çöktü, üzerini silkeledi. Suçlu oradaydı işte: toprağa saplanmış bir kürek. Ayağındaki kesikten usulca kan sızıyordu. Acıyordu ama canını sıkacak kadar değil, umursamamıştı bile.

Anna fırçasını yıkadı ve kâğıda baktı. Zavallı parmaklar, diye düşündü, hiçbir şeyin farkında değillerdi. Her zamanki gibi yan yana dizilmişlerdi; basıp kalkıyor, basıp kalkıyor, nereye gitmeleri söylendiyse oraya gidiyorlardı. Belki de bu yüzden onları resmetmek istemişti. O ânın hemen öncesini yakalayabilmek için, kendilerini iyi, özgür ve... Her neyse, zaten bir nedene ihtiyacı yoktu. Onları resmetmeyi tercih etmesi bile fazlasıyla yeterliydi.

Başını kaldırdı. Yüksek, ani bir ses onu irkiltmişti, tenis kortundan gelmişti. Belki babasıydı, şaka yapıyor olabilirdi. Ayak bileğinde artık belli belirsiz bir iz vardı. Gözlerini kısarak, kanın çoktan kurumuş olduğu yere baktı.

13

Eve giderken, yolun yarısında Emerson durdu.
"Aslına bakarsan..." dedi.

Bildik bir manzaraydı: Biri topallıyordu, kolunu diğerinin boynuna atmıştı, öbürü ise onu ayakta tutup yön veriyordu. Herkesin yaşayabileceği türden bir sahneydi, itfaiyeciler, çocuklar, sokakta karşılaşan yabancılar, hatta bakımsız bir çimenliğin ortasında tenis oynayan iki arkadaşın bile. Amos'ın kendini içinde bulup, daha önce on kez yaşadığı mı yoksa gerçekten ilk defa mı diye içtenlikle sorgulayabileceği türden bir andı.

Bu vaziyette eve döndüler. Çimenler kuruydu, raketlerini unutmuşlardı. Kapıdan girdiklerinde bir telaş başladı. Tamam, ben hallederim. Ne oldu? Hayır hayır, ben hallederim. Emerson yardım tekliflerini geçiştirdi, sadece oturması gerektiğini söyledi ve dalga geçerek, "Aranızda doktor var mı?" diye bağırdı.

Kısa bir an için bile olsa Amos'ın aklına babasının gelmemesi imkânsızdı. Ne de olsa babası benzer şekilde ölmüştü. Tam olarak aynı değil elbette, mesela onun sandalyesinin altında yıpranmış bir halı, kirli perdelerden süzülen ölü bir ışık vardı ama o da tanıdık bir mekânda, tanıdık bir adamdı ve bedeni kendisine ihanet ederken aynı şaşkınlık ifadesiyle geriye doğru yaslanmıştı.

Üniversitedeydiler. Yazdı. Ne bakım için parası vardı ne de sigortası. Teslimatçılar yatağı salona koydular. Eşyaların

arasında ameliyathane yatağı gibi duruyordu. "Rahat mısınız efendim?" dediler. Babası sakin gözlerle, anlam arıyormuşçasına onların hareketlerini inceliyordu. Adamlar akşama doğru gittiler. Üç hafta dayanabildi, bacağı çürüyordu, simsiyah olmuştu, dudakları kupkuruydu. Ölüsünü sabah buldular, fincanındaki pipet yere düşmüştü.

Sonra Amos, Emerson'ı aradı. Anlatmak iyi gelmese de anlatacak birinin olması iyiydi. Normal bir insan gibi hissetti kendini, bir şeyler kötü gittiğinde arkadaşına güvenip "biliyor musun, şöyle bir şey oldu" diyen biri gibi. Oysa Amos'a göre bir şey değildi bu hiç. Paylaşmak çabucak bir yüke dönüşebileceğinden Amos her şeyi kendi içinde saklamanın en iyisi olduğunu biliyordu.

Birkaç hafta sonra yine telefonda konuştular.

"Yarın gelsem, birlikte öğle yemeği yer miyiz?"

Amos güldü. Gülümsedi. Nedenini bilmiyordu. Mutfakta öylece duruyordu. Evinin önündeki yol yağmurda parıldıyordu.

"Sadece öğle yemeği için buraya kadar gelmene gerek yok."

"Ben onu sormadım," dedi Emerson.

Amos gözlerini kırptı, yukarı baktı. Kelimeler güçlükle çıktı boğazından.

"Peki," dedi. "Evet, öğle yemeği güzel olur."

Ertesi gün, sandviçlerini alıp nehrin kıyısına gittiler. Amos sandviç paketini açmaya çalışırken Emerson sessizliği bozdu.

"Bana bak aptal, iki elim kanda olsa gelirdim. Ailemden biri olduğunun farkındasın, değil mi?"

Amos gözlerini kısmış, yağlı kâğıda ve sandviçten sızan yağa bakıyordu. İnanmak istiyordu. Biraz klişe sözler gibi gelse de. Lütfen artık kes şunu, dedi kendine. Bırak da bu kez güzel bir şey gerçek olsun.

Dudaklarını hafifçe ısırdı. Emerson'la göz göze geldiler.

"Yardım isteme konusunda pek iyi değilimdir."

Emerson burnunu çekti, suya bakıyordu. "Bana ondan bahsetsene."

"Şey," dedi Amos acı bir gülümsemeyle, "aklımda dönüp duran bir anı var."

"Harika. Hadi anlat."

Amos, babasının okul çıkışında onu nasıl beklediğini anlattı Emerson'a. Çevredeki insanlara, söylediklerini tekrar ettirecek kadar gürültülü egzozu tamir etmemekle kalmamıştı, egzoz bir de kırık bir bacak gibi arabanın arkasında sürükleniyor, kaldırım kenarına sürterek feryat ediyor ve fünye misali kıvılcımlar çıkarıyordu. Amos o an ne yapacağını bilemediğini anlattı, çünkü bekledikçe çığlığı andıran sesler ve kıvılcımlar devam ediyordu. Durdurmak için tek yapması gereken, nezaketen ama hafif bir tiksinmeyle belli bir uzaklıkta arkalarında duran aileyi gözünün önüne getirerek arabaya binmek ve babasıyla oradan uzaklaşmaktı.

"Hassiktir," dedi Emerson.

"Evet."

"Yani, siktir... Onu düşündüğünde aklına bu geliyorsa... Üzüldüm."

Amos hafifçe gülümsedi. "Evet, öyle."

"Sonra ne oldu peki?"

"Hatırlamıyorum. Yani eve gittim tabii. Bu kesin. Ve ondan nefret ettim. Ya da utandım. Belki de sadece üzüldüm."

"Niye birini seçesin ki?"

Amos gülümsedi. "Kim demiş hepsine aynı anda sahip olamazsın diye?"

Emerson başını salladı, ağzındakini yavaşça çiğniyordu. "Güzel sandviç," dedi.

"Harika bir sandviç."

"Yola değdi."

Claire dizlerinin üzerindeydi. Saçları kulaklarının arkasından yüzüne düşmüştü. Bir eliyle Emerson'ın topuğunu, diğer eliyle ayağının ön kısmını tutuyordu. Raflardaki kitapların üzerine ışık huzmeleri düşüyordu.

"Döndürebiliyor musun?"

Emerson döndürmeye çalışırken inledi. Sonra göz ucuyla Amos'a baktı. "Beni olduğum gibi hatırla."

Amos elini saçlarının arasından geçirdi. "Aşağı yukarı hep böyleydin zaten."

Emerson gülümsedi, ardından yeniden yüzünü buruşturdu.

Başka bir koltuğun pufu buraya çekilmişti ve bu küçük değişim, bir şekilde odayı bambaşka hale dönüştürmüştü, önemli kararların alındığı geçici bir sığınağa benziyordu. Emerson'ın görüntüsü de bu etkiyi güçlendiriyordu; beyaz şortu ve koyu renkli deri koltuğun üzerindeki çıplak bacakları, sadece bir ayağında ayakkabı olması.

"Kırık yok," dedi Claire.

"Ya varsa?"

"Yok."

"Ama..."

"Öyle olsa bile iyileşecek."

Claire bileğine buz koydu. Yüzüğünün kenarında su damlacıkları birikti. Amos ellerinin hareketini izliyordu. Emerson'ın ayak bileğinin büyüklüğü tuhaf şekilde Amos'ın hoşuna gitmişti. Ayak bileği olmaktan çıkmıştı, mutsuz deri tabakasının altındaki bir şişlikti artık.

"Ne kadar sürer?"

"Birkaç ay. Adam gibi davranmazsan."

Emerson bu sözü sadece bir bakışla geçiştirdi.

"Eskisi gibi olacak mı?" dedi.

Claire şimdi pufun üstünde oturuyordu. Saçlarını kulağının arkasına attı.

"Garip bir yaştayız," dedi Claire. "Her şey olabilir."

"Nasıl yani? Ne demek bu?"

"İşlerin nereye varacağı bazen belli olmuyor."

Emerson acı içinde bir nefes aldı.

"Of, hadi ama," dedi Claire. "Burada iyi olacak biri varsa o da sensin," dedi odayı işaret ederek.

Tek başlarına bu sözler baştan savma görünebilirdi. Ama öyle değildi. Aksine, güven vericiydiler, eski bir bağlılığı hatırlatıyor gibiydiler. O an Amos ne hissettiğini fark etti: şaşkınlık. Odanın havası tahmin ettiği gibi değildi. Amos daha neşeli, alaycı bir ortam bekliyordu. Claire'in "mızmızlanma" ya da "hiç bu kadar büyük sivilce görmemiştim" gibi bir şeyler demesini bekliyordu.

Ama öyle değildi. Şefkatliydi. Ve nazik. Bu durum Amos'ın canını sıkmış, hatta onu deliye döndürmüştü. Claire'in bu tutumunu kendi dişine olan tutumuyla kıyaslamaması mümkün değildi. Kim bunları görüp de durumun bombok olduğunu fark etmezdi ki?

Emerson bacaklarına baktı.

"Şey... şunu da..." Duraksadı. "Öteki tekini de çıkarır mısın?"

Çekingen hatta üzgün bir ses tonuyla söylemişti, hatta Amos şaka olsun diye öyle yaptığını düşündü. Ama Claire başıyla onayladı. Bağcıkları çözüp ayakkabıyı nazikçe çıkardı. Emerson, çorabını da çıkarsın diye bacağını kaldırdı. Çorap önce yavaşça aşağı indi, sonra birden ayağından kurtuldu ve çocuksu parmakları ortaya çıktı.

Amos derin bir iç çekti ve kollarını serbest bıraktı. Claire'e varlığını hatırlatmış gibiydi, Claire eliyle ona doğru bir işaret yaptı. Bir çocuğu susturur ya da bir İngiliz anahtarını el yordamıyla arar gibi bir hareket.

"Bize bir havlu getirebilir misin?"

Emerson döndü. İkisi birden Amos'a bakıyorlardı.

Bize. Bu tek kelime onları geçmişleri, rolleri, birbirleri hakkında bildikleri şeylerle birbirlerine bağlamıştı. Amos bir eşin değil, bir oğulun kıskançlığını duymuştu, özlem duyduğu şefkati kendisi yerine babasına gösteren bir anneye duyulan kıskançlıktı bu. Claire düşünmeden konuşmuştu ve bu, durumu daha da kötüleştiriyordu, sözlerinin kasıtlı olmaması canını yakıyordu.

Bekliyorlardı.

Başıyla onayladı. "Başka?"

Emerson omuz silkti. "Seltzer? Belki biraz da misket limonu?"

14

Amos kendi kokusunu alabiliyordu. Kendi kokusu hoşuna gidiyordu, özellikle de şimdi olduğu gibi, duşa girmeden hemen önce. Yoğun, ekşi koku vücudunun işlediği izlenimini veriyordu ona. Gömleğini çıkarırken memnuniyetle karışık bir tiksintiyle homurdandı.

Belki de hiç şüphe duymaması dikkat çekiciydi. Ne şimdi, ne de daha önce. Emerson, Claire'le ilk randevusundan sonra ona aralarında hiç öyle bir şey yaşanmadığını söylemişti. Amos bunun doğru olduğunu düşünüyordu. Ama bu, aralarında hiçbir şey olmadığı anlamına gelmiyordu. Vardı, az önce kendi gözleriyle görmüştü. Şefkat değildi tam olarak, ya da belki biraz öyleydi, ama belli bir farkındalıktı. Neyin farkındalığı olduğunu kestiremiyordu. Belki de mesele buydu. O şey her neyse, seksin bile ötesindeydi, hatta ondan tamamen farklı bir şeydi. Seks varsa bile, yüz şeyden biriydi sadece. Ama bilmiyordu. Ve onlar biliyordu. Bu da tüm hayatının tek bir bakışla yok sayılabileceği anlamına geliyordu.

Su şeritler halinde sırtından aşağı inerken sabunları inceliyordu Amos. Pahalıydılar elbette, isimleri Fransızcaydı. Avucunu şişelerden birindeki sabunla doldurdu. Belki de gereğinden çok ama çok fazlaydı. Amos gereksiz, haince bir miktar olduğunu kabul etti. Köpük uzun dalgalar halinde vücudundan aşağı aktı. Cildi kayganlaştı, mis gibi kokuyordu, pespembe olmuştu. Yavaşça hareket ediyordu Amos,

dalgındı. Kendini bir şeye hazırlıyor gibiydi, bir ceset yıkıyor gibiydi.

Ne çıkardı ki? Karısının, arkadaşına daha nazik davranması kimin umurundaydı? Kabalığının altında sevgi yattığını düşünerek kendini avutmaya çalıştı. En cilasız halimizi sadece en sevdiğimiz insanların yanındayken sergileyebiliyor değil miydik zaten?

Şampuanı saçına yedirirken istediği şeyin ne olduğunu fark etti Amos. Daha doğrusu, *geri istediği* şeyin. Basit bir şeydi, onu mahcup edecek kadar basit, ama gerçekti. Kaybettiğini düşündüğü şey, Amos dişçiyle ilgili aradığında Emerson'ın Claire hakkında söylediği şeydi. "Ondan kötüsü yok." Aralarında doğan o ortaklık lekelenmiş, bir bakıma yozlaşmış görünüyordu. Acaba, bildiği kadarıyla mı en kötüsü Claire'di? Yoksa Emerson'ın yorumu, ihanetin ortaklarından birinin aldatılan eşe "yok, yok, o bana da öyle davranıyor" diyerek onu avutmasından ibaret miydi?

Gözlerini kapatıp buharın içine gömüldü.

Öte yandan, belki de mesele Claire'in sadakatsizliğinden ziyade Emerson'ın içindeki bir şeydi, bir güç, her şeyi kendisine çeken bir merkezdi. İlgiyi, bağışlayıcılığı, zarafeti. Zaten Amos da bir zamanlar ona tam olarak böyle davranmamış mıydı?

Saat sabahın dördü ya da beşi ve Amos banyo kapısının önünde duruyor. Kapının kenarlarından koridora ışık sızıyor. İkisi de yirmi üç yaşında, bu daire ilk evleri. Ahşap döşemeleri yer yer eğrilmiş.

O gece bir partiye gitmişlerdi ve Emerson epey sarhoş olmuştu. Eve dönerken, zincirlenmiş sandalyeleri olan bir kafe masasının üstüne çıkıp dans etmeye başlamıştı. Çok geçmeden masa çatlayıp kırılmıştı ve Emerson bir yığın halinde

yere yuvarlanmıştı. "Bir şey olmadı," demişti Emerson ve Amos'ı peşinden sürükleyerek yürümüştü.

Şimdi, çok daha sonrası. Doğuda, mavinin ilk kıpırtısı. Amos banyonun kapısını tekrar çalıyor.

"Banyo mu yapıyorsun?"

Ses yok. Şüpheyle başlayan şeyin yerini keskin bir korku alıyor.

"İçeri giriyorum," diyor Amos ve kapıyı açıyor.

Emerson dönüp ona bakıyor. Bir an için, rafları karıştırırken yakalanan bir çocuk gibi gözleri kocaman açılıyor, yüzü bembeyaz kesiliyor. Sonra bakışları yumuşuyor ve itiraf ediyor.

Olduğu yerde kıpırdamadan oturuyor. Dizlerini göğsüne çekmiş, bıraksa kaçacaklarmış gibi kollarıyla sımsıkı sarılmış. Bir süre sonra dönüp sırtını gösteriyor. Amos derin bir nefes alıyor. Kesik, derin ve parçalı. Ortasında diş gibi parlayan bir şey var.

Dikiş şart, bu çok belli. Ama önce yara temizlenmeli. Şimdilik Amos'ın yapabileceği tek şey bu. Küvetin kenarına oturuyor. Su koluna tırmanıyor. Banyo lifi ağırlaşıp ısınıyor.

Elini Emerson'ın yumuşak, neredeyse dokunsa kırılacakmış gibi duran boynuna koyuyor. Şaşırıyor, sıcaklık onu gerçek kılıyor. O görkemli vücut, o pürüzsüz ten, şimdi buharın içinde kıpkırmızı. Emerson başını dizlerine doğru eğiyor.

Yaranın etrafındaki kan, arabanın kaportasında donan buz parçaları gibi sert öbekler halinde kurumuş. Amos, kan yumuşayıncaya kadar usulca ovalıyor. Kan küçük nehirler halinde sırtından aşağı süzülüyor. Emerson'ın ciğerleri, acı dolu bir nefesi gizlemeye çalışıyor.

Ama onu en çok şaşırtan şey, zihninin karışmasından bu kadar az korkması. Bir şeyler söylemesi, şaka yapması ya da belli bir ses tonuyla konuşması gerektiğini düşünebilir. Ama

hayır. Babasını, bir yabancıyı ya da kamplarda yaşayan bir serseriyi yıkıyor gibi. Hem tamamen tanıdığı hem de hiç tanımadığı birini yıkıyor gibi.

"Sabah olunca..." diye başlıyor söze.

"Biliyorum," diyor Emerson.

Sesindeki bir şey Amos'ın ağlamak istemesine neden oluyor. Ne karşı koyuyor ne korkuyor, ne tartışmaya ne de umut etmeye niyeti var. Çünkü doğru olan bu: Dünyanın sınırları ve gerçekleri var. Bir an için hassas ve savunmasız. Ama zayıf değil, başka türlü bir şey. Nasıl anlatmalı? Birdenbire gerçek görünüyor.

Amos duşu kapattı, serinlemiş ve uyanık halde, öylece sırılsıklam durdu. Yavaşça kurulanmaya başladı. Göğsünden ve omuzlarından birkaç tel saç sarkıyordu, bacaklarında da varlığından hoşlanmaya başladığı birkaç iz vardı.

Claire onu yukarıya havlu almaya yolladıktan sonra –tam anlamıyla yollamıştı– oradaki çamaşır odasına gitmişti. Havluların katlanma biçimine sinirlenmişti önce, çünkü hiçbirinin büyüklüğü anlaşılmıyordu. Sonra kendini toparlayıp düşündü. Havlu, buzu ayağına sarmak için lazımdı, bu yüzden ne çok küçük ne de çok büyük olmalıydı. Uygun havluyu bulduktan sonra bile daha yumuşağını, bağlandığında rahatsız etmeyecek olanı aramaya devam etmişti.

Neden devam etmesindi ki? Arkadaşı ayağını incitmişti, yapılması gereken buydu.

Emerson gerçekten de pisliğin teki olabilir miydi? Elbette. Fark eder miydi peki? Elbette hayır. Sevgisini bu kadar içten ve saf kılan çocuksu kusurları, her zaman cazibesinin bir parçası olmuştu.

Amos aynanın karşısında durdu. Göğsünü şişirdi ve omuzlarını geriye attı, bir insanın durması gerektiği şekilde belki de. Uzmanlara göre. Tek işleri, tüm diğer etmenleri yok sayarak bir şeylerin nasıl olması gerektiğine karar vermek olanlara göre. Sonra kendini serbest bıraktı, karnı eski yerine indi.

Böylesi daha iyiydi. Katı, esnek olmayan duruşlar ona uygun değildi. Daha yumuşak ve üzerinde düşünülmüş bir duruşu tercih ederdi. Çünkü insanın kendi bakış açısı dışında pek çok bakış açısı olduğu unutulmamalıydı. İnsanlar şaşırırdı. Hayattan, mesleğinden öğrendiği bir şey varsa, o da ışığın ne zaman değişeceğini ve her şeyi aydınlatan açıyı asla bilemeyeceğinizdi.

15

Emerson kütüphanede oturuyordu. Bacaklarını öne doğru uzatmış, buzu sabitlemek için bileklerini üst üste koymuştu. Oturuş şekli incinmeme arzusunu yansıtıyordu. Normal, olağan şekliyle oturduğunda her şey yeniden normal ve olağan haline dönebilirdi belki.

Kendini biliyordu, sakatlanınca ne yapacağını bilemezdi. Dinlenmeye tahammülü yoktu, acının verdiği sınırları yoklamadan duramazdı. Şimdi bile ayağını kaldırıp acı hissetmeden çevirebilir mi diye düşünüyordu. Düpedüz saçmalıktı tabii, daha bir saat öncesine kadar şişmeye devam ediyordu bileği. İyileşmek için can attığından kendini zor tutuyordu. Sıcakta mahsur kalan bir eşek arısının öfkesini duyuyordu içinde. Bu da mantıklıydı. Dünya onun halini alaya alıyor gibiyken, başka nasıl hissedebilirdi ki?

Güneş mesela. Daha demin, böyle güzel bir günde içeride olmanın ne kadar berbat bir durum olduğunu düşünmüştü. Buna karşılık güneş hafifçe kıpırdadı ve şimdi gözlerinin içine öyle bir açıyla vurmaya başladı ki yardım istemek dışında hiçbir şey yapamadı. Ki bunu daha beş dakika önce yaptığı için tekrar yapmaya niyeti yoktu. Önceki sefer kahve istemişti ama Retsy'nin kahveyi onun ulaşamayacağı bir yere bıraktığını fark etmişti şimdi.

Amos'ın onu taşıma biçimi bile Emerson'ı sinirlendirmişti. Ona minnettardı ama minnettar olmak zorunda

kalmaktan da rahatsızlık duyuyordu. Retsy'nin, "Ah canım, hiç de iyi görünmüyor," diye ağlamaklı konuşması da öyle. Aptalca bir söz olduğundan değil, Retsy'nin gözlerindeki o hafif keyif ifadesiydi canını asıl sıkan. Aslında sadece Claire'in yardımı biraz olsun katlanılır gelmişti ona. Nedenini tam kestiremese de Claire'in yardımı onu küçük düşürmemişti. Hoşuna gittiği anlamına gelmese de daha az rahatsızlık vermişti.

Emerson kahveye baktı. Uzanıp alabilirdi ama bunun için önce vücudunu yana doğru atması, sonra da maymun gibi sarkması gerekiyordu. Birdenbire kendini öyle yalnız hissetti ki... Diğer herkesi ve onların sınır tanımayan düşüncelerini ne kadar da kıskanıyordu. İsterlerse her şeyi düşünebilirdi onlar. Ama o yalnızca bacağını düşünüyordu. Bir de kahveyi.

Biraz ivme kazanarak kendini yandaki masaya doğru yuvarladı. Yeterli olmadı. Eli ulaşamamıştı. Arkasına yaslandı. Sikeyim. Lanet olsun.

Burada böyle olması ne kadar da manidardı şimdi. Kendini zaten biraz sallantılı hissediyordu. "Sadece biraz sıkıldım," demişti Retsy ve o sözün hemen ardından bir sandalyeye mahkûm halde işe yaramayan bacağını izlemek zorunda kalması acı dolu, şiirsel bir anlam ifade ediyordu. Bu da öyle bir şey değil miydi zaten? Yaşını almış insanların hep sözünü ettikleri türden bir şey. Hiçbir zaman gerçek anlamda iyileşmeyen, bu havalarda ağrıları nükseden, kar yağdığında neden dikkatli olmak zorunda olduklarını söyleyip duran insanların anlattığı türden bir şey. Bu saçma sapan ayrıntılar şimdi bir kehanet gibi geliyordu ona, anlattıkları kendi hayatıymış gibi.

Bir başka, onur kırıcı sayılabilecek girişimle kupaya uzanabildi, öfkesine rağmen Emerson bu başarının biraz hoşuna gittiğini kabul etmek zorunda kaldı.

"Siktir!" diye bağırdı, kendine fazla güvenerek aldığı yudumun ardından. Kahve dilini yakacak kadar sıcaktı hâlâ ama çenesinden aşağı ve gömleğine akarken hissettiği şey acıdan ziyade yakıcı bir acizlik hissiydi. Kupayı bir hışımla koltuğun kenarına koydu, biraz daha döküldü ve deri koltuğun çukurlarında birikti.

"Kahretsin," diye homurdandı.

Gözlerini kapadı ve boğuk bir inilti çıkardı.

Gözlerini açtığında Anna ona bakıyordu. Bir süre ikisi de konuşmadı.

"Tanıklık etmeye mi geldin?" dedi Emerson.

"Yardıma ihtiyacın var gibi geldi."

Emerson kendisine ve koltuğa baktı. Sonra ikisi birden kupaya baktı.

"Bekle."

"Beklerim," diye takıldı ona Emerson.

Anna duraksadı ve hafif bir mahcubiyetle gülümsedi. "Bu hiç adil değil. Bu hafta sonu senin içindi."

Emerson hiçbir şey söylemedi. Ne bu fikre önem atfetmek ne de kendisinin de aynı şeyden dertli olduğunu kabul etmek istiyordu. Bu bile ayrı bir utançtı: Elli iki yaşına girdiği bu haftada bunu düşünmeden edememek. Yaralanmayı kabul etmek yeterince anlaşılırdı, asıl kaldıramadığı böyle özel bir zamana denk gelmesiydi. Şimdi deri koltuğunda öylece oturuyordu, duvarlarda önemli, öğretici kitaplar sıralanmıştı. Buna rağmen kendine engel olamıyordu. Benim doğum günüm bu, kahretsin. Benim lanet doğum günüm.

Tiksintiyle ürperdi. İfadenin kendisi bile incelikten yoksundu. *Doğum günü*. Kulağa kâğıt tabak gibi yapay geliyordu. Ve şu ifade, *benim doğum günüm*, tam bir aptallıktı, bir reverans ile bir çocuğun mızmızlanması arasında bir şeydi.

Yoksa fazla mı acımasız davranıyordu kendine? Claire ne demişti? Hayatın tuhaf bir dönemi. Doğruydu bu. Bazı günlerde hayatının zirvesindeymiş gibi hissediyordu. Temiz hava, güzel yemekler, olgunluk yaşı. Mevsimler, güzel çekmeceli bir sandığın üstündeki örtüler gibiydi. Ama sonbahar çarçabuk geliyordu. Ölüm değil belki ama insanın cesaretini kaybettiği yıllar. İnsanın en fazla şık bir pantolon sayesinde saygı görmeyi umabileceği zamanlar.

Her zamanki gibi, asıl onur kırıcı olan, Emerson'ın aslında dile getirmek istemeyeceği bir arzuyla yüzleşmek zorunda kalmasıydı. Bir şeyleri kendini kötü hissetmeden arzulamayı istiyordu. Bazı şeylerin, istemesine gerek kalmadan ona verilmesini istiyordu. Doğum günleri de bunun için değil miydi zaten? Kısa bir süreliğine rol yapma zorunluluğundan kurtulmak. Dünyanın eksenini birazcık kaydırıp sadece kendine göre ayarlamak.

Anna, elinde biri ılık suyla ıslatılmış iki bezle döndü.

"İşte."

Buğday rengi bir kazak giymişti. Kollarını dirseklerine kadar sıvamıştı. Bileklerinde birkaç bilezik vardı, saçlarını toplarken hafifçe şıngırdadılar. Annesinden tanıdık gelen duygusuz bir ifadeyle hareket ediyordu, belki kazağı bile Claire'in kazağıydı. Emerson'ın boynunu, gömleğinin yakasını sildi. Küçük dokunuşlar, nazik hareketler.

"Özür dilerim," dedi Anna.

"Önemli değil."

Yakınına gelince Anna'nın kokusunu aldı Emerson. Hafif bir kokuydu ama tam anlamıyla hoş sayılmazdı. Önceki günden kalan sabun, uykunun son kırıntısı ve başka bir şey daha; yoğun, kekremsi bir koku. Derinlerden bir yerden geliyordu,

keskin ve nemliydi, ona koltuk altındaki ter lekelerini düşündürüyordu.

Güneş ayaklarının dibindeki halıyı desenlendiriyordu. Çıplak ayaklarının. Emerson, öncesinde fark etmemişti. Öne eğildiğinde, derisinin altında gergin ipler gibi uzanan tendonlar beliriyordu.

"Teşekkürler," dedi. Sessizlik hoş olsa da içinde bir şey onu sessizliği bozmaya zorlamıştı.

"Sorun değil," dedi Anna kayıtsızca. "Babam hep şöyle der: 'O kadar uzun yaşamak istiyorum ki sonunda ben onun altını kaç kez değiştirdiysem o da benim altımı o kadar değiştirsin.'"

Emerson kahkaha attı. "Bu çok korkunç."

"Ama aynı zamanda umut verici," diye düzeltti Anna.

Emerson hem hazırcevaplığı hem de söylediklerini savuşturur gibi görünmesinden hoşlanmadı. "Soph nerede?"

Anna omuz silkti.

"Yakın olmanız güzel," dedi Emerson.

"Neden olmayalım ki?" diye karşılık verdi Anna.

"Epeyce sebep var," dedi Emerson sertçe, ona bir şeyleri hatırlatmak ister gibi.

Anna bu sözleri hiç belli etmeden sindirdi. Ayakta durduğu için, Emerson onun yüzünü göremiyordu ama kolayca gözünde canlandırabiliyordu: Ağzının kenarında hafif bir alay vardı kesin, öğle yemeğini üzerine dökmüş bir çocuğa bakar gibiydi, bakışları hiçbir şeyden sorumlu tutulmak istemeyen duygusuz kadınlarınki gibi donuktu, karşıdakinin ne kadar aciz olduğunu düşünecek biri gibi.

Anna tekrar göründü. Gözlerini kaçırarak boynunun yanını kaşıdı. Emerson o an, bunun Amos'ın jesti olduğunu fark etti, alaycı bir şey söylemeden hemen önce yaptığı hareket.

"Sence de komik değil mi," dedi Anna, "yani araba kazasından sağ çıktın, ama babamın *slice* vuruşuyla boku yedin."

Sessizlik. Kısa bir duraklama. Ardından, anlamak için kendine zaman kazandıracak bir kahkaha. Sonra Emerson kelimeleri kavradı ve ne anlama geldiklerini fark etti.

Anna orada değildi ki. Ne tür bir vuruş olduğunu tahmin etmesi mümkün değildi. Hayır, biri ona söylemişti. İkisi –o ve babası– bunun hakkında konuşmuşlardı. Anna silmeye devam ederken Emerson gerilmişti.

O mu sormuştu, yoksa Amos mu ortaya atıvermişti? Peki hangisi daha kötüydü? Arkadaşının her ayrıntıyı gururla tek tek anlattığını hayal etti. Peki ya Anna'nın, böyle bir şeyi söyleyebilecek kadar cüretkâr olmasının sebebi neydi? "Bok" gibi kelimeler kullanması, ona "boku yedin" demesi... Burada öylece oturuyor olmasından mı, yoksa Anna'nın onun kim olduğu hakkında en ufak fikrinin olmamasından mıydı?

Dilini bir iskambil kâğıdını yere koyar gibi damağının üstünde tıklattı.

"Yeterli," dedi. "Hem de fazlasıyla."

Anna durdu, bezi dörde katladı.

Her şey bir anda oldu. Ya da olmadı. Değişti, sonra eski haline geri döndü. Birisi ışık düğmesine bir anda dokunmuş gibi. Oda karanlık mıydı ki? Eski filmlerdeki anlık bir görüntü gibi belirip kayboldu. Kimdi? Amos'ın kızı. Claire'in kızı. Ama aynı zamanda başka biri. Kendi varlığı olan, sokakta rastlayabileceği bir yabancı.

Onu gittikçe artan bir dikkatle izledi Emerson, bunun tekrar olup olmayacağını merak ediyordu.

"Otursana," dedi.

Ne süredir buradaydı? Beş dakika? Belki beş dakika bile olmamıştı.

Anna eliyle diğer bileğine dokunuyordu, dalgın dalgın oturdu.

Ona gülmüşler miydi? Onları yukarıda pencerenin kenarında dururken hayal etti, komplocular, âşıklar gibi. Amos, onun nasıl biri olduğunu biliyorsun işte, diyordu. Anna gülümsüyor, bildiğini düşünüyordu.

"Eskiden çok güzel hikâyeler anlatırdın," diye mırıldandı Emerson. "Bir tanesi vardı, bir su samuru hakkında..."

Anna gülümsedi. "Taş toplayan su samuru."

"Evet."

"Gerçek o, biliyor musun? Su samurlarının cepleri, keseleri var."

Emerson başını salladı. "Yaşlı olmak zor."

Bu sözler Emerson'ı bile şaşırttı. Böyle düşündüğünün farkında dahi değilken bir de dile getirmek, isteyeceği en son şeydi. Hataydı, Anna'nın bilmesine gerek yoktu bunu.

Anna bir an düşündü.

Emerson onun, duygularını incitecek bir şey söyleyip söyleyemeyeceğini merak ediyordu.

"Eğleniyor gibi görünüyorsunuz," dedi Anna.

"Öyle mi?"

"Hepiniz yani."

"Haklı olabilirsin," dedi Emerson. "Yani, eğlendiğimiz günler olmalı."

"Umarım öyledir."

Birdenbire, kiminle konuştuğundan emin olamadı Emerson. Sözlerinde anlam veremediği bir donukluk vardı. Yumuşak mıydı yoksa sert mi? Hangisiydi? Emerson onları aşmak, Anna'yı yeniden tanıdığı biri haline getirmek istiyordu.

"Bir hikâye anlatsana."

Anna bir süre düşündü, sonra gülümsedi. "Tamam, ama bu biraz..."

"Anlat hadi."

"İki arkadaş televizyon izliyor," diye başladı Anna. "Bir karınca ve bir kırkayak."

Emerson sabırla dinliyor, ya da en azından dinliyormuş gibi yapıyordu. Ama zihni hâlâ oradaydı, pencerenin kenarında ya da her neresiyse orada. Belki de Amos o ânı canlandırmış, bileğini çevirip vuruşu nasıl yaptığını göstermişti kızına.

"...ama atıştırmalıkları biter ve kırkayak da sokağın köşesindeki dükkâna gidip yenilerini almaya gönüllü olur..."

Peki Anna ne yapmıştı? Küçük bir zafer kazanmışçasına ellerini mi çırpmıştı? Yoksa, "Babamla uğraşırsan sonun böyle olur," gibi bir şey mi söylemişti?

"...epey bir süre geçtikten sonra karınca sabırsızlanmaya başlar, çünkü dükkân çok uzakta değildir. Şimdiye kadar gelmiş olması gerekiyordur..."

Emerson hâlâ suçlar bakışlarla onu inceliyordu. Adeta dosyaları karıştırıyor, sırların nerede saklı olduğunu bulabilmek için onları didik didik arıyordu.

"...nihayet," dedi ve ellerini havaya kaldırdı Anna, "karınca kırkayağın eve yaklaşıp yaklaşmadığına baksın diye kapıya çıkar. Bir de ne görsün: Kırkayak kapının önünde tabureye oturmuş, ayakkabılarını bağlıyor!"

Emerson gülümsedi. İsteseydi kahkaha da atabilirdi.

"Çok iyi," diyerek başını salladı. "Hâlâ güzel hikâyeler anlatabiliyorsun."

Anna gidebilirdi. Gitmesini istiyordu. Bu çocuğun, bu "hiç kimsenin" gitmesini istiyordu. Ona karşı biraz sevgi, hatta bağlılık duyuyordu ama evet, şu anda annesinin kıyafetleri

içinde, kucağında bez parçalarıyla öylece otururken görünce hissettiği şey buydu: O başka bir insandı.

Kızı gibiyse bile, ne olmuş yani? Onun da bir kızı vardı, nasıl olduğunu biliyordu. Kimsenin anlamak ya da itiraf etmek istemediği şey şuydu: Çocuklarını sevebilirdin, severdin elbette, onlar için fedakârlık yapar, gerekirse kendinden ödün verirdin ama bu, onları kendi yaşamından üstün tutman gerektiği anlamına gelmezdi. İsteyip istememekle ilgili bir mesele değildi, yapamazdın işte. Çünkü onlar bile iç dünyanıza giremezdi. İnsanın içinde değişmez, erişilmez bir parça vardı; özün karanlık düğümü, başka hiç kimsenin umurunda olmayan bir yer.

Anna'nın, gitmesi gerektiğini anladığını görebiliyordu Emerson, artık orada istenmediğini, tabii en başta bile istendiyse.

"Hey!" diye seslendi Emerson arkasından. "Rets'i görürsen, bana yeni bir gömlek getirmesini söyler misin?"

Anna başını salladı. Emerson, onun karısıyla karşılaşmayı beklemeyeceğini, gidip söyleyeceğini biliyordu. Kastettiği de buydu zaten. Sonra Amos'ı düşündü ve şu anda ne yaptığını merak etti. Belki bir şeyler yiyordu. Hiç çekinmeden alabileceği bir şeyler.

16

Retsy, misafir ağırladığı böyle zamanlarda, kocasıyla mutfakta yalnız kaldığı anlarda kendini gizli bir zirvenin toplantısında gibi hissederdi, önceden kararlaştırılmış bir buluşma gibi. En azından, Retsy öyle hayal etmeyi tercih ediyordu. İkisine de aynı takımda olduklarını hatırlatmanın yollarından biriydi.

Retsy, Amos'ı seviyordu sevmesine ama ona saygı duymakta zorlanıyordu. Tuhaf olduğunun farkındaydı. Amos komik ve nazikti, kızına tapan bir babaydı, karısına değer veriyordu, kocasının hayatında kalan sayılı neşe kaynaklarından biriydi ama yine de ona dair içinden atamadığı bir kuşku, bir küçümseme vardı. Amos'ın neyi yapacak iradeye sahip olduğunu söyleyemiyordu ama onda zayıf, içi boşaltılmış, kırılgan bir taraf sezebiliyordu.

Amos onunla dalga geçtiğinde bile, ki bazen yapardı, bu histen kurtulamıyordu. Birkaç ay önce Retsy, çocukken her köpeğin kuyruk uzunluğunu ezberlediğini itiraf etmişti. "Ne!" diye bağırmıştı Amos, gözlerinde parlayan şaşkınlıkla. "Niye böyle bir şey yapıyordun peki?" "Çünkü bir köpeğim olmasını çok istiyordum ama resimleri devirmeyeceğinden emin olmamız gerekiyordu," demişti Retsy.

Amos nasıl da kahkahalarla gülmüştü, saklamaya bile çalışmadan. "İnanılmaz," demişti. Kendi üstünü başını yoklamıştı kalem arıyormuş gibi. "İnanılmaz. Böyle binlerce anı

daha istiyorum. Onlardan bir kolye yapacağım. Bir kâse dolusu olacak ama evcil hayvanlar dokunmasın diye yüksek bir rafa kaldıracağım!"

Retsy de gülmüştü. Aldırış etmemişti. Amos bazen onu yıldırabiliyordu ama sadece sohbetin ipini kaçırdığında. O bile uzun sürmüyordu. Uzun vadede bunların pek önemi olmadığını biliyordu. Dünya sona erdiğinde, şairlerin ve teorisyenlerin güzel fikirleri mahzende tozlanacaktı.

Retsy belli türde bir güce hayranlık duymanın artık çağ dışı sayıldığını biliyordu. Büyük ölçüde bu fikre katılıyordu da. Ama kaba kuvvetin bir değeri yok muydu? Zalimlik anlamında değil, bir şeyi yapabilme gücü olarak. Mesela babası yemek odasında inleyip dizini tutarak yere yığıldığı zaman kardeşinden başka kime ihtiyacı vardı ki? Philip ve onun kaba kuvveti geldi aklına. Böyle anlarda ince zekâ gösterileri kimin işine yarardı ki? Tek gereken, babasını yaralı bir kuş gibi kucaklayıp sendelemeden merdivenlerden çıkarabilecek biriydi. Tıpkı Philip gibi.

Dönüp kocasına baktı. Emerson su içiyordu. Bir bileğini tezgâha yaslamıştı, dirseğinde çene gamzesine benzeyen bir iz oluşmuştu. Retsy'nin getirdiği gömleğinin kolunda kasları belli oluyordu. Fark ediliyordu ama dikkat çekmiyordu.

"Seni ayakta görmek güzel," dedi Retsy.

Emerson başıyla onayladı. "Yine de ağırlığımı veremiyorum."

"Zamanla iyi olacak." Fazla anaçtı. O sırada ellerini kuruluyordu Retsy. "Yaptığı şeyle gurur duyuyor gibi, öyle değil mi?"

Emerson anladığını belli eden bir ses çıkardı.

"Sakatlanmaktan hoşlanmadığını biliyorum," diye devam etti Retsy.

Emerson göz ucuyla ona baktı. Ayakları çıplak, topukları biraz solgundu. "Diğer herkesin aksine mi?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

Elbette biliyordu, ama yalnızca Retsy'nin bunu öğrenme şeklinden değil, aynı zamanda anladığını bilmesinden rahatsızdı. Anlaşılma duygusundan hoşlanmak şöyle dursun, böyle bir şeyi açığa vurduğu için kendisine, bunu istediği için de Retsy'ye suçlayıcı bir öfke duyuyordu.

"Tam olarak ne oldu?"

"Kortun zemini gevşemiş," dedi. "Çizginin yan tarafı."

"Nasıl?"

"Toprak çok kuru, toza dönmüş."

"Çok ıslak demek istedin herhâlde?" Retsy işlerin kontrolden çıktığını fark etti. Fazla soru sormak yanlıştı.

"Hayır. Ne demek istiyorsun?"

"Düştüğünü söyledin, bu yüzden ben de..."

"Sen..." diye başladı Emerson, sonra durdu, devam etmedi. Sen beni dinlemiyorsun, diyecekti. Cümledeki bir şey onu durdurdu. Anlamından daha güçlüydü sanki.

"Toprak?" diye yineledi Retsy. "Yani olması gerekenden çok mu yumuşak? Daha iyi bir türü var mı? Ya da bunun için arayacak birileri?"

Emerson gözlerini kapattı ve bir eliyle burnunun kemerini tuttu. "Kilo almaktan başka bir şeyler için de endişelenseydin, bunu sana açıklamak daha kolay olurdu."

Retsy sessiz kaldı. Kulaklarından birine dokundu. Kırılmıştı, anlamasını istiyordu. Sonra bir hareket sezinleyip sağ tarafına baktı.

Müthiş zamanlama, güzel bir tesadüf. Bu küçük tanık. Bir şey söylemek için bahane.

"Merhaba tatlım," dedi hoş bir sesle.

Emerson zar zor döndü ve Anna'nın kapı aralığında öylece durduğunu gördü. İçini öfke ve utanç kapladı, zoraki gülümsedi.

Ne yapacağını bilemeyen Anna alelacele, ifadesizce omuzlarını silkti, sonra da ortadan kayboldu. Retsy de. Emerson tek başına kalmıştı, ayaklarının altındaki ahşap zeminin serinliğini hissetti.

Bu da neydi şimdi böyle, diye düşündü Emerson. Şu aptalca omuz silkme hareketi... Ne anlama geliyordu? Bir çocuğun anlaşılmaz oluşuna kızması, kendini saçma hissettiren şeyin sadece bir kısmıydı. Ne bekliyordu ki ondan? Bağışlanma mı? Açıklama mı? Yoksa Emerson'ın kötü biri olduğunu düşünmediğine dair bir güvence mi? Hayır, pek sayılmaz, ama kim bilir... Çünkü Emerson o kadar da kötü biri değildi, hatta kötü bile değildi. Sadece gergin ve üzgündü, sakatlandığı ve görmezden gelindiği için öfkeliydi. Anna kimdi ki onu yargılayabilsin? Evlilik hakkında bildiği tek bir şey var mıydı? Yetişkinlik hakkında? Ellisini deviren biri için basit bir burkulmanın bile ölümün habercisi olarak algılanacağını biliyor muydu peki?

Savrulan öfkesi, sonunda Anna'nın anne babasına ve çocukların kendi hallerine bırakılması gerektiğine dair parlak fikirlere yöneldi. Köpeğin neden kulübede kilitli kaldığını açıklayan babası geldi aklına. "Oraya sıçarsa, içinde yatmak zorunda kalacağını bilir," demişti Charles. Ne iyi ne de kötü bir şeydi, doğrudan, yalın bir nedensellikti, verilen kararın ardından gelen bir sonuç, işte o kadar.

Sonuçlar, diye düşünerek burnunu çekti Emerson. Sonuçlardan ne anlayacaktı ki Anna? Öfkesi arttıkça, onun kim olduğundan daha da emin oluyordu. Birkaç yıl sonraki

halini gözünün önünde canlandırabiliyordu, böyle kadınlarla birlikte olmuştu, bohemlik taslayan kaprisli kadınlar. Peki özünde ne vardı? Hiçbir şey. Hayatın kabul görmüş kurallarına karşı abartılı bir kayıtsızlık. Sigarayı sahne aksesuarı gibi kullanacak, şarkı sözlerinde anlamlar arayacak, tüm bunları yaparken kendi hayatının özgün olduğunda diretecek bir tip. Tabii bu arada peşinden sürüklediği erkekler de olacaktı: bazıları beş para etmez ama bazıları da terbiyeli, saygıdeğer. Oysa o ne onları ne başkalarını umursayacak, her gününü oradan oraya savrularak büyük bir iştahla dünyayı yutmaya çalışarak geçirecekti.

Birden kendine geldi, can havliyle kaşıdığı bir yerden başını kaldırmış gibiydi. Küçük, isteksiz bir iç çekti.

"Rets!" diye seslendi. Durdu. Daha yüksek sesle bağırmayı düşündü ama şartlar belirlenmiş gibiydi. Duyup gelirse özür dileyecekti, gelmezse yapacak bir şey yoktu.

Bir dakika daha geçti.

Oh, iyi, diye düşündü. Musluğa gidip bardağını yeniden doldurdu. Her şey olur, her şey geçer.

17

Sophie'yi ararken, kendini nasıl hissettiğini anlamaya çalışıyordu Anna. Az önce tam olarak neye tanık olmuştu öyle? Sahnede bir şey vardı, sert, uygunsuz bir şey. Yalnızca mahrem olduğu için değil, henüz ona açılmamış kapıların ardındaki şeyleri barındırdığı için de. Yoksa... kapı açılmış mıydı? Asıl soru buydu. Tanık olduğu anda, o eşiği aşmış mıydı? Artık onlardan biri miydi? Kabul görmüş, yetkin, o bakışların anlamını bilen biri mi olmuştu? Eğer öyleyse, içinde uyanan taze amaç duygusunu açıklıyordu bu.

Yetişkinlerin kavga ettiğini ilk kez görmüyordu elbette. Anne babası da tartışır, hatta zaman zaman birbirlerine bağırırlardı. Ama onlarınki farklıydı. Retsy'yle Emerson arasındaki şey, insanın yüzündeki tüm kanın çekilmesi gibi bir şeydi. Buzdan heykeller gibi duran bedenleri... Emerson'ın Retsy'yi incitmek için kasıtlı olarak söylediği o sözler... Tüm bunlar bir rahatsızlığın ya da açılan bir yaranın çok daha ötesini işaret ediyordu. Yoksa artık birbirlerini sevmiyorlar mı, diye düşündü, ama bu soru zihninde yer bulur bulmaz çocuksu ve bayağı geldi.

Adrenaline rağmen, içinde bir hüzün de vardı. Retsy'yi düşününce, onunla *newmarket*[1] oynadığı ve yanağına düşen kirpik tanesini almak için onu kendine çektiği halleri geliyordu aklına. Emerson için de durum farklı değildi.

1 İngilizlere özgü bir iskambil oyunu. (e.n.)

Omuzlarında onu taşıyan, ekmeğini sevdiği kalınlıkta kesen biriydi o. Gerçekten de bir aileydiler. Onlarsız bir zamanı hatırlamıyordu, çünkü öyle bir an hiç olmamıştı. Dünyasının en doğal ve sorgulanmayan parçalarından biriydiler. Hayatının odalarını tanıdık, huzur verici bir ışıkla aydınlatıyorlardı.

Yine de, bir şeyleri bilmek onlar hakkındaki her şeyi değiştirebilirdi. Retsy'nin uyum sağlaması ya da Emerson'ın birini kanepeye fırlatması gibi değildi. Tereyağı bıçağının aslında bir neşter olduğunu ya da bir kuyunun gerçek derinliğini öğrenmek gibiydi. Başka pencereden bakmak, bedeli olsa da, kendine has bir hazdı. Gerçeklerden uzak, özgür bir yaşam ancak bir çocuğun yaşamı olabilirdi ve Anna kendini uzun zamandır çocuk gibi hissetmiyordu.

Tüm bu düşünceler arasında, gördüklerinin pek de büyük bir mesele olmadığını kendine hatırlatmaya çalışıyordu. Sophie'ye anlatmayı asla düşünmüyordu, çünkü zaten söyleyecek pek bir şey de yoktu.

Peki ne yapmak istiyordu? Neden arkadaşını aramaya çıkmıştı? Anna onu kontrol etmek istediğini fark etti merdivenlerden inerken. Özel bir anlamda değil ama iyi olduğundan, değişip değişmediğinden emin olmak için. Ve evet, belki de sizin ne yaptığınızı bilmeyen biriyle konuşmanın basit zevkinin peşinde de olabilirdi.

Sophie'yi banyodaki raflardan aldığını söylediği eski dergilerin arasında buldu. Dışarısı neredeyse karanlığa gömülmüştü, ağaçların diplerinde sadece mavimsi gri gölgeler vardı. Bir ateş yanıyordu. Pencerelerden biri hafifçe aralanmıştı; pervazında, bacakları kırık kibrit çöpleri gibi bükülmüş bir böcek duruyordu.

Anna diz çöktü. Dizleri halının yumuşaklığına gömüldü. Kütükler çıtırdıyordu, etrafa kâğıt parçaları saçılmıştı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Anna.

"Reklamları kesiyorum. Baksana şuna." Sophie bir sayfayı kaldırıp gösterdi. "Çok tuhaf ve havalılar."

Takım elbiseli bir adam uzayda süzülüyordu. Üstünde şöyle yazıyordu: HİÇ KENDİNİ MİLYONLARCA YIL UZAKTA, HİÇLİĞİN ORTASINDA HİSSETTİN Mİ?

"Neden peki?"

"Sadece saklamak için." Büyük dikkatle kenarlarını düzeltiyordu. "Koleksiyon gibi sanırım."

Anna oturup sayfaları gözden geçirmeye başladı, sararmış köşeler çevirdikçe hışırdıyordu. İstemese de, bunların aslında epey ilginç olduğunu düşündü. Hatta bunun aslında kendi yapacağı, Sophie'nin ise neşeyle dalga geçebileceği türden bir şey olduğunu fark etti.

"Annenle baban nasıllar?" diye sordu, mutluluktan gözleri kapalı vaziyette bir daktiloya sarılan kadının olduğu reklamı incelerken.

"Nasıl yani?"

"Yani, bir arada olduklarında nasıllar?"

"Neden bahsediyorsun sen?" Sophie dergiyi kapatmış, Anna'ya bakıyordu.

"Bilmiyorum," diye omuz silkti Anna. "Sadece merak ettim. Yani... Ya ömrün boyunca çok iyi tanıdığın insanlar sen ortalıkta yokken bambaşka birilerine dönüşüyorlarsa?"

"Bir şey mi oldu?"

"Hayır."

"O zaman ne saçmalıyorsun böyle?"

"Sadece bir soru sordum."

"Senin soruların her zaman bir sorudan fazlasıdır."

"O da ne demek şimdi?"

"Annemle babam *nasılmış*?"

"Sadece şunu demek istedim," dedi Anna, "yani sence biz yokken, çocukları olmadan önce nasıllardı?"

Sophie bir an için bu açıklamayı kabul etti. "Daha havalılardır herhalde, en azından annem hep öyle olduklarını söylüyor."

Anna, kulağa dostça ve samimi geleceğini umduğu bir kahkaha attı. "Benimkiler de öyle."

"Cidden," dedi Sophie, "bildiğin bir şey mi var?"

"Neden bunu sorup duruyorsun?"

"Çünkü ben lanet olasıca bir aptalmışım gibi davranıyorsun."

"Öyle değilsin."

"Bunun farkındayım."

"Özür dilerim."

"Bak," dedi Sophie, "eğer bir şey varsa, söyleyiver gitsin."

Bunu, Anna'ya her zaman asıl çocuğun kendisi olduğu hissini veren o bildik, ağırbaşlı ve sakin tavırla söyledi. Anna birden yaptığı şeyin yanlış olduğunu fark etti, çocukça ve basitti. Şimdi Sophie'ye sarılmak, onu kucaklamak istiyordu. Hiçbir şey söylemeden, sadece kollarını sıkıca dolamak... Aynı anda gülmeye başlayana kadar sarılmak... Sonra da Retsy'ye gidip onlara içki verip veremeyeceğini sormak... Ama yapmadı. Fazlasıyla dramatik ve tuhaf olurdu. Yine de düşüncesi bile güzeldi.

"Gerçekten yok," diye ikna etmeye çalıştı onu. "Ben gerçekten, sadece... Şuna baksana."

Araba bagajından bavullar indiren bir ailenin reklamını gösterdi. TELEFONLA HAYATIN TADINI DAHA FAZLA ÇIKARIN!

Sophie güldü. "İnsanlar nasıl bu kadar aptal olabiliyorlarmış?"

18

Retsy kendi kendine, hafta sonu akşam yemeklerinin yalnızca bir gününün öne çıkabilmesinin ilginç olduğunu düşündü. Ya sunduğu umutlarla cuma, ya da sakin ve basit bir mutluluk getiren cumartesi olurdu bu. Bu sefer hangi gecenin öne çıkacağı ise belliydi, dünden daha iyisi olmazdı.

Bir kere et gerçekten fazlaydı. Teoride kulağa hoş gelen bir fikir olsa da rosto şimdi ona fazla gösterişli geliyordu; kan, kesme sesi, tabaklara dağılan et parçaları... Ayrıca, ağzının kıyısında duran hafif gülümsemeye rağmen kocasının keyifsiz olduğu belliydi. Emerson arkasına yaslanmıştı, dudakları sımsıkı kapalıydı ve çenesini öyle yavaş hareket ettiriyordu ki lokmasının bittiği ancak yutkunduğunda anlaşılıyordu. Amos konuşurken başını kaldırıp onu dinliyordu.

"Ben asla yapamam," dedi Amos. Emerson nedenini hatırlayamasa da Amos birinci ağızdan roman yazmaktan bahsediyordu.

"Anlaşılan, başka bir bakış açısından da yazamazsın," dedi Emerson sandalyesini hafifçe öne çekerken.

"Yazmak mı istiyorsun?" diye sordu Sophie.

"Hayır," dedi Amos. "Sadece... Eğer roman yazacak olursam, tek bir karaktere bu kadar yakın olabileceğimi sanmıyorum. Sanırım..." Doğru kelimeyi bulmaya çalıştı. "O kadar *cesur* değilim."

"Tüm hastalarımın içinde," dedi Claire, "en çok yürüyenler, yazarlar. Postacılardan bile fazla yürüyorlar."

Emerson peçetesini yeniden katlayıp dizlerinin üstüne koydu. Neden şimdi aklına geldiğini bilmiyordu ama –tekrarlayan rüyalar gören biri olmamasına rağmen– aynı rüyayı geçen gece bir kez daha görmüştü.

Rüyasında, işe giderken bir parkın içinden geçiyordu. Bir noktada durmuştu, çimenlik alanda köpek sahipleri köpeklerini serbest bırakıyordu. Kargaşanın ortasında bir corgi, güçsüz arka bacakları iki yana açılmış vaziyette derme çatma bir arabanın içinde oturmuş, çimenlerin üstünde sürükleniyordu. Bir süre sonra köpek durup havlamaya başladı ya da havlar gibi yaptı. Ağzını açtı, başını yana eğip hafifçe öne atıldı, tıpkı bir köpeğin havlarken yaptığı gibi. Ama ses yoktu. Emerson'ın durduğu yerden, zayıf bir nefes sesi bile duyulmuyordu. Etrafına baktı. Sahibini aradı. Birisi bir şey yapmalı, diye düşündü Emerson, biri yardım etmeli. Çimenliğe doğru hızlı adımlarla yürümeye başladı, kahverengi ayakkabıları çukurların ve bok yığınlarının arasında parıldıyordu. Sonra köpeğin yanına ulaştı, şoktan çok, neredeyse duyduğu arzudan hızlanan nabzıyla ayağını kaldırıp köpeğin ve arabasının üstüne indirdi. Ayağının altında nasıl parçalara ayrıldığını hissedebiliyordu, hayvan bükülüp paramparça olmuştu. İnsanlar koşmaya başladı, arkasından bağırışlar geliyordu. Umurunda değildi. Mühim olan tek şey köpeğin ne demek istediğini öğrenmekti. Eğildi, buruşan ciğerlerine yanaştı; öyle yakındı ki zayıf soluklarını artık hissedebiliyordu. Tam köpek bir şey söyleyecekmiş gibi olmuştu ki Emerson uyandı.

"Ne demek istediğimi anlıyor musun?" dedi Amos. "Öfkeni dışarı 'savurmak' ifadesinde çok gerçek bir şey var. Gerçekten de savurup fırlatıyor gibi oluyor insan. 'Al, al bakalım *şunu*,' der gibi."

Emerson belli belirsiz başını salladı. Yanında oturan Sophie ise bir tutam saçını incelemeye dalmıştı.

"Ve 'üzgün olmak' ifadesi de çok yerli yerinde. Çünkü eylemden ziyade durum bildiriyor. İçsel bir durum, *içinde* yaşadığın bir şey," diye devam etti Amos.

"Katılıyorum," dedi Emerson, bir çerçevenin eğri durup durmadığını anlamaya çalışır gibi gözlerini kısarak.

"Ayağın nasıl?" diye sordu Claire.

"Ölümcül bir durum değil," dedi Emerson başını kaldırıp.

"Yeterince beklersen her şey ölümcüldür," dedi Claire.

Emerson gülümsedi.

"Anne..." dedi Anna.

Claire gülümsedi ve omuz silkti.

Sophie, Emerson'a döndü. "Yani artık bu kadar suratsız olmayacak mısın?"

Emerson, "Ben öyle olduğunu söyleyeme..." diye başladı ama Retsy koluna dokununca sustu. Elleriyle teslim olur gibi yaptı. "Tamam, tamam, tamam."

Anna olan biteni dikkatle izliyordu. Gözleri, herkesin fark edemeyeceği bir gerilim ya da gizli bir anlam arıyordu.

"Yani artık ciyaklama yok mu?" dedi Amos.

"O ne demek ki?" diye sordu Sophie.

"Birinin puan kaybettiğini kabul etmediğinde çıkardığı ses."

"Aa!" diye bağırdı Anna. "O ses oydu demek. Resmimi mahvetti de."

Sophie güldü. "Tabii ya, o âna kadar her şey kusursuzdu."

"Amos'ın kitabı gibi," diye ekledi Retsy gülerek.

"Tanrım," dedi Amos. Anna'nın başını göğsüne bastırdı. "Ne yaptın sen?"

Anna gülmeye başladı. Claire de. Gürültü şampanya köpüğü gibi kabarıp çoğaldı ve taştı.

Retsy hafifçe başını salladı. "'Burada en acımasız benim,' dediğimde kimse inanmıyor," dedi.

Sophie içten bir gülümsemeyle öne eğildi. "Belki babamın kendine verdiği hediye, başkalarının da keyfini kaçırmaktır."

Claire gülerken gözleri Emerson'daydı. Emerson büyük bir sabırla ifadesini düzelterek kadehinden bir yudum aldı. Claire bir an için onu gençlik yıllarından hatırladığı çocuk olarak gördü; uzun boylu, yakışıklı, bronz teni ve bembeyaz dişleriyle, iskeleden koşarak birini suya iten o çocuk olarak. Hareketinde bir hoyratlık var mıydı? Yoktu, değil mi? Sadece bir itişti, çocukların birbirine yaptığı türden. Ama o zaman, kıyıdan izlediğinde başka bir şey mi hissetmişti?

Claire kendini çekmeye başladı. Gülmeye devam ediyordu ama şimdi kontrollü ve sessizdi. Adını koyamadığı nedenlerden, olup bitenlerle arasında mesafe olsun istiyordu. Elini Amos'ın bacağına koydu. Amos bunu fark etmedi.

"Pekâlâ," dedi Emerson, sınıfı susturmaya çalışan bir öğretmen gibi. "Gerçekten canıma okuyor, biliyorsunuz."

"İnan bana biliyoruz," dedi Amos. "Her ayrıntısını duyduk."

"Beni dinlemi..." diye başladı Emerson ama cümlesini tamamlayamadı. Sesi çatallanıyordu. Aslında *beni dinlemiyorsunuz* demek istemişti.

Retsy ayağa kalktı. "Kahve isteyen?" Masa örtüsünün kenarını hafifçe silkeledi.

"Ben içerim," dedi Anna.

"Ah, gerçekten mi?" dedi Claire.

"Ben de isterim," dedi Sophie.

Anna, grubun iğneleyici sözlerinin yarattığı coşkuya kapılarak Emerson'a döndü. Her söz yalnızca ona yöneltilmiş

gibi çenesini kaldırdı ve yüzünde nasihat eden birinin sırıtışıyla, "Belki bu kez daha küçük yudumlar almayı denersin," dedi.

Retsy güldü, sınırını aşan yorumların ardından gelen onaylayıcı bir mırıltı şeklindeydi. Ardından Amos da güldü ve yüzünde durumu anladığını belli eden hafif bir gülümseme belirdi; "tabii ya, işte şaka *bu*" diyen birinin gülümsemesi.

Yine, diye geçirdi içinden Emerson. Yine aynı şeyi yaptılar. Yoksa babası neyi kastettiğini nereden anlayacaktı ki? Söylenmeye değer olmayan hiçbir şey yok muydu? Gülmeye değmeyecek? Nasıl anlatmıştı peki? O üstünü kirletmiş hasta, Anna da isteksizce görevini yapan hemşire miydi?

Bıçağını çatalının yanına koydu, beyaz tabak olay yerindeki giysiler gibi lekelenmişti. Sinirlenmek istemiyordu ama tanrı aşkına, ne zaman durmaları gerektiğini bilmeliydiler. Her şeye rağmen hoşgörülü davranmıştı. Onların tavırlarını, bakışlarını, ince ince alaylarını sineye çekmişti. Ama artık bu kadarı fazlaydı.

Gülümsemesi değişti, yüzünde buruk bir ifade belirdi. Parlak dişleriyle gülmeye devam ediyordu ama içi çoktan boşalmış, zihni çoktan başka yerlere gitmişti. Odanın, duvarların ve tavanın farkındaydı yalnızca. Kendi duvarları. Kendi tavanı. Odayı saran şarap kokusu. Amos şimdi, kahkahasını dizginleyip elini sabitlemeye çalışarak kadehine şarap dolduruyordu. Almaktan başka bir şey bilmeyenlere bak. Masadaki her şey –yiyecekler, tabaklar, altlarında serili masa örtüsü– bir dava dosyasındaki deliller gibiydi. Ne için? Yaptığı iyilikler için. O kadar fazlaydı ve o kadar uzun zamana yayılmıştı ki... Bir anda hepsi zihnine üşüştü. Verdiği şeyler, sabrettiği anlar geldi gözünün önüne. Hiçbirini unutmamıştı. Bu akşam yemeği, o gösteri... Hepsi bir dolabın arkasından düşen kutular

gibi zihnine doluştu, darmadağın, artık yüzleşilmesi gereken bir yığın halinde. Konuşmaya çalıştı ama öfkesinin çarkları dönüyordu hâlâ. Her ses bir hakaretti, kulak tırmalayan zil sesi gibiydi.

"Emin misin?" diye sordu biri.

Sesleri yavaş yavaş almaya başladı. Sophie başını sallıyordu.

"Öğle yemeğinde biraz yemiştik," dedi Anna.

"Ah, genç olmak ne güzel."

Konuşan Claire'di.

"Tavla oynayalım mı?" diye devam etti Claire. Emerson'a soruyordu.

"Hayır," dedi Emerson usulca. "Hayır, böyle iyiyim."

Ay Işığı Kitaplığı
@ayisigikitap

19

Akşam. Pencerelerden bir serinlik doluyordu içeri. Kortun ötesinde ambar, bir gemi gibi görünüyordu. Masa toplanmış, sadece peçete ve eriyip antik sütun kalıntılarına dönen mumlar kalmıştı.

Yatağa giden sevgililerin çıkarıp attıkları giysiler gibi evin dört bir yanına dağılmışlardı. Amos ile Retsy mutfaktaydı, tezgâhta yarım ay şeklinde duran bir turta vardı. Sophie oturma odasına dönmüş, dergilere dalmıştı. Claire ise kütüphanedeki kanepeye uzanmış, kitap okuyordu. Havada ahşap parke, ladin ve kadın saçı kokusu vardı.

Sonraları Anna, neden o anda kıyafetini yıkama ihtiyacı hissettiğini merak edecekti. Lekelenmişti, evet ama zar zor fark edilen bir lekeydi. Kolunun ucunda pas lekesine benzeyen küçük bir iz. Reçel, kahve ya da lavabonun oraya dökülen şarap olabilirdi. Acil temizlenmesi gereken bir şey değildi yani, gereği yoktu, hatta Anna'nın önem verdiği bir şey bile değildi.

Yoksa nedeni başka bir şey miydi? Pek de masum görünmeyen bir dürtü. Belki de iç dünyalarına bir kez göz attıktan sonra bir kez daha bakmak istemişti. Öyleyse, buna küçük bir oburluk günahı demek yanlış olmazdı. Ağır olmasa da evrensel yükü olan bir günah. Yoksa bir anlamı yok muydu? Hiçbir anlamı? Gömleğini yıkayan bir kız işte. Ve herkesin yaptığı gibi kendini suçlu hissetmekten vazgeçmeyen bir kız.

***

Çamaşır odasında hareket etmenin bir usulü vardır. Düşünmeden, kendiliğinden olur. Kolunu kaldırır, kutuya uzanırsın. Ölçü kabını alırsın –tamam, biraz daha az– sonra kapağı kapatır, düğmeyi çevirirsin –fazla çevirdin, biraz geri– işte, tamam. Su kazana dolar, makine homurdanarak çalışmaya başlar.

Ama neyin nerede olduğunu, hangi ayarın ne işe yaradığını bilmediğinde, insan kendini oraya izinsiz girmiş gibi hisseder, ait olmadığı bir yerdeymiş gibi. İşte Anna şimdi çarşaf ve havlu yığınlarının arasında el yordamıyla deterjan ararken kendini tam olarak öyle hissediyordu.

Yardım istemenin bir seçenek olmadığından emindi. Yardım isteseydi peşinden sorular gelecekti: Ne oldu? Neden yıkıyorsun? Tatlım, zaten yarın eve dönüyoruz. Bunu düşünmek bile ona utanç veriyordu. En başta sorsa –Retsy, gömleğimi yıkamamın bir sakıncası var mı?– her şey daha kolay olabilirdi. Biraz tuhaf olurdu belki ama o kadar. Mesele, gereğinden fazla rahat davranmasıydı. Ne yaptığını öğrenirlerse, onu geceleri dolapları karıştıran bir besleme gibi düşüneceklerdi. İşte o zaman onun hakkında tuhaf ama derin bir şeyi fark edeceklerdi, kendisinin bile farkında olmadığı bir şeyi.

Hayır, dedi kendi kendine. Deterjanı kendisi bulmak zorundaydı.

Bazen böyle oluyordu. Düşünüp duruyor, kendini hayallere kaptırıyordu. Babasına en çok ihtiyaç duyduğu anlar bunlardı. Her yeni fikir sarmaşık gibi dallanıp budaklanıyor, sonunda kaygı dolu bir karmaşaya dönüşüyordu. Çok fazla kurulan bir oyuncak gibi kolu seğiriyor, kırılacak gibi oluyordu. İhtiyacı olan şey babasının onu kucağına alıp sakinleştirmesiydi. Sakin köşeleri, doğru kelimeleri bilirdi o.

Anna içini çekti. Küçük oda sabun kokuyordu. Ellerini dizlerinin üstüne koyarak gömleğin buruşukluğuna baktı. Sonra koridordan bir ses geldi. Gafil avlanmamak için geri döndü.

Emerson oturma odasına girdiğinde keyfi yerindeydi. Kendini ferah ve bonkör hissediyordu. Biri ondan bir şey istese de hemen verebilse diye umutlanıyordu. Midesinde hoş bir iştah kabardı, bir tost iyi gidebilir, diye düşündü. Hâlâ şiş olmasına rağmen bileği bile daha iyiydi. Yürüyüşündeki tuhaflık göstermelikti.

"Fakire sadaka," diye takıldı Amos, onun deri koltuğa doğru topallayarak yürüdüğünü görünce. Emerson güldü – gerçekten komik gelmişti bu söz ona– ve bu dostça kahkahayla geri dönüşünü ilan etmekten mutluydu.

Hepsi oradaydı, kitap okurken uyuyakalan Claire hariç. Bir de Anna yoktu. Belki hâlâ yukarıdaydı. Belki de olması gereken buydu, her şeyin yolunda olduğunun bir işareti. Sadece birbirlerine yabancı olanlar kendilerini aynı odada kalmak *zorunda* hissederdi.

Sophie şöminenin yanında oturmuş, makasla dergiden bir şeyler kesiyordu. Sırtı Emerson'a dönüktü. Dergiden kestiği resimleri Emerson'ın anlayamadığı bir düzene göre sınıflandırıyordu. Emerson kestiği şeylerin neler olduğunu, yardıma ihtiyacı olup olmadığını, Anna'yı arayıp nerede olduğunu öğrenmesinin iyi olup olmayacağını sormayı düşündü. Ama sormadı. Düşüncesi garip olsa da bu ona akılalmaz derecede acımasız geldi. Her neyse, zaten aklında başka şeyler vardı.

Olan şey çoktan olmuştu ama şimdi Emerson, burada otururken sanki olanları izliyor, sahneyi anlatıyor gibiydi. Her şey bitmişti, fakat sanki hâlâ yapıp yapamayacağını

düşünüyordu. Kendi içine döndü, hafızasında o ânı yeniden canlandırmak için film şeridini baştan oynattı.

İşte geliyor, merdivenlerden çıkıyor. Yavaş, temkinli adımlar. Artık ağrısı yok, yine de hassas, nazik. Hiçbir planı ya da niyeti olmadığını belirtmek gerek; onu merdivenleri çıkmaya sadece kuru gözleri ve gözlük arama dürtüsü teşvik ediyor. Nihayet çıkmayı başarıyor. Dengesini sağlıyor, koridorun sonunda bir ışık görüp oraya yürüyor.

Sonra onu görüyor. Kız, kafasını hafifçe eğmiş, çamaşır makinesinin düğmesine bakıyor. Hava serin ve karanlık. Adamın elleri sıcak. Yukarıdaki rafta katlanmış havlular var. Düzgün kumaş sıraları her şeyi sakinleştiriyor. Kız, saçlarını bir kulağının arkasına atmış; o anda bu, adamın gözüne tarifsiz bir özgüvenin ve haksız bir rahatlığın işareti gibi görünüyor. İçinden bir his yükseliyor. Heyecan, öfke, gerginlik ve endişe. Dehşete kapılmış gibi. Çamaşır mı yıkıyor? Ona bu hakkı kim verdi?

Şimdi anlıyor. Onun için hayattaki her şey, bir hediye kutusunun içindeki pelür kâğıtlar gibi; orada oldukları için memnun ama aynı zamanda kayıtsız. Hediyenin cazibesine cazibe katar, paket açıldığında hoş bir ses çıkarır ama elbette çarçabuk unutulur gider. Bu onun gücü. İleride erkekleri ona çekecek olan şey bu, kendini iflah olmaz şekilde yalnız hissettirecek şey de. Ona söylemek istiyor bunu, bilmesi önemli. Yine de, anlayamadığı nedenlerden ötürü yapamayacağını, hatta bundan korktuğunu hissediyor.

Kapı arkalarından kapanıyor. Anna dönüp bakıyor ve gözleri adamın göğsüne ulaşıyor. Gözlerinin akı porselen gibi parıldıyor, göz bebekleri ise derin birer boşluk gibi. Adamı sarhoş ediyor bu. Kanında dolaşıyor. Öpüşmelerin, dansların

bağışladığı o adrenalin; tetiği çekmeden ya da bir trenin önüne atlamadan hemen önce hissedilen o şey... Yapacak mıyım? Bunu gerçekten yapacak mıyım?

Bu ağırlık, seçim yapmanın ağırlığı değil gerçi. Daha ziyade bir sınav, bir macera gibi. Yapabilir mi? Esas soru bu. Böyle bir şeyi yapabilecek biri mi o? Tam olarak kendisi de bilmiyor. Düşünüyor, ama emin değil. Bir keşif yaşanmak üzere ama neyin keşfedileceğine yalnızca o karar verecek. O ânı biçimlendirme gücü yalnızca ona ait.

Oda bir an için sıcaktan titreşiyor. Elektriğe benzeyen bir korku yağmur gibi vuruyor vücudunun her zerresine.

Planlı bir şey değil. Hayır, diyor adam kendi kendine, tekrar, hiç de öyle değil. Ne yaptığının ancak şimdi farkına varıyor. Bu ayrıntı çok önemli, buna emin. Her şeyi baştan planlamış olma fikri onu korkutuyor, bu düpedüz yanlış olurdu. Ama bu başka. Nedenini tam olarak bilemese de ona yanlış gelmiyor. Evet, itiraf etmek gerekirse bu his... hiç de kötü değil.

Ansızın bastıran garip bir öfke. Kızın kollarını ve boynunu bahçedeki başıboş hortumu yakalar gibi yakalıyor. Kız cılız bir ses çıkarıyor, korku bastırıyor. Korku baskındır, korku ve kafa karışıklığı. Kız adama bakıyor. Adam şşş diyor. Sesinin yankısı kendine getiriyor onu. Bir planı olmadığını fark ediyor, sonraki adımda ne olacağını bile bilmiyor. Ve bu onu heyecanlandırıyor. Çünkü bu küçücük odada sınırlar yok, plansız olmak her şeyi mümkün kılıyor. Heyecanı çocuksu, neredeyse uçarı. Ama öte yandan, şu öfke... İkisi arasında bocalıyor, zihni rüzgârda dalgalanan bir bayrak gibi. Kızın boğazının derinliklerinden bir ses daha çıkıyor; boğazından çıkarken bir kısmından vazgeçmiş gibi parçalanmış bir ses. Şaşkınlık, bilince ulaşmış gibi. Birileri izliyormuş gibi

başını iki yana sallıyor. Sorularını reddetmek, endişelerini bastırmak ister gibi.

Kız yardım istemeyecek. Ağzını kapatmaya gerek yok. Elleri kızın üzerinde, gömleği yukarı sıyrılmış. Konuşmuşlardı. Adam hakkında konuşmuşlardı. Kelimeler zihninden kanatlanıyor. Ne olmuş yani? Onca yıl. İnce yağmur damlaları gibi, güçsüz, sonra kuruyup kayboluyorlar. Corgi de görünüp kayboluyor. Ayağı, Anna'nın omuz silkişi. Sonra yine o silkiş. Küçük bir döngü, takılan bir plak gibi omuz silkiyor, silkiyorsilkiyorsilkiyor, ses bulanıklaşıp uğultuya dönene dek. Bunu nasıl yaparsın? Kim, ben mi? Hayır. Belki. Evet ama o da. Ve o, diğeri. Ama sadece o da değil. Daha fazlası. Daha büyük, her şeyi içine alan bir şey. Hepsine birden verebileceği bir isme ihtiyacı var. Sadece bir kelime. Yaklaşmış gibi hissediyor, sonra kayıp gidiyor. Ellerini hareket ettiriyor, tutunuyor, onu kovalamaya çalışıyor, sokakta, rüzgârda savrulan bir mektup gibi. Sonunda, aralarındaki ilk şey gerçekleşiyor. Sesten ziyade bir hıçkırık. "Dur," diyor kızın sesi, yalvarır gibi.

Duruyor o da. Öylece duruyor. Hayatında hiç olmadığı kadar sakin. Eli kızın şortunun içinden kayıp geri çıkıyor, bel lastiği kızın teniyle yeniden buluşuyor. Dışarıda karanlık, çimleri baştan aşağı ıslatıyor. Her şey sessiz. Çimenler ve gecenin serinliği.

"Tamam," diyor adam.

Ondan ekmeği uzatmasını istemiş gibi. Ya da Sophie'ye bir mesaj bırakmasını rica eder gibi. Ona bakıyor. Kız bir şey söylemiyor. Sonra adamın aklına bir şey geliyor.

"Dur, bekle," diyor.

Omzunun üzerinden uzanıyor ve düğmeyi bir tık çeviriyor, sağır edici bir ses. Kız sesle irkiliyor. Ya da adam öyle sanıyor, anlamak zor. Su akmaya başlıyor.

"Yıkayacak fazla şeyin yok, değil mi? Ekstra durulama gerekmez."

Şöminede bir kütük çıtırdadı. Sayfaların hışırtısı, halının üstünde sürtünen çorapların sesi. Emerson'ın bakışları bir nesneden diğerine kayıyordu. Kitaplar, çerçeveler, kancada asılı duran körük... Ne tuhaftı, böyle bir şey olmuştu ama hayat hiçbir şey olmamış gibi devam etmek zorundaydı. Tuhaf şekilde, her şey yolundaydı.

Ona sadece bir şey anlatmaya çalıştığını söylemek garip miydi? Garipti elbette, hatta biraz da yüzsüzce. Yine de sadece onu uyarmak istediği, yaptığı şeyle işleri eline yüzüne bulaştırdığı hissinden tam olarak kurtulamıyordu. Bu işler böyle değil miydi zaten? Dünya karmakarışıktı ve her şey her zaman yanlış anlaşılıyordu. Şüphesiz can sıkıcıydı ama devam etmekten başka çare yoktu.

Amos ayağa kalkıp içini çekti, kollarını başının üzerine uzattı. "Fena yorgunum." Eğilip Retsy'nin yanağına bir öpücük kondurdu. "Yemek için teşekkürler."

"Ne demek," diye gülümsedi Retsy.

Kapıya yönelirken durdu, elini Sophie'nin başına koyup, "İyi geceler böcek," dedi.

Sophie başını kaldırıp tatlı bir gülümsemeyle baktı ona.

"Ve sen," dedi Amos dönerek. "Yarın benimle doğum günü çörekleri almaya gelir misin?"

Emerson çenesini avucuna aldı ve parmaklarıyla yüzünde ritim tuttu. Ona bakarken Amos bir kişi olmaktan çıkıyor, bir değil yüz, bin kişiye dönüşüyordu. Bir prizmanın içinden geçer gibi, birlikte geçirdikleri her ânın içinde var olmuş tüm halleriyle bölünmüş, çoğalmış vaziyette. Emerson'ın zihninde çılgın, ele avuca sığmaz bir enerji vardı, yakalanmak

üzereyken yön değiştiren bir köpek gibiydi. Düşünceleri bir yaklaşıyor bir uzaklaşıyordu. Göremediği ama dokunmaktan da korktuğu, içten içe yanan bir öze doğru gidip geliyordu. Pişmanlık nasıl gelir? Kim çağırır onu? Ama, gerçekten hissettiği şey pişmanlık mıdır ki? Evet, yapmıştı. Şimdi onlara bir bak, şöminenin başında yan yana oturuyorlardı. Kim daha fazlasını isterdi ki bu odadan, bu hayattan?

"Harika olur," dedi Emerson, ayağa kalkarken. Esnedi. "Ben de yatayım artık."

Gıcırdayan merdivenlere yöneldiler. Emerson önden gitti. Amos sessizce arkasından yürüdü, hiçbir şey söylemedi, onun yavaş adımlarına karışmadan kendi haline bıraktı onu.

20

Claire koşuya çıkmıştı, Amos ise yatakta tek başına uzanıyordu. Işık loştu, teni bembeyaz ve yumuşaktı. Günü gözünde canlandırdı: kahvaltı, kahve, çantaların arabaya yerleştirilmesi. Eve dönüş, onları karşılayan şehir; gittiklerinden bu yana eşikte yapraklar birikmiş. Hafif bir akşam yemeği. Ekmek, zeytin, soğuk et, buzdolabında kalan Alsace şarabının sonu.

Bu konuyu açması hataydı, hele de öyle bir tavırla. Her şey durduğu yerde kalmalıydı. Bunu hastalarına sayısız kez söylemişti oysa.

"Pek önemli değil," demişti Amos, "ama beni biraz üzdü."

Claire dönmüş ve ona şaşkın, soğuk bir bakış atmıştı.

"Çünkü çok farklıydı," diye devam etmişti. "Dişimle ilgilenmenden farklıydı."

"Tanrım," demişti Claire.

İşte o zaman Anna'nın limonlu turtasını anımsatmıştı ona. Duygularını ona açmanın, içinde bulunduğu bölünmüşlük, uzaklık ya da kapalı dünya hissini anlatmanın bir yolu olmasını ummuştu Claire. Ama tabii ki, onun gözünde bu sadece gerçek amacını ortaya çıkarmıştı, çünkü Claire'in de söylediği gibi Amos skoru eşitlemek istiyordu.

"Skoru eşitlemek mi?" diye sormuştu Amos.

"Evet." O sırada ayaktaydı Claire. Hızlıca giyinmişti. "Hem," diye devam etmişti, "Emerson gerçekten kötü durumdaydı. Sense sadece öyle olmak *istiyordun*."

Amos onu nemli bir sisin son demlerinde koşarken hayal etti. Islak tişörtü ve düzenli nefesleri onu hiç tanımıyor olduğu izlenimini veriyordu Amos'a. Bazen böyle hissettiği olurdu, genellikle birbirleriyle sürtüştükleri zamanlarda. Tuhaf olansa, bu tür anların ardından Amos'ın evliliklerine dair her şeye karşı derin bir minnettarlık duymasıydı. Berbat bir ruh hali içindeyken, tanımadığı birinin nazik bir sözü ya da kruvasan kokusu karşısında ne kadar aptalca davrandığını anlayan biri gibi.

Claire'le ilişkisi hassas değildi artık. Sağlamdı. Yıllar aralarındaki ilişkiyi sağlamlaştırmıştı. Geçen günler, birlikte yenen yemekler, parktaki gezintiler, ayaklarının altında gıcırdayan kar bir temel oluşturmuştu. Tüm bunlar, dar bir boğazda biriken tortu gibiydi, silinip gitmesi mümkün değildi. Yine de her şeyin yepyeni ve kırılgan olduğu zamanları hatırlamak zor değildi hâlâ. O zamanlar kendini, nedendir bilinmez, son derece değerli bir şey emanet edilen bir çocuk gibi hissederdi; o şeyi eve kadar sağlam götürüp götüremeyeceği konusunda güvenemezdi kendine. Haksız da sayılmazdı. Az kalsın elinden düşürüyordu onu, değil mi? Az kalsın daha en başından her şeyi mahvediyordu.

O sıralar henüz bir yıldır birliktelerdi ama Amos onun ne kadar zeki, ne kadar sakin biri olduğunu çoktan anlamıştı. Claire meselelere bir memur gibi yaklaşır, mantığı her şeyi birbirinden ayırırdı. Ama ona da benzerini yapamaz mıydı? O zaman nasılsa her şey hâlâ çok yeniydi; daha sorunsuz, daha iyi birileri de vardır, diye düşünemez miydi? Yanlış olmazdı bu hem. Acımasızlık da olmazdı. Kimse laf edemezdi. Amos bile bir şey söyleyemezdi.

Ama hayır, öyle olmamıştı işte. Neden öyle olmadığı da belliydi, kime teşekkür etmesi gerektiği de.

***

Birlikte dışarıdalar. Aylardan haziran. Sixth Avenue arabalarla dolup taşıyor. Emerson biraz ötede duruyor, biraz ilerleyip ona dönmüş. Güneş ısıtıyor, hava soğuk değil. Ama bir tuhaflık var, biri olup biteni, nelerin değiştiğini bilmeden bir plan öneriyormuş gibi.

"Anlamıyorum."

"Ben de," diyor Amos, cılız bir sesle.

"Sorun değil de... garip sadece. Sanırım..." Emerson duraksıyor. "Önemli mi yoksa?"

"Hayır," diyor Amos. "Yani, bilemiyorum."

Şunu diyorum, diye tekrarlamıştı güvenlik görevlisi, tanıdığın biri seni almaya gelene kadar buradan bir yere gidemezsin. Neden? diye sormuştu Amos, konuşmasına izin verilmediği halde. Güvenlik görevlisi yukarıdan ona bakmış ve, bir daha buraya gelmeyeceğine emin olmak için, demişti.

Numarayı çevirdiğinde bomboş hissediyordu kendini. İnsanlara *öleceğini* söylemenin de buna benzer bir şey olup olmadığını düşünmüştü; herkes öğrenmeden hemen önceki o yalnızlık hissi gibi. Telefonda Emerson'a buluşmaları gerektiğini söyledi. Sonra ahizeyi eliyle kapatıp sessizce güvenliğe baktı. Arka tarafa gelmesini söyle, dedi güvenlik sessizce.

"Bana kızgın mısın?"

"Ne?" diyor Emerson, sonra durup soruyu düşünüyor. "Sanırım." Yanağını kaşıyor. "Sadece... mantıklı gelmiyor. Yani... diş macunu mu?"

Amos aralarındaki bağın bu denli güçlü olduğunu o âna kadar fark etmemiş mi? Kardeş gibi mi? Yoksa baba gibi mi? Böyle mi hissettiriyor?

"Haklısın."

"Hiç değilse bir açıklama yapmayı denesen?"

Amos içini çekiyor. Açıklamıştı zaten. Yüzlerce kez. Kapıdan çıkıp sokağa çıkarken kendine bile açıklamaya çalışmıştı. Ne yapıyorsun böyle, diye tükürmüştü. Yirmi yedi yaşındasın. Ne halt ediyorsun sen?

Yaptığının ne kadar aptalca olduğunu düşünüp duruyordu. Tüm arkadaşlarını bir odaya toplasa ve onlardan kendisini tek bir kelimeyle tanımlamalarını istese, ne derlerdi acaba? Mantıklı? Pratik? Sakin, aklı başında? Ama işte o mantıklı insan, şimdi küçük dükkânlardan değersiz şeyler çalıyordu. Neden? Sahiden, neden? Sadece parayla ilgili olamazdı, ama bir bakıma da öyleydi. Çünkü azıcık parayı bile elden çıkarmak insanda tuhaf bir his bırakıyordu. Çünkü tasarruf etmek ya da para harcamamak, nasıl denir... korunduğu anlamına geliyordu.

Keşke bu duyguyu bir şişeye koyup uzatabilse, al da bir dene, diyebilseydi. Belki o zaman Emerson onu anlayabilirdi. Herkes anlayabilirdi. Onca yıl. Annesinin sesi. Masada oturuşu. Bu faturaların sonu gelmeyecek mi! diye bağırışı. Ya da nadiren pizza yemeye çıktıkları bir gecede, yanına içecek isteme cesareti bulduğu an. Annesi evet dese bile onun endişeyle lekelenmiş bir evet olması. Kendine gerçekten izin vermeli miydi? Keşke sormasaydı. Ama zaafı ve arzusuna yenik düşmüştü. Gazoz geldi. Gazozun tatlı, heyecan verici ve güzel olduğunu geçirdi içinden. O aptal, küçük gazoz. Ama elbette her şey mahvolmuştu. Ne yapmıştı? Durumları ne kadar kötüydü ve bu, sonrası için ne anlama geliyordu? Ağzındaki tattan kilometrelerce uzaktaydı. Her şey lekelenmişti, hiçbir şey olduğu gibi değildi.

Şimdi orada öylece dururken, bunun ne kadar gereksiz olduğunu anlıyor. Bunca kaygının, bitmek bilmeyen korkunun... Evet, pek bir şeyleri yoktu ama her günü korkarak

yaşayacak kadar da kötü değildi durum. Üstelik hiçbir koşulda mazur görülemeyecek şeyler de vardı. Tereyağını çabuk bitirdiği için ona bağırması ya da mali yardım başvuru formlarını doldurup doldurmadığını sorduğunda masaya vurması gibi. Ama bunun farkına çok geç varıyordu insan. Çocukken her şey içine işlerdi, sahip olduğun üç beş duvar en ufak rüzgârda yerle bir olabilirdi.

Ve bu sadece annesiydi. Bir de babası vardı, egzozunu yere sürterek o kasvetli, kirli eve dönen babası. Her şey o kadar kusursuzdu ki neredeyse ustalıkla kurgulanmış gibiydi. Bir yanda annesi ve onun çalkantılı, anlaşılmaz korkusu; diğer yanda bir ebeveynden ziyade acınası bir arkadaş olan babası. Nazik ama işe yaramaz, çürük dişli, kirli bol pantolonlu. Bunun ötesinde, dile getirilmemiş bir sorunun cevabıydı sanki adam. Çok fazla şey sipariş ederseniz ya da paraya çok sıkışırsanız ne olacağını bilmek ister misiniz? İşte o. Sonun onun gibi olur. Her şeyin hesabını tutmazsan sonun onun gibi olur.

O hâlde, dünyada –gereksinimleri hiç bitmeyen, küçük zevkleri bile külfete dönüşen o uçsuz bucaksız şehirde– herkesin mustarip olduğu o hisse yenik düşmesine şaşmamak gerekirdi. Bu yüzden, her zaman olmasa da kendini oraya ait hissetmesine yetecek kadar çıktı dışarı. Akşam yemeklerine, gösterilere, şu ya da bu galeri açılışından sonra bir şeyler içmeye gitti. Çok sayılmazdı. Bir muhasebeci tutacak cesareti olsa "her şey yolunda" derdi muhasebeci ona. Ama mesele o değildi. Büyürken hiçbir şey anlatılmamıştı ona. Kimse, "işte yapabileceklerimiz bunlar" dememişti. Sadece pusuya yattı, karanlıkta hırladı. Yeterli değil, diye homurdandı ses. Asla yeterli değil.

Bu yüzden bir şeyler aldı, bir şeyler çaldı. İçi rahat etsin diye yüzünü buruşturarak götürdü onları evine. Çalmak onu

yatıştırıyordu, aynı zamanda içini heyecanla dolduruyordu. Kendine özel, gizli bir dünya sunuyordu. Kendini peş peşe şarap söylenen bir yemekte bulduğunda, kendine bunun üstesinden gelebileceğini hatırlatarak boynundaki ilmiği gevşetebiliyordu. Hesabını dengede tutacak her şeyi tek tek sayıyordu. Ampuller, zeytinyağı, çamaşır deterjanı. Zaman alan, sabır isteyen bir stratejiydi. Varlığını devam ettirmeye dayalıydı. Basit eylemlere inanıyordu, onların toplamındaki hakikati görebiliyordu.

Utanıyor muydu? Elbette utanıyordu. Her zaman. Ama babası ölmüştü ve annesi de kazağından sarkan bir ip parçası gibi hayatından koparılıp atılmıştı. Yani artık bir başınaydı. Artık sadece kendisini hayal kırıklığına uğratabilirdi ve her nasılsa bu, en kolayı gibi görünüyordu.

Emerson çömelmiş. Bir çakıl taşı alıp su birikintisine atıyor. Sonra Amos'a bakıyor, bir şey duymak istiyor. Amos'ın olayın farkına vardığını anlamak istiyor. Arkadaşı karşısında artık bu kadar şaşırıp kalmamak istiyor.

"Gerçekten yalnızım," diyor Amos. Her kelime hem çok önemli hem de kırılgan.

Emerson bir süre düşünüyor. İki elinin parmaklarını birbirine geçirip başının üstüne koymuş. "Hepimiz senin ne kadar da güçlü olduğunu düşünüyoruz, farkındasın değil mi?" Kaldırıma bir tekme savuruyor. Amos'la olduğu kadar kendiyle de konuşuyor sanki, ilk kez böyle düşündüğünün farkına varıyor gibi. "Durup düşünmüyoruz yani. İyi olup olmadığını bile merak etmiyoruz."

Amos başını kaldırıyor, sonra hemen gözlerini kaçırıyor. Yıllar sonra, belki de en iyi anların o anlar olduğunu düşünecek; Emerson'ın söyleyebileceği en içten, en anlamlı sözler olduğunu düşünecek.

"Güçlü müyüm bilmiyorum," diyor.

Ona sarılmayı düşünüyor. Bir çocuğun, onu terk etmesinden korktuğu birinin bacağına sımsıkı sarılması gibi umutsuzca. Ama manası yok, ne hissettiğini yansıtmaya yetmez. Hiçbir şey yetmez buna. Boğazında bir hıçkırık yükseliyor. Tutuyor kendini. Tüm vücudunu şükran, ferahlık ve dinginlik kaplıyor. Tam olarak ne hissettiğini kestiremiyor. Ama temiz. Yeni değil ama yıkanmış. Sıcağı kıran, nemi ortadan kaldıran yağmurlar gibi.

Sadece bir soru kalmış geriye. Sormaktan utanıyor ama öğrenmek zorunda olduğunu biliyor Amos. "Claire'e söyleyecek misin?"

Emerson iç çekiyor, burnunun üstünü ovuşturuyor. "Onu seviyor musun?"

"Evet."

"O halde hayır. Söylemeyeceğim."

Amos bunu uzaktan, belli belirsiz duyuyor gibi.

"Benden ayrılırdı," diyor. Işık yeşile dönüyor ve trafik hızla akmaya başlıyor.

"Muhtemelen. Evet, olabilir."

"Beni seviyor mu?"

Emerson başıyla onaylıyor.

"Evet," diyor sert ve yakışıklı yüz hattıyla. "Bence seni seviyor."

Orada dururken, aniden bir uzlaşmaya vardıklarını hissediyor. Acaba Claire'le evlenmeye karar verdiği an bu mu? Bir hayata kendini adıyor, o hayatın sunduklarını kabul ediyor. Onları istiyor. Biraz rahat, biraz huzur. Değişebileceğini düşünüyor, gerçekten inanıyor değişebileceğine. Kollarını uzatıp rahat bir nefes alacağı bir alana ihtiyacı var, o kadar. Claire'le kuracağı hayat bu alanı yaratabilir. Endişe olmayan

bir hayat, en azından bu konuda. O da bir şey. Fazlasıyla yeterli olur. O alanda yapabileceği şeyler... Sevgi, şefkat ve diğer her şey için çok daha fazla alan.

Elini Emerson'ın omzuna koyuyor.

Emerson elini indirip ona sarılıyor.

"Sadece artık iyi ol," diyor. "Anlaştık mı?"

"Tamam," diyor Amos. "Sanırım bunu yapabilirim."

Kapı hızla çalındı, sonra birden açıldı. Emerson kapının eşiğinde duruyordu, bir eliyle kapıya yaslanmıştı, vücudu yay gibi gergindi.

"Çörekler."

Amos bir yastıkla yüzünü kapattı. "Fikrimi değiştirdim."

"Artık çok geç."

"Asla."

"Hadi," dedi Emerson.

"Hayır."

"Hadi ama."

Amos dirseklerinin üstünde doğruldu, gözlerini kıstı ve derin bir nefes aldı. "Hayır."

"Hadi ama!" dedi Emerson yine.

Amos kayıtsızca ona bakıyordu.

Bir süre böyle durduktan sonra Emerson omuz silkti, genişçe sırıttı ve yatağa doğru atladı. Dizlerinin üstünde çocuklar gibi sıçramaya başladı. Yatağın çerçevesi sallandı ve gıcırdadı.

"Hadi!" dedi. "Bugün benim günüm, seni pislik. Puştluk yapma."

Amos da yatakla beraber zıplıyordu. Gülümsedi. Kaybetmişti, yenildiğine memnundu. Eski güzel günlerdeki gibiydi, bir dereden su içmek gibi. Artık elli iki yaşında olan bu adam herkesin hoşuna gidecek türden bir neşeye sahipti.

"Kes şunu," dedi gülerek.

Emerson durdu, tehditkâr gözlerle ona baktı. "Yani?"

"Git de şu lanet anahtarları al."

Emerson rahat bir hareketle yuvarlandı. Uzun bacaklarını açtı ve gövdesini kaldırdı. Hep böyle hareket ederdi, su gibi akıcı, doğal. Ne tamamen sevecen ne de tamamen acımasız, ikisini dengeliyordu.

Amos esnedi. "Ayak bileğin iyileşti sanırım?"

"Aslında," dedi Emerson, "zıplamak iyi bir fikir değildi sanki."

İkisi de güldü. Yüksek sesle ve içten. Hallerinden memnunlardı. Evin duvarlarından taşıyordu kahkahaları. Herkesin duyabileceği kadar yüksekti.

II

Mayıs ortasıydı. Şehir ısınmış, kendini yeniden hatırlatmıştı. Restoranlar pencerelerini açmış, ağaçların dalları gün ışığını içine çeken yapraklarının altında görünmez olmuştu. Akşamlar sohbetle doluydu. Eve yürüyen adamlar paltolarını kollarında taşımaya başlamıştı.

Hepsini geride bırakarak koşmaya devam etti Anna. Şimdi batı kıyısındaydı. Sağında nehir, madeni paralar gibi parıldıyordu. Adımlarının hızını ve nefesini ayarlamıştı, hiç durmadan öylece ilerleyebileceğine inanıyordu. Yeni alışkanlıklar kazanmak ve onların hayattaki izlerini hissetmek için sekiz ay yetmişti. Ciğerleri bir dolup bir boşalıyordu. Adımlarının farkında değildi, bacakları bir tren tekerinin çubukları gibi dönüyordu.

İleride bir adam diz çökmüş, ayakkabısını bağlıyordu. Bir an için kendini adamın ayakkabı bağcığı gibi hayal etti, ellerinde eğilip bükülen ve güven verici bir düğümle birleşen. Sonra adamın yanından geçti. O hiç kimseydi. Koşmaya devam etti, izini kaybettirdi. Saç telleri boynuna yapışmıştı.

Sopayla dayak yemiş gibi hissettiren bu kayıtsızlık halini Anna artık iyi biliyordu ve ceketindeki şişeyi düşüren bir bağımlı gibi arzuluyordu onu. O halin düşüncesi bile onu rahatlatıyordu. Geri dönebileceğini bilmek. O halin onu bekliyor olacağını bilmek.

Yöntemi basitti: Evden çıkıp yürümeye başlıyor, bir sokaktan diğerine sürüklenerek, canı isterse bir köprünün karşısına geçerek yoluna devam ediyordu. Bazen bir parka giriyor ya da rıhtımın ötesine iniyordu. Bazen yoksul, bakımsız mahallelerden, bazen de kendi mahallesi gibi huzur ve konfor vaden yüksek şehir evlerinin gölgelediği sokaklardan geçiyordu. Uzaktan bakıldığında her şey gelişigüzel, canı öyle istemiş gibi görünebilirdi ama her seçimi saf bir irade eylemiydi.

Bu şekilde, sakinleşene kadar yürürdü. Ona durmasını söyleyen yorgunluk değil, kafasının içindeki uyuşmuş, sakinleşmiş boşluktu. Sonra her zamanki gibi yavaşlardı, derin nefesler alır, sıçrar, kollarını ıslak bir ipi savurur gibi savururdu. Sonunda başını kaldırıp nerede olduğunu anlamaya çalışırdı. Hangi bölgede, hangi sokakta, kimlerin yakınında olduğunu. Bundan sonrası tren istasyonunu bulma meselesiydi. Herhangi bir tren işe yarardı. Bir hat ya da diğeri onu başlangıç noktasına geri getirirdi.

Metroda kendi içine gömülürdü. Vagonlar sarsıldıkça bedeni hafifçe titrer, gözlerinde uzak, donuk bir bakış belirirdi. Günün büyük bölümünde, düşünceler suyun altında tutmaya çalıştığı şeyler gibi olurdu, her an yüzeye çıkma tehlikesindeki şeyler, ama o birkaç dakikalık sürede, düşünmekten kurtulamasa da en azından düşündüğü şeylere kayıtsız kalmaya çalışırdı. Hayatı buharlaşıp kaybolmuş, geriye sadece bu basit, temel ihtiyaçlar kalmıştı: Eve gitmeli ve bir şeyler yemeliydi.

Zaman tuhaf bir hâl almıştı. Saatler acı veren bir berraklıkla iz bırakırken aylar isimsiz bir sakinlikle geçip gidiyordu. Ekimdi, sonra kış geldi, geride kalmıştı ekim de. Herkes aynı fikirde gibiydi.

Belki de zihninin bulanıklığının bir sonucu olarak Anna, kendini sık sık çocukluk anılarına dönerken buluyordu. Mesela okuldan döndüğü bir gün geliyordu aklına, Noel Baba'nın gerçek olup olmadığını sorduğu gün. Daha beş yaşındaydı, şimdi düşününce yalnızca biraz ilgi, biraz şefkat istemişti belki de. Ama Claire, inanılmaz bir açık sözlülük ve yetişkinlere has bir ses tonuyla onu ciddiye alıp "Hayır, hayır gerçek değil," demişti.

O olaydan sonra ne çok ağlamıştı Anna. Annesi özür dilemiş ve onu teselli etmeye çalışmıştı ama tuhaf şekilde özrü her şeyi daha da kötüleştirmişti. Çoğu zaman gözyaşları anne babasının izin vermediği bir şeye duyduğu öfkeden dolayı akardı ama bu kez öyle bir şey değildi, gerçi önemi de yoktu. Olan olmuştu artık, söylenen şeyi geri almak mümkün değildi, unutmak da. Eskisi gibi olmayacaktı.

Anna böyle anlarda ağlardı. Son zamanlarda, özellikle şehir dışında geçirdikleri o hafta sonundan sonraki aylarda pek çok kez ağlamıştı. O beş yaşındaki kızı anlıyor, ona şefkat duyuyordu; uzaktan bakıp onu yukarıdan izleyebiliyordu. Ama şimdiye, şimdiki Anna'ya döndüğünde her şey sessizleşip üst üste birikiyordu. Düşünceleri tıkanıp kalıyor, hiçbir şey birbiriyle bağ kuramıyordu.

Az ileride bir vinç, iskeleye inmiş bir yük konteynerini kaldırıyordu. Bir an için dönüp konteynerin havaya yükselişini, hafifçe sallanışını izlemeyi geçirdi aklından. Ama vazgeçti. Hayal etmek daha güzeldi, koşmaya devam edip düşüncelerini bir yere yöneltmek daha iyiydi.

Gözünün önüne o günden sahneler geliyordu. Tabağındaki soğuk yumurtalar, okul, her zaman okul, bir güvercinin aptal, düşüncesiz bakışı. Eve gelişi, Claire'in evin bir

yerlerinden gelen sesi, boya, halı ve ahşap döşemelerin kokusu. Ve yapraklar... Pencerelerden biri açıktı. Mutfağınki belki. Bahar havası içeri doluyordu. Bahar havası aklına yazla ilgili bir düşünceyi getirmişti, sormak istediği bir soruyu.

İşte *bundan* kaçmak için koşuyordu Anna. Çünkü soruyu yüz ifadesi değişmeden soramayacağını biliyordu, yüz hatlarının soruyu neden sorduğunu ele vermesinden korkuyordu. Belki de öyle olmazdı ama? Nihayetinde, sormak istediği şey çok basitti: Peki ağustos için bir planımız var mı? Yine Fordlara gitmeyi düşünüyor musunuz?

Sürecin bir parçası daha vardı bu arada, trene giden merdivenlerden inmeden önce yaptığı şey... Gerçi bunu *süreç* diye adlandırmaktan da nefret ediyordu, utanç vericiydi, ama insanın her gün yaptığı bir şey için başka ne denebilirdi?

Önce bir gazete bulurdu, etrafta bir tane olurdu zaten hep. Sonra nereye gideceğine karar verirdi. Kitapçılar, süpermarketler, müze hediyelikleri satan dükkânlar, tost makinesi ya da telefon gibi şeyler satan dükkânlar. İçeri girdiğinde rafların arasında gezinmeye başlar, gözleriyle "doğru şeyi" ararardı. Bazen gerçekten ihtiyaç duyduğu bir şey olurdu bu, bazen de işe yarayacağını düşündüğü bir şey. Ama fark etmezdi aslında. Önemli olan, bir nesnenin ona usulca seslenip "Evet," demesiydi, "buraya benim için geldin."

Sonra, sudan ucuz bir şey seçerdi. Bir elma mesela. Bir kartpostal. Üzerinde köprü resmi olan bir magnet. Bir elinde, almak istediği şeyi sardığı gazete, diğerinde de bu şeylerden biri. Sonra birden neşeli, cana yakın biri haline bürünürdü. "Kahvaltıda kulaklarınızı çınlatacağım," diye seslenmişti önceki gün bir tezgâhtara, poşe yumurtanın en iyisi olduğu konusunda aynı fikirde oldukları için.

Dışarıda yüzünü buruşturup yürümeye devam ederdi. Gergin lifler, sıkı bir cilt. Koşudan dönen güzel, telaşlı bir kız. Cıvıl cıvıl konuşan, gülen, para üstü almayan bir kız. Asıl amacının oradan bir şey çalmak olduğu kimin aklına gelirdi ki?

Bazen çaldığı şeyleri saklardı ama her zaman değil. Çoğu zaman apartmanın önündeki kaldırıma bırakır, sonra pencere kenarına oturur, birinin gelip onu almasını beklerdi. Almak için duran kişiyi görmek isterdi, o ayrıntılar sayesinde kendi zihninden sıyrılıp onlarınkine girebilirdi. Eğer resme devam ediyor olsaydı, belki bunlar bir çalışmanın temeli olabilirdi. Ama elbette artık resim yapmıyordu. Bloknotundaki son şey çimenlerin içindeki ayak parmaklarıydı, fırçaları rafta kupkuru duruyordu.

Bir kadın aldı vazoyu. Geniş kenarlı şapkası gözlerini gizliyordu, yanında küçük ama buyurgan bir köpek vardı. Anna bir anda kadının hayatını gözünde canlandırdı: İki kız kardeşten arka planda kalanıydı, porselenlere bayılırdı ama kocasının parası yetmezdi. Güzel zevklere sahip insanların onları elde edecek imkânlarının olmaması ne acı, diye düşündü, daha sonra kendine doğrultulacak bir bıçağı bilemek gibi. Ama işte oradaydı, şansına inanamıyordu kadın, özlemini duyduğu şey sokağın ortasında sahipsiz, öylece duruyordu. Evindeki raflardan birine yerleştirdiğini düşünmek ne güzeldi. Belki kocasına bir ya da iki gün daha az sitem edecekti.

Sonra hepsi gitti: kadın, vazo, köpek. Kaldırım bomboş kaldı. Dünya kaldığı yerden Anna'yı toza çevirme işine devam etti.

Koşmanın da, çalmanın da bu kadar yalın, bu kadar kolay açıklanabilir olması onu üzüyordu. Her şey kontrol altında, vesaire. Hatta bazen bunu içinden tekrar ederdi, zihninde dönüp duran bir mantra gibi. Tekrar ettikçe kelimeler çürüyüp

dağılırdı. Her ne olursa olsun, bir şeyi ne kadar tekrarlarsan eninde sonunda anlamı dağılır giderdi. Hiç değilse denemişti. En nefret ettiği, soğuk ağırlığını bir silah gibi taşıdığı o cümleyi bile.

Adamın yaptığı şey. Hem bir soru, hem de bir cevap. Bir ifadenin sonu, mantık zincirinin son halkası. Bir şey yapmış mıydı? Evet. Öyleyse, neydi yaptığı? İşte bu, yaptığı şey buydu.

Dağılıp gitmesini umarak yıkadı onu Anna da; sıktı, tekrar yıkadı. Adamın yaptığı şey. Ne yaptı? Neyaptı? Neya? Sözcükler çözünüp dağılana ve mutluluk dolu bir an için bağlamlarından kurtulup belirsiz sesler olarak havada süzülene dek, durmadan, usanmadan... Belki de hiçbir şey yapmamıştı adam? Hem, kimdi ki sahi o adam?

Ama hiçbir seferinde uzun sürmedi etkisi. Çünkü kelimeler yalnızca kelimelerdi işte. Bastırmak istediği şey bir düşünce değil, değişmesi mümkün olmayan bir hakikatti. Adamın yaptığı şey. Adamın kesinlikle yaptığı şey. Sonsuza dek gerçek kalacak bir şeydi.

Anna koşuşunu yavaşlattı, ritmik adımlarla ilerliyordu şimdi. Sokaklar daralmaya ve kıvrımlı bir hâl almaya başlamıştı. Bu sokaklarda, zamanın izleri kendini hissettiriyordu. Tüm ada eğimliydi, yukarı doğru yükseliyordu, Anna aşağıya kaydığını hissetti.

Dışarıda, restoranların önünde insanlar birikmeye başlamıştı. Sarılıyor, saatlerine bakıyor, içeri giriyorlardı. Kapıyı tutan birinin kolunun altından bir kadın eğilerek içeri girdi. Gün ışığı, yerini yumuşak ve kadifemsi bir karanlığa teslim ediyordu.

Köşedeki parkta bir adam saksafonuna eğilmişti, tırnakları kırıktı, yırtık pırtık lekeli giysiler içindeydi. Arkasında bir kadın patenleriyle basketbol sahasının içinden geçiyordu.

Müzikle birlikte hareket ediyordu, tıpkı bir kuş, rüzgârda savrulan bir çarşaf gibi. Zarif görünmekten ziyade hareketlerinden emin görünüyordu, çıkan sese uyum sağlıyordu. Her bir hareketiyle "Bu vücut benim," diyordu, "Onu seviyorum ve onu harekete geçireceğim."

Anna izliyordu. Şehrin güzelliğine, değişmezliğine, kasvetine odaklanmak istese de aklını dolduran bu değildi. Kıskanç, obur bir öfke kabarmıştı içinde, mürekkep lekesi gibi yayılan bir hiddet. O kadını bozuk para dolu bir kumbara gibi sallamak istiyordu. "Ver onu bana," demek istiyordu, "o benimdi, geri istiyorum!"

Geri istediği, bedeniydi. Kendi bedeni. Bir zamanlar sadece ona ait olan, ne isterse onu yapabildiği bedeni. O bedenle geğirmiş, üstüne gülmüş, dudaklarından ter ve sümüğü silmişti. Fransız örgüsü denemiş, yapamamış, suratını asmış, ayak parmağını bir yere çarpıp ciyak ciyak bağırmıştı. Islak çimenlerin üstünde koşmuş, denize atlamış, sadece ne kadarının vücuduna yapışacağını görsün diye kumlarda yuvarlanmıştı. Sonra erkekleri düşünmüştü, ağızlarını, sert ellerini, gözlerini. Onu keşfetmelerine izin vermişti. Gerçekte değil, yani henüz değil, ama yatakta yatarken odasının ışıklarını söndürmüş, zihninin mahrem karanlığında ne hissedebileceğini anlamaya çalışırken o parmakların kendi parmakları olduğunu unutmaya çalışmıştı.

Oysa şimdi bilmediği, yabancı bir şeyin içinde yaşıyor gibiydi. Tuhaf bir kabuk, kıymık ve pastan ibaret kaba saba bir kutu. En son ne zaman dans etmişti? Kollarını başının üzerinde serbest bırakıp kendi ağırlığıyla düşmelerine en son ne zaman izin vermişti? Hiçbir fikri yoktu. Koşabiliyordu, evet, ama aynı şey değildi. Egzersiz kendini özgür hissedenlere mahsus bir şey değildi.

Başını eğdi. Elinde gazete vardı. Elinde gazete olduğunu fark etmemişti bile. Kirliydi, hafifçe yırtılmıştı. Kelimeleri Rusça olsa da iş görürdü.

Sokağın ilerisinde daracık, sıcak tonlarda aydınlatılmış bir dükkân vardı. ANTİKACI yazısındaki K harfi neredeyse silinmişti. İçeride aynalar, lambalar; üzerinde kapı tokmakları, satranç takımları, kül tablaları ve kaşıklar olan ferforje masalar vardı. Karşıya geçti Anna, bir süre oyalandı. Sonra sahte bir gülümseme takınarak içeri girdi.

Zil hafifçe çaldı. Kasadaki kadın başını kaldırdı ve bir süre onu süzdü.

"Biliyor musun, saat ona kadar açığız."

"Anlamadım?" dedi Anna.

"Koşmana gerek yok."

Anna gülümsedi. "Dur bir dakika ama," dedi, "buradaki her şey biraz aceleciliği hak etmiyor mu?"

Kadın tatlı, hoş bir kahkaha attı. "Yardıma ihtiyacın olursa seslen."

Sonraki sabah. Ne tuhaf bir ifade. Taşıdığı yük ağır; neredeyse özel bir isim gibi. Anna bu şekilde düşünmekten, ifadeye böyle bir önem atfetmekten hoşlanmazdı. Ama Anna böyle olması gerektiğine inansa da inanmasa da gece sona ermiş, ertesi gün başlamıştı.

Sonraki sabah kahvaltı etmişti Anna. Ya da öyle sanıyordu. Önündeki tabak boştu, başka nasıl açıklanabilirdi ki? Derken babası gelip tavadaki yumurtayı tabağa boşaltmış, yanına bir de çörek koymuştu. "Tazecik," demişti gururla. Anna başını sallamıştı. Yumurtaların ve çöreğin sıcaklığı midesini bulandırmıştı.

Etrafında hayat devam ediyordu. Kelimeler, başının üstünden çekilen valizler gibi ses çıkarıyordu. Masada olduğunu hatırlıyordu, şimdi ise arabadaydı. Sophie'ye veda etmiş miydi? Ya da herhangi birine? Buraya nasıl geldiğini sorsalar cevap veremezdi. Soru basitti ama o bilmiyordu işte.

Birkaç yıl önce ağaca tırmanırken ayağı kaymıştı. Arkadaşı koşarak gelmişti ve "Aman tanrım, iyi misin?" demişti. "Bir şeyim yok," demişti Anna. Kollarını sallamış, iyi olduğunu göstermek için zıplamıştı. "Ama bacağın," demişti kız. Anna ancak o zaman, dizinden kalçasına kadar çizilen derisini ve dışarı sızan kanı görmüştü. Sallanmaya başlamıştı yine ama hiçbir şey hissetmiyordu. Bacağı sanki uzaklarda, belirsiz bir yerde gibiydi. Kesik gerçek değildi, ona ait bile olmayabilirdi.

Eve dönerlerken de böyle hissediyordu işte. Vücudu gazlı bezle kaplanmış gibiydi, sanki hiçbir şey ona tam anlamıyla dokunamıyordu. Etrafında olup bitenler usulca ve sakin bir şekilde gelişiyordu. Babasının direksiyondaki ellerini izledi. Önce ikisi, sonra teki, sonra tekrar ikisi. Annesi güldü. Babasının söylediği bir şeye. Uzanıp ensesini okşadı. Şehir göründü. Yüksek, uykulu bloklar. Kırmızı ışıklar yeşile döndü. Arabaları süzülerek ilerliyordu. Birdenbire evinde, odasında, nihayet duştaydı.

İşte ne olduysa o an oldu. O an hatırladı, hatta belki anladı. Önce ellerinin onu hararetle ovalamasını izledi bir tür şaşkınlıkla. Hey siz, demek istedi ellerine, bu kadar büyütecek ne var? Belki de bu soruyu kendine sormuştu, çünkü omuzlarından dökülen su ve ayaklarından yükselen buharla birlikte Anna olan biteni idrak ettiğinin farkına varmıştı.

Parça parça, belirip kaybolan görüntüler halinde geliyordu her şey. Adamın bedeni, güneş kremi ve ter kokusu. Boğazında bir el. Omurgasının çamaşır makinesine yapışması.

Oraya dokundu. Hassas bir yerdi, parmaklarını bir mürekkep lekesi gibi yayılan çürüğün üzerinde gezdirdi. Sonra şu an –daha kötü, daha şeytanisi– adamın eli şortunun içine kayıp kapı gibi aralıyordu onu. Tutuşundaki sömürgeci açlığı, umursamaz gözleri. İşte oradaydı hepsi, onun hep bildiği, hep korktuğu şeyi söylüyorlardı: Sen aslında yoksun, sadece bir *şey*sin. Doğruydu, anlayabiliyordu. Adamın küçümsemesinden şüphe duymuyordu. Anna korkuyu hissetmişti, sonra da tuhaf bir rahatlama.

Ağladığını fark etti. Farkında bile değildi, ancak dudaklarındaki sümük hissiyle anladı. Elleri vücudunu ovalamayı sürdürüyordu. Ama yararı yoktu. Kazıyıp kurtulmak istediği şey, içinde bir yerlerdeydi.

Anna bir abajura dokundu, sonra aklından bir düşünceyi not eder gibi başını salladı. Duvara dayalı büyük aynalardan birinde kadının yansımasını izledi. Yüzü güzel ama bitkindi, dişleri çaydan lekelenmişti. Anna onu masanın üzerine eğilmiş, elinde kalem, dükkânın ayakta kalıp kalamayacağını hesaplamaya çalışırken hayal etti. Çalacak bir şey ararken bunu hayal etmek ne kadar tuhaftı. Ama Anna bu düşünceleri birbiriyle uzlaştırmıyordu, aksine birbirinden kopuk iki fikir gibi görünüyorlardı gözüne. Hiçbir şey hissetmiyordu. Tüm gülümsemesine rağmen, orada değil gibiydi.

Kitap rafından küçük, bronz bir at aldı, çevirip ağırlığını yokladı. Ona parkın yanındaki bir dükkândan çaldığı cam kuğuyu anımsattı. İkisi de benzer boyuttaydı, ağır, elde tutunca insanı sakinleştiren türden. O zaman, yüzü çukurlarla kaplı, bıyıklı bir adamı kandırmıştı. Adam onun söylediği bir şeye gülerken Anna çoktan çıkmıştı dükkândan. Dışarıda, hızla ara sokaklardan birine sapmıştı. Kuşu tutarken birden içinden

onu duvara fırlatma isteği yükselmişti. Bana benziyor, diye düşünmüştü Anna elindeki kuşa bakarken. Güzel ama kötü. Tam atmak için kolunu kaldıracaktı ki aklına onu durduran bir düşünce geldi: Bir köpek –kahverengi, belki kulaklarının ucunda hafif beyazlık olan bir köpek– o cam kırıklarının arasında dolaşırsa parçalardan biri masum patisine saplanabilirdi. Ağlamaya başladı. Sıcak, öfke dolu yaşlar akıyordu gözlerinden. İyi biriydi o, kötü olmak istemiyordu. Kuşu fırlatmak yerine nehre yürüdü ve kuğuyu dalgalanan gri sulara gönderdi.

At uygun değildi. Yerine koydu.

"Püsküllü abajurlardan yok, değil mi?" diye sordu Anna kadına dönmeden.

Kadın gözlerini kısıp yukarı baktı düşünür gibi. "Sanmıyorum," dedi, "ama belki bunları beğenebilirsiniz?" Odanın öbür ucunda dantel kurdelelerle bezeli bir takımı işaret etti.

Anna bu ânı çok iyi biliyordu. "Çok güzeller," dedi, "ama babam..." Ses tonu tanıdıktı, bir sırrı paylaşıyor gibiydi. Kadın gülümsedi ve onaylarcasına başını salladı.

Anna durdu, bulmuştu işte. Her zamanki gibi, bir anda buluvermişti. Eski, yıpranmış bir tütün kutusuna benzeyen kurşuni bir çakmak. Kapağı matlaşmış, yan tarafında silinmeye yüz tutmuş baş harfler, yıllar içinde cephede ve askerlerin avucunda aşındığı belliydi. Kendini odasında bu çakmakla hayal ediyordu şimdiden, başparmağının kapağı açıp kapayışını canlandırdı gözünde –aç kapa, aç kapa– ne zaman canı isterse. Elinde ısındıkça rahatlıyordu Anna. Mesele iyi olup olmayacağı değildi, zaten iyiydi.

"Bu dükkân ne zamandır sizin?" diye sordu. Gerçekten merak ediyordu artık. Bir kitap tutucuyu kaldırmış, altındaki keçeyi inceliyor gibi yapıyordu.

"Ah, dükkân benim değil," dedi kadın.

"Ah," dedi Anna tuhaf bir hayal kırıklığıyla. "Peki, dükkân kiminse ona söyleyin lütfen, harika bir zevki varmış."

Kadın gülümsedi. "Söylerim. Çok naziksiniz."

Aralarında hoş bir sessizlik oluştu, kadın kalemiyle bir şeyleri işaretlerken Anna sessizce hareket ediyordu. Tanımadığı bu insanla zaman geçirmekten hoşlanmıştı hatta. Sadece yaşıyorlardı, ikisi de günlerini geçiriyorlardı.

"Peki," dedi Anna. "İyi akşamlar."

"Sana da," dedi kadın.

Kitap tutacağını yerine koydu ve kapıya doğru yöneldi, bodur bir Çin vazosuna göz gezdirmek için bir süre durdu. Sonra merdivenleri çıktı, sarı iple bağlı yıpranmış bir zilin asılı durduğu kapı koluna uzandı.

"Hey," dedi bir erkek sesi arkasından.

Bir keresinde Anna yürüyüşe çıkmıştı. Ocak ayıydı ve olayın ardından yaklaşık üç ay geçmişti. Hava soğuktu, ayaklarının altında kar birikiyordu. Çocukların oynadığı küçük bir parka geldi, hepsi kalın giyimliydi. Yakınlarında birkaç kadın oturmuş, sohbet ediyordu. Buharı çıksın diye içeceklerinin kapaklarını kaldırmışlardı.

"Ama *neden*!?" diye bağırıyordu bir kız ısrarla.

Anna kızın defalarca sorduğunu ve verilen her cevabı reddettiğini anlayabiliyordu. Niye sorduğunu kim bilebilirdi ki, ayla ya da kuşlarla ilgili bir şey olabilirdi ya da izin verilmeyen bir şeylerle.

"Kes şunu," diye çıkıştı kadın. Kız kaşlarını çattı, ardından gözyaşlarına boğuldu. Anna demir parmaklı bir çitin öte yanından onları izliyordu.

"Yeter artık," dedi kadın çantasında bir şey ararken.

"Ama," diye yalvardı kız, "sadece bilmek istiyorum."

Anna sonradan, oyun parkına girdiğini hiç hatırlamıyor oluşunu tuhaf bulacaktı. Ama birdenbire kendini orada bulmuştu işte, ayaklarının üstünde, ağırlığını tabanlarında hissediyordu.

"Neden onu rahat bırakmıyorsun?" dedi Anna. Kendi sesinin gücüne şaşırmıştı. Birinin onu savunmasına ihtiyacı olduğunu hissetmişti kızın.

Kadın ona baktı. "Onu rahat mı bırakayım?" Şaşkınlıkla güldü. "Neden bahsediyorsun sen? Ben onun annesiyim."

Bir an için kimse konuşmadı. Sonra kadın yeniden güldü, kızın cüretkârlığına inanamıyordu. Küçük kız ise Anna'ya şaşkınlıkla baktı, sonra gidip annesine sarıldı.

Anna başını yerden kaldırmadan, karların üstünde hızlı adımlarla oradan uzaklaştı. Fazla heyecanlı davranmıştı, utanıyordu. Kendine anlam veremiyordu. Aklından ne geçiyordu? Ne yapmaya çalışıyordu öyle?

Anlaması birkaç gününü aldı. Yatakta uzanıyordu. Kafasında aynı soruları tekrar tekrar düşünüyor, ne aradığını, ne istediğini, gelecekten ne beklediğini sorguluyordu. Sonra, çarşafların üstünde kıvrılırken, bir şarkının belli bir dizesi kadar net bir şekilde aklına geldi: Nedenini bilmek istiyordu. İşte bu, hepsi bu. Bir cevabı olmalıydı.

Neden yapmıştı bunu? Neden *ona* yapmıştı? Kapının tek anahtarı buydu, onu kurtarabilecek tek şey. Neden, neden? Neden ben? Neden o zaman, neden öyle bir şey? Onu kızdırmış mıydı? Yanlış bir şey mi yapmıştı? Yoksa... Yoksa ne? Neyi tahmin etmeye çalıştığını kim bilebilirdi ki? Hayal gücü tökezleyip sekteye uğramıştı. Ne olabileceğini aklı almıyordu.

Kalbinin o küçük kızın yardımına koşmasına şaşmamalıydı. Kızın sorusu, tek gerçek soruydu, sormaya hakkı vardı, hepimizin vardı.

Anna durdu, taşlar yerine oturmuştu. Evet, biz. O ve ben. Her birimiz, nedenini bilmeye hakkı olan herkes.

Anna ellerine baktı. Halojen ışıkta derisi hastalıklı gibi beyaz görünüyordu. Damarları eski bir haritadaki yollar gibiydi.

Oda işlevsel ve sadeydi. Bir duvarı raflarla kaplıydı, üstünde vazolar, tamir edilmesi gereken kâseler ve vazolar duruyordu. Pencere yoktu, Anna birden kendini şehrin çok derinlerinde bir yerde gibi hissetti. Sokak ve kaldırımlar kilometrelerce uzakta gibiydi. Neden kaçmadım ki, diye geçirdi içinden, bana yaklaşamazdı bile.

"Kaç yaşındasın?"

Konuşan, arkasından seslenen adamdı. Döndüğünde kızgın bir ifadeyle ona doğru yürüdüğünü gördü Anna. "Sanırım sende bize ait bir şey var," dedi adam, yanına geldiğinde. Anna gazeteyi bir elinden diğerine alıp gümüş kutuyu uzattığında adam kapıyı tutuyordu. "Benimle gel," diyerek arka tarafı işaret etti. Önlerinden geçerken kadın üzüntüyle içini çekti ve, "Ah be tatlım," dedi.

"On altı."

Adam homurdandı. "Yaptığımız işin önemli olmadığını mı düşünüyorsun?"

"Hayır," dedi Anna usulca.

"Dünyada sadece sen mi varsın sanıyorsun?"

"Hayır."

"Olan olmuş," diye girdi söze kadın. İçeriye girmiş, kollarını kavuşturarak bir masaya yaslanmıştı.

Adam bir el işaretiyle onu susturdu. "Diğer insanların bir önemi yok mu sence?"

Anna başını kaldırıp ona baktı. Gözleri nemliydi. Başını iki yana salladı.

İç geçirerek ayağa kalktı adam. Bir şey diyecek gibi oldu, sonra vazgeçti. Bunun yerine ona baktı, kişisel olmayan bir öfkeyle. Çok geçmeden telefona uzandı. Uzanırken kolu Anna'nın omzuna değdi, bıkkın bir ifadeyle olmamış gibi yaptı.

"Bizi bu dertten kurtar," deyip telefonu önüne koydu.

Anna olayların nasıl gelişeceğini gözünde canlandırabiliyordu: Sirenlere ya da ışıklara gerek kalmayacaktı, sadece iki yorgun polis memuru gelecek, karakola giderlerken aralarında gülüşeceklerdi. Belki içlerinden biri ona nasihat verecekti. Karakola vardıklarında diğerleri de gülecekti. "Bu kız mı? Onu mu aldınız?"

"Pekâlâ," dedi adam, ahizeyi kaldırarak. "Şimdi babanı arayacaksın."

Kimseye söylememişti Anna. Söylemek istiyor muydu? Elbette. Ama elbette istemiyordu da. Başka seçenek var mıydı? Sonsuza dek böyle yaşamayı hayal bile edemiyordu ama itiraf etmenin ne anlama geleceğini düşünmek daha da beterdi.

Rüyalarında, bazen anlatacak gibi olurdu ama hiç başaramazdı. Tam konuşmak üzereyken –kim olduğunu asla tam olarak çıkaramadığı biriyle birlikte– aniden yaklaşan trenin sesini duyarlar ve Anna, rayların birkaç adım ötesinde durduklarını fark ederdi. Tehlikeli bir mesafede değildi ama ağzından kelimeler dökülürken vagonların gürleyerek geçeceği ve sesini bir harman makinesi gibi yutacağı kadar yakındı. Sonra tren geçer, o ve yanındaki kişi birbirine kibarca, umut dolu bir şekilde selam verirlerdi. Karşıdakinin onu duymadığı ve Anna'nın bir daha tekrar etmeyeceği kesindi. İşte o anda uyanırdı.

Neden korkuyordu? Her şeyden, hepsinden birden. Anlatmak, yaşananları gerçek kılacaktı, artık sadece ona ait bir şey olarak kalmayacaktı. Ailesinin öfkelenmesinden de öfkelenmemesinden de; çok üzülmesinden de sandığı kadar üzülmemelerinden de korkuyordu. Belki insanlar bunu konuşacak, belki de kimsenin umurunda olmayacaktı. Peki ne düşüneceklerdi? Neyi merak edeceklerdi? Ona inanacaklar mıydı? İnansalar daha mı kötü olacaktı? Kime anlatsa o kişi duyacak ve tepki verecekti, bir şeyler düşünüp yapacaklar ve ona söz hakkı kalmayacaktı. Onların gözünde değişmiş olacaktı. Gerçi zaten değişmişti ama biri onu bu haliyle gördüğü anda büyü sonsuza dek bozulmuş olacaktı. Anlattığı kişi de başkalarına anlatacaktı, nihayetinde herkes anlatırdı. Hikâyesi, elinden kayıp mazgala düşen bir şey gibi ellerinden kayıp gidecekti. Nereye? Ne anlamı olacaktı ki? Neyi değiştirecekti?

Belki de, diye düşündü Anna, sadece biraz daha idare ederse, kendine biraz zaman tanır ve kendini tutarsa işte o zaman kötü bir yemeği sindirir gibi sindirebilirdi. Önce tatsız gelir, sonra unutulur giderdi. Ne hoş fikir. Az kalsın inanacaktı.

Üstelik, diyelim ki anlatacaktı; ne söyleyecekti tam olarak? Eller silah değildi, insanlar birbirine dokunurdu. Ya seçtiği kelimeler doğru olmazsa? Ya da uygun değilse? Onun için ne anlama geldiğini ifade edemezse? Bazen, adamın daha da ileri gitmiş olmasını, daha kötü olmasını diliyordu; en azından o zaman itiraf etmesi gereken şey daha açık olurdu. Keşke sadece, bana tecavüz etti, diyebilseydi. Herkes bunun ne anlama geldiğini bilirdi. Ama sonra... Yine hayır, hayır, elbette hayır. Böyle düşünmek bile ne büyük bir hadsizlikti. Gerçekten tecavüze uğrayan herkese yapılmış bir saygısızlıktı.

Ve son bir soru vardı, en çetrefillisi, en nefret ettiği: Acaba tüm bunları bilmek isteyen biri çıkacak mıydı? Başta bunu sormak hiç aklına gelmemişti, ama geldiğinde, cevabı yüzünde bir tokat gibi hissetmişti; yalın ve sarsıcıydı.

Aralık ayıydı ama hava sıcaktı. Noel'den bir hafta öncesiydi. Vitrinler ışıl ışıldı ama sokaklar karanlıktı, kirli yağmurla kayganlaşmıştı. Cuma günü gelip çatmıştı. Bunun ne anlama geldiğini biliyordu, her yıl olduğu gibi bu akşam da Fordlarda akşam yemeği yiyeceklerdi. Anna, yemeğin ertelenmesine fırsat vermemek için akşam saatlerine kadar bekledi. Sonra saçları darmadağın halde merdivenlerden indi, sesi kuru bir inilti şeklindeydi.

"Kendimi iyi hissetmiyorum," dedi ve üzgün halde merdivenin son basamağına oturdu.

"Ah, tatlım," dedi Claire. Yanına gelip elini başına koydu.

"Midem," dedi Anna.

Annesi yüzünü buruşturdu ve iç çekerek yanağını okşadı.

Amos içeri girdi. "Bitkin görünüyorsun," dedi Anna'ya.

"Hasta galiba," dedi Claire.

"Hay aksi," dedi babası saatine bakarak. "Emin misin?"

Anna başını salladı, ayak parmaklarını halıya bastırarak.

"Lanet olsun," dedi Amos, içinde bir buruklukla. "Lanet olsun, çok heveslenmiştim."

Babasının hevesli olduğunu biliyordu. Bütün hafta boyunca neşeli ve cidden istekliydi. Noel'i bütünüyle seviyordu ama bu yemeğin yeri ayrıydı onun için. Tam o hayal kırıklığı ânında Anna, daha önce fark etmediği bir şeyi gördü: Anlatması kimsenin işine gelmezdi. Başta fark etmemişti bunu ama sebep gayet açıktı: Kendi hayatlarını ne kadar çok seviyorlardı, kendi hayatlarına ne kadar da saplantılıydılar... Her gün, her yemekte. Değerli buldukları şeylerin sonu yoktu.

"O kadar kötü olduğuna emin misin?" diye sordu Amos, içten içe rica eden, mahcup bir gülümsemeyle.

"Evet baba," dedi Anna. "İnan bana, ben orada olmazsam herkes daha mutlu olur."

"Herkes değil."

Anna gülümsedi, ağlayacak gibi oldu. Babasının gitmesini istiyordu artık.

"Peki," dedi, "sen hariç herkes."

Babası başını salladı, sonra koridorda gözden kayboldu ve onu sessiz mutfakta, düşünceleriyle ve camdaki yağmur taneleriyle baş başa bıraktı.

Anna babasının, ailesini sevdiği için üzgün olduğunu biliyordu. Annesi de üzgündü ama aynı şekilde değil. Babasınınki, kendisine istemeye cesaret dahi edemeyeceği bir şey verilen bir çocuğun çocuksu sevinciydi. Anna belki de onu bu sebeple bu kadar sevdiğinin üzerinde durmamıştı hiç ama onu mutluyken görme fikrini bile seviyordu. Büyümek çoğu zaman zor ve acı verici geliyordu fakat babasını izlemek yetişkinliğin eğlenceli olabileceğine dair umut veriyordu ona. Emerson da bunun bir parçasıydı. İkisinin geçmişi sonsuza uzanıyor gibiydi, sahip oldukları şey Anna'dan da eskiydi.

Bu düşünce Anna'nın vücudunu yeni bir duygu dalgasıyla ürpertti: öfke, hatta öfkenin de ötesinde bir his. Bir tuğlanın camı delip geçmesi gibi. Ne cüretle? Babası ne cüretle ona kendini kötü hissettiriyordu? Nasıl olur da ne yapması gerektiğini sorgulatıyordu ona? Sonuçta o, babasının arkadaşıydı, lanet olası arkadaşı. Emerson'ın kim olduğunu bilmiyor muydu? Nasıl olur da hiçbir fikri olmazdı?

"Bunu *nasıl* bilemezsin?" diye nefes verdi Anna.

Sesli söylemişti ama. Ve kendi sesini duymak onu hayrete düşürmüştü. O kadar açık bir soruydu ki. Gerçekten, o âna

kadar hiç mi sormamıştı bunu kendine? Yoksa en başından beri orada mıydı, değişen, çürüyen, sonunda çatlayıp kırılan bir diş gibi? Ama geldiği hızla kayboldu o düşünce, Anna'yı bir pişmanlık dalgası kapladı. Babası hiçbir şey yapmamıştı, asla yapmazdı. Nefret ettiği şey babasının mutluluğuydu, çünkü ortada zedelenecek bir şey var anlamına geliyordu. Bundan nefret etmekten de nefret ediyordu, işin en kötü tarafı da buydu. Kendi babasının sevincine içerlemekten daha kötü ne olabilirdi? Hiçbir şey düşünemiyordu. Her şey zehirliydi, zihninin zemini cam kırıklarıyla kaplıydı ve Anna dışarı nasıl çıkacağını bilmiyordu.

Anna adamın elindeki telefona baktı. Gözleri kolundan omzuna, oradan da sabırsızca bakan gözlerine kaydı. Başının üstündeki lamba titreşiyordu. Gömleği kurumuş terden sertleşmişti.

"Bir dakika müsaade eder misiniz?" dedi Anna.

"Nasıl bir yalan uyduracağını düşünmen için mi?"

"Başım ağrıyor, ondan."

Sakinleşen adam telefonu bıraktı ve kollarını yeniden kavuşturdu. Kadın yaslandığı yerden doğruldu. Giderken bir elini Anna'nın omzuna koydu.

"Yaptığın doğru değil, evet, ama dünyanın sonu da değil."

Anna başını salladı. Onayladığından değil, sadece onu duyduğunu belli etmek için. Ne onlara ne de kendine açıklayabileceği şey ise zihninin tek bir şeyle meşgul olmasıydı. Boynu, ensesi. Emerson'ın ensesinden başka hiçbir şey gelmiyordu gözlerinin önüne.

O sabah –o gecenin sabahı– Anna kararını vermişti, odasında öylece sinip kalmayacaktı. Yutkunmuş, saçlarını taramış ve mutfağa inmişti. Emerson'ın sırtı dönüktü, elindeki

bıçakla tereyağı sürüyordu. Saçlarının bittiği yerden solgun bir hilal şeklinde yüzü görünüyordu. İnce bir şerit, beyaz bir kirpik kıvrımı gibi. Saç kesimini ve yaz güneşini ele veriyordu.

Öfkesini Emerson'ın saçını kestirmesine yöneltti. Saçını kestirmesi, hatta bunu düşünebilmiş olması bile Anna'yı öfkelendiriyordu. Çünkü saç kestirmek, Anna'nın da zaman zaman düşündüğü bir şeydi, herkesin öyleydi. Ama eğer *bu* düşünceyi paylaşıyorlarsa, başka neleri paylaşıyorlardı? Her şeyi. Anahtarlarını ceketinin cebinde bulmanın rahatlığını, eğilip yerden kalemini alırken çıkan sesi. Susuzluk, korku, hatta can sıkıntısını. Umutları olmalıydı. Sevdiği şarkılar. Anna'nın da vardı, evet, ama onun da vardı. Tüm bu şeyler, onları aynı yapan şeylerdendi.

Öfkesi hüzünle yıkanmıştı, ondan kurtaramaz, arındıramazdı kendini. Adamın ensesini düşündükçe kalbi paramparça oluyordu, hem kendisi hem de onun için. Bronzlaşmış teniyle bronzlaşmayan teni arasındaki ince çizgiye yalvarmak, aynı olduklarını söylemek istiyordu, birbirlerinin aynısıyken bunu ona nasıl yapabilmişti? Teninin soluk tarafı, onunla ilgili tek gerçek şeydi. Onu Anna'dan başka kimse göremezdi.

"Pekâlâ," dedi adam. Sürgü gibi kalın parmağıyla telefona dokundu. "Hadi gidelim."

İsmi bile mayın etkisi yaratıyordu. Merdivenlerin altına ya da bahçede bir yere gizlenmiş, piyano çalındığında patlayacak şekilde ayarlanmıştı. Aniden ortaya çıkıyordu –mesela Amos yeni bir restorandan bahsederken "Emerson gitmiş ama beğenmemiş," dediğinde– ve üç tanesi birden infilak ediyordu. Anna her seferinde yeni bir şey hissediyor, her seferinde içi yarılıp açılıyor, paramparça oluyordu.

İtiraf etme düşüncesi midesini bulandırıyordu, fakat ismini duymak, öğretmenin hoşlandığın çocuğun ismini söylediğinde yarattığı o elektriklenme hissini yaratıyordu. Başka kimsenin göremediği bir bağ kuruyordu. Bilmeden telaffuz eden biri için isim sadece seslerden ibaretti, sayfadaki bir satırdı ama Anna onların geçmişini, her harfin kıvrımında gizlenen duygu ve eylemleri biliyordu.

Ondan nefret ediyor muydu? Nefret etmek istiyordu çünkü. Etmesi gerektiğini ve buna hakkı olduğunu da biliyordu. İlk başlarda böyle nefret anları olmuştu. Onu Sophie'ye, "Anna nasıl? Son zamanlarda konuştunuz mu?" derken hayal ettiğinde mesela. Ağzını ikiye ayırmak ve ismini dilinden kazıyıp sökmek isteği uyandırıyordu onda bu düşünce. "O senin değil," demek istiyordu, "sakın, senin olmayan bir şeye dokunayım deme!"

Ama bu sadece öfkeydi, nefret değil. Hak edilmiş nefret sadece bir fikirden ibaretti, neden-sonuç teorisi gibi. Nefret etmeyi denediğinde doğru gelmiyordu, kendinden başka bir yere varmamış oluyordu. Hayır, ondan nefret etmiyordu. Nefret etmeyi istemek, labirentteki bir tuzağa düşmek gibiydi. Labirenti tasarlayanlar umutsuzluğun anahtarının düz ve uzun yollarda olduğunu bilirdi. Uzun ve düz yolları takip ederken insan bir sonraki dönemeçte özgür olacağını düşünmeden edemezdi.

Anna'nın arzuladığı nefret ise temiz, kansız bir kesik gibiydi, hiç okunmamış bir mektubun ateşe atılması gibi. Ama ne kadar çabalarsa çabalasın olmuyordu. Yüzünü bulanıklaştırsa, onu sadece eller ve kollardan ibaret olarak düşünse bile işe yaramıyordu. Çünkü o hâlâ tanıdığı, hep iyi biri olmuş biriydi. Bunca yıl, tüm hayatı boyunca. En iyi yanlarını silemezdi ki.

Adamın öğle yemeği hazırladıkları zaman uydurduğu o oyun gibi. Sophie oyuna *La Panini Bohème*[1] adını vermişti. Anna ve Sophie sandviçleri hazırlamaya koyulurken, "Mutfak sizin," derdi Emerson. Kendisi de bir tane yapardı, dönüp gizlice bakar, sonra ekmeğini onlardan saklardı. Kızlar gülünce, "Hey, gülmek yok ama," derdi, "sandviç yapmak ciddi bir iştir." Sonra tost makinesine koyarlardı. Emerson tabakları başıyla onaylayarak kabul ederdi, bakışları bir yargıcınki kadar sert ve ifadesiz olurdu. Sonra her sandviç dört eşit parçaya bölünürdü. Yüksek taburelere oturur, lokmalarını yavaşça çiğneyip sandviçleri değerlendirirlerdi. Etraf darmadağınık olurdu, bıçaklar, kavanozlar. Hoyratça kesilmiş peynir artıkları. "Pekâlâ," diye sorardı sonunda, "Ne düşünüyorsunuz? Neler öğrendik? Peki bunda neden üç farklı hardal var?"

Bir keresinde Anna, brie peynirini elma ve incirle denemeyi düşünmüştü. Gittiği yerlerdeki bir menüde mi görmüştü? Belki. Ama cesur ve özgün bir fikirdi. "Enfes," demişti Emerson, abartılı bir jestle. Sonra gülümsemişti, yüzü içten ve sıcaktı. "İlk kez iyi bir sandviçe denk geldim sanırım." İşte böyle biriydi Emerson. Sadece bir kelime, hatta bir bakışla. Anna önemli hissederdi kendini, önemli ve gerçek.

Saymaya devam edebilirdi. Anlatacak daha çok şey vardı bunun gibi. Filmler, yemekler; on ya da on bir yaşında olduğu o gün... Noel kartlarını mühürlemesine yardım etmişti o gün Anna, Emerson'a. Sophie yardım etmeyi kabul etmemiş, kitap okumaya gitmişti. Anna kalmış, Emerson'ın balmumunu alevin üzerinde çevirip iri, gösterişli damlalar halinde akıtmasını izlemişti. "Mühürleme işi senin," demişti Emerson. Mühür altın rengindeydi, hafifçe yıpranmıştı, üstünde sarmaşık dallarıyla bir geyik figürü vardı. "Hemen kaldırma,"

1 (it.) Bohem sandviçler. (e.n.)

diye tembihlemişti, "biraz kurumasını bekle." Anna da öyle yapmıştı. Adam kendi görevini vermişti ona. Bir işe yaradığını hissettirmişti.

Elbette çocuklar sevilmek ister; bu açıdan bakıldığında yeni bir şey değildi. Ama Emerson başkaydı, babası için teşkil ettiği önemden dolayı farklı bir anlam kazanıyordu. Amos'ın sevdiği bir programı izleyecek ya da en sevdiği kitabı okuyacak yaşa gelmek gibi bir şeydi. Babası hayatını açıyor, o da bir yerde ona yetişip içine dâhil oluyordu.

Tüm bunlar katı, saf bir nefrete engel oluyordu. Emerson'ın yaptıkları yaşanan anıların rengini soldurmamıştı, hatta aksine her güzel detay daha da parlıyordu şimdi. Bir hatıranın hüznüyle. Onu görme düşüncesi korkutuyordu Anna'yı, ama bir yandan istiyordu bunu. Nedenini bilmiyordu, onu görme isteğini doğuran yanından iğreniyordu. Boğazının arkasında bir hastalık gibi duruyordu. Bazı günler ona sarılmak isteyebileceğine bile inanıyordu. Eğer onun bedenine sımsıkı sarılırsa, gerçeğe dokunabilir ve onun nedenlerini hissedebilirdi.

Sonra birdenbire her şey dağılırdı. Düşünceleri, sezgileri, yarattığı anlam. Hepsi fırtınadaki yapraklar gibi dört bir yana savrulurdu. Onu hâlâ sevgiyle anıyor olması ne kadar tuhaftı... İçinde karanlık bir yan, telafisi mümkün olmayan bir kusur olmalıydı. Bu yüzden olmuştu işte, hiç şaşmamalıydı. Elbette böyle bir şey onun başına gelecekti.

Ama yine de, yine de –zayıflığı yüzünden– sormadan edemiyordu: Böyle bir şeyi yapan biri nasıl olur da ekmeğin tavada cızırdayışından bu kadar keyif alabilirdi? İki şey aynı anda nasıl doğru olabilirdi?

***

Dükkân sahibi babanı ara demişti, çünkü ona göre bu tür şeylerle erkekler ilgilenirdi. Ama kastettiği, evi aramasıydı ve Anna da öyle yaptı.

Telefon çalarken kimin açmasını istediğini düşündü. İkisinin de telefonun yakınında olması muhtemeldi. Günlerden pazartesiydi, masanın üstündeki saate baktı, altıyı biraz geçiyordu. Belki de birlikte mutfaktaydılar, biri havuç doğruyor, diğeri de onu izliyordu.

Birkaç hafta önce Anna kütüphaneye gelmiş ve Claire'i kanepede uyurken bulmuştu. Oda uyku ve nefes kokuyordu. Nisandı. Bir yağmur dalgası gelip geçmişti. Bazı yerlerde güneş kendini göstermeye başlamıştı. Göz kapakları ince birer yaprak gibi kımıldadı. Yüzü ciddileşti, dönerken karnının bir kısmı açıldı. Teni solgundu, dizde toplanmış bir çorap gibi sarkıktı.

Anna kapının eşiğinde dururken tuhaf bir şey hissetti, tam olarak adlandıramadığı bir şey. Onu tokatlayabilir, öpebilir ya da ona çay getirebilirdi. Bir bebeğin ya da bir cesedin üstünü örter gibi üstüne bir battaniye örtebilirdi. Çaresiz bir kadın. Açıkta kalmış, savunmasız, budala ve kırılgan. O bir anneydi, evet, ama aynı zamanda koridorun sonunda uyuyan biriydi sadece. Özel bir gücü ya da yeteneği yoktu, hiçbir sorunu çözemeyen biriydi. Ama onun hatası değildi bu. Aslında kimsenin hatası değildi. Hepimizin olmak zorunda kaldığı durum buydu sadece.

Anna annesinin ayaklarına baktı, çorabının biri diğerinden farklıydı. Ağlamak istedi. Bir kız çocuğuydu. Çelimsizdi. Giyinmeye bile gereken dikkati veremiyordu. Büyümek istemiyordu, güçlü olmak da. Hiçbir şey olmak zorunda hissetmek istemiyordu.

Telefon çaldı. İki kere, üç kere. Amos'ın sesi. İçi rahatladı. Telefonu Amos'ın açmasını istediğini fark etti. Annesi

fazlasıyla hassas, fazlasıyla gerçek ya da fazlasıyla farklıydı. Ama babası öyle değildi. Hayır, ikisi de aynıydı. Babası olmalıydı, başka yolu yoktu. Onu anlayacağına kuşkusu yoktu.

Yıllar önce, Anna ilk kez tek eliyle bisiklet kullanacak kadar cesur olduğu zamanlarda çalılıklara doğru gitmeyi, kolunu uzatıp bir avuç yaprakla geri dönmeyi çok severdi. Hayat da böyleydi, zaman hızla akıp giderken yakalayabildiklerinden ibaretti insanın varlığı. Ama son zamanlarda hiçbir şeyi elinde tutamaz olmuştu, günün sonunda elinde kalan hiçbir şey yoktu. Yaşadığını kanıtlayacak ufacık bir iz bile.

Eskiden komikti Anna. Nazik biriydi. Huysuz olduğu zamanlar da vardı. Pek çok şeydi bir zamanlar. Canı durduk yere bir şeyler çekerdi. Pazar günleri Çin mantısı mesela. Bir keresinde, hiçbir sebep yokken canı Fransız soğan çorbası çekmişti. Hem de aylardan temmuzdu, otobüs duraklarındaki kadınlar yelpazeleriyle kendilerini serinletmeye çalışıyordu. Umurunda değildi, içmek zorundaydı. Dünyanın sunduğu onca şey arasında ne istediğini bilmek, bunun farkına varmak mutluluk vericiydi. Artık tüm bunlar ne kadar da uzak görünüyordu... Sadece temmuz sıcağı değil, "işte istediğim şey bu" diyebildiği netlik de uzaktı artık.

Eskiden etrafı izler, anlam çıkarır, her şeyin nasıl olup bittiğine dair düşüncelere dalardı. Mesela soğukta köpeklerin nefesini görmek onları daha canlı kılar, benzer işlev ve ihtiyaçlarıyla insana daha yakın hissettirirdi. Ama artık böyle düşünceler gelmiyordu aklına. Zihninin yeni fikirler üretmeye niyeti yoktu, sadece ceplerini yoklayıp bozuk para ve aynı tüy parçalarına rastlıyordu.

Ama hepsinden çok, duş almak sarsıyordu onu. Bir zamanlar büyük bir huzur veriyorken şimdi ölü bir dildeki

sözcükler gibi akıp gidiyordu vücudundan su, hiçbir anlam ifade etmiyordu, onu ilgilendirmiyordu. Emerson'ın yaptığı şeyin düşüncesi, taşıyamayacağı kadar büyük göründüğünde bile onu üzüyordu. Eskiden biriydi o, özel biri değil belki ama yaşayan, seven, kendini bir yere ait hissedebilen biri. Sevdiği şeyler vardı. İskambil. Resim yapmak. Çöreğin üstüne reçel sürmek. Şimdi içi bomboştu, bir kabuk gibiydi. Sadece koşuyordu. Koşuyor ve bir şeyler çalıyordu.

"Ben de aynı şeyi yapardım," dedi adam.

Anna'nın Amos'a telefonda ayrıntıları anlatmamasından bahsediyordu. "Baba," demişti Anna, yalvaran bir sesle, "lütfen bir şey sorma, sadece gel. İyiyim ama biraz başım dertte." Amos kabul etmişti, sesi öfkeli ama aynı zamanda kaygılıydı. Şimdi çıkıyordu yola, yarım saate oradayım, diye düşünüyordu.

"Ne kadar sürer gelmesi?"

"Yarım saat," dedi Anna.

Köşede bir lavabo vardı, altı alçı ve boyayla sıvanmış, kabuk kabuk dökülen bir leğen. Adam başıyla orayı işaret etti.

"Eğer su istiyorsan," dedi.

Anna minnetle başını salladı. "Bir konuda fikrinizi alabilir miyim?"

Adam hafifçe gülümsedi, kalemini bıraktı. "Elbette."

"Birine bir şeyi nasıl söyleyeceğimi..."

"Merak etme," dedi adam, sözünü keserek. "Onu ben halledeceğim."

Anna solgun bir gülümsemeyle baktı. "Hayır, başka bir şeydi aslında."

Adam masaya baktı bir süre. Yaptığı şeyin göstermelik olduğunu, pek bir anlam taşımadığını fark etmiş gibiydi.

"Tamam," dedi arkasına yaslanarak. Bir an için Anna, tam olarak neler olduğu konusunda adamın onu sıkıştırabileceğinden endişelendi, ama kayıtsızlığı güven vericiydi. Cesaret etmesinin sebebi de buydu. "Peki neden kimseye hiçbir şey söylemedin?"

"Çünkü söylersem pek çok şeyi daha kötü hale getirebilir."

"Söylememek daha iyi hale mi getirecek?"

İşte sorulması gereken soru buydu.

"Bilmiyorum," dedi Anna.

"Hmm." Adam gözlerini tavana kaçırdı. "Eh," dedi bir süre düşündükten sonra, "insanların her şeyi bilmesine gerek yok."

Anna bir an durup düşündü. "Çocuğunuz var mı?"

"Hayır."

Anna başını salladı, sonra ayağa kalkıp lavaboya gitti. Su metale sertçe çarptı. Kupa ellerinde soğudu.

"Özür dilerim," dedi. "Sizden bir şey çaldığım için yani." Bunu bu kadar geç söylediği için utanıyordu.

Adam hiçbir şey söylemedi, bir süre Anna'ya baktıktan sonra işine döndü. Anna gerçekten üzgündü ama bu yüzden özür dilememişti. Özür dilemenin, konuşmalarını sürdürebileceğini düşünmüştü. Fakat artık sona erdiğinin farkındaydı. Samimiyetin yanılsaması geride kalmıştı, her geçen an aralarındaki sessizlik daha katı, daha somut bir hâl alıyordu.

Hayatının nasıl olacağına dair inandığı ne varsa geride kalmıştı. Değişmişti, bu yüzden geleceğini yeniden hayal etmek zorundaydı. Herkes böyle yapardı zaten, işlerin nasıl olacağını kafasında canlandırmaya çalışırdı. Ama Anna için farklıydı, hayatta kalmanın bir yoluydu bu.

Gidecek yeni bir yön bulmalıydı.

Ve parçaları birleştirmeye başladı. Dikkatli, titiz bir şekilde. Bir şey inşa ediyordu, bir kapı, bir merdiven. Gittikçe daha görkemli olan bir şey. Tek çıkış yolu buydu.

Sanat koleksiyonu yapacaktı. Sokaklarda tek başına yürüyecekti, yanında kocaman bir köpekle. İnsanlar o büyüklükte bir köpeği gördüklerinde nasıl bir evde yaşadığını merak edeceklerdi. Böyle düşünmekte haklı olacaklardı. Odaları gözünde canlandırabiliyordu. Sokaktan bakınca belli olmayacaktı ama merdivenleri çıkıp siyah kapıyı geçince –iki kilitten sadece birini kullanacağı kapı– ev bir dostun kucağı gibi kendini açacaktı. Büyük, tonozlu pencereler. Eski bir yatağın yayları gibi gıcırdayan kaloriferler. Bitkiler de olacaktı, geniş, kitap gibi kalın yapraklı bitkiler. Öğleden sonra zemine yeşil bir ışık vuracaktı.

Sigara içmeyecekti. Hayır, bu çok basit olurdu. Bir şifacıyla, bir dükkânın arka tarafındaki taburede oturan yaşlı bir adamla dost olacaktı. Adam ona çaylar, eğri büğrü mantarlar satacak, her birinin ne kadar süre kaynatılması gerektiğini anlatacaktı. Bazen, günün sessizliğinde çorba pişirecekti. Usul usul, bir terzi ya da keşiş gibi derin bir adanmışlıkla. Hem yabancılara hem de sevgililerine karşı kararlı ve güçlü olacaktı. Herkesi bekletecek, kimse bundan şikâyetçi olmayacaktı. Erkekler onu görmek için can atacaktı. Giyinirken yalnızca ayağının altını görebilmek için bile, kendilerine bu ânı sonsuza dek hatırlayacaklarına dair söz vereceklerdi.

Annesi ve babası hayatta oldukları sürece onları görmeye gidecekti. Eğer taşınırlarsa, Grand Central'dan kalkan trene binip çiftliğe ya da bulundukları yere gidecekti. Ama gece yanlarında kalmayacaktı. Çok geç olsa bile her zaman evine dönecekti.

İnsanlar ondan akıl isteyeceklerdi. Dinleyip dinlememeleri umurunda olmayacaktı, konuşurken yüzlerine bile bakmayacaktı onların. Şehirde yaşlanacaktı, kökleriyle kaldırım taşlarını çatlatan ağaçlar gibi. Restoranların batışını izleyecekti. Sokaktaki yüzlerin gençleşmesine aldırmayacaktı. Pek az şey bilmeleri onu güvende hissettirecekti.

Ayrıntıların berraklığı Anna'ya yavan, taş gibi sert bir umut veriyordu. Her ayrıntıyla, her nasılsa daha da güçlendiğini hissediyordu. Bir dağın yamacındaki tutunma noktaları gibiydi. Bu yerde sıkışıp kalmadığına inandırıyorlardı onu.

Hiç değişmeyecekmiş gibi görünen tek bir şey vardı: Hayalleri ne kadar görkemli olursa olsun, her zaman gözüne ruhsuz ve soğuk geliyordu. Odalar, hava, hatta başında durup et suyunu karıştırdığı ocak bile. Beyaz metal o kadar soğuktu ki elini değdirdiğinde ateşe dokunmuş gibi irkilirdi.

Neden hiç sıcaklık yoktu? Nereye gitmişti? Belki de, diye düşündü Anna, mesele sadece o noktaya varmaktaydı. Evet, dedi kendi kendine, anahtar buydu, ısınmak için o giysiyi giymek gerekiyordu. Bazı günler, bu hayatın onu kurtarabileceğine gerçekten inanıyordu. Ama sonra bir şey değişiyor, bir köpek havlıyor ya da ışığın konumu değişiyor ve her şeyin aslında ne olduğunu görebiliyordu. Soluk, ucuz bir dekor gibi hüzünlü, tamamen yapmacık, sahte bir zemin.

Anna'nın elleri uyluklarının altında ısınmaya başladı. Sandalye nemden ıslanmıştı. Sabahtan beri bir şey yemediğini fark etti. Kendini sersemlemiş hissediyordu, yorgundu. Midesi buz gibiydi, düğüm düğümdü.

Babası geldiğinde ne söyleyeceğini düşünmeye çalıştı bir süre ama olan biteni açıklamanın pek çok yolu vardı ve kendine güveniyordu. Başta endişelenmişti ama şimdi endişesi

geçmişti. Artık yetenekleri devredeydi. Nasıl yalan söyleyeceğini öğrenmişti, yüzünü kontrol edebiliyor, isterse gülebiliyor, duygularını bir yutkunmayla bastırabiliyordu. Yara izleri gibiydi bu yetenekler, savaşta öğrenilen şeyler gibi: işe yaradıklarında bile hiç öğrenmemiş olmayı dilediği türden. Emerson'ın da parmağı vardı bunda. Bildiği şeylerin farkındaydı, çünkü o, Emerson'ın yeniden yarattığı biriydi artık.

Anna en çok zihninin bu sinsi kısmından nefret ediyordu. Kullandığı şey ne olursa olsun, kendisini uzakta ve yalnız hissetmesine neden oluyordu. Çünkü söylediklerinin hiçbiri tam anlamıyla gerçek değildi, her şey bir yalana dönüşüyordu. Her yeni gün bu beceriyi geliştirmek için bir egzersizdi. Anna artık, hayatı sadece sahte bir isimle tuttuğu dairede tek başına geçirdiği birkaç saat boyunca gerçek olan bir casusun saklı yeteneğine sahip gibiydi.

Sophie'nin, evlerine gelip kapılarını çaldığı gün hissetti bunu. Claire, Sophie'yi içeri almıştı, Anna artık kaçamayacağını bildiği için hole indi, gülümsedi ve yakınlardaki bir yerde öğle yemeğine gitmeyi önerdi. Dışarıda, ocak ayının sert soğuğunda sessizce yürüdüler.

"Biliyorum, birbirimizin en iyi arkadaşı değiliz ama seni seviyorum ve birlikte vakit geçirmek hoşuma gidiyor," dedi Sophie, garson tabakları bırakırken.

Anna eski hayatından ne kadar uzakta olduğunu düşününce içini bir hüzün dalgası kapladı.

"Haklısın," dedi. "Özür dilerim. Bazen kötü bir hafta geçirdiğimde böyle oluyorum."

Sophie başını salladı ve çatalını aldı. "Şey, bir haftadan fazla oldu sanırım," dedi ve gülümseyerek bir ısırık aldı. "Ama seni gördüğüme sevindim, ailemin de sevindiğine eminim."

Sonra konuşmaya, dertleşmeye devam ettiler ve garson geldiğinde biraz daha patates kızartması söylemeye karar verdiler. "Garson çok seksi," dedi Sophie, ama sonra, Anna ona dik dik bakınca, "kes şunu, sanki sen öyle düşünmüyorsun," diye ekledi.

Eve yürürken Anna'yı en çok rahatsız eden şey, Sophie'nin hiçbir şey bilmediğinden emin olmasıydı. Kendini gizlemenin en iyi yolunun çerçevenin kenarına çekilmek olduğunu düşünmüştü hep ama şimdi tam tersi doğruymuş gibi görünüyordu. İşin sırrı göz önünde olmaktı, böylece insanlar merak etmeyecek, umursamayacaklardı.

Yalnızlığına karşı nadiren bir tehdit algılıyordu. Bir keresinde Phoebe –kırmızı yanakları nedeniyle sürekli zorbalığa uğrayan ve abartılı ilgisi kendi muhtaçlığından doğan Phoebe– dersten sonra ona, "Neyin var?" diye sormuştu. Sadece bir anlık, endişeli bir bakıştı ama Anna yerin ayaklarının altından kaydığını hissetmişti. Öfkeye ihtiyacı olduğunu biliyordu, yoksa her şey yerle bir olabilirdi. "Ne biçim soru bu?" demişti; sözcükleri kızın boğazını sıkmak için uzanan eller gibiydi. "Ne biçim aptal bir soru bu böyle?" Phoebe bu sözler üzerine şaşkın ve incinmiş bir yüz ifadesiyle koridora yönelmiş, Anna da gözleri yaşlı, bir başına kalakalmıştı.

Anna arka taraftan bile duydu zilin sesini. Kapıdaki zilin. Sokaktan gelen sesler. Başını kaldırdı. Anlamıştı bile.

Tüm hayatı boyunca, bu adımların ağırlığını hissetmişti. Onları müzik gibi içine çekmiş, kemikleri onların şekline bürünmüştü. Etrafında dolaşıyor, ona doğru hareket ediyorlardı hep. Halıların üstünde, trenlerde, çıplak zeminlerde, merdivenlerde. Tutku cinayetine dair bir suç mahallindeki parmak izleri gibiydiler. Her şeyin üstündeydiler. Lamba, bıçak...

Sonra taşıdıkları ses konuştu, Anna sesi duymaktan ziyade hissetti. Bir ürperti gibi, damarlarında dolaşan kan gibi. Her kelime hafifçe yükseliyordu, çünkü konuşurken ayaklar hareket ediyordu. Çok önemliydi bu, tahmin edemeyeceği kadar çok. Dükkânın arka tarafına geçmeyi beklememişti, içeri girer girmez konuşmaya başlamıştı. Bacaklarının ışıltılı odada kendinden emin, zarif bir acelecilikle hareket ettiğini görebiliyordu Anna. Yanlış bir adım atmamıştı. Geliyordu, oradaydı.

"Kızımı arıyorum."

Bu tek cümle yumuşak, kendinden emin bir dalga halinde yükseldi.

Kızın burada, demek istedi Anna. Bir hata yaptı ve işler karıştı. Tam olarak açıklayamasa da çok üzgün. Senin hayatını mahvetmeyecek. İyi olmak için elinden geleni yapıyor. Ama üzgün, hem de çok üzgün ve ne yapacağını bilmiyor. Artık farklı biri o, eskisi gibi değil, gerçekten zor zamanlar geçiriyor. Lütfen ona kızma, çünkü durumu pek iyi değil ve bir daha asla iyi olamayacağından endişeleniyor.

III

1

Anna aradığında Claire'in babası ziyarete gelmişti, bir matine için oradaydı. Üçü de sözleri, rolleri önceden kararlaştırılan devlet büyükleri gibi oturuyordu. Önlerinde salata, ekmek ve bir şişe Gavi vardı. Claire midye pişirmişti. Tabaklarının yanında kâseler duruyordu. John bir elinde peçetesini tutuyor, konuşurken parmağıyla masaya vuruyordu.

"Artık kimse yapmıyor. Dünyanın sonu değil ama insan böyle şeyleri fark ediyor."

"Merak etme," dedi Amos, "kurallar hâlâ çok sıkı." Claire'e döndü. "Sadece deri tozluk giydiğim zaman kopan yaygarayı hatırlıyor musun?"

Küçük, hoş bir kahkaha attı Claire.

"Ama ne demek istediğimi biliyorsun," diye üsteledi John.

Amos başıyla onayladı. İnsanların uçakla bir yere giderken eskisi gibi şık giyinmemesi hakkında konuşuyorlardı. "Yine de," dedi Amos, "yeniliğe duyulan bu tür bir saygı belli bir naiflik içeriyor. İlk tren filmini izleyip dehşete kapılan insanlar gibi."[1]

"Anlamıyorum," dedi John.

Birden yorulduğunu hisseden Amos omuz silkti. Claire bıçağıyla tam açılmamış bir midyenin kabuğunu aralamaya çalışıyordu.

---

1 Lumiere kardeşlerin ilk kez 1896'da halka açık olarak sergiledikleri *Bir Trenin Gara Girişi* adlı kısa filmden bahsediliyor. Beyazperdede ilk kez film izleyen insanlar trenin üstlerine geldiğini zannedip korkuya kapılmıştı. (e.n.)

Babası devam etti. "Hem zaten, gülünecek ne var? Tarihten daha savunmasız bir kurban yoktur. İstediğimiz kadar yargılayabiliriz."

Amos kaşlarını çattı. "Sanırım bir ya da iki tane sayabilirim."

John onu dinlemiyordu. Claire'e yardım ediyordu. Tam o sırada telefon çaldı ve herkes Amos'ın açacağını biliyordu.

Bahar havası arabanın açık pencerelerinden içeri doldu. Yeşil ışık yandı. Taksilerle aynı hızla ilerlemeye başladı, parmakları esintide dans ediyordu. İyi olduğunu söylemişti Anna. Endişelenmeye gerek yoktu.

Amos, Claire'den arabanın anahtarlarını istediğinde John alayla karşılık vermişti. "Araba mı kullanacaksın?" demişti. "Bu saatte mi?" Amos çoğu zaman metroyu tercih ettiğinden araba kullanacak olması tuhaf, beklenmedik bir durumdu. İlk başta arabayı Anna için tercih ettiğini düşünmüştü ama şimdi fark ettiği üzere, her şeyin yolunda olduğunu hissetmek istediği içindi bu. Sessiz endişe anlarında nesnelerin verdiği güven hissine tutunuyordu. Ayrıca arabayı seviyordu, düzgün, kaliteli bir arabaydı ve vadettiklerini yerine getiriyordu.

Önündeki cadde trafik lambalarının ışığıyla aydınlanıyordu. Şeritlerden birini bir taksi kapatmıştı. Taksinin içinde bir kadın eğilmiş, kendisine verilen para üstünü sayıyordu. Derin bir nefes aldı Amos. Yavaş, içten. Sakindi, sakin olmak istiyordu.

Masaya dönersek... Amos, Anna'nın uzakta bir yere koştuğunu ve yolda parasını düşürdüğünü söylemişti. Gerçekte ne olduğunu Claire'e daha sonra açıklayabilirdi.

John yüzünden sinirlenmek canını sıkıyordu. Hatta onu düşünmek de. Başlı başına "kayınpeder" ifadesi bile ona

sıradan ve demode geliyordu. Yüzünü gözünde canlandırdı: Gergin, rekabetçi bir ifadesi vardı. Onca servetine rağmen gözleri bir mahkûmunkine benziyordu, bedeni zayıf, içe göçmüştü. Amos'a karşı samimi ve sıcaktı ama bu sıcaklık kendi kazağını yanına almayı unutan bir misafire verilen kazağın sıcaklığından öteye geçmiyordu. Düşünceli ve nazikçe bir hareket, ama kazak onun değildi ve eve götüremezdi.

Yine de John'un varlığı, soğuk da olsa bir teselli sunuyordu. Yanlarında duran bir baba figürü olması insanı rahatlatıyordu, hataları ne olursa olsun, yalnızca varlığıyla bile güven verebilen biri. İnsanın yaslanabileceği bir duvar gibi, sağlam, sabit, kayıtsız. Telefonlara bakar, arabasını tamir eder, gelen faturalara bakar, hatta onları öderdi.

Böylesine içten bir hüzne kapılan Amos bazen kendi kendine şöyle düşünürdü: Aile dediğin de bu değil midir zaten? Tesadüfen bir araya gelmiş, yine de bir şeyleri denemeyi seçen, işleri yoluna koymak için çaba gösteren kusurlu insanlar. Böyle anlarda Amos, içten içe John'a "baba" demeyi istediğini –derinlerde bir yerinde bunu arzuladığını– hissederdi. Sadece bir kez olsun "baba" demek. Bu bile yeterdi. "Tamam," diyebilirdi mesela, paltosunu omuzlarına atarken, sahte bir kayıtsızlıkla, "birazdan dönerim baba, eve geldiğimde görüşürüz."

Ama sonra bir şeyler oluyordu. Küçük, geçici, açıklayamayacağını içten içe bildiği bir şey. Kahvenin nerede olduğunu sormanın verdiği his ya da John'un hâlâ Claire'in tabağından bir şeyler yiyebilmesi veya ona "İncirim" demesi gibi. Böyle anlarda Amos, bazı insanlar için ailenin –onların "kan bağı" dediği şeyin– din gibi bir şey olduğunu anlardı. Mantığı inançtan ibaretti. Mantık yürütemezdiniz. Birlikte geçirilen zaman, zarafet dolu hareketler, zekice söylenmiş

sözler... Hepsi onun çarkı altında ezilip un ufak olurdu. Öyle olunca, Amos'a da aslında ne kadar az güvence verildiği duygusu kalırdı. Aptal ve saf hissederdi kendini. Tıpkı kariyerini değiştirebilecek biriyle yolu kesişen genç bir aktör gibi, ona bir şeyler vadedildiğinden emin hissedip sonra arkadaşlarına hikâyeyi anlatırken gerçekte ne kadar az şey söylendiğini hisseden, ne kadar boş ve kırılgan olduğunu fark eden biri gibi.

Amos şerit değiştirdi. Düşünmesi gereken kızıydı, ışıklardan dönünce birkaç blok ötede onu bekleyen kızıydı. Bedeni narin ve sıcaktı. Ve güvende, diye hatırlattı kendine, güvende ama bir çıkmazda. Ne demek oluyorsa bu.

Güneye doğru indikçe şehir daha sıkışık görünüyordu. Pervazlarında küçük saksılar duran kirli pencereleriyle alçak binalar kaldırımlar boyu dizilmişti. Hava kararıyordu, ışıklar yanmaya başlamıştı. Araba durdu, motor derin bir nefes verdi. Amos birden kendini zayıf ve yetersiz hissetti. İçini bir korku kaplamıştı. Anna'nın söylediği yerin tabelası karşı kaldırımdaydı.

John'a baba demediği için mutluydu. Doğru olmazdı bu. Baba dediğin, ilgisi gecikmeyen, hemen harekete geçen biri olmalıydı, şimdi kendisinin de yaptığı gibi eli ayağına dolaşarak kapıyı açmaya çalışan biri. Işıkları açık bırakan, anahtarlarını unuttuğunu fark etmeyen biri.

2

Boğuk bir hava vardı, kapalı bir dolabın içi gibiydi. Sokak araları gölgelerle doluydu, işten çıkan insanlar evlerine dönüyordu. İleriden kahkahalar, kadınların sesleri, ayakkabı tıkırtıları duyuluyordu.

Anna onun birkaç adım gerisindeydi. Yüzü ifadesizdi, başı öne eğilmişti, küçük, somurtkan ağzı kapalıydı. Bir kolu kanat gibi serbest duruyordu ve Amos bir an için, mızmız bir çocukmuş gibi onu kolundan tutup çekmek istedi. Acınası bir yürüyüşü vardı, belki de rol yapıyordu.

Ne hissedeceğine, ne düşüneceğine karar vermemişti ama dükkândan çıkmak onu rahatlatmıştı. Etraftaki insanlar durumu daha karışık hale getiriyordu ama artık yalnızca ikisi vardı.

"Baba," dedi Anna arabayı göstererek. Farlar alacakaranlığa süzülüyor, açık kapısı, aralanmış bir ağza benziyordu.

Amos durdu. Şaşkınlık ve ferahlama baskındı ama hafif bir mahcubiyet de hissediyordu. Manzara onu ele veriyordu sanki. Soyunurken yakalanan ya da kaldırımda tökezleyen birinin anlık görüntüsü gibi.

"Neyse ki hırsızların hepsi meşgulmüş," dedi Amos.

Ama bunu der demez pişman oldu. Hem çok kaba hem de fazlasıyla nazikti, olması gereken adımları atlamıştı. Gülümseme riskini düşünüp arkasını döndü ve onu arkada bırakarak yürümeye devam etti.

***

Arabaya oturdular. Arnavut kaldırımlı sokak buruşuk bir kumaşı andırıyordu. Derin, hoş bir geceydi. Anna ona döndü ama yüzünün çoğu karanlıktaydı. Sadece yanağının bir kısmı görünüyordu, hilal gibi.

"Anneme söyleyecek misin?"

İşte o an Amos, öfkesinin farkına vardı. "Anna, ne saçmalıyorsun sen?"

Anna gözlerini kaçırdı.

"Tabii ki annene söyleyeceğim."

Babasının haklı olduğunu biliyordu Anna. Sorduğu soru ikisini de küçük düşürmüştü.

Amos arabayı durdurdu. Anna konuşmaya karar verene kadar orada oturacaklardı.

"Okulda..." diye geveledi Anna, sesi cümlenin devamında ne söyleyeceği hakkında hiçbir fikri olmadığını ele veriyordu.

"Kes şunu."

Sessizlik.

Amos devam etti. "Ne zamandır bunu yapıyorsun?"

Kesin konuşması Anna'yı şok etti. Öfkelenmesini bekliyordu ama her nasılsa bunu beklemiyordu.

"Ne?" dedi. Tek söyleyebildiği buydu.

"Ne zamandır?"

"Baba, ben..."

"Lanet olası bir çakmak neden umurunda ki?"

Gözlerini bir süredir karşıya dikmiş olan Amos dönüp kızının yüzüne baktı. Babasının ilk sefer olmadığını bilmesi Anna'yı derinden üzmüştü. Başka biri, mesela annesi sigaraya başladığını düşünüp onu azarlardı ama babası onun sigara içmediğini, içmeye başladıysa bile amacının çakmak olmadığını biliyordu.

"Ben sadece..." Anna yutkundu, gücünü toplayana kadar durdu. "Nasıl açıklayacağımı bilmiyorum. Sadece... rahatlamama yardımcı oluyor."

Bir an için bir şey söylemedi Amos. "Ama neden..." diyecek oldu sonra.

Anna sözünü kesti. "Bazen her şey çok karmaşık geliyor. Bilmiyorum. Ne yapmaya çalıştığımı anlayamıyorum. Hayatı da anlamıyorum. Bilmiyorum. Aklım allak bullak."

Amos başının arkasını kaşıdı. Çocuklar neleri bilmeyi hak ediyordu? Gerçeklerin ne kadarını bilmek onların hakkıydı? Ona anlatmamakla hata mı yapıyordu? Orada bir şey demeden oturup, kendini kötü hissetmesine izin vermek doğru muydu? Kendisinin de zamanında aynı şeyi yaptığını söylemeden? Aynı şeyi, hem de daha kötü şekilde? Daha on altı yaşındaydı kızı. Çocuktu. Kendisi aynısını yaptığında kaç yaşındaydı? Yirmi, yirmi beş, neredeyse otuz yaşında. Dükkânın arkasındaki o derme çatma odadan Emerson'ı aramak zorunda kalıp sonunda vazgeçmeye karar verene kadar.

"Şanslıydın," dedi Amos.

"Biliyorum."

"Gerçekten biliyor musun?"

"Evet baba."

Amos derin bir nefes aldı. "Buna bir son verebileceğini düşünüyor musun?"

"İstiyorum."

"Ya başaramayacağını fark edersen?"

İşte yine, başka kimsenin söyleyemeyeceği şeyler. Babasına sımsıkı sarılmak geldi içinden. Sarıldığını hissetti bir an. Koltuğun üzerinden eğilip ona ulaşmak için döndüğünü, emniyet kemerinin kalçasına battığını hissetti. Sonra eve giderlerdi, babası arabayı park ederdi, kapıyı kapatıp eve

geçerlerken ağaçlar fısıldardı. İçerde annesi onları sevinçle, meraklı gözlerle karşılardı. Hadi oturalım, derdi. Zor bir gece olurdu ama hayat devam ederdi.

Amos tekrar sordu. "Ya başaramazsan?"

Anna, babasının duymak istediği şeyi biliyordu. "O zaman sana söylerim."

Amos başını salladı ve elini Anna'nın başına koydu.

"Ne?" dedi Anna.

Amos bir şey demedi.

"Baba, ben iyiyim."

Amos anahtara uzandığında Anna içinde hüzünle karışık bir rahatlama hissetti: gerçeği saklayabilmenin hüznü.

Amos ona baktı. Dizlerini yapıştırmış, bacaklarını kapıya doğru uzatmıştı. Ağırlığı, duruşu. Bir şeyler yolunda değildi. İyi değildi. Birden, öfkeyle karışık bir tiksinti yükseldi içinde. Anna'nın öne sürdüğü nedenleri, açıklama yapmak zorunda kalmamak için, *kendisi için* bu kadar hevesle kabul ettiğini fark etti. Çünkü bu durumu ondan daha iyi kim bilebilirdi ki? Yıllar boyunca ufak tefek hırsızlıklar yapan biri olarak aynı soru –*neden* sorusu– sorulduğunda zor olanın cevabı bulmak değil, böyle karmaşık bir şeyi kelimelere dökmek olduğunu iyi biliyordu.

Amos eliyle gözlerini ovuşturdu.

Anna gerildiğini hissetti. Babası neden susmuştu? Neden arabayı çalıştırmıyordu?

"Mümkün değil Anna," dedi Amos nihayet. "Tek sebep bu olamaz."

"Öyle ama." Anna durdu. Öfkeli gibi görünmeye çalıştı. "Sen nereden bileceksin ki?"

Amos soruyu bir topu karşılar gibi karşıladı. Sakin, telaşsız. "Çünkü asla bu kadar basit olamaz."

Anna hazırlıksız yakalanmıştı. İçten içe çözülüyor gibiydi.

"Nereden bileceksin ki?" dedi tekrar, öfkeyle. Doğru olan kısma odaklanmıştı.

"Biliyorum."

"Bilmiyorsun."

"Anna, biliyorum."

Bir an için aklından geçirdi Anna: Mümkün olabilir mi? Hayır, hayır. Asla mümkün değildi bu.

"Bu doğru değil," dedi. "Bildiğini *zannediyorsun*." Sözcükler dudaklarından titreyerek dökülüyordu. "Ama bilmiyorsun. Ne olup bittiği konusunda en ufak bir fikrin yok."

"Var," dedi Amos. Bu kez sesi itiraf etme kararlılığıyla daha yüksek çıkmıştı. "Bunu ben de yaptım. Tam olarak aynı şeyi."

Anna ona döndü. Sol kulağının yumuşak derisi, sol yanındaki elmacık kemiği, yüz hatları birer birer ışığa çıktı.

"Aynı şey derken ne demek istiyorsun?"

"Hırsızlık yaptım. Bir şeyler çaldım. Haklı sebeple de değil. Sadece korktuğum için."

Bir an hiçbir şey söylemeden oturdu Anna, yabancı bir madeni parayı inceler gibi inceledi zihninde durumu.

"Benim yaşımda mıydın?"

"Hayır," dedi Amos, acı bir gülümsemeyle. "Hayır, çok daha büyüktüm."

Anna yine duraksadı. "Ne olmuş yani?"

Bu bir müdafaa, hatta neredeyse bir meydan okumaydı. Ona baskı yapacak mıydı? En çok istediği ama tek başına üstesinden gelecek gücü olmadığı şeyi yaptığı konusunda ısrar mı edecekti?

"Yani nasıl bir şey olduğunu biliyorum. Yaparsan sana yardımcı olabileceğini ya da en azından öyle göründüğünü

biliyorum. Üstesinden gelemediğin daha ciddi bir konuda yani."

"Nasıl anlayabiliyorsun?" Kendi sesi Anna'ya tanıdık geliyordu artık. Yaptığı bir resim ya da okul için hazırladığı bir yazı hakkında babasına ne düşündüğünü sorarken kullandığı ses tonuydu bu, babasının onu kucağına alıp taşımasını istediğinde de aynı tonu kullandığını düşündü.

"Çünkü seni tanıyorum Anna. Seni gerçekten tanıyorum." Her zamanki rahat tavrıyla gülümsedi Amos. Elini uzattı. "Sen daha böyle minicikken... Kavun kadardın ya da devasa bir domates kadar."

Anna bir an gülümsedi. "Bu... Ben..." Ağlamaya başladı. Kelimeler bölük pörçük çıkıyordu ağzından. "Bilmiyorum, bilmiyorum."

"Neyi bilmiyorsun?"

"Nasıl söyleyeceğimi."

"Söyle gitsin..." Omuz silkti Amos, bu kadarı bile onu ikna etmeye yetebilirmiş gibi.

Anna yutkundu. "Başıma bir şey geldi. Misafirliğe gittiğimizde. Şehir dışındayken."

Anna döndü. Babası çıt çıkarmıyordu. Gözleri korkuyla doluydu, bakışları bir noktaya sabitlenmişti.

Konuşmaya başladığında, kapana sıkışmış kolunu dikkatle geri çeken biri gibi yavaş ve sabırlıydı:

"Anna. Biri, sana..." Cümlesini tamamlayamadı. Gücü yetmedi. Cesaret edemiyordu, içinden sormak gelmiyordu.

Anna başıyla onayladı ya da denedi. Başını hareket ettirmesi bile zordu. Sonra titremeye başladı, serin hava ıslak yanaklarına çarpıyordu.

"Emerson," dedi Anna, babasının yüzüne bakarak.

Tuhaf, alışılmadık bir sesti. Bir an için Amos rahatladı. İsim o kadar sıradan ve tanıdıktı ki yanlış anlamış olmalıydı.

"Emerson, ne?"

Anna derinlere doğru sürüklendiğini hissetti. Epey ilerlemiş, vardığını sanmıştı aslında, ama yine de... Devam etmek zorunda mıydı gerçekten?

Amos yeniden konuşmaya başladı, sesi arabanın derin sessizliğinde yumuşak çıkıyordu.

"Emerson..."

"O. Oydu. Bana şey yapan..."

Her kelime korkunçtu, düşünmek bile Anna'nın midesini bulandırıyordu.

"Kim ne yaptı sana Anna?"

Amos'ın sesinde yumuşaklık yoktu artık. Sözleri sert ve soğuktu. İçinde bir şeyler yükseliyordu, Anna da o şeyin hızla kendisine yaklaştığını hissediyordu. Bir anlık sakinliğin ardından bağırmaya başlamıştı Amos. Sesi, yeraltındaki bir sarsıntıyla kıyıya vuran bir dalga gibiydi.

"Kim ne yaptı Anna? Ne söylüyorsun sen?"

"Baba," dedi Anna gözyaşları içinde.

Aralarında kutsal, kısa bir sessizlik oldu; çan sesleri arasındaki o kısa sessizlik ânı gibi.

"Anlamıyorum..." diye başladı Amos. Bir kez daha yumuşak bir ses tonuyla, belli belirsiz. "O oydu derken ne demek istiyorsun?" Gözlerinin içine bakacak oldu ama Anna gözlerini kapamıştı. Amos başını ellerinin arasına almıştı.

"Son geceydi... Üst kata çıktığımda. Her şey öyle hızlı oldu ki, sadece... Çamaşır yıkamak için oraya gitmiştim."

"Hızlı olan ne?"

"Beni tuttu... ve... sonra da..."

Başını önüne eğdi. Kendine baktı. Kısa şortuna. İnce, kemikli bacaklarına. Bu şekilde anlayabilir miydi? Böyle ifade edebilir miydi? Kelimelerden başka bir yol yok muydu?

Ve dünya yerinden oynadı. Amos'ın düşünceleri kayıyor, gemi güvertesinde savrulan eşyalar gibi birbirine çarpıyordu. Önce bir üşüme geldi, sonra halsizlik. Sıcak bastı, midesi bulandı. Anna'ya döndü, elini tuttu. Tenini hissetmek onu kendine getirdi. Kenarlar yeniden şekillerini buldu. Kızı oradaydı. Yüzü, o tarifsiz yüzü. Babasına bakıyordu. Babasına ihtiyacı vardı. Ama babasının ne kadar güçsüz, ne kadar yetersiz, olmasını umduğu kişiden ne kadar uzak olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu.

"Baba," dedi Anna.

Amos kızının yanaklarını okşadı, sıkıca sarıldı ona. Nefesini hissedebiliyordu Anna. Amos'ın gözyaşları saçlarına dökülürken göğsü sarsılıyor, öksürüyordu.

"Baba," dedi Anna. "Baba, ağlama lütfen."

"Hayır," dedi Amos. "Elimde değil."

Bu korkunç yük. Çok uzun süredir taşıyordu. Şimdiyse ceplerini, çekmeceleri boşaltacaktı. Raflardan kitapları fırlatacaktı yere. Her şey, hepsi. Hepsini atmalıydı artık içinden.

"Bilmiyorum," dedi Anna. "Ne yapacağımı bilmiyorum, ne yapacağımı asla bilemiyorum. Uyanıyorum, etrafıma bakınıyorum ve sonra..." Düşünceleri paramparça olmuştu. "Ne yapacağımı bilmiyorum. Kendimi bir pencere gibi hissediyorum. Cam gibi. Ve herkes... Sen, annem, fark etmiyor, her şey üstüme bir çekiç gibi vuruyor. Taş gibi. Ben... bilmiyorum." Kollarını çaresizce kıpırdattı. "Kendimi bomboş ve kırılgan hissediyorum."

Bir şeyler söylemesi gerektiğini biliyordu Amos. Babasıydı onun, hiç değilse söyleyecek birkaç sözcük bulmalıydı.

Ama her denemesinde takılıp geriye savruldu. Onca gün, diye düşündü, o geceden sonraki onca gün. Oradaydı, ona bakıyor, onunla konuşuyordu. Bir şey bilmeden. Hiçbir şeyden şüphelenmeden.

"Anna," dedi usulca. "Emin olmam gerek. Acaba sen..."

"Baba," diye hıçkırdı Anna. "Biliyorum, tamam mı? Bana ne olduğunu biliyorum." Lafını bile bitirmeden, babasının söyleyeceği şeyi anlamış olmak ne berbat bir anı olacaktı. Şüphesi ve sevgiden yoksun güvensizliği uzaktan kendini duyuruyordu.

"Özür dilerim," dedi Amos. Zayıf, acınası ama hepsinden çok içtendi.

"Sadece düşünebilmek istiyorum!" diye haykırdı Anna. "Canım ne isterse onu düşünebilmek!"

Sonra sessizlik oldu. İçlerindeki her şey gitmişti. Orada bir saat boyunca hiç konuşmadan oturabilirlerdi, boğazları kurbağalarınki gibi inip kalkıyordu.

Sonunda Anna döndü. "Eve gidebilir miyiz?"

Başını salladı Amos. Bir şey söylemedi. Farlar sokağın aşağı kısmını aydınlattı. Karanlıkta eli, kızının eline uzandı. Araba yolda ilerledikçe elleri ısınıyordu. Şehir yağmur gibi akıyordu arabanın camlarında. Hava hâlâ dingindi. Kızının hayatı değişmişti ve Amos kızının elini asla bırakmayacaktı.

3

John orada olmasaydı başka türlü mü olurdu her şey? Kayınpederi Anna'nın aşağıya inme nezaketi gösteremeyecek kadar hasta olamayacağı konusunda direttiğinde Amos anlaşılmaz bir kabalıkla elini havaya kaldırmamış olurdu. Hareketi şok etkisi yaratmıştı: avucunun içiyle bir çocuğu, hatta bir köpeği susturur gibi.

Amos kuralları ihlâl ettiğini hemen fark etmişti. Oda ve sandalyeler bile farkındaydı sanki. Claire kısa bir nefes almış, "Tatlım," demişti bir çocuğa hatasını telafi etme şansı sunuyormuşçasına. Yeterli gelmişti. John aldırış etmemişti, sahte bir büyüklük gösterisiyle gücünü kullanmıştı.

Amos'ın kafasını kurcalayan bu ufak sürtüşme değildi, John'un orada olmasıydı. Onun varlığı Claire'e bir şeyler hatırlatıyordu; kahvaltı yapan bir ailenin birbirlerine karşı doğal ve fark edilmeyen tutumları gibi derin ve içgüdüsel bir ahlak sistemini. Ziyarete geldiğinde babasına karşı koymazdı Claire, tavırları yatağına yatırılan yorgun bir çocuk gibi hem tembel hem de hevesli olurdu.

Yine de akşamın böyle sona ereceği Amos'ın aklının ucundan geçmezdi. Claire'in yanında gözlerini karanlığa dikmiş öylece uzanırken, karısının, kızlarının söylediği şeylerin ne kadarına inandığını düşünüyordu.

***

John gittikten sonra Claire, Amos'ı aramaya koyulmuştu. Onu mutfakta pürdikkat bulaşıkları yıkarken buldu. Misafir gittikten sonra yaşanan o sessizlik ânıydı, gidenlerin parçacıkları hâlâ duruyordu, ev henüz kendi haline dönmemişti.

Öfkeliydi Claire. Daha doğrusu üzgün. Amos'ın bu kadar öfkelenip çıkışması haksızlıktı, hatta ihanete varıyor gibiydi. Yine de bu tür durumlarda çoğu zaman olduğu gibi, onu en çok etkileyen şey Amos'ın işi kolayca oluruna bırakmasıydı. Evet, babası sinir bozucu olabiliyordu, fazla kibirliydi de, ama ne olmuştu yani? Kimin umurundaydı? Neden kavga çıkarmıştı ki, biraz anlayış gösterse her şey yoluna girebilirdi. Uyum sağlamak bu kadar basitken neden kavga etmeyi seçmişti ki?

Claire dudaklarını büzdü ve dökülen birkaç saç telini kulaklarının arkasına sıkıştırdı. "Bu da neydi şimdi?" diye sordu.

Amos ona döndü. Yanakları ıslaktı, gözleri yorgun görünüyordu.

"Hey," dedi Claire nazikçe. Yanına doğru yürüdü. Amos onu karşıladı, ciğerlerinin boşaldığını hissetti. Gözlerini tavana, üstte duran tencerelere kaçırdı. Nefes aldı. Bir kez daha. Yavaş, kısa, isteksiz... ve korkuyla.

"Dinle," diye başladı ve sonra devamını getirdi.

Claire ellerini yüzüne kapadı. Filmlerden, resimlerden tanıdık bir hareket. Amos'a baktı, zihninde kelimeleri evirip çeviriyordu.

Sonraları Amos, onun bu kadar sakin oluşunu yüzüne vuracaktı, bir suçun kanıtıymış gibi. Claire onun çıkardığı anlamı kabul etmese de, aslında içinde duygularına dair sakin ve güçlü bir kontrol hissi vardı. Uzun zamandır böyleydi, belki de doktorluğun ona uygun olmasının sebebi de buydu. Tıp, riskten ya da felaketten kaçmayan, aksine onlara gerçeğin

düzenini dayatanların işiydi. Gerçekten de, soğukkanlılığını kaybeden insanların yanında her zaman içgüdüsel bir huzursuzluk hissederdi. Arkadaşları ağladığında onları sakinleştirirdi ama bu ilgi gösterisinin altında küçümseme, neredeyse nefret dolu bir aşağılama vardı.

Belki de sebep Amos'ın yüzündeki acı dolu ifade ve o ifadenin onun yakışıklılığını alıp götürmesiydi. Belki yardıma bu kadar muhtaç görünmesiydi onu iten. Bilinçli olarak değil elbette, irinli bir yaranın karşısında içgüdüsel olarak kendini geri çekmek gibi. Amos'ın söylediği her neyse onları yalnızca dinlemekle kalmamış, giysi gibi yatağın üzerine sermişti. Uyup uymadıklarına, bir arada yakışıp yakışmayacaklarına bakıyordu. İşte mesele buydu. Amos çok üzgün olduğu için bunu göremiyordu.

Nihayet ağzından kelimeler döküldü. "Amos, kulağa hiç mantıklı gelmiyor bu."

Ne söyleyeceğini düşünmüştü acaba Amos? Emin değildi ama böyle soğuk ve mesafeli bir şey de beklemiyordu. Şaşkına dönmüştü, aklına yalnızca bir soru gelmişti.

"Neden mantıklı olmak zorunda?" diye sordu bir çocuğun yumuşak sesiyle.

Amos sorusunun onu öfkelendirdiğini biliyordu. Öfkesinin yüzünde yayılışını izledi.

"O senin en iyi arkadaşın. Ben onu elli yıldır tanıyorum. Bir düşün, Amos."

"Onun kim olduğunu biliyorum."

"Ben sadece... Amos, bana mantıklı gelmiyor. Yalan söylüyor demiyorum, sadece... Bazen kızlar..." Duraksadı. "Senin anlayamayacağın bazı şeyler var."

"Anlayamadığım şey, konuştuğumuz şeyin *bu* olması."

"Ne konuşmalıydık?"

"Bilmiyorum," dedi Amos. "Lanet olsun, bilmiyorum. Ama bunları değil."

Claire'in yüzünde şaşkın bir gülümseme belirdi. "Sen... süt mü içiyorsun?"

"Süt mü?" Amos'ın gözleri bardağa ve elindeki süt kutusuna kaydı. Ne ara doldurmuştu? Hiçbir fikri yoktu. Elleri hareket ediyor, vücudu onu meşgul edecek bir şey arıyordu sanki.

"Ne olmuş yani Claire?"

Claire oturma odasına yöneldi, sonra durdu. Amos onun, bağlantı parçalarından birinin sağlamlığını test eden bir mühendis titizliğiyle soruyu kafasında nasıl kurduğunu görebiliyordu.

"Dur bir dakika," dedi Claire. "Neredeydi ki o? Sırf bunları anlatmak için mi gidip onu almanı istedi?"

Bir şeylerin ters gittiğini fark etti Amos. Önemli sayılabilecek bir hataydı. Bazı şeylerin belli bir sırayla anlatılması gerektiğini önceden düşünememişti. Şimdi, Anna'nın yaptıklarını itiraf etmesi gereken kişi kendisiymiş gibi anlatmak durumunda kalmıştı.

Claire bir elini tezgâha koydu, diğeriyle alnına dokundu.

"Amos..." diye başladı.

"Lanet olası bir çakmak sadece."

"Yani?"

"Durduk yere böyle bir şey yapmaz."

"Bal gibi de yapar."

"Bir sebebi olmadan yapmaz."

Claire alaycı bir şekilde güldü. "Yani Emerson yüzünden mi yapmış?"

"Doğrudan değil."

Claire içini çekti.

"Başına bir şey geldiğine inanıyorum," dedi. "Üzgün olduğu belli ve bu benim de içimi acıtıyor." Ellerini dua eder gibi birleştirdi, hasta yakınlarına bir şeyler anlatırken yaptığı gibi. "Yarın yatağına oturup ona sımsıkı sarılacağım ve bana bunu neden yaptığını açıklamasını isteyeceğim."

Amos hafifçe gevşediğini hissetti, sesi öfkeliden çok ağlamaklıydı. "Neden yalan söylesin ki?"

"Çünkü hırsızlık yaptı Amos. Çocuklar bir şey çaldıklarında böyle yapar. Çünkü çocuklar, hele de kızlar, en çok bu yaşta yalan söyler."

Bir süre daha konuşmuşlardı ama Amos artık ne konuştuklarını hatırlamıyordu. Sonunda Claire ayağa kalktı ve pantolonunu düzeltti. "Uykusuz kalmak hiçbir şeyi yoluna sokmaz," dedi içini çekerek. Amos başını salladı ve onun peşinden üst kata çıktı.

Yukarı çıkarken bitkin bir rahatlama hissi kapladı Amos'ın içini. Her şeyin normal olabilmesi, böyle bir gecenin ardından bile hâlâ lavabonun başında durabilmeleri –diş fırçalamak, ağız çalkalamak, tükürmeyi beklemek– derin bir teselli kaynağıydı. Bilinen ritimler, güvenli hayatlarının yoğun alışkanlıkları.

Ayrıca Claire'den bir söz de almıştı. Emerson'la irtibata geçmeyecekti. Henüz değil. Ondan önce değil. İkisi de kendini toparlayacak, Claire Anna'yla konuşacak ve sonrasında birlikte ne yapacaklarına karar vereceklerdi. Önemliydi bu. Onun bu istekte bulunması, Claire'in kabul etmesi, Amos'a aralarında yaşananların inançlarının zayıflaması değil, çocukları için en iyisini düşünen eşit taraflar arasında bir fikir alışverişi olduğunu hissettirdi.

Ama yatağa yattığında, büyük bir mahcubiyetle, gözlerini zar zor açık tutabildiğini fark etti. Böyle bir durumda bir babanın uyuyamaması gerekmez miydi? Bütün gece dolaşıp plan yapması, işleri yoluna koymaya çalışması gerekmez miydi? Kızının uyanık olup olmadığını bile kontrol etmemiş, güzel bir şeyler söylemek için yanına gitmemişti. Onu sevdiğini, her şeyin yolunda olduğunu, ona inandığını, elbette yalan söylemediğini söylememişti. Ona gerçekten inanıyor muydu? Evet, bundan emindi neredeyse. Ama yine de en iyi ihtimal, onun yalan söylediği ihtimali değil miydi? En çok neyi istediğini sorsalar, Claire'in haklı olmasını dilemez miydi?

Zihninin allak bullak olduğunu fark etti. Parmaklarının gevşediğini, bacağının hafifçe sıçradığını hissetti. Usulca Claire'e sokuldu. Vücuduna. Sıcacıktı, nefesini hissediyordu. Haklıydı, değil mi? Neyse, neyse. Karar vermesine gerek yoktu. Sadece uyanıp görecekti. Uykunun ağırlığını üzerinden attığında her şey daha net ortaya çıkacaktı.

Son bir şey geldi aklına, dudaklarından dökülür gibi: Hey, fındık faresi. Hey. Merak etme. Merak etme, geliyorum.

4

Zihin ne kolay meşgul olabiliyor. Yürüyerek gitmek mi, yoksa taksiye binmek mi? Ayakkabının içine giren ufak taşı çıkarmak mı, çıkarmamak mı? Öğle yemeği meselesi. Rokanın tadını "acı" diye tarif etmek doğru mu? Tentenin altında duran, çorabı kaçık kadının sigarasını rüzgârdan koruması. Sophie, farklı bir bakışa ihtiyacı olanın kendisi olmadığını söylerken ne demek istiyor? Son zamanlarda dişlerinin yaşlanmaya başladığını hissediyor, hatta bazen elma yerken korkuyor. Tırnaklarının kesilmesi gerekiyor. Babasının fotoğraflarını düzenlemeli, bir gün birileri hepsinin bir arada olmasına sevinecek. Telefon çalıyor. Cevaplanacak sorular. Bu kâğıtlar buraya, şu kâğıtlar şuraya. Sonra ev. Çiğnemek, konuşmak, bulaşıklar ve yatak. Eli lambaya uzanıyor. Gün göz kırpıyor. Nihayet karanlık.

Tüm bunlar sadece şunu anlatmak için: Emerson, tahmin ettiğinden çok daha az düşünüyordu olanları.

Günler öylece akıp gidiyordu, çok kısa anlar için geçerli olsa bile tamamen unuttuğunu hissedebiliyordu. Her şeyin normal görünmesi, bunun gerçekten yaşanmadığı –yaşandıysa bile tuhaf bir kopuş ânında kazara gerçekleştiği ve artık geride bırakabileceği bir şey olduğu– hissini doğruluyor gibiydi.

Elbette doğru değildi bu. Hâlâ oradaydı, derisinin altındaki bir kitle gibi. Bir şey oraya değdiğinde aslında o duygunun hiç gitmediğini, hep orada olduğunu fark ediyordu.

Claire aradığında da durum böyleydi. Amos hakkında konuşmak istediğini söylemişti ve öyle olmadığını düşünmek için hiçbir neden yoktu. Yüzünden bir an bir gölge geçti, o kadar. Ama içinde bir tetikte olma hissi doğmuştu. Korkudan ziyade beklenti içindeydi, gergin bir yay gibiydi, kapının çalmasını bekliyordu. Evet, dedi, elbette. İstediği zaman gelebilirdi.

Bazı zamanlar –uykuya dalmadan hemen önce ya da duşta gözleri kapalıyken– o âna geri dönüyordu. Ani bir ışık ve renk patlaması, nem ve ten hissi. Küçük, güzel kokulu odanın boğuk havası, korkusunun sıcak kokusu. Her şeyi saran, içine çeken bir histi, neredeyse berraklığıyla çarpıtılmış gibiydi. Öyle anlarda zihni tek bir şeye odaklanmak için çırpınırdı, bir mücevheri döndürüp belli bir parıltıyı takip etmek gibi.

Fakat bu, kendi isteğiyle çağırabileceği türden bir şey değildi. Denediğinde cansız ve sönük oluyordu, ancak düşüncelerinin karanlığından birdenbire çıkıp gelmesi gerekiyordu. Hem, böyle olmasını bir bakıma tercih de ediyordu. Her geçen ânın o gizli, elektrikli akordu koparma potansiyeli, o belirsiz heyecan.

Ama bazen heyecan verici gelse de bu hâl genelde hissettiğinden farklıydı. Çoğu zaman kendini normal ve sakin hissediyor, hatta biraz da sıkılıyordu. Günlerinin çoğu saatinde hayatını basitçe sürdürüyordu. Amos'la vakit geçirmenin bu kadar rahat –evet, "rahat" doğru kelimeydi– olmasının nedeni de buydu. Onu en çok şaşırtan da aralarındaki dostluğun son birkaç ayda daha iyi görünmesiydi. İçini döktüğü bir kavgadan ve ardından gelen sevişmeden sonraki hoş, dingin huzur gibiydi. Hava temizlenmiş, trafik dağılmış gibiydi. Fırtınayı atlattıkları için birbirlerine daha yakındılar.

Gün içinde birbirlerini aramanın yanı sıra, çocukları ya da eşleri olmadan düzenli olarak akşam yemeği yeme

alışkanlıklarına da geri dönmüşlerdi. Bilinçli olarak değilse de bunu daha hoş, zarif ve tanıdık kılan kelimelere dökülmemiş bir rahatlıkla. Hatta Amos Anna'dan bahsettiğinde Emerson dikkatle onu dinliyor ve verebileceği tavsiyeyi büyük ciddiyetle düşünüyordu.

"Kızlar işte," dedi üzgün bir iç çekişle, Amos kızının koşmaya başladıktan sonra gözle görülür biçimde kilo verdiğini anlattıktan sonra. "Kızlar ve vücutları."

"Bence asıl mesele, dinlemek. Egzersizi hakkında bir şey deme, sadece nasıl olduğunu sor," diye devam etti Emerson. Söylenecek en doğru şeydi. Biraz da cesurca. Çünkü ya Amos, gerçekten sorsaydı kızına? Ya Anna da o malum cevabı verseydi? Emerson'ın, arkadaşına yardım edebilmek, ona iyi bir baba olabilmesi için gerekli yöntemleri göstermek için göze aldığı bir riskti. Bu riski göze alabilen biri, gerçekten ne kadar kötü olabilirdi? "Kötü" ne anlama geliyordu sahi?

Sonra bir de pişmanlık ve pişman olup olmadığı meselesi vardı. Elbette pişmanlık duymalıyım, diye düşündü Emerson. Sonuçta bu sadece kötü değil, aynı zamanda yanlıştı. Pişman olduğundan emin olmak için parmak sallayan bir öğretmen gibi dönüp kendine sordu. "Pişman mısın?" – "Çok. Bir daha asla yapmayacağım."

Son kısmı içtenlikle söylemişti. Emindi.

Belki de bunun riskle ilgisi vardı, ya da onu harekete geçiren şey o beklenmedik şokla iç içe geçmişti. Ama sebep ne olursa olsun, bu kesinlik, bir daha olmayacağına dair kendine verdiği söz önemliydi. İnsanları, bir günahtan arınma öyküsünden daha fazla ne etkileyebilir ki? Bir zamanlar adam öldürmekten hapis yatmış birinin şimdi resim dersi vermesinden daha güzel ne olabilir? Mesaj ortadaydı: Yaptıklarımızı

geride bırakmak için kendimize izin vermeliyiz. Hayat devam etmeli.

Böyle şairane bir mantığın işleri yoluna koyacağını umuyordu, ama bazen bir his geliyor ve bütün düşüncelerini silip süpürüyordu. Sık değil, belki birkaç haftada bir, ama geldiğinde kendini elinde bardakla, ne yaptığına dair en ufak fikri olmadan lavaboya boş boş bakarken buluyordu. Ya da gece öksürerek uyanıyor, gemi enkazından karaya vuran biri gibi nefes nefese kalıyordu. Çoğu zaman sonrasında tekrar uykuya dalamıyor, usulca nefes alarak yatakta uzanıyor, biçimsiz ve felç edici bir korkunun boğucu hissine karşı tetikte kalıyordu. Saatler ilerledikçe ağır bir yalnızlık ve kaçınılması mümkün olmayan bir his bastırıyordu; hesabını kontrol edip tüm parasının harcandığını gören ama neden, ne zaman ya da neye harcandığını bilmeyen biri gibi.

Böyle anları sıkıntılı bir bilinçaltının belirtisi olarak görmek kolaydı. Bazı günler o da öyle olduğunu düşünüyordu. Ama daha umutlu bir ruh hali içindeyken Emerson, tüm bunların hayatın zengin dokusundan kaynaklandığına inanarak idare ediyordu. Çünkü insanlar öksürür, ne düşündüğünü unutur, anahtarlarını kaybeder ve üzülürdü. Tüm bunlar illaki bir anlama gelmek zorunda değildi. Peki *onu* özel kılan neydi? Gerçekten önemli olan neydi? Belki de "önemli olma" fikrinin kendisindeydi sorun. Yanlış okunan bir haritadan kaynaklanan yanlış bir sapak. Belki de hiçbir şeyin anlamı yoktu. Eğer bu düşüncesinde haklıysa, belki de nöbetlerinin nedeni buydu. Yalnızca tek başına çıkılabilecek bir yolculuk için kendini özgür bırakmasının belirtileriydi.

Böyle düşünmek onu biraz rahatlatıyordu ama aynı zamanda, çaresizce yapılan bir dans gibi de hissettiriyordu. Yorulmak bilmeyen bir düşmanın bıçak darbelerinden kaçmak

istercesine eğiliyor, dönüyordu. Sonra birden, görünmeyen güçlerin habercisi olan korku içeri sızıyordu. Sonra, kapana kısılmış bir halde, birinin sırasına vurmasıyla uyanan bir öğrenci gibi kendine geliyordu. Ah, doğru, pardon, evet, nerede kalmıştı? Oturma odası. Retsy. Yüzü. Ağzı ve ağzından çıkan sorusu. Evet, hayır, çöp, hayır hayır, henüz değil ama atacağım.

Nihayet Anna. Ya o? Konu arkadaşının kızına geldiğinde, ilk birkaç hafta Emerson birbirine zıt, yoğun duygular arasında gidip gelmişti. Bazı günler, birbirleriyle bütünleşmişler gibi derin bir yakınlık hissediyordu ona. Çılgınca olsa da, Anna'nın o anda neler hissettiğini tam olarak biliyormuş gibi geliyordu zaman zaman. Nerede olduğunu bilmemesi önemli değildi, onları birbirlerine bağlayan şey narin ve görünmezdi; şehrin dört bir yanına uzanan incecik bir örümcek ağı, en içten gerçekliklerinin titreşimlerini üzerinde taşıyan bir hat. Anna da onu düşünüyor muydu acaba? Onun hissettiklerini hissedebiliyor muydu? Böyle anlarda ne hissetmesi gerektiğinden emin olurdu. Ama bir anda bu his yerini soğuk ve ölümcül bir korkuya bırakıyordu, köşeyi döndüğünde Anna'yı kollarını kavuşturmuş, ayaklarını yere demir gibi sabitlemiş vaziyette onu beklerken bulabileceği düşüncesine kapılıyordu. Ne isterdi ondan? O ne yapardı? Ona yaklaşamayacağını biliyordu. Gözleri mantığın ötesinde bir noktaya sabitlenmişti: Hiçbir güzel söz onları geri getiremezdi.

Ancak zamanla bu his sönmeye başladı. Duyduğu yakınlık azaldı, Anna'nın nerede olabileceğini hayal etmek zorlaştı ve duyguları uzak, işitilemeyen haykırışlar gibi belirsizleşti. Korku da kaybolmuş gibi görünüyordu. Birilerine anlatmayı isteseydi şimdiye kadar çoktan anlatırdı. Ne olduklarını tam

olarak bilemese de kendince nedenleri vardı elbet. Belki bir gün ona sorabilirdi bile. İki yaşlı adam gibi konuştuklarını hayal etti; savaştan sonra bir daha görüşmemiş, aynı ordudan iki asker gibi.

Son zamanlarda bu daha az olsa da Anna aklına geldiğinde Emerson gündelik ayrıntıları düşünerek rahatlıyordu. Bir şeyler okumuştu belki, öğle yemeğinde kök birası sipariş etmişti, gömlek ya da bir çift yeni ayakkabı almıştı. Sınavlara girmiş, çalışmış, not almıştı. İyi not aldığını umuyordu, babalık gururu denebilecek bir duyguyla destekliyordu onu.

Geleceğini gözünde canlandırabiliyordu. Nasıl olacağını görebiliyordu. Erkeklerle tanışacaktı. İlki korkak, sonraki acımasız olacaktı. Ama sonunda gözü açılacak ve herkesi tırpan gibi kesip biçmeye başlayacaktı. Her birini hayal edebiliyordu, evleneceği adamı bile.

Peter. Bir dergide spor yazıları yazardı. Kibar biriydi. Tatsız, kimseyi incitmeyen şakalar yapar, pamuk gibi yumuşak sesiyle kötü karakteri olmayan hikâyeler anlatırdı. Anna özellikle bir hikâyeden nefret ediyordu; büyükannesinin, çikolataları onun aldığını hatırlayamayacağı kadar çabuk yiyip bitirmesiyle ilgili olan. Bir akşam yemeğinden eve dönerlerken, tekrar anlattığında hiç komik olmuyor, biliyor musun, derdi Anna. Peki, derdi Peter, ama bence komik. Fikir ayrılıklarını böyle kuşkulu, iki büklüm vaziyette dile getirirdi. Zayıf, kırılgan biriydi. Anna onu kırabilirdi. Kıracaktı da.

Emerson bunu gözünde nasıl bu kadar net canlandırabiliyordu? Neden tüm bunlarla uğraşıyordu ki? Kurduğu bir hayaldi bu, gerçekleşmesi gereken bir hayal. Anna'nın devam edip harika biri olabileceğini, istediği kişi olabileceğini biliyordu. Önemli olan, onun hâlâ o odada olmamasıydı.

Hayatının, depremde enkaz altında kalan saatler gibi durmamasıydı. Emerson kendini en çok buna inanma ihtiyacı duyunca savunmasız hissediyordu. Çünkü eğer Anna'nın bir parçası hâlâ o odadaysa, kafasında canlandırdığı görüntü doğru değilse, işte o zaman...

İşte o zaman boğazı düğümleniyordu.

5

Amos ofisinde oturuyordu. Karşısında, bacaklarını karnına çekmiş bir kadın konuşuyordu. Kadın sabahtan beri gününün ne kadar kötü geçtiğini anlatıyordu. İlk olarak erkek arkadaşı neredeyse öğle yemeğine kadar aramamıştı onu, aradığında da sadece o gece boş olup olmadığını sormuştu.

"Bilmiyorum..." dedi. Ellerini yukarı uzattı. "Sadece daha... *fulsome*[1] bir şey istiyorum."

Amos kopup gitmek üzereydi ama önce sırıttı. Aptal bir köpek gibi. Kadın fark etmemişti ama kafası çoktan gitmişti, düşünceleri başka yerdeydi artık. Emerson'ın yüzü geldi gözünün önüne, ciddi, şüpheyle yana eğdiği yüzü.

Yani Full Sam'e mi gidiyoruz?

Aylardan temmuz. Amagansett'teler. Sam Hackett'ın düğünü için oradalar. Çadırın ötesinde ev, bir okyanus gemisi gibi yükseliyor. Yumuşak, koyu renkli çimenler bahçenin sınırına kadar uzanıyor. Deniz uyuyor.

Emerson oturuyor, kolunu Retsy'nin sandalyesine atmış. Retsy geçen ay otuzuna bastı, Sophie'nin doğmasına daha dört yıl var. Amos, içki almak için bekleyen Claire'in olduğu bara doğru bakıyor. İnsanlar konuşmalarını tamamladı, orkestra sahnede.

---

1 Geniş kapsamlı, taşkın (ç.n.)

Ellerle başlıyor, sonra üst üste attığı ayağının parmakları. Müzikle birlikte hareket ediyor, telli çalgılarla inip kalkıyorlar. Biraz sarhoşum, diye geçiriyor içinden ama aslında değil. Ne kadar içmişti? Üç?

"Hadi dans edelim," diyor Amos.

Emerson tek kelime etmeden bir dikişte içkisini bitiriyor. Pek bir şey kalmamış zaten, önemli olan jest. Retsy derin bir nefes alıyor.

Pistte fazla insan yok. Birkaç çift, kuzenler, gelinin arkadaşları. Düğünlerde insanların yaptığı gibi dans ediyorlar, hafifçe sallanıyor, abartılı hareketler yapıyor gibi görünüyorlar. Ama bu dönüşler ve eğilmeler bir tür şaka; "Ha ha, ya böyle olsaydım," demek istiyor gibiler.

Amos yumuşak adımlarla piste süzülüyor. Elleri arkasında, bacakları onu piste taşıyor. Emerson alkışlayarak peşinden gidiyor. Hareketleri her zaman olduğu gibi omuzlarından başlıyor.

"Ah, selam," diyor yaşlı bir kadın, onlar yanından geçerken. Üzerinde kırmızı bir elbise var, dişleri yapay bir beyazlıkta. Orkestranın önüne geliyorlar. Amos ısınmaya başladığını hissediyor. İkisi de iyi dansçı ama mesele bu değil. Dansları "bize bakın" diye bağırmıyor. Sadece eğleniyorlar. Basit hareketler. Vücutları yalnızca hareket edebildiği için hareket ediyor.

Sam de onlara katılıyor. Gösterişli bir hareketle yaka düğmesini açıyor tek eliyle. Karısı ayakkabılarını çıkarıyor. Gelinin gülümsemesi minnettarlık dolu, hayal ettiği şey tam da bu.

Sam üniversiteden arkadaşları. Onlardan birkaç yaş büyük, onu daha çok New York'tan tanıyorlar. Olayı daha eğlenceli kılan şeylerden biri de bu. O kadar yakın değiller, iyi bir arkadaş için yapılan bir gösteri değil bu. Sadece bazen, bu gece gibi gecelerde eğlencenin dozunu artırmaya karar veriyorlar.

Diğerleri de dansa katılıyor. Pastalarını bırakıp oturdukları yerden kalkıyor ve piste çıkıyorlar. Kadınlar kocalarını ellerinden tutup sürüklüyor, kocaları karşı koymuyor. İstediklerini fark ediyorlar, belki de uzun zamandır ilk kez. Çünkü arkadaş sevgisi yer çekimi gibidir, parçacıklar nedensiz yere ona doğru çekilir. Romantik aşk kendini kapatır, ikiye ayrılıp geriye çekilir ama dostluk merdiven gibidir, tırmanılan bir şeydir, çitin ötesini görebilmeniz için birbirine kenetlenmiş iki eldir. Bazen biri hisseder, bazen diğeri. Ama bazen ikisinin bir arada olduğu zamanlar vardır ve kendi başınıza ulaşamayacağınız bir yere ulaştığınızı bilirsiniz.

Gömlek etekleri, kollar, Emerson'ın saçları. Ziller ve saksafonlar. Kadehlerden fırlayan şarabın nereye saçıldığı kimsenin umurunda değil.

İkisi de ne kadar formda. İnsanların kendilerini salmaya başladığı yıllar. Ama onlar salmıyor. Salmadıklarını görebiliyorsunuz: Emerson'ın sırtı, Amos'ın bacakları. Çocuklar gibi hareket ediyorlar. Enerjilerini hiç kaybetmemişler. Emerson'ın siyah ayakkabıları parlıyor. Dönüyor. Kolları havada savruluyor, parmakları gevşek. Ortam canlanıyor, sabahın düşüncesi çok uzakta.

Dans pisti doluyor. İkisi hâlâ pistin ortasında enerji saçıyorlar. Herkes ikisi de içlerinden biriymiş, yakınlarıymış gibi hissediyor. Nasıl olduğunu tam söyleyemiyorlar, sadece bunu sevdiklerini ve aslında uzun zamandır hissetmek istedikleri ama nasıl tarif edeceklerini bilmedikleri bir duygu olduğunu anlıyorlar.

Emerson, Amos'ı omuzlarından sıkıca tutuyor, ona sinirlenmiş gibi. Elbette sinirli değil, sadece nasıl hissettiğini göstermek istiyor. Kelimeleri kullanmayı bilmediğinden değil, bazen bir dokunuşun kelimelerden fazlasını

yapabileceğinden. Amos uzanıp aynı şekilde kavrıyor onu. Birlikte zıplamaya başlıyorlar, bir aşağı bir yukarı. Gülüyorlar, şarkı söylüyorlar. Sesleri kısılmış ama durmuyorlar.

Daha fazla insan piste çıkıyor, pist nefesleriyle ısınıyor. Amos dönüyor. Renk cümbüşü gibi görüyor her şeyi. Kravatlar, beyaz gömlekler, bir elbisenin geçişi. Claire. Sarılıyorlar, Claire gülümseyip boynunu öpüyor. Sonra gözden kayboluyor, bir top gibi dönerek uzaklaşıyor. Onu yeniden bulacak. Her şeyi yeniden bulacak. İstediği her şeyi bulacak.

Birkaç yaşlı adam çadırın kenarında duruyor. Dansa katılamayacak kadar gururlular, pas tutmuşlar. Amca bunlar, hisse senedi sahibi, pembe ve tombul yüzlü adamlar. Sabah kahvaltısında "Vay canına, söylesene şunu nereden bulabilirim?" diyecek türden adamlar. Amos tabağından başını kaldıracak ve "Kahve ve tatlıyı mı soruyorsunuz?" diyecek. Onlar da elbette bunun doğru olabileceğini kabul etmek istemeyerek hafifçe homurdanarak başlarını sallayacaklar.

Bir anlığına Amos kalabalıktan sıyrılıyor. Dans eden insanlara, yarattıkları bu şeye bakıyor. Başkalarının gözünden nasıl göründüğünü düşünüyor.

Basit. Dans ediyorlar sadece, o kadar. Ama elbette daha önemli bir şeyin görünen kısmı bu. Şimdi basit, çünkü istediğinde basit olabiliyor: Aşırılığı, alçak gönüllülüğe izin veriyor ve aşağılarda bir yerde asla kurumayacak bir kuyu var.

Emerson ona doğru tökezliyor, ayakkabıları zemine taş gibi çarpıyor. Bak, diyor. Kravatının ucunu kaldırıp avucunun içinde sıkıyor. Parmaklarının arasından akan ter yere damlıyor. Amos bir an bakıyor, sonra gülüyorlar, bağrışıyorlar. Gösterişsiz, saf kahkahalar. Bu nasıl olabilir? Kravatını ıslatmak için ne kadar terlemen gerektiğini biliyor musun? Sadece ıslatmak da değil, *sıkınca suyunu çıkaracak* kadar?

Amos yutkunuyor. Yanaklarında hâlâ yaşlar var.

"Su içmem lazım," diyor.

Pistin kenarında, arkasında başkalarının ceketlerinin asılı olduğu sandalyelerde oturuyorlar. Emerson bacaklarını uzatıp inliyor. Garsonlar masalardaki tabakları topluyor. Bardaklarda kalanları çimlere döküyorlar.

Amos iç çekiyor. İçeriye tatlı bir esinti doluyor. Boynunu okşuyor ve saçlarının uçlarıyla oynuyor. Okyanusu yakınında hissediyor. Arkasında, görüş alanının dışında mürekkep gibi siyah dalgaların düşüncesi, insanın aklına yatağını getiriyor ve rahatlatıyor.

Oturmaya devam ediyorlar, gömlekleri kurumaya başlıyor. Söylenecek bir şey yok. Gece hâlâ capcanlı, kendi başına idare edebilir.

Amos ellerini saçlarında gezdiriyor ve yarının nasıl olacağını hayal ediyor. Güneş kasabayı aydınlatacak, deniz ışıltılı bir maviye dönecek. Peki insanlar ne kadar eğlendiklerini hatırlayacaklar mı? Nedenini bilecekler mi? Umurunda olmadığını fark ediyor. Tebrik beklemiyor. Önemli olan o anların yaşanması ve bir anlamı olması.

İlk kimden çıkmıştı? Amos hatırlamıyordu. Düğünle bir ilgisi olup olmadığını bile bilmiyordu. Ama bir noktada içlerinden biri, bir konuda ne kadar çaba gerekeceğini sormak için, "Full Sam mi yani?" diye sormuştu. İşte buradan geliyordu bu ifade. Yerinde, eksiksiz, açıklama gerektirmeyen.

Full Sam mi? Böyle bir haftadan sonra olmaz.

Full Sam olma ihtimali hiç de az değil.

Kulağa çılgınca geldiğini biliyorum ama Full Sam havasında olabilirim.

Eğlenceli olacak ama Full Sam'in yanından bile geçmez.

FS'den mi bahsediyoruz yoksa?

Amos insanların *fulsome* dediğini daha önce de duymuştu. Muhtemelen bu oda da başka yerlerdeki kadar sık kullanılıyordu. Ama çarpışmalar da böyle değil midir zaten? Her şey önem taşır: açılar, rüzgâr, ayakkabı topuğunun kalınlığı. Çarpışma gibi hissettirir kelimeyi duymak. Günü atlatmak için elinden geleni yaparken –hastalarla ilgileniyor, yapılması gereken başka şeylerle ilgileniyorken– yüzüne çarpmıştı işte.

Fulsome. Full Sam. Dostu. Şu çadır. Omuzlardaki eller. Müzik. Işıklar. Amos çözülmeye başladığını hissedebiliyordu. Yüzü ona ihanet edebilir, göğsü küçük hıçkırıklarla dolup taşabilirdi. Çünkü... çünkü böyle bir geceyi yaşadıktan sonra nasıl başka bir gece...

"Kulağa mantıklı geliyor mu?" diye sordu kadın.

Amos irkildi. Sonra başını salladı. Halının üzerindeki bir noktaya sabitlemişti gözlerini.

"Bence evet," dedi yutkunup kendini toparlayarak, "ama başka bir şekilde anlatmayı deneyebilir misin?"

6

Claire, "Amos'la ilgili bir durum," demişti, böylece Emerson'ın Amos'a bundan bahsetmeyeceğini garantilemişti. Yüz yüze konuşmak istemişti, çünkü sorduğunda Emerson'ın yüzünü görmek istiyordu. Gerçeği anlayacaktı. Emindi bundan. Öyle ya da böyle öğrenecekti.

Böyle anlarda çelik gibi özgüveni ortaya çıkardı. İhtiyacı olan her ne ise –sezgi, akıl ya da mesafeli olmanın getirdiği netlik– kendi içinde olduğuna inanırdı. Hayatı bunun kanıtıydı: İşler hep kendi istediği gibi gitmişti, dünya ona olması gerektiği gibi davranmıştı.

Erken saatlerde yağmur yağmıştı. Şehri sırılsıklam eden ısrarlı bir yağmur. Ardından duman gibi yoğun, sıcak bir hava geldi. Şimdi sokaklar su birikintileriyle doluydu. İnsanlar üstlerinden atlamaya çalışıyordu.

Köşede durdu, güneye, binaların alçaldığı yere baktı. Amos orada, otuz blok kadar ötede, biraz daha batıdaydı. Orası onun ait olduğu yer, diye düşündü. Kitapları ve eserleriyle, kapsamlı tartışma alanında, gerçek bir hastanın gerçek yatağının başucundaki sağlık çizelgesinden etkilenmeyen ilkeleriyle.

Sert bir ifadeydi, aslında tam olarak öyle düşünmüyordu. En azından, bütünüyle değil. Dünyanın Amos gibi insanlara ihtiyacı vardı; yardım eden, sadece iyiyi görmeye çalışan insanlara. Ama bunlar insanı ayakta tutmaya yetmezdi. Eninde sonunda bir şeyler olmak zorundaydı. Yollar inşa edilmeli ya

da yıkılmalı, sınırlar çizilmeli ve korunmalıydı. Oysa o, ilkel bir köyde anlatılan efsaneler gibi sarılıyordu ilkelerine. Claire nedenini biliyordu elbette. Onunki gibi bir çocukluktan sonra, netlik ve düzen isteğinden daha doğal ne olabilirdi? Bu yüzden onu suçlamıyordu, en azından çoğu zaman. Ama şimdi, ona verdiği söze rağmen, Anna'nın söylediklerinin doğru olup olmadığını yüzüne bakarak sormak için Emerson'ın yanına gidiyordu.

Karşıdan karşıya geçerken kızı geldi aklına. Saat ikiye geliyordu, belki de ikiydi, yani Anna derste olmalıydı. Başı eğik, kalemini elinde döndürüyor. Tüm hafta sonunu bu hareketi öğrenmekle geçirmişti.

Anna'nın sorunu buydu. İçine kapanıktı, hava gibi, trenler gibi sakin. Her zaman böyleydi. Kibrini çiçekleri yeniden düzenlerken ya da bir kitaptan başını kaldırdığında hissedebilirdiniz: Dış dünyaya tamamen kendini kapamış, kendi içine dönmüş. Claire bunu özellikle Anna'nın gözleri onun üzerindeyken –içinden geçip giderken– hissederdi. Claire orada yokmuş gibi. Gözleri onu kuşlar gibi lime lime eder, sonra arkasını dönüp giderdi.

Evet, Claire son zamanlarda bazı şeyleri fark etmişti. Evden uzakta geçirdiği saatler, koşması, gergin yüzü. Yemek yeme şekli. Ağır ağır ve güçlükle çiğniyordu. Ama ne olmuş yani? Anneler kızlarının tabaklarına ve lokmalarının büyüklüğüne bakardı, olan buydu işte. Daha da önemlisi, Anna'nın bu hali olağan dışı değildi. Onun yaşındaki bir kız için hayat böyleydi, vücudunu, sahip olduğu güçleri ve böylesine güzel bir şeyin içinde yaşamanın risklerini keşfediyordu.

Ancak tehdit altına giren şey, güçten yoksun değildi. Özellikle de belli bir türü. Dünya kurbanları anlayabiliyordu, onlara atel ve gazlı bezlerle koşuyordu. Her zaman değil

elbette. Ama bir şekilde takdir görmüyorlar mıydı? Yaralarda bir ihtişam yok muydu? Gazilere bir sorun; düşüp hayatta kalmış dağcılara sorun. Birini suçlamak kan dondurucu, heyecan verici, baştan çıkarıcıydı. Parmağını elektrikli bir tele değdirmek gibiydi; istediğin anda yaşayacağın o tüyler ürpertici his... Sadece birkaç kelimeyle dünya dönmeye başlardı. Doğrulur, dinler, söylediklerinle yeni bir şekil alırdı.

Kimseye inanılmaması gerektiği anlamına gelmiyordu tabii bu, erkekler her türlü korkunç şeyi yapardı. Ama genç bir kız olmanın, ne anlama geldiğini tam olarak kavrayamadan bu gücü keşfetmenin nasıl bir şey olduğunu hatırlamak önemliydi. Anna'nın, başı belaya girince veya köşeye sıkışınca nasıl hemen yanı başındaki şeye sarıldığını biliyordu; tıpkı ihtiyaç duyulana kadar varlığı unutulan bir bıçak gibi. İşe yarayıp yaramayacağından emin değildi ama içten içe biliyordu da. Tek bir şey söylemesi yetecekti –bir adam bunu bana yaptı– sonra her şey kendiliğinden gelişecekti.

Sokaklar ışıltılı binalarla doluydu, pencereleri gökyüzünü yansıtıyordu.

Çekmeceler, mürekkep kokusu, durmaksızın çalışan sistemler, karara bağlanmış sonuçlar vardı o binalarda. İnsanlar kapılardan girip çıkıyor, hızlı adımlarla bildikleri yerlere doğru ilerliyorlardı.

Bu sokaklarda ilk kez yürüdüğünde Anna'nın yaşında olduğunu düşündü. Tuhaftı. Genellikle pazar günleri, babasını bir anlaşma keşmekeşinden çekip almak için gönderilirdi. Ardından taksiyle eve dönerlerdi. Babası yol boyunca anlaşmanın ayrıntılarını anlatır, onun fikrini sorardı. "Sence çok mu taviz veriyorum? Yoksa fazla mı zorluyorum karşı tarafı?" Sonra Claire'in söylediklerine kulak verirdi.

Anna'nın yaşı. Evet, on altısında olmak zordu. Kafa karıştırıcı ve üzücü, neşeli ve yalnız. Ama aynı zamanda baş döndürücü olduğunu da kabul etmek gerekirdi. Ve çetrefilli. Büsbütün masum da sayılmazdı. Claire anlıyordu, hatırlıyordu. O kadar da uzun zaman geçmemişti.

Metroda bir erkeğin bakışını üzerinizde hissedip kafasından geçenleri tam olarak anlayabildiğiniz bir yaştı. Nefret de edebilirdiniz bundan, hoşunuza da gidebilirdi. Ama daha önemlisi, adamın aklındakileri kıskaca alıp ne isterse düşünmesine izin verebileceğinizi fark ederdiniz. Kontrolün, gücün sizde olduğunu bilmezdiniz. Hem eski hem de yeni gelen bu şeye, karşıdakinin sadece tahmin etmeye çalışabildiği bu şeye sahiptiniz. O hiçbir şey değildi, hiç kimseydi. Bu yüzden bakıyordu.

Claire biliyordu, çünkü bunu kendisi de yapmıştı. On altı yaşında, hatta belki daha küçükken. Babasının arkadaşlarıyla konuşurken ya da onlara bir kitaptan bahsederken elleriyle boynuna dokunmayı, onların şakalarına gülmemeyi öğrenmişti. Ne yaptığının farkındaydı, yüzlerine istemsizce yayılacak küçük bir arzu kıvılcımı uyandırmak istiyordu. Sonra kalkar, yukarı çıkardı ve koridordaki aynanın önünde durup bu yepyeni, daha dolu, daha güçlü, daha gerçek ve daha canlı insanı izlerdi.

Anna'nın böyle bir şey yaptığı anlamına gelmiyordu bu. Ya da yapmış olsa bile, bunun bir şeyleri değiştirmesi gerektiği anlamına. Sadece doğruydu, o yaştaki kızlar için geçerli bir durumdu. Gerçek olduğu için Claire bunun da hesaba katılması gerektiğini biliyordu.

Anna'nın Claire'in sorduğu sorulara verdiği tepkiler de aynı şekildeydi. İlk başta yumuşak ve sakindi, korkmuş ama kaçamayacak kadar yaralı bir hayvan gibi. Ama sonra bir

anda aklı başına geldi ve öfkelendi. Yüzü bir kas gibi gerildi. Babama söyledim! diye bağırdı. Babama her şeyi anlattım. Bebeğim, diye araya girmeye çalıştı Claire. Sadece senden dinlemeyi istedim. Bir elini kızının dizine koydu ama faydası olmadı. Çık dışarı! diye bağırdı kızı. Defol git buradan!

Tepkisinden öyle ya da böyle bir anlam çıkarılamazdı. Sadece üzerinde düşünülmesi gereken, göz ardı edilmemesi gereken bir ayrıntıydı.

Şunu da belirtmek gerekiyordu: Claire'in yaptığı şey –ağırdan alması, emin olmak istemesi– bir tür ihanet değil, sevgi eylemiydi. Çünkü inanmak kolaydı, böyle bir konuda bile. Düşünmemeyi seçmek hep daha basitti. Bu şekilde, istediğinizi hissetmekte özgür olur, anlatılanların doğru ve haklı olduğuna kendinizi inandırabilirdiniz.

Bir keresinde oğlu alkolik olan bir kadınla konuşmuştu. "On beş yıl boyunca ona yardım etmeye çalıştım," demişti kadın. Sonra acı bir gülümsemeyle devam etmişti: "İşler ne zaman değişti, biliyor musun? Tutuklandığı zaman onu gidip oradan kurtarmadığımda."

Onlarınki farklıydı elbette ama mesele aynıydı. Sevgi zordu. Emek istiyordu. Temelin sağlam olduğundan emin olmak için zaman ayırmak gerekiyordu. Kızını seviyordu Claire. Hem de her şeyden çok. Hayal edebileceği her şeyden çok. Gidip anlamak istemesinin sebebi buydu.

Lobi sessiz ve rutubetliydi. Kalabalık içeriyi çoktan doldurmuştu. Girişte duran görevli hafifçe gülümsemiş, sonra gözlerini masasına çevirmişti.

Sigara içiyor olsam bir tane yakmanın tam sırası olurdu, diye düşündü Claire. Gergin değildi, ya da öyle olmadığına inanıyordu. Ama oraya varınca, oyalanmak için bir şeyler

yapmak istediğini hissetti. Çoraplarının ucu ıslanmıştı. Ayak derileri buruşup kaşınmaya başladı.

Aklına takılan bir şey daha vardı; elbette çok daha önemli meseleler vardı ve bu durum tek başına bir şey ifade etmezdi ama yine de söylenmeliydi: Emerson, Claire'e böyle bir şey yapmayı denememişti. Bir kere bile. Hiç. Claire, güçlerinin –bazen gölgede kalsa da tamamen yok sayılabilecek kadar yetersiz olmayan güçlerinin– doruğundayken bile.

Bu düşünce aklına ilk kez telefon görüşmeleri arasında gelmişti. Ellerini masasına yaslayıp öylece kalmıştı. Amos her şeyi anlattıktan bir ya da iki gün sonraydı. Bu gecikme önemliydi; kıskançlıktan değildi yani, mantık çerçevesinde düşündüğünü gösteriyordu.

Herkes annelerin acımasızlığını, yerlerini kaptırma korkusunu bilirdi elbette. Ama basmakalıp bir düşünceydi bu, onun için önemsizdi. Anna'nın güzelliğini kabul etmekte sorun yaşamamıştı. Başka bir şeydi bu; işin aslını öğrenmekten başka şey istemeyen bir kadının sorduğu, makul bir soruydu. Yapacak olsa, ona da yapmaz mıydı? Yani eğer o tür bir insan olsaydı? Bir bakış, ufak bir hediye, meraklı ve biraz ileri giden bir tereddüt ânı yaşanmaz mıydı?

Elbette böyle bir şeyi istemezdi de Claire. Bunu söylerse tam tersini anlayacaklarını bildiğinden kızgındı. Birini uzun süre tanıyınca –yakışıklı, düzgün, bir süre için nerede yattığı konusunda pek seçici olmayan birini– soruların gelmesi kaçınılmazdı. Hayır, diye yanıtlamıştı hep. Gerçekten. Ona o gözle bakmıyorum. Tiksinti numarasına da kaçmamıştı; olabilecek ama olmamış bir şeydi bu sadece. Ve böyle iyiydi. Her iki durumda da işler yolunda giderdi. Sonra Amos girmişti hayatına. Emerson'ı bu yüzden de seviyordu; Amos'ın, hayatının en büyük hediyesi olduğunu defalarca dile getirmişti.

Fakat ne Amos'tan önce ne de ondan sonra, en ufak bir sarılmada bile Emerson'ın farklı bir niyetini sezdiği olmamıştı.

Asansöre ilk o bindi, peşinden yüksek sesle birbirine takılan iki adam girdi. Solgun enseler, gömlek yakalarının üzerinde erimiş mum gibi toplanmıştı. Birinin elinde gazete vardı, konuşurken gazeteyi diğerinin koluna vurdu.

"Ciddiyim," dedi, "Onunla yatabilirsin."

"Gideceğimi sana zaten söyledim."

İlki Claire'e döndü. "Takım elbiseden bahsediyoruz," dedi. "Bahse girerim kocanızda çok daha iyileri vardır."

Claire gülümsemekle yetindi.

Ya gerçekten yaptıysa? Öyleyse, söylemeye bile gerek yoktu. Kızının yanında duracaktı. Emerson'ı hayatından çıkaracak, Amos'tan özür dileyecekti. Çocuğuyla ilgilenip dünyayı onun için yeniden güvenli hale getirecekti. Ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın bu düşünceyi zihninde tutamıyordu. Kaygan olduğundan değil, elinde tutamayacağı kadar büyük bir şey olduğundan. Ya da her şeyin merkezinde olduğundan. Gerçek olması çok fazla şeyi değiştirecekti. Bir tabloyu tek bir renkten arındırmaya çalışmak ya da taşıyıcı duvarı olmayan bir ev hayal etmek gibi. Her deneme başarısız olacaktı, çünkü yapı çökecekti. Sorun çok büyüktü. Tuval çoktan kurumuştu.

Sonra içini rahatlatan mantığa geri döndü: Bu olanlar akla yatkın değildi. Hangi açıdan bakarsa baksın mantıklı gelmiyordu. Evet, insanlar korkunç şeyler yapabilirdi, güler yüzlü komşularınızın evinde insan kalıntıları bulunabilirdi mesela. Ama onlar yabancıydı, hayatı boyunca tanıdığı insanlar değil. Tanrı aşkına, aileleri bile birbirlerine yakındı. Noel kartları yollar, birbirlerini arayıp sorar, aynı partilere gider ve parkın yanında yeni binalar yükselmesinden yakınırlardı. Hepsi, bu ailelerin hepsi, kolayca parçalanamayacak bir

şeyle bağlanmışlardı birbirlerine. Aralarındaki şey onlardan bile eski ve büyüktü. Emerson da biliyordu bunu, dünyalarının nasıl olduğunu herkesten iyi biliyordu.

Asansör kapıları ofisin havasız, uğultulu ortamına açıldı. Topuk ve kalem sesleri, masaların üzerine eğilmiş, alçak sesle konuşan insanlar.

"Geleceğinizden haberi var mıydı?" diye sordu danışmadaki görevli.

Claire başını salladı. "Yolu biliyorum."

Yüzünü kapıdan görebiliyordu. Her şey oradaydı: aynı kahverengi gözler, ince bir burun ve dudaklar. Ona bakarken bir an için birbirinden bağımsız göründüler gözüne, bir gösterinin dekorları gibi duruyorlardı yüzünde. Claire'i henüz görmemişti. Halı, adımlarını gizliyordu.

Bazen gerçekten de zalim ve sert olabiliyordu Emerson. Yine de pratikte, Claire'in saygı duyduğu bir şeydi bu. Bazen Retsy ve Sophie'ye karşı sert davranıyordu ama onun gibi birinden beklenen şeydi. Amos daha aklı başında, daha zekiydi ama Emerson'ın derin bir bilgeliği vardı: Olayların özünü kavrayabiliyordu.

Pencereden içeri nemli, gri bir ışık süzülüyordu. Masasının üzerinde kâğıtlar vardı, ne az ne de çok, diye aklından geçirdi Claire.

Emerson birinin geldiğini hissedince döndü. Yüzü yerli yerine oturdu. Önce bir gülümseme, sonra ona benzeyen ama daha silik bir şey. İçten bir ilgi. Şefkat. Tanıdık bir sevinç. Claire sarılmak için kollarını uzattı, gözleri geçmişlerini anımsatıyordu.

"Amos'a ihtiyacım var," dedi Emerson. "Farkındasın, değil mi? İyi bir şey değilse duymak istemiyorum."

7

Claire'in sandalyeye oturuşunu izlerken bu ânı daha önce yaşamış olduğunu hissetti Emerson. Ne zaman gerçekleşeceğini bilmese de sahneyi zihninde kurmuştu, bilinçli olarak değil, içgüdüyle. Kendini hazırlamıştı, neler olacağını biliyordu.

Her hareketi ele veriyordu. Başparmağıyla dudağının kenarına dokunması, konuşmaya başlamadan hafifçe kaşlarını çatması. Emerson ellerini dizlerinin üzerinde kenetledi. Geriye yaslandı. Sabırlı, tetikte.

"Konu Anna."

Emerson başını hafifçe öne eğdi. Claire derin bir nefes aldı, tahmin ettiğinden daha zordu.

"Ne oldu?" dedi Emerson.

"Şey... her şeyden önce, hırsızlık yaparken yakalandı."

Bu seçim sarsıcı bir ihanetti. İlk sırayı buna vermesi için hiçbir neden yoktu, hırsızlık olayından bahsetmesine bile gerek yoktu.

Emerson, bu kadar şanslı oluşuna inanamadı, artık tek yapması gereken beklemekti.

"Lanet olsun," dedi. "Claire, çok üzgünüm. Çocuklar bazen..." Cümlesini tamamlayamadı.

Claire başını salladı. "Aslında mesele sadece bu değil Emerson."

İkisi de o an adını kullanmasının ne kadar tuhaf olduğunu fark etmiş gibiydi. Emerson tepki vermedi. Onun dostuydu ve söylemek zorunda olduğu her şeye kulak veriyordu.

Kapı çalındı.

"Şimdi olmaz," dedi Emerson, bakmadan.

Bu netlik aralarındaki samimiyetin göstergesiydi. Claire konunun ciddiyetini anlamasına minnettardı.

"Lütfen devam et," dedi Emerson.

"Anna, başına bir şey geldiğini söyledi."

Claire onu gözlemlemeye başlamıştı. Emerson bunun farkındaydı, gözlerini vücudunun üzerinde gezdirdiğini hissetti. Bir doktorun dikkatli, yetkin bakışları. Emerson ona görev bilinciyle, neredeyse hoşgörülü sayılabilecek bir beklentiyle baktı. Aceleye gerek yok, der gibiydi bakışları, ne zaman hazır hissederse onu dinlemeye hazırdı.

"Bu kadar açık konuştuğum için özür dilerim ama... ona dokunduğunu, yani senin, onu..." Bir an duraksadı. "Onu elle taciz ettiğini söyledi."

"Tanrı aşkına Claire."

"Ona dokundun mu?"

Emerson öne eğilip ellerini masanın üzerine koydu. Gömleğinin altında kürek kemiklerinin titrediğini hissedebiliyordu.

"Hayır," dedi. "Hayır."

Oda, anlaşma ve kontrat kâğıtlarının kokusunu taşıyordu.

"Claire, onu en son ne zaman gördüğümü bile..."

"Ekim," dedi Claire. "Sizi ziyaret ettiğimizde."

Emerson ayağa kalktı, huzursuzluktan yerinde duramıyormuş gibi yaptı. "Amos'ı aramam lazım. Amos neler saçmaladığını biliyor mu?"

"Yüzüme bak."

Emerson, söyleneni yaptı.

"Emerson."

"Hayır Claire, hayır. Tanrı aşkına... En iyi arkadaşım mı bunları söyleyen? Sen! Aman Tanrım."

Emerson, Claire'in gücünü kaybettiğini görebiliyordu. Yanıp tükenen bir kibrit gibi eğilmeye başladığını görebiliyordu. Mesele şuydu: Claire, inanmak istiyordu. Korku ve inanma arzusuyla gelmişti buraya, kâbusun gerçek olmadığına ikna edilmek isteyen bir çocuk gibiydi.

Ayağa kalkıp yanına gitti Emerson. "İzin verir misin?"

Claire başını salladı. Emerson arkasındaydı. Adam ellerini onun omzuna koydu, kadının omuzları suda dalgalanan bir nesne gibi inip kalktı.

"Neden yapsın ki?" diye ağladı Claire usulca. "Neden böyle bir şeyi uydursun ki?"

Emerson cevap vermedi. Cevap vermek ona düşmezdi, Yanıtını Claire'in bulması gereken bir soruydu bu. Önüne geldi, diz çöktü ve ellerini tutup dua ediyormuşçasına birbirine bastırdı.

"Claire," dedi. "Yaşadığı her neyse, hepsi yoluna girecek, iyi olacak."

Claire burnunu sildi. Saçları kulaklarının arkasından yüzüne dökülmüştü.

"Özür dilerim," dedi.

Emerson, aldırış etme dercesine bir hareket yaptı. "Peki ya Amos..."

Claire başını salladı. "Anna önce ona anlatmış."

"Tanrım..." Emerson kalkıp telefona davrandı.

"Dur."

"Neden?"

"Çünkü aslında sana birlikte soracaktık."

Buna da bir şey demedi Emerson. İçinde bulundukları durum son derece hassastı. Çok fazla varsayımda bulunmamalı, şansını zorlamamalıydı. Ama madem öyle, az sonra söylediği şeyi neden söyleyecekti? Ne gerek vardı? Neyin peşindeydi? Emerson, daha sonrasında bunu uzunca bir süre merak edecekti.

Tabii o an artık çok geride kalmıştı. Sadece o an değil, o adam da. Yaptığı şey Amos'ın kendisine değil, daha ziyade onun bir fikrine yönelikti; ışıkta yakalanmış bir zerreye, soyut bir imgeye karşıydı. Ayrıca dostluklarını devam ettirmek içindi. Kulağa nasıl geldiğinin farkındaydı ama yine de gerçekti. Bunu atlatmak zorundaydılar, bu yüzden önce Claire'i kendi yanına çekiyor ve doğru yerde durmasını sağlıyordu. Yakışıksızdı ama gerekliydi. Tarih soyut bir tabloydu, şu ya da bu fırça darbesini unutur, turuncunun altındaki bir gölgeyle ilgilenmezdi.

Daha bile basitti belki; onu bu konuma sokan dürtüden çok da farklı değildi. Belki de sadece yapabildiği için yapıyordu, güç kullanmak başlı başına haz veriyordu çünkü.

Ama sebep her ne olursa olsun Emerson, son derece sakin şekilde masasının kenarına oturdu ve kollarını bir profesör edasıyla kavuşturdu. Kendisini daha kötü hissetmeliydi; arkadaşını kaldırımın kenarında hayal edebiliyor, yüzündeki rahatlamayı görebiliyordu. Birinin dinlemesi, itiraf etmenin ve buna rağmen dışlanmamanın verdiği o hafiflik... Ama yine de kendisini kötü hissetmiyordu. Hatta her şey, tuhaf biçimde kolay geliyordu, doğru olan buydu sanki.

"Belki Amos onunla konuşabilir," dedi. "Yani... şu hırsızlık olayından bahsediyorum."

8

Claire kuzeye doğru yürüdü. Gün dönmüştü. Restoranların dışına masalar yeniden yerleştiriliyordu, garsonlar sandalyeleri koyuyordu. Güneş açmıştı, sıcak, yakıcı bir güneş, neredeyse kör edici bir parlaklıkta. Caddeden hızla arabalar geçiyordu. Bir adam boş bir taksiye çaresizce sesleniyordu.

Uçağa binen birinin evin kapısını kilitlememiş olabileceğinden korkması gibi bir huzursuzluk vardı içinde. Ama uzak, geçici bir histi, karşıt cevaplara doğru çatallanan soruların ve sokaklardan taşan duyguların karmaşası tarafından bastırılmıştı.

Esas mesele, olanları inkâr etmesiydi Emerson'ın. Böyle yapması beklenmeliydi de belki, ama bu gerçeği görmezden gelmek doğru olmazdı. O halde Emerson'ın inkârından ne çıkarmalıydı? Claire onun öfkelenebileceğini de düşünmüştü, öfkelenmesi suçunu ele verebilirdi çünkü. Ama öfkelenmemişti; üzülmüş, kafası karışmıştı. Ve Amos'ı aramaktan başka bir şey düşünmemişti. Doğru olan da bu değil miydi? Böyle görünmesi gerekmiyor muydu?

Claire malum soruyu ne zaman sorduğunu hatırlamaya çalıştı ama o an bulanık ve uzaktı, tüm çabasına rağmen zihnini odaklamaya çalışması dikkatini dağıtmış gibiydi. Hatırladığı tek şey, o an ne hissettiğiydi: bir tür hafifleme, baş döndürücü bir rahatlama. Hastalarının tarama sonuçlarının

iyi çıktığında hissettiklerine benzer bir şey. Asıl önemli olan, bunu belli etmemesiydi. Aksine onu sıkıştırmış, yüzüne bakmasını istemiş ve her şeyin net olduğu odada, söylediklerini tekrar ettirmişti.

Parkta bir banka oturmak için durdu. Önü alabildiğine yeşildi. Ağaçlar, cılız çimler. Yakınlarda bir yerden turistlerin pek seçilmeyen konuşmaları ve ayak sesleri geliyordu. Tüm bunlara karşı duyarsızdı. Olay yerini inceleyen bir dedektif gibi, zihninin koridorlarında usul usul ilerliyordu.

Bir an gelmiş, sohbet yön değiştirmişti. Konuşma amacından sapıp bambaşka bir hâl almıştı.

"'Çaldı' derken ne demek istiyorsun?" diye sormuştu Claire, şaşkınlıkla. Bilmesi gereken bir şeyi bilmediği belliydi. "Yani siz üniversitedeyken mi?"

"Hayır," demişti Emerson başını sallayarak. "Daha sonraları. Yani, belki. Ama öğrendiğimde yirmili yaşlarımızın sonlarındaydık."

Claire tavana bakmış, şaşkınlıkla iç çekmişti. "Yani *yetişkinken* mi? Ne tür şeyler çalıyordu?"

Gözleri artık onun üzerinde değildi, zihni daha dağınıktı, dikkati karanlıkta yere düşen bir fenerin ışığı gibi oraya buraya savruluyordu.

Emerson omzunu silkmişti. "Her türlü şey. Sıradan şeyler. Sanırım yakalanıp beni aradığında deodorant çalmıştı."

Claire bir elini avucu yukarı dönük şekilde uzatmıştı, kafasındaki sorular sayılamayacak kadar çoktu sanki. Birkaç dakika önceki gözyaşları yerini şaşkınlığa bırakmıştı.

"Claire, çok uzun zaman önceydi bu," demişti Emerson, manşetini düzeltmek için kolunu sallayarak. "Anna'ya nasıl konuşacağını iyi bilir diye söyledim sırf."

Duyduğunu belli etmek için hafifçe başını sallamıştı Claire.

"Onun nasıl biri olduğunu biliyorsun. Böyle bir şeyi asla..."

"O zamanlar onunla birlikteydim," diye lafını kesmişti Claire. "En az iki yıldır beraberdik."

Emerson içini çekmişti.

Claire o an, hayatının hiç yaşanmamış olduğu hissine kapılmıştı; Emerson'ın, saçlarını yüzünden geriye doğru savurup "tanışması gereken bir arkadaşı olduğunu" söylediği andan bu yana zaman hiç geçmemişti sanki. Hem zeki hem de alaycı biri, ona bir şans vermek isteyebilirsin, demişti.

"Herkesin bir şeyleri saklamaya ihtiyacı vardır," diyerek ânın sessizliğini bozdu sonra Emerson. Sesi daha gür ve kendinden emindi. "Sen de biliyorsun, Retsy'nin bilmediği şeyler elbette..."

"Mesele saklaması değil," diye üsteledi Claire. Gerçek olduğuna inanmıştı. "Sadece... çok tuhaf." Duraksadı. "Amos bunu yaptığında yetişkin biriymiş. Anna ise *on altı* yaşında."

O an Claire'in içini bir huzursuzluk kapladı. Kızından böyle söz etmekle fazla ileri gitmişti, çok bayağıydı, Emerson'a henüz hak etmediği bir güven veriyordu.

Emerson da bunu sezmiş olacaktı ki hemen sandalyesine döndü.

"Amos'la ilgili mesele şu ki, o... O aslında..." Sözlerini toparlamak için bir süre duraksadı. "Zor zamanlar geçiriyordu. Bunu sen de biliyorsun. İkimiz de biliyoruz. Nasıl şeyler yaşadığını tahmin bile edemeyiz yine de."

Şu birkaç basit, yalın cümle. İçlerinde gerçek bir şey taşıyorlardı. İkisi farklıydı. Aynı kadim mezhebin, birbirlerine aynı öğreti ve zamanla bağlı rahipleri gibiydiler. Ne iyi ne de kötü bir şeydi bu, sadece gerçekti. Evet, Amos hoşgörüyü hak

ediyordu, yeri geldiğinde empatiyi de. Ama bu, aralarındaki farklılıktan dolayıydı; o dışarıdaydı ve onu tamamen içeri almak kimsenin elinde değildi, hiç kimsenin.

Claire ise şimdi, bir şeyleri fark etmekten ziyade hatırlamaya başlamıştı. Başından beri bildiği şeyleri. Amos'ın da bildiği şeyleri. Konu neydi? Para elbette. Bu şekilde söylemek kaba kaçardı ama mesele yalnızca bu da değildi. Claire'in kastettiği şey, hayatlarını mümkün kılanın kendisi olduğuydu, kızları için istedikleri hayatı. Temeli sağlam bir hayat. Gelecek yıllardan korkmamanın verdiği huzur.

Para algısı kendine has bir bilgi türüydü. Nasıl yönetileceği ya da saklanacağı değil, onu aklının bir köşesinde tutma ve dünyayı onun merceğinden görebilme yeteneğiydi. Öğretilebilir miydi? Belki. Ama Claire nasıl öğretileceğini bilmiyordu. Kesin olan bir şey varsa o da özümsenebilmesiydi. Ders gibi aktarılamazdı; havayla, ten temasıyla içeri alınırdı. Göç edemeyeceğiniz bir ülkeydi, vatandaşlarının hepsi vatandaşlığa doğuştan kabul edilenlerdi. Doğuştan gelen bir şeydi yani. Kendini dayatmayan bir otoriteydi, korkak olduğundan değil, mutlaklığından. Hayatta yalnızca üç hikâye olduğunu bilen adam gibi, o da sonunda ayrıntıların hatırlanmayacağını biliyordu.

Amos'la bu konuyu konuşmuşlardı. Hatta bir seferinde, özellikle bunu. Henüz evli değillerdi ama Claire artık onsuz bir hayatı hayal bile edemiyordu. "Hep senin ailenin ön planda olması ve bu durumun hiç değişmeyecek olması," demişti Amos, "bazen kötü hissettiriyor." Claire, "Biliyorum," demişti. Amos'ın yüzünü ellerinin arasına almıştı. "Ama onlar bunu umursamıyor. Ben de umursamıyorum. Babam bu yüzden çalıştı, bunu yapmak onu mutlu ediyor." Sonra Amos onun giysilerini çıkarmıştı. Bir hediye paketini

yavaş yavaş açar gibi. Claire onun yumuşak kollarına düşen gölgeleri ve yüzünde beliren iştahlı gülümsemeyi izlemişti. Çok az şey söylenmesi gerektiği için seviyordu onu. Amos doğru rolü üstlenmişti, bahşişini nasıl alacağını bilen bir otel görevlisi gibi.

Şimdi de bu. Buna "büyük bir sır" demek abartılı olurdu, ne de olsa onca yıl geçmişti aradan. Yine de Claire her nasılsa ve bir şekilde bunun önemli olduğuna inanıyordu. Ama ne anlama geliyordu bu? Malum soru için önemli miydi? Kızlarıyla bir ilgisi var mıydı? Cevap elbette hayırdı ama yine de nedense doğru gelmiyordu. Eğer ilgisi varsa, o zaman aralarındaki bağ neydi? Claire buna sadece sezgi ve inancıyla cevap verebilirdi. Mantığının çözemediği bir düğüm vardı.

Park geride, batıda kalmıştı. Müzeler, sanatla dolu galeriler ve insanın içine işleyen serinlikte mermer odalar da. Fazlasıyla yoğun bir gündü ve Claire yorgun zihninin hoş ama insanı mahveden bulanıklığını hissediyordu. Tanıdık sokaklar onu karşıladı, bildiği dükkânlar. Birinden ekmek, diğerinden süt ve yumurta, bazen de incir ya da peynir alıyordu.

Dünya artık farklı geliyordu ona. New York'a has o yoğun gerçekliği gördü. Sokaklarının asaletini, akan o büyük nehirleri. Amos'ı bu yere kabul etmişti. Garsonların, bembeyaz paltoların, raftan alınan bardak sesleriyle dolu salonların dünyası. Üçüncü katta uyuyan, gülümseyen, kaygısız çocuklarının dünyası. Parlak, sonsuz günleri. Tüm bunları, hepsini ona o bağışlamıştı.

Birlikte yaptıkları şeylere gelince... Claire onların gerçek olduğunu inkâr etmiyordu. Ama şimdi, yürürken, fazla düşünmenin verdiği yorgunlukla bastırılan bu şeyler sıradan, hatta göstermelik şeyler gibi geliyordu.

Emerson'ın ofisinden ayrıldığından beri ne hissettiğini nihayet anlayabildiği için kendini rahatlamış ve özgür hissetti. Öfke ya da üzüntü değildi bu. Amos'ın bunu ondan saklamasına kızmıyor, ona bunu yaptıran şeylere de üzülmüyordu. Hissettiği şey, tiksintiydi. Abartılı ya da kendini haklı çıkaran bir his değildi. İskambilde hile yaparken yakalanan birine duyulan bir tiksinmeydi bu, varlığı bile insanın hayatına zarar verecek türden birine.

Her adımda, düşüncelerinin yerli yerine oturmaya başladığını hissediyordu. Bir şeylere karar veriliyordu. Bunun haksızlık olduğunun farkındaydı Claire. Kocasına gitmeli, nasıl hissettiğini sormalı ve sıcağı sıcağına onun da yanında olmasına izin vermeliydi. Ama acele etmedi, yavaşladı, hatta bir süre durup ciğerlerini hoş, nemli havayla doldurdu.

9

Marketin uğultusu karşıladı onları. Sesler, kavanozlar, tartılan şeylerle ilgili tartışmalar. Retsy, Sophie'ye gülümsedi ve teşekkür etti, kapı arkalarından kapandı.

"Ne almalıyım?" diye sordu kızı.

Retsy listeye baktı. "Greyfurt. Bir de kapari ve hindiba."

Sophie başını salladı.

"Bir de eğer varsa anason."

Yemek kitabı hâlâ mutfak tezgâhının üzerindeydi; kalın bir mum, tarifin sayfasını açık tutuyordu. Retsy ne pişireceğine karar verdikten sonra malzemeleri özenle yazmıştı. Süreci seremoni haline getirdiğini hissedebiliyordu ama durmadı. Çünkü gerçek şu ki, kendini canlı ve neşeli hissediyordu. Yeni bir şeyler denemek, yaşamın tadını çıkarmak istiyordu. Nedenini biliyordu, haftalardır içinde biriken bir histi bu.

Başka açıklaması yoktu: Emerson son zamanlarda gerçekten iyiydi. Varlığı daha çok hissediliyordu, daha canlıydı. Retsy, tuhaf anlarda uzaklara dalıp gittiğini görüyordu. Böyle anlarda yüzü, göremediği bir güneş tarafından aydınlatılmış gibi oluyordu. İlk aklına gelen, onu aldattığı oldu. Makul bir açıklamaydı. Retsy aldatılmanın sıradan bir şey olduğunu ve doğru tavrı takınıp bunu nasıl atlatabileceğini düşünerek kendini teselli etmeye çalışmıştı. Ancak günler ilerledikçe bu açıklama gerçekliğini yitirmeye başlamıştı.

Bu her neyse, pilavı karıştırma biçiminde ve yemeğin ardından Sophie'yle masada oturmaya başlamasından belli oluyordu. Retsy onun şarap dolduruşundan ya da ona gün içinde neler yaptığını sormasından anlamıştı. Ve tabii, seviş-me şeklinden.

Bir keresinde Retsy bir şey demişti. Emerson'ın vücu-dunun son derece gerçekçi göründüğü bir gecede. Zihnin-de başka bir yere gitmediğini anlayabiliyordu, tuttuğu hâlâ onun boynuydu. Konuşmanın büyüyü bozabileceğinden en-dişelense de ağzından dökülüvermişti: "Dokunuşunda yeni bir şeyler var." Emerson ona tuhaf tuhaf bakmıştı. Tuhaf bir şeydi söylediği. Ne anlama geliyordu ki? "Hiçbir fikrim yok," demişti Retsy.

Başından beri mantığa dayanan, entelektüel bir aşktı on-larınki. Birlikte kurdukları hayat sevgiden yoksun değildi ama sevgi, mantıklı bir anlaşma hissinden sonra geliyordu. Birbirlerinde hayran oldukları şey, ortak bir dünya fikri ve bunun ardındaki güçlere duydukları sarsılmaz inançtı. Retsy ikinci buluşmalarında, ilk evliliğinin boşanmayla sonlanaca-ğını düşündüğünü söylemişti. Bunun üzerine Emerson bir kahkaha patlatmıştı. Retsy bu sözlerinin, Emerson'ın içinde bir şeyleri harekete geçirdiğini söyleyebilirdi. Çekişmeli, aynı zamanda benzer türden bir şeyi. Emerson da işlerin gidişatı-na dair aynı acımasız görüşe sahipti.

Yine de, neredeyse unutulmuş ama son zamanlarda yeni-den ortaya çıkan bir yanı, yaşla birlikte bunun değişebilece-ğine dair küçük bir umut besliyordu. Emerson'ın yumuşaya-bileceğini, kabalıktan yorulabileceğini, bir çocuğun içindeki boşluğu doldurabileceğini düşünüyordu. Tüm bunlar gerçek-leşirse daha ciddi bir ilişkileri olabilirdi. Tatminkâr bir istek, içten gelen gerçek bir sevgi.

Peki son zamanlarda ne değişmişti? Sonunda beklentileri gerçekleşmiş miydi? Bu kadar sıradan ve tuhaf bir düşünceye güçlükle katlanabiliyordu. Ne kadar da yol katetmişlerdi... Sadece on on beş yıl önceki o gece mesela. Arabadaydılar, Retsy'nin zihni şarapla yüzüyordu. Emerson'ın onu yalnız bıraktığı bir partiden dönüyorlardı. Tek bir kelime dahi etmemişti.

"Onları umursamadığını herkes anlayabilir," demişti Retsy. Bir kedi gibi kapıya doğru kıvrılmıştı.

"Ne?" demişti Emerson.

"Konuştukları zaman, ilgileniyormuş gibi bile yapmıyorsun."

Emerson önünden geçtikleri binaları izliyordu. Bankalar, oteller, iki cam panelin arkasındaki bir mücevher dükkânı.

"Senin bütün hayatın ekmek kırıntılarından ibaret," demişti Emerson, başını çevirmeden. Camı açmış, elini suyun içindeymiş gibi hareket ettirmişti. "İnsanlar çiğniyor, sense kırıntıları yiyorsun."

Araba kırmızı ışıkta durmak için yavaşladı.

"Bu şimdiye kadar söylediğin en kaba şey," demişti Retsy, kayıtsız bir ses tonuyla.

"Biliyorum," demişti Emerson, çenesini hafifçe kaldırarak. "Biliyorum."

Retsy böyle anları unutmamıştı. Kim unutabilirdi ki? Ama bu, aralarındaki şeylerin değişmeyeceği anlamına da gelmiyordu. Artık her günün amacının kendi hayatında sessizce ilerlemek olduğunu hissetmemek ne büyük rahatlama, ne büyük mutluluk olurdu.

Kendisine rağmen, içinde filizlenen bir umut, hatta bir tür coşku hissetmeye başladı. Yıllar boyunca; makyaj masasının üzerindeki onca ilaca göz gezdirip, elbette benim gibi birinin

böyle bir dolabı olur, diye düşündüğü uzun yıllar boyunca... Kim olduğunu düşündüğünde duyduğu küçümsemeyi içinde besledikten sonra bunu bir kenara bırakma düşüncesi. Güneşte çok fazla kaldıktan sonra gelen uykunun keyfini yaşatıyordu bunlar. Bu kadar yorgun olduğunu ancak böyle büyük bir rahatlamayla fark etmesi onu şaşırtmıştı.

Bu kadar düşük bir özsaygının nereden geldiği sır değildi. Kaç yaşındaydı? Sophie'nin yaşında mıydı o zamanlar? Biraz daha küçüktü sanki? Evet, on üç yaşındaydı galiba. Kavganın ayrıntılarını unutmuştu ama nerede durduklarını hatırlıyordu. Retsy geniş, ahşap merdivenlerin dibinde, annesi ise en üstte duruyordu, bir eli tırabzandaydı. Bağırıyorlardı, sesleri birbirine tokat gibi çarpıyordu.

Retsy sözlerinin bir işe yaramadığını anlayabiliyordu. Sözleri ona ulaşmıyor gibiydi. Sonunda söyleyiverdi. İlk kez mi söylüyordu? Bu sözler ağzından kesinlikle ilk kez böyle, ona karşı çıkıyordu. Ama korkmuyordu. Yanlış gelmiyordu, sert ve ciddiydi.

"Sen tam bir *sürtüksün!*" demişti.

Sessizlik. Annesi parmaklarını birbirine kenetleyip çenesinin altına koymuştu. Bunu bekliyor gibiydi, önemli bir şey söylemek üzereydi sanki, Retsy'nin duyması gereken şeyler. Başını öne eğmişti. Yüzünde acı bir gülümseme vardı.

"Rets." Hafifçe başını iki yana sallamıştı. "Sen kötü bile olamayacak kadar sıkıcısın."

Dışarıda güneye doğru yürüdüler. Sokaklar ilk trenlere yetişmeyi uman yolcularla dolmaya başlamıştı, ellerini ceplerine götürmüşlerdi, akıllarında işle ilgili düşünceler vardı.

"Bakabilir miyim?" diye sordu Sophie.

Retsy listeyi uzattı.

"Uzo ne?" diye sordu Sophie, bir süre sonra.

"Uzo. Sert bir içkidir."

"Deneyebilir miyim?"

Aralarında kısa bir bakışma oldu.

"Belki," dedi Retsy.

Köşeye vardıklarında Sophie elini telaşla sırtına attı. "Ay!" diye bağırdı. "Böcek!"

İçgüdüsel bir hareketle annesi sırtını kontrol etsin diye döndü. Retsy de öyle yaptı, gömleğini çekiştirip yokladı. O an elleri özlemle dolu hassas bir şeyi tutuyormuş gibi hissetti. Bu aletler, diye geçirdi içinden, okşamak ve sakinleştirmek için var.

Işık yeşile döndü, Sophie sekerek öne geçti. Ama sorun değildi. Ona dokunmasına ve onunla ilgilenmesine izin vermişti, o an onun kızı olmaktan gocunmamıştı. Birdenbire Retsy, baktığı her yerde bir umut ışığı görmeye başladı. Dün akşamki yemekte bile, aşağılanıp üzüleceğini düşünmüştü ama hiçbir şey hissetmemişti.

Bir şeyler içmek için uğrayan Robert Eden, Retsy'nin söylediklerini başıyla onaylıyor, kendisinin de aynı şeyi birden fazla kez düşündüğünü ekliyordu. Emerson sandalyesinde geriye yaslanmıştı.

"Haklısın," diyerek gülümsemişti Retsy. "Bence de Kandinsky'yi çağrıştırıyor."

Retsy bu kelimeyi daha önce iki kez kullandığını hemen fark etmişti. Nefret ettiği bir histi bu, uçlarda yaşayan, kendine ait yorum ve düşüncelere sahip biri olduğunu kanıtlama ihtiyacından kaynaklanıyordu. "Çağrışım" kelimesini şimdi üçüncü kez kullanmıştı Retsy ama utanç duyacağı yerde kayıtsız, sakin ve rahattı. Eden bunu bir an fark etmiş gibi oldu ama bu bile onu yıldırmadı. Sohbete devam ettiler. Retsy

gülümsüyordu ya da gülümsediğini hissediyordu. Belki de omuzlarından kalkan bir yükün verdiği hafifliktendi.

Küçük bir şey gibi görünebilirdi ama hayat küçük şeylerden ibaret değil miydi zaten? Biri ona evliliğinin nasıl olduğunu sorsa, vereceği cevap akşam yemeğinde aptalca bir şey söylediğinde hissettikleriyle aynı olmaz mıydı? Kelimeleri yineleyip yinelemediğini düşünmese bile.

Eve geldiğinde mutfağa girip bir plak koydu. Basit, sıradan bir şeydi aslında ama bunu en son ne zaman yaptığını hatırlamıyordu bile. İlk notalar duyulduğunda oda sakinleşmiş, her şey dinginleşmiş gibiydi.

Yüzüklerini çıkarıp kenara koydu, usul usul çalışmaya başladı. Bıçak loş ışıkta ara ara parlıyor, lavabodaki sebzelerden sular süzülüyordu.

Retsy, boşandıktan sonra dost kalan çiftlere saygı duymadığını ne çok kez söylediğini düşündü. "Gurur duyuyor gibiler," derdi, "peki ama neyle?" En çok da böylelerinin âşık olmadıklarını iddia ederdi. Peki buna gerçekten inanıyor muydu? Yoksa yalnızca olmak istediği kişinin inanacağı türden bir şey miydi bu? Retsy artık umursamıyordu. Fark ettiği şey –Emerson'daki değişimin ona keşfettirdiği şey– sürekli özgün olmaya çalışmanın ne kadar yorucu olduğuydu. Tipleme olmak güvenliydi gerçi, hatta huzur vericiydi. Bir bakıma saygıdeğerdi bile.

Mesela şimdi burada, işteki kocası için yemek hazırlıyordu, çocuğu okuldan dönmüştü. Ne olmuştu yani? Neden özür dilemeli ya da pişmanlık duymalıydı ki? Duymamalıydı, duymadı. Aksine, kapının kilidinin dönme sesini, Emerson'ın ayakkabılarını çıkarırken onu selamlamasını dört gözle bekliyordu. Emerson tencerenin üstüne eğilecek miydi?

Tadına bakmaya çalışacak mıydı? Belki de bunu yaptığında Retsy kalçasıyla hafifçe itecekti onu.

Böyle bir hayatı istediğini unutmuştu. Mükemmel, evcimen. Günler, raftaki kitaplar gibi sıralanıyordu. Sonunda erişmişti böyle bir hayata. Kabalık yüzünden kaybettikleri zamanın önemi yoktu. Geçip gitmişti işte. İstediği hayat gelmişti, gelmiş gibi görünüyordu.

Ve o an geldi, kapının kilidi açıldı. Emerson ona seslendi. İçeri girdiğinde Retsy başını kaldırdı ve iki eliyle, buna inanabiliyor musun, her yerde umut filizleniyor, der gibi bir hareket yaptı.

Emerson başıyla hafifçe selamladı onu. Sonra gözlüğünü çıkarıp gözlerini ovuşturdu.

Retsy yüzünü okuyabilmek için zorladı kendini. Düşündüğü gibi değildi.

"Claire bugün ofise uğradı," dedi Emerson.

10

Oda sessizdi. Son hastası –genç bir adam– sabah arayıp randevusunu iptal ettirmişti. Karşısındaki koltuk boş duruyordu. Derisi kahverengiye çalan bir kırmızıydı.

"Ücret almak zorundaysanız anlarım," demişti adam telefonda.

"Sorun değil," diye karşılık vermişti Amos. "Bunun için endişelenmeyin."

Çok geçmeden ayağa kalkacak ve eve gidecekti ama bir süre daha oturmaya devam etti.

Dışarıda ağaçlar gün ışığının son ışıltılarını yakalıyordu. Restoranların masaları dolmaya başlamıştı. Öylece durmak iyi hissettiriyordu ve Amos bu beklenmedik boşluktan memnundu; aklındakilerin sürüklenmesine, sonra da yerlerine yerleşmelerine zaman tanıyordu.

Claire'le konuşmak istediği iki şey vardı: planı ve rüyası. Rüyayla başlayacaktı, kanepede oturduklarında, Claire posta yığınını ayıklarken anlatacaktı. Claire ilkin iç çekecekti, rüyalara karşı bir antipatisi olduğunu biliyordu Amos. Ama ısrar edecekti. Bir ayağının parmağıyla kalçasına bastıracak, sonunda Claire gülümseyerek dönüp onu dinleyecekti. Rüyası ve planının doğrudan bir ilgisi yoktu belki, ama Amos aynı anda anlattığında özel bir atmosfer yaratabileceğini düşünüyordu. Zihinlerinin aynı şeye odaklanmasıyla oluşan bir bağ, beraberlik ve eski bir sevgi göstergesi.

Rüyasında babasıyla Fransa'da bir kafede oturuyorlardı. Elbette hiçbir anlam ifade etmiyordu bu. Arthur hiç Fransa'ya gitmemişti, Amos ise babasının ölümünden çok sonra gitmişti. Gündüzdü. Garsonlar barın yanında dikiliyordu. Babası bir şeyler mırıldanıyordu, Amos öfkeyle, daha yüksek sesle konuşmasını söyledi. Bunun üzerine Arthur ağzını açtı ama ağzından kelimeler yerine yanık, miadı dolmuş bir arabanın, patlamış bir egzozun kükremesi duyuldu. Bir anda boğuşmaya başladılar, sarhoşlar gibi debeleniyorlardı. Garsonlardan biri yanlarına geldi. Beyler, dedi. Sesinde kibarlık kalmamıştı. Amos yattığı yerden etrafına bakındı. Giysileri sıyrılmıştı, sert zemini hissedebiliyordu. Pencerede yüzler görünüyordu. İnsanlar durup onları izliyorlardı. Yaşlı bir kadın, bir kedi, kendini beğenmiş bisikletli bir oğlan. El sallamak istedi. Denediğini hissetti. Ama yapamayacağını biliyordu.

Her neyse, diyecekti Claire'e sonra, bu seferki cidden tuhaftı yani. Ama o kadar da anlaşılmaz değil, diye ekleyecekti gülerek. O an Claire kıkırdayacak ve Amos'ın kafasının bazen acayip şeyler kurduğunu söyleyecekti. Böylece ortam yumuşayacak ve Amos tam o anda ses tonunu değiştirip, bak, Anna meselesine nasıl yaklaşacağımızla ilgili bazı fikirlerim var, diyecekti.

Gerçek şu ki Amos o günden beri Claire'in yanında kendini huzursuz hissediyordu. Hissettiği şey âşıklar arasındaki kasıtlı soğukluk değildi, daha silik, daha kötücül bir şeydi. Sabahın griliğinde onun yanında giyinirken kendini sığınakta kalmış biri gibi hissetti. Ona hiçbir şey borçlu olmayan, ondan kilometrelerce uzakta görünen insanların arasındaymış gibi. Neden, diye sormak istiyordu, neden bu kadar soğuk ve ulaşılmaz olmuştu Claire?

Kendi anne ve babasının hayatlarının mahvoluşunu izlemenin en dayanılmaz yanı, bunu tek başlarına yapmalarıydı. İkisi de daha iyi birilerini seçebilseydi, hayatlarının geri kalanını daha saygın bir şekilde geçirebilirlerdi, diye düşünüyordu Amos. Umudu da bu inançtan kaynaklanıyordu. Evlendiğin kişi, hayatının en kötü anlarında yanında olmasını istediğin kişi olmalı, derdi sık sık. Birliktelik böyle bir şeydi, her şeyin üstünden birlikte gelme sözüydü.

İşte o noktaya gelmişlerdi, o ve Claire, Anna'nın anlattığı korkunç, akılalmaz şeyle karşı karşıya kalmışlardı ve her nasılsa aralarındaki mesafe açılmış gibi görünüyordu. Bu yüzden bu küçük rüya hikâyesine ve onun araya girip, kelimeler yerine egzoz sesi mi? Sen ne düşünüyorsun Sigmund? Literatür bu konuda ne diyor? demesine ihtiyacı vardı. Normal bir yakınlık ânı olacaktı bu, nasıl olabileceklerini hatırlatan bir an. Sonra da Claire, planını dinlemeye hazır olacaktı.

Çok basitti: Yemek sırasında olmalıydı. Amos bundan emindi. Tek başlarına yapacak olsalardı, o ya da Claire, Emerson'a farklı şekillerde yaklaşabilirlerdi. Ama bunu birlikte yapmaya karar verdiklerine göre yemek sırasında olmalıydı. Ani olmalı, bir çırpıda sorulmalıydı soru. Girizgâh yapılmadan, ses tonunda en ufak bir değişiklik yapılmadan. İşin kilit noktası, Emerson'ın ayaklarının altından zeminin kaybolduğu bir an yaratmaktı, böylece yüzündeki ifadeyi görebileceklerdi. Geri kalan her şey –sözcükler, söyleniş biçimi– yüzündeki o ifadeye kıyasla silik ve soyut kalacaktı.

Ne amaçladığı sorulduğunda Amos bir şey diyemezdi. Bildiği tek şey, cevabın ortaya çıkacağıydı. Gerçek her neyse, orada bir yerdeydi. Ne kadar iyi ya da kötü gizlenmiş olsa da orada olacaktı, olmaması mümkün değildi.

Tuhaf şekilde, planıyla gurur duyuyordu. Claire'in onaylayacağı bir plan gibi geliyordu. Duyduktan sonra, evet, mükemmel, aynen öyle yapmalıyız, bile diyebilirdi Claire. Sonra da zaten Claire önemli olanın ikisi olduğunu hatırlayacaktı. Ve Anna. Anna'nın onların yardımına ihtiyacı vardı.

Amos ayağa kalktı. Kararlıydı, kafasında her şeyi netleştirmişti. Masadaki kâğıt yığınlarını düşündü ama onları yarına bırakacaktı. Evlerini düşündü, renklerini, her bir katını. Seramik saksılar, bordo ve çam yeşili halılar. Mutfaktaki meyve dolu kâseler, hamur işleri, beyaz torbalar içindeki çıtır çıtır Fransız ekmekleri.

İç geçirdi. Eve döneceği için mutluydu. Eve dönmek her zaman mutlu ediyordu onu. İç kısımlardaki odalarda şehir tamamen unutulabilirdi. Pencereler kusursuz bir hassasiyetle kapanıyordu, sıcaklık her zaman olması gereken gibiydi. Geçen bir uçağın hafif uğultusu dışında gürültüden eser yoktu.

Alışkanlıktan doğan, insanın neredeyse farkına bile varamadığı o hareketle çantasını sandalyenin üzerinden aldı ve dışarı çıktı. Işık zaten kapalıydı, uzanıp kapatmasına gerek yoktu.

11

Retsy'yi asıl sarsan, iddianın kendisinden ziyade gerçekliğine hemen inanması olmuştu: O bunu yapmıştı, Retsy yaptığına emindi. Sezginin ötesinde bir kavrayıştı; bir annenin, bebeğinin neye ihtiyacı olduğunu bilmesi gibi içgüdüsel bir histi. Son zamanlarda her şeyin farklı ve güzel oluşunun da nedenini anlamıştı Retsy. Aralarındaki ilişkinin adını koyamasa da gerçek buydu.

Bir an gözüne bambaşka göründü adam. Kayalıklarda birden beliren bir yüzün göz açıp kapayıncaya kadar kaybedilmesi, kayalardan başka bir şey olmadığının anlaşılması gibi. Deriden ibaretti sanki; yanakları, çenesi, burnunun şekli. Cisimlerden, parçalardan. Akılalmaz bir şeyi meydana getiren belirsiz parçalar.

Sonra yine eski haline döndü: kocası, kızının babası. Tezgâha tam da böyle elini yaslayan, pantolonunun paçaları ayakkabısının üzerine yığılan kişi. Bakışları onu aradı. Retsy de dönüp ona baktı. Retsy keskin zekâsıyla tüm parçaları birleştirdi, etin ağırlığını bir bakışla bilen bir kasap gibi.

Ne yapacaktı? Onu terk mi edecekti? Kızını, losyonlarını, en sevdiği bluzla dolu valizlerini alıp gidecek miydi? Peki sonra ne olacaktı? Gerçeğin sıcaklığı ne kadar sürerdi? Üç ay sonraki bir salı günü ne olacaktı? Ya beş yıl sonraki ağustosun bir perşembesi? O zaman ne olacaktı? Ekmek kızartmak için tereyağı olacak mıydı? Ya raflarda tabaklar? Hâlâ yolunda giden bir şeyler olacak mıydı? Ya da anlamlı gelen?

Yaşayacakları daireyi gözünde canlandırabiliyordu. Kasvetli, dar, kiliseden kovulanların yaşadığı yerler gibi. Ahşap döşemeleri, kalın sıvalı duvarları zamanla ne kadar da iyi tanıyacaktı. Komodinin yanında bir ayna olacaktı; köşede duran, kenarında ince bir toz tabakasıyla kaplanmış uzun bir ayna. Sophie'yi getirdi gözünün önüne, o zamanlar üniversitede okuyan ve Şükran Günü için eve gelen Sophie'yi. Koridorun sonunda bir odası olacaktı. Yıllar geçecekti. Retsy kapıyı açacaktı, gelen o ve kocası olacaktı. Evet diyecekti, raftan bir şey almana elbette yardım edebilirim.

Sophie demişken, ona anlatacak mıydı? Daha mı kötü olurdu acaba? Bilmesi gereken bir şey miydi bu? Belki de öfkelenecekti. Bir saat ya da bir haftalığına değil, esaslı ve sürekli olarak. Hayatı acıyla dolu olacaktı. Kendisi olmaktan vazgeçecek, böyle bir şeyi yapan bir babanın kızı olacaktı. Yediği şeyler, birlikte olduğu kişiler, uykuya dalarken aklında dolaşan düşünceler değişecekti. Ama neden değişmek zorunda olsundu ki? Yaşananları onun yükü haline getirmenin ne anlamı vardı?

Retsy'ye hayalden ziyade bir his gibi geldi bunlar. Gitmeyecekti, gidemezdi. Terk etme fikri sarhoşken yapılan bir plan gibi solup gitti; zorlama, aptalca, temelsiz bir fikirdi. Hayır, hayır. Elbette hayır, elbette. İşe yaramayacaktı. Hiçbir şeyi çözmeyecekti.

Peki ne olacaktı? Ondan şüphe duyarken onunla nasıl kalacaktı? Daha olanaksız bir şey değil miydi bu? Böyle bir şey yaptığını bilirken yine de yatmadan önce soyunmaya devam etmek, çay için iki fincan su koyup koymayacağını sormak?

Tüm bunlar bir anda geçti aklından. Mantıksal bir silsile halinde değil, bütün ve saf olarak. Işık gibi, yere düşen cam bir şişenin tuz buz olup her yana saçılması gibi. Parçalar tek tek

dağılmaz, bir an için her şey bütün, bir sonraki an ise değildir. Sadece bir kırılma değildir bu, her şey her yere saçılmıştır. Tüm bu aklından geçenler... Gitse, hayatı nasıl olacak, kalsa nasıl? Ya kızı? Kızını düşünmek zorundaydı. Bu düşünceler aklından geçer geçmez kararını verdi Retsy –gerçi karardan ziyade basit bir makinenin işlemesi ya da adım atmak için bacağın öne atılması gibi bir şeydi– evet, yapmadığına karar verdi. Hayır, kesinlikle olmaz. Başka türlüsüne inanmak çok saçma olurdu. Hiç başka türlü düşünmüş müydü? Artık emin olamıyordu. Düşünmüş olsaydı da mantıklı olmazdı. Yani düşünmemişti, düşünmemiş olmalıydı. Orada olan şey kayboluyordu, gitmişti.

Boğazı inip kalktı, sonra düğümlendi.

"Ee..." dedi. "Tanrım, çok üzgünüm. Sen iyi misin? Anna ne demiş tam olarak? Belli ki hiç iyi değil."

12

İnce, sicim gibi bir yağmur yağıyordu. Yağmur değil de, yağmurun anısıydı sanki, sessizce tentelerin üzerine düşüyordu. Amos altında yürüyordu. Anna içindekileri dökeli daha bir hafta bile olmamıştı ama Amos'ın hayatı şimdiden bambaşka bir şeye dönüşmüştü bile. Yalnız kalabilmek için yürüyordu, olan biteni görmek için uzaklaşmaya ihtiyacı vardı.

Sağında nehir, dövülmüş teneke bir levha gibi uzanıyordu. Bir an durup etrafına bakındı. Bir römorkör, yük gemisini köprünün altından geçiriyordu. Geminin yerinden oynamayan yükü hem görkemli hem de bir sarhoş kadar acınasıydı.

Bildiği şey şuydu: Emerson bunu yapmıştı. Asla itiraf etmeyecekti ama yapmıştı. Ve Claire, ona inanmıştı. Sadece bu da değil, konuşmuşlardı; Claire, Amos'ın istediği tek şeyi yapmamış, ona verdiği tek sözü tutmamıştı.

Taşıyamayacağı kadar ağır bir yüktü. Amos bir şey düşünmeye çalıştığında o düşünce çatlıyor, parçalanıyor ya da öfkeli bir umutsuzluk düğümü haline geliyordu. Soyulmuş bir evde odadan odaya koşan biri gibiydi zihni. Neler kırılmıştı? Neler çalınmıştı? Neler sonsuza dek kaybolmuş olabilirdi?

Önceki akşam, Claire işten döndüğünde Amos kitap okuyordu. Doktor üslubu ve endişelerini her zaman bir kenara bırakamayan Claire bazen eve sert bir tavırla döner, bu haliyle aç olup olmadığıyla, bir filmle ya da yaklaşan planlarıyla

ilgili sorulara bir hastasının kalbini dinliyormuş gibi belli belirsiz ve kırıcı bir dalgınlıkla karşılık verirdi. Amos bunu bilse de heyecanına engel olamamıştı. Kapı sesiyle ayağa fırlamıştı, parmağı hâlâ kitabın arasındaydı.

"Hey," dedi karısını öperken. "Tuhaf bir rüya dinlemek ister misin?"

O an Claire elini onun omzuna koydu, yüzünde soğuk bir kayıtsızlık vardı.

"Emerson'ı görmeye gittim," dedi.

Şoktan ziyade içgüdüsel bir alan ihtiyacıyla bir adım geri çekildi Amos.

"Claire."

"Boş ver."

"*Boş ver* mi?"

Claire oturdu ve eliyle boş ver anlamında bir işaret yaptı.

Amos başını iki yana salladı. "Onunla Anna hakkında mı konuştun?"

Claire başıyla onayladı.

Amos pencereye döndü. Ellerini boynuna götürüp çenesiyle oynamaya başladı. "Ne diyeceğimi bilemiyorum."

"O... yapmadığını..."

"Tabii ki öyle diyecek."

"Çamaşır yıkarken yardıma ihtiyacı olmuş, o da onu kenara itmiş. Sakarlık etmiştir. Emerson'ın nasıl biri olduğunu sen de biliyorsun..."

Söyledikleri tuhaf ve alakasızdı. Başka bir konuşmaya ait cümleler gibiydi. Birinin neden teşekkür etmediği ya da ocağı neden düzgünce silmediğine dair bir konuşmaya ait gibilerdi.

"Amos," dedi Claire daha yumuşak bir sesle. "Emerson'ın tek düşündüğü sendin."

"Kızımız değil yani?"

Claire ona baktı. "Evet, onu da düşünüyor. Ama en çok seni, konuşurken sürekli seni aramak istedi."

Amos ayaklarına, parlak deriden yapılmış ayakkabılarına bakıyordu. Emerson gerçekten denemiş miydi? Ya Anna ona izin verseydi? Ne derdi? Kelimeleri hayal edemiyordu ama arkadaşının sesini duyabiliyordu, telaş ve gerginlikten biraz farklı çıkıyordu ama özünde aynı sesti işte. Sayısız saatin içinden gelen, yılların yüküyle kalınlaşmış, ağırlaşmış bir ses.

"Ama aramadı."

"Ben izin vermedim."

Amos alaycı bir tavırla güldü. "Doğal olarak. Çünkü bunu konuşmuştuk. Neden orada olduğunu bilmemi isteyesin ki?"

"Konuşmuştuk, evet." Claire elini uzattı. "Özür dilerim. Ama Amos, sen çok... Onun doğruyu söyleyip söylemediğini anlayabilecek kişi sen değilsin."

"Neden?"

"Çünkü eskiden sen de hırsızlık yapıyormuşsun."

Bir an için bile olsa ifşa olmanın soğuk ürpertisini hissetmesi ne kadar da utanç vericiydi. Eğer o haline bu kadar kolayca, bu kadar çabuk geri dönebiliyorsa düşündüğünden de az yol katetmiş demekti. Ama sonra bu his geçti. Amos artık emindi. Önceden tahmin edemeyeceği bir şekilde biliyordu artık. Emerson, yapmıştı.

Döndü. Ağzı hafif aralıktı. Zihni kör edici bir beyazlıktaydı, güneşe çıkınca görüşünü yitiren biri gibiydi. En iyi arkadaşım. Kızım. Yüzünde gülümser gibi bir ifade vardı, sanki vurulmuştu ama hâlâ her şeyin şaka olduğunu düşünüyordu. Yapmıştı. Evet, yapmıştı. Claire'e eskide kalmış, alakasız gerçeği anlatmasının başka sebebi olamazdı, o kadar uzun süre önceydi ki artık sır bile sayılmazdı.

Sesi artık sakindi ama asit kadar yakıcıydı. "Bunun konuyla ne ilgisi var, Tanrı aşkına?

"Neden bana anlatmadın?"

"Claire."

Claire ona baktı. Amos'ın ağzı ince bir çizgiye dönüşmüştü.

Amos devam etti. "O zaman mı demek istiyorsun? Yirmi yıl önce mi? Yirmi beş yıl önce mi? Kimin umurunda ki? Bu yaşananlarla hiç alakası yok, kızımızla bir ilgisi yok."

"Var."

"Nasıl var?"

"Çünkü sen nelere inanacağını ve neleri mazur göreceğini belli ettin."

"Claire," dedi Amos ona dönerek. "Yaptı."

"Hayır, yanılıyorsun."

"Anna neden yalan söylesin ki?"

"Çünkü yakalandı. Ve çocuklar, başları dertteyken yalan söylerler." Claire durakladı. "Yetişkinler de."

Amos nehre arkasını döndü, iki kıyıyı birbirine tutturan kasvetli köprüler arkasında kalmıştı şimdi. Elini saçına götürdü, hafif nemliydi. Cildi serindi, rüzgârı hissediyordu. Restoranların kapılarında takım elbiseli adamlar karşılaşıyor, tokalaşıyordu. Öğle yemeği için erkendi. Yemekleri geldiğinde büyük, alelacele lokmalarla yiyeceklerdi. Şehir griye boyanmış gibiydi.

Claire ve Emerson'ın, kendisi hakkında nasıl konuştuklarını, hatta arkadaşının ses tonunu bile gözünde net bir şekilde canlandırabiliyordu. Öyle kin dolu değil, üzgün. Tıpkı bir hemşirenin, ölümcül bir hastanın yakınlarına artık yapılacak tek şeyin hastayı rahat ettirmek olduğunu açıklarken kullandığı endişeli ve yumuşak ton gibi.

Amos ellerini birbirine vurup küçük, öfkeli bir çığlık attı. Konunun kendisine, yıllar önce yaptığı bir şeye gelmemesi gerektiği o kadar açıktı ki... Her şey nasıl bu hale gelmişti? Kontrolü ne zaman kaybetmişti?

"Ama *neden?*" diye diretti Claire. "Neden bana o zaman anlatmadın?"

Sesi nazik ama kararlıydı, hatta anaç.

"Çünkü utanıyordum," dedi Amos. "Çünkü utanç verici ve acınası bir durumdu ve senin ne düşüneceğini biliyordum."

"Ne düşünecektim?"

İkisi de oturuyordu.

"Benim sana layık olmadığımı. İyi ya da doğru biri olmadığımı. Ya da sana uygun." Eliyle geçiştirdi. "Ne demek istediğimi biliyorsun."

"Anladığımı sanmıyorum."

"Siktir git Claire."

Claire elini tuttu, Amos izin verdi. "Bebeğim."

Sessizlik.

"Amos."

"Ne?"

"Ama anlıyorsun değil mi? Neden böyle düşündüğümü anlıyorsun, değil mi?"

"Aslına bakarsan hayır," dedi Amos.

"Neden böyle bir şeyden endişe duyduğunu anlayamıyorum." İçini çekti. "Bana hiç söylememiş olman... yani, bilmiyorum... her nasılsa bunu daha gerçek yapıyor. Söylememen, bunu *seninle* ilgili daha büyük bir gerçekmiş gibi gösteriyor."

Düpedüz saçmalık olduğunun farkındaydı Amos. Küçümsemesinin üstünü kapatacak bir şey, vereceği hükmü dayandırabileceği teknik bir ayrıntı. Her şey yeni ve belirsizken

ona bunu söylemeye çalışsaydı ne olurdu acaba? Söylemesi bile başlı başına bir şey değil miydi? Merhaba hayallerimdeki kız. Benim, hani şu sorunlu ebeveynleri ölmüş adam, ailesi olmayan, yoksulluk ve ihmal edilme hikâyeleri olan adam. Neyse, bilmeni isterim ki tüm bunların üstüne bir de hırsızım. Ama öyle ciddi şeyler çalmıyorum, hayır, o kadar cesur değilim, sadece içindeki korkunun ve karşı konulmaz dürtülerin esiri olmuş çaresiz bir çocuğum ben.

"Bu benim gerçeğim*di* zaten," dedi usulca. "Yirmi küsur yıl önceydi, evet. Ama şimdi sen, diş macunu çaldığım için kızımızın yalan söylediğini düşünüyorsun."

Claire ona hayal kırıklığı dolu bir bakış attı. "Amos."

"Bir düşün Claire. Emerson bunu sana neden anlattı? Neden şimdi? Neden o anda?"

"Çünkü," dedi Claire kendinden son derece emin bir şekilde, "senin kızımıza yardım edebileceğini düşündü."

Amos acı acı güldü. Emerson'ın yanında karısının durduğunu hissedebiliyordu. Pencereler temizdi, kitaplar yerli yerindeydi. Söylediklerinin bir önemi olmadığını anladı ama söylemeden edemezdi.

"Hayır," dedi alayla, "sebep bu değil."

Çiseleyen yağmur dinmiş, gün nemli bir perde gibi asılı duruyordu. Öğle yemeği bitmiş, işler yeniden başlamıştı. Yanından geçen birkaç kişi gitmek istedikleri yere henüz varamamış olmaktan rahatsızlık duyuyor gibiydi. Amos onların arasında kendini sahipsiz ve neredeyse suçlu gibi hissediyordu. Durdurulsa kaçmaya başlayacak gibiydi.

Emerson'ın ne kadar ince düşündüğünü artık daha iyi anlayabiliyordu. Claire'i o mağazanın önündeki kaldırıma geri götüremezdi ya da Emerson'ın "Senin ne halde olduğunu

fark etmeliydik," dediğinde neler hissettiğini ona anlatamazdı. Claire, o ânın içinde olmadığından –çünkü kimse bir başkasının yaşadığı anda tam olarak bulunamaz– ihaneti için Emerson'ın neden tam da o zamanı seçtiğini anlayamazdı.

Amos'ın emin olduğu tek şey, Emerson'ın böyle bir fırsatın ayağına geleceğini beklememesiydi. Emerson'ın dehası sezgiseldi, bir kurdunki gibi ölümcül bir zekâydı. Düşündüğünden fazlasını hissedebiliyor, nedenini sorgulamadan saldırıyordu. Amos bunun ne anlama geldiğini biliyordu. Emerson'ınki gibi bir zihin, ancak tuzağa düşmekten korktuğunda bu kadar acımasız davranırdı. Ve fırsat ayağına gelmişti.

Emin olduğu an, bunu aslında hep biliyormuş gibi geldi. Arkadaşının bunu yapacağı değil, yapabileceği. Doğuştan gelen bir hastalık gibi. Doktor sonuçları gösterip yapılacak bir şey olmadığını açıklayana kadar anlam ifade etmeyen, yapısal bir bozukluk. Bir şey hem apaçık hem de şok edici olabilir miydi? Nefret, dostluk gibi görünebilir miydi? Uzun yıllar boyunca hem de, hatta bir insanın tüm hayatı boyunca.

Ahlaksızca bir şeydi Emerson'ın yaptığı, acımasız, korkunç ve mide bulandırıcı. Ama imkânsız mıydı? Hayır. İşaretler oradaydı, ipuçları. Enkazdan çıkan nesneler gibi geri döndüler Amos'a.

Kollarını savururken duyduğu rahatlık, gülümsemesindeki arsız dokunulmazlık, arabayı park ettikten sonra kapıyı kapatışındaki pervasızlık, gençken trende birasını açma şekli... Yakalarlarsa yakalasınlar, diyordu tavırları. Söyleyecek sözü olan varsa gelsin söylesin, buradayım.

Amos, Emerson'ın ellerinde görebiliyordu bunu; kendisine ait olmayan şeyleri tutmanın ne demek olduğunu pek bilmeyen ellerinde. Emerson'ın ona kahve getirenlere kahveyi aldıktan sonra arkasını dönme şeklinde de görebiliyordu

bunu. Kabalıktan da öte, bütünüyle yok sayış. Sırtı onları hiçe sayıyordu, bakışlarının ulaştığı yerde olmamak, var olmamak anlamına geliyordu. Dünyayı bir restoran gibi görüyordu: Sipariş ver, ye ve çık. Bunun ötesinde olanlar –masa örtüsünün düzgün olması, çatal bıçak takımlarının parlatılması gibi konular– sadece başkasının işi değil, onun için neredeyse var olmayan şeylerdi.

Yine de Amos onu bu yönüyle de sevmemiş miydi? Kıskanmakla kalmamış, hayranlık da duymuştu üstelik. Emerson'a yakın olmak bir tür güç kaynağına yaklaşmak gibiydi, dünyanın kabul ettiği bir değer, kaba kuvvet. Ayrıca kusurları ne olursa olsun, sahip olduklarını da asla sakınmamıştı: Amos'ı yanına almış, onu yanında tutmak için çaba sarf etmişti.

Bu düşünceyle, öfkesi yerini giderek büyüyen bir üzüntüye bıraktı. Arkadaşının böyle bir şeyi yapabileceğini bilmek, neden yaptığını anlamak değildi. Neden böyle bir şey yaptığını, ama daha ziyade neden *Anna'ya* böyle bir şey yaptığını anlaması lazımdı. Bunu neden Anna'ya yapmıştı? Anna... Adı boğazında düğümlendi, her nefes alışında canını yakıyordu.

Amos durdu. Sokağın karşısında bir anahtarcı dükkânı vardı. Kirli pencereler, rengi soluk vitrinler. Bir adam çıktı içeriden; hafifçe eğilmiş, anahtarlığındaki eski anahtarların yanına yeni yaptırdığı anahtarı takmaya çalışıyordu. Bir kıskançlık dalgası sardı Amos'ı. Adamın yaptığı işin sıradanlığını kıskanmıştı. Taşra kasabasında, yüksek bir duvarın ardına gizlenmiş bir bahçe gibiydi. Varlığını ve ona yaklaşmanın imkânsızlığını hissedebiliyordu. Bu kadar küçük, bu kadar gerekli ve sıradan bir şey. Bundan daha fazlasına ihtiyacı olduğunu düşünmüyordu Amos. Günlük işler din gibiydi, tabii inandığın sürece.

Adım adım uzaklaşan, gerektiğinde bir kapıyı açabilecek olan adamı izledi. Amos eve gitmek istiyordu. Amos eve gitmek istemiyordu. Bir sonraki adımda nereye gideceğini bilmek istiyordu.

"Peki şimdi ne olacak?" diye sordu Claire yoğun, yorgun bir sessizliğin içinde otururlarken.

Amos, gerçekten cevabı olan bir soruymuş gibi bir an düşündü.

"Bilmiyorum," dedi, zihnini boş ve penceresiz bir oda gibi bulduktan sonra.

"Emerson'la konuşmanı engellemeye çalışmayacağım."

"Ne büyük lütuf."

Söyler söylemez pişmanlık duydu Amos. Claire'e öfkelenmek, tamamen yalnız kalmak demekti.

Claire uzanıp çorabının kenarını düzeltti.

"Yapma," dedi, "bu kadar uzaklaşma benden."

Ağlamaktan korkan Amos başını sallamakla yetindi.

"Seni seviyorum," dedi Claire.

Amos yine başını salladı.

"Amos, seni seviyorum."

13

Anna'nın öğle yemeği için buluşmak istemesi onu şaşırtmıştı. Yakın oldukları zamanlarda bile hep Sophie teklif ederdi. Üstelik son zamanlarda Anna ortalarda görünmüyordu. Lokantada geçirdikleri günden beri görüşmemişlerdi, ne bir mesaj, ne bir hâl hatır sorma. Yine de Sophie arkadaşından haber aldığına sevindi. Hangi gömleği giyeceğini düşünürken, Anna'yla görüşmenin küçük ama yararlı bir amaca hizmet edeceğini fark etti.

Yaklaşık bir ay kadar önce babasının arkadaşlarından biri akşam yemeğine gelmişti. Adı Patrick'ti. Londra'dan gelmişti ve parkın yakınlarındaki bir otelde kalıyordu. Sophie daha önce böyle farklı aksanlarla karşılaşmıştı ama nedense bu adamın aksanını heyecan verici bulmuş, kendi aksanını da ona benzetmek için can atmaya başlamıştı. Aksanını tamamen değiştirmek değildi amacı, kimse buna kanmazdı. Birkaç ses ve birkaç düzgün ifade yeterli olabilirdi. Sıradan harfleri özel ve incelikli bir yazıya dönüştüren şey de o küçük dokunuşlardı zaten.

Patrick tam olarak ne demişti? Fransa'da bir *flat* tutmakla ilgili bir şeydi. Sophie, duyduğu anda bayıldı bu kelimeye. Apartman dairesi ifadesi ucuz ve Amerikanvari geliyordu, ağzı tıka basa dolduruyordu ama *flat* kelimesi tamamen farklıydı. Zarif, yerinde ve şık bir kelimeydi, halılar ve eşarplarla dolu bir hayatı çağrıştırıyordu.

Yeni birine dönüşmenin zorluğu –sadece bir kelimeyi başka bir kelimeyle değiştirmek olsa dahi– her gün gördüğünüz insanların size çok yakın, size fazlasıyla alışık olmasıydı. Çabanızı fark ederlerdi ve Sophie asıl meselenin hiçbir zaman çaba gösteriyor gibi görünmemek olduğunu biliyordu.

Bunu ilk kez dokuz on yaşlarındayken, annesi ve annesinin bir arkadaşı, bir aktörle ilgili konuşurlarken keşfetmişti.

"İğrenç," demişti annesinin arkadaşı, adamın filmleri için. "Resmen müstehcen."

"Eh, belki öyle," demişti Retsy kabullenir gibi, "ama yetenekli olduğu da bir gerçek."

"Evet," demişti kadın alaycı bir tavırla, "*yükselen* bir yıldız, doğrusu."

Bunun üzerine annesi tiz ve yüksek bir kahkaha atmıştı. Sophie o ânın bir parçası olmayı içten içe kıskanarak arzulamıştı. Anlamış gibi görünmeyi umarak onlarla gülmüştü, kadınlar da birden dönüp meraklı gözlerle ona bakmışlardı.

"Sen anladın mı bunu?"

Sophie, elbette, ya ne sandınız? der gibi bir tavırla omuz silkmişti.

Bir an için annesiyle göz göze gelmişti sonra ve aralarındaki bu bakışmadan Sophie, yakalandığını anlamıştı. Yüzünün gerildiğini hissetmişti. Lütfen, der gibiydi, lütfen bozma beni.

Retsy, evrakları reddeden bir memurun alaycı homurdanmasıyla arkadaşına dönmüştü. "Hiçbir şey anladığı yok."

Sophie başını kitabına eğmişti, yanakları utançtan kıpkırmızı olmuştu. Alınacak ders belliydi: Arzularını sakla. Zarafet, istemeye tenezzül etmeden sahip olmaktı.

***

Önce Anna'nın odasında, yatağın üzerinde oturdular tuhaf şekilde. Oradan buradan konuşuyorlardı. Sophie, Anna'ya sinemaya gitmek isteyip istemediğini sordu; Anna, havanın sinemaya gitmeyi tercih etmeyeceği kadar güzel olduğunu söyledi. Belki yürüyüşe çıkıp öğle yemeği yiyebilirlerdi?

Siparişlerini verdiler. Garson menüleri aldı. Tabaklar boş ve soğuktu. Anna peçetesini açıyordu. Kilo vermişti ve bu haliyle daha da güzel görünüyordu. Sophie onu izlerken, Anna'nın güzel yüz hatları tarafından suçlandığını hissediyordu.

"Götün teki," dedi Anna. Fotoğrafçılık dersine giren öğretmenden bahsediyordu.

Sophie başını salladı. Öne doğru eğilip gülümsedi. Buluştuklarında Anna dalgın görünüyordu, ona tuhaf bir şekilde sarılmıştı, kelimeler alelacele dökülüyordu ağzından. Hiç Anna gibi değildi ama bu bir bakımına Sophie'nin hoşuna gitmişti. Arkadaşının iyi olup olmadığını merak etmesi ne kadar hoştu. İçini hafif bir coşku ve neşe kapladı ve aklına gelen bir düşünceyle ellerini çırptı.

"Bütün o film rulolarını açtığımız zamanı hatırlıyor musun?"

Anna gözlerini kısıp baktı.

"Sanırım?" dedi usulca.

"Sizinkilerin yatak odasında giyinmece oynuyorduk hani? Sanırım sen, evet evet sen, giyecek uydurmak için filmi çıkarmıştın."

"Evet!" diye haykırdı Anna. Gözleri birden ışıldadı. "Ah tanrım, sonra o ruloları sardık..."

"Evet, evet. Kolumuzdan yukarı boa yılanı gibi sardık."

"Nereden baksan dört beş rulo sarmıştık, değil mi?"

"*Her yanımız* sarılıydı," dedi Sophie.

"Gerçek bir prenses gibi..."

"Neden o kadar fazla rulo vardı bilmiyorum. Hepsini kullandığımızı bile sanmıyorum."

Anna gözlerini ovuşturdu.

"Babamın işidir," dedi.

Gülümsüyordu. İlk kez içtenlikle. Diğerlerinden farklıydı.

"Gizli bir şey değildi ama. Asıl amaç onlara göstermekti zaten."

"Doğru, doğru. Gururla yaptığımız şeyi göstermiştik onlara."

"Gerçekten de iyi sarıyordu ama," dedi Anna, elleriyle göstererek.

"Gerçekten."

"Sanki bunun için yapılmış."

İçeceklerini yudumlarken aralarında hoş bir sessizlik oldu. Yakın masalardan tabak tıkırtıları geliyordu.

Bir süre sonra Anna sessizliği bozdu. "Birbirimizi çok uzun zamandan beri tanıyoruz."

Bir tuhaflık sezmişti sesinde Sophie. Anna'nın gözleri de artık güzel anıların yumuşaklığını taşımıyordu. Sophie gerildi. Ne kadar da iyi bildiği bir durumdu bu... Anna'nın bir ânı öbürüne uymuyor, birden değişip karşıdakini, acaba ilgisini kaybedecek ne yaptım, diye düşündürüyordu. Yoksa yanılıyor muydu? Başka bir açıdan Anna'nın yüzü kararsız, tereddütlü görünüyordu, karşıya geçip geçmeyeceğine emin olamayan biri gibi. Sophie ona ne olduğunu sormalı mıydı? Yoksa tuhaf mı kaçardı? Bu tür şeyler yapan arkadaşlardan mıydı onlar? Hatta arkadaş mıydı onlar?

Aralarına uzanan bir kol düşüncelerini bölündü. Yemekleri gelmişti. Anna bir sandviç sipariş etmişti, gözle görülür şekilde doğru bir tercihti. Sophie omletinden utanıyordu. Küçük bir lokma aldı ve çatalı çekerken hafifçe gülümsedi.

"Annen ve baban nasıllar?"

Anna omuz silkti. "Babam bildiğin gibi, annemse..."

"Benim annem tam bir baş belası," dedi Sophie, rahat bir tavırla. Fırsat ayağına gelmişti. "İnan bana, ayrı bir *flat* tutmam gerek."

Anna'nın, dikkatinin dağılmasıyla yumuşayan yüzü önceki ifadesine geri döndü. Kaşları kalktı. Bardağını ağzına götürüp küçük, zarif bir yudum alırken serçeparmağı havadaydı.

Sophie'nin içinde bir öfke kıvılcımı çaktı. Takılma buna lütfen, diye geçirdi içinden. Annesine bakıyordu yine sanki. Lütfen, üstünde durma.

"Ne var?" dedi Sophie.

"*Flat* mi?"

"Apartman dairesi işte. Neyi kastettiğimi biliyorsun."

Anna iki eliyle sandviçini tutarak dirseklerini masaya dayadı. "Peki Retsy'nin derdi ne? Bir *flat* tutmayı isteyeceğin kadar kötü ne yaptı ki?"

"Kes şunu."

"Her şey çok güzel, teşekkürler," dedi Anna, o sırada yanlarına gelen garsona. Sonra Sophie'ye döndü. Az önceki konuşma hiç yaşanmamıştı sanki. Sesi yine düşünceliydi.

"Çok tuhaf," dedi. "İnsan hiçbir zaman bir şeyi bırakmaya kendi karar vermiyor, öylece oluveriyor." Bir parmağıyla peçetenin kenarıyla oynuyordu. "Giyinmece oyunu gibi yani."

"Öyle..." dedi Sophie. Ağzındaki lokmayı yavaşça çiğnedi ve suyundan bir yudum aldı.

Bir şey vardı ama anlayamıyordu. Kaynağı bilinmeyen bir nehrin akıntısını, gürültüsünü duyuyordu sanki. Anna neyin peşindeydi? Sophie ne dese doğru olurdu?

Belki de sadece, hey, sen iyi misin? demeliyim, diye geçirdi içinden. Anna iyi olduğunu söylerse bile biraz daha

diretmeliydi. Çünkü kendisi de böyle günlerden geçmişti. Her şeyin yolunda olduğunu, bir şey olmadığını söylediği birinin ona inanmamasını umduğu günler. Ya şimdi kendisi de öyle yapıyorduysa? Yersiz ve tuhaf gibi gelen ama doğru olan şeyi?

O an zihninde canlandı: Öğle yemeklerini unutmuş, ikisi de masanın aynı tarafında oturup ağlıyorlar; üzüntüden değil, farkına varmanın mutluluğuyla, etraftakilere aldırmadan. Gün güzel geçecek. Yıllar sonra bu günü hatırladıklarında gülümseyecekler. Dünya güzel ve yaşanmaya değer bir yer.

Bir an için bu düşünce havada asılı kaldı; çok yakın ve olası geldi gözüne. Ama sonra bir nefeslik sürede silinip gitti, fikri ürpertmişti onu. Ne kadar çaresiz, ne kadar kırılgan görünürdü... Ve Anna'nın nasıl karşılık vereceğini kim bilebilirdi ki? Belki sırtını dönüp onu aptal durumuna düşürürdü. İyi miyim? diye tekrar edebilir; nesin sen, terapistim mi? Biz arkadaş bile değiliz. Seninle neden buluşmak istediğimi bile bilmiyorum, diyebilirdi.

Bu düşünceyle Sophie, yeni ve daha mesafeli bir sonuca sürüklendiğini hissetti. Evet, gitme zamanı gelmişti. Anna'yı geride bırakmalıydı. Çünkü canı cehennemeydi Anna'nın. Onu, yargılarını, bir an acımasız davranıp hemen ardından yardıma muhtaç oluşunu siktir edecekti. İşler böyle yürümüyordu artık. Sonuçta, kimdi ki onlar? Ebeveynleri birlikte zaman geçirmeyi seven iki kız. Hiçbir anlamı yoktu. Seçmediği birini önemsemek onun işi değildi. Sophie'nin *flat* kelimesini kullanırken ne yapmaya çalıştığını hemen anlayan ve bunu görmezden gelivermeyen; sadece şimdi değil, yıllardır her fırsatta onu küçük düşürmeye çalışan biriydi Anna.

Hayır, işler değişmişti artık. Değişiyordu. Sophie, Anna'ya bir ders veriyordu. Arkasını dönen artık oydu, kolunu

ceketinin içine sokar gibi geri çekiyordu kendini. Birbirlerini yine göreceklerdi ama şu an, sonsuza dek sürecek bir şey gerçekleşiyordu.

Belki Anna da çoktan hissetmişti bunu, çünkü ona bakarken Sophie daha önce hissetmediği bir tedirginlik hissetti.

Anna sandviçini aldı, ama bir ısırık bile almadan bıraktı. Dudaklarının kenarını ısırıyordu, yüzünde bir şey söyleyecekmiş gibi bir ifade vardı. Sophie bir şeyin gelmek üzere olduğunu sezdi. O şeyin şekillenmeye başladığını hissetti.

Başka bir evrende, Anna'nın ne söyleyeceğini duymak için sabırsızlanırdı, can atardı hatta. Ama artık değil.

Elinde bir yığın tabakla garson yanlarından geçti.

"Affedersiniz!" diye seslendi Sophie.

Garson durdu, yüzünde zoraki bir gülümseme vardı.

"Hesabı alabilir miyim? Müsait olduğunuzda," dedi.

Anna'ya döndü. "Özür dilerim, aslında acelem yok ama..." dedi ellerini iki yana açarak, "bilirsin işte."

14

Kapıcı asansörün bozuk olduğunu söyledi. Özür diledi, servisi aramışlardı, bir iki saat içinde gelecekti. Merdiven boşluğunun kapısını tuttu. Manşetiyle eldiveni arasından cılız kolu görünüyordu.

"Sorun değil," dedi Retsy, omuz silkerek. "Beş kat çıkarım ben. Onuncu kattakilere selamımı ilet."

Adam gülümseyip teşekkür etti. Gençti. En fazla yirmi altısındaydı. Merdivenleri çıkmaya başlarken Retsy, kapıcının odasını canlandırdı gözünde. Birkaç poster, kitaplar, bacaları gören bir pencere.

Birden bir ses geldi aşağıdan. "Anne?"

Retsy durdu. Birinin ona yaklaştığını duydu, adımlarını. Kızıydı. Gülümsüyordu. Keyfi yerinde gibiydi. Bir oğlanla mı buluştu acaba, diye merak etti Retsy. Soyunmuş muydu? Kan akmış mıydı? Hayır, dedi kendi kendine. Yakın gelecekte belki, ama henüz değil.

"Eh, bu kadar merdiven çıkmak tam bir macera," dedi.

"Merak etme, hallederiz," diye karşılık verdi Sophie.

Bir an durdular. Birkaç kat yukarıda bir kapı açılıp kapandı. Kapının kapanma sesi artık yalnız olduklarını doğruluyordu. Retsy bunu hemen hissetti: Böyle bir yerde, hem tanıdık hem de farklı bir yerde buluşmak şartları eşit hale getiriyordu. Aslında ne eşitlerdi ne de meslektaş. Ama bir değişim yaşanıyordu. İnsan bu ikisini, birkaç yıl sonra bir

partinin yakışıklı ev sahibi ve onun ikinci karısından bahsederken hayal edebilirdi.

"Alayım," dedi Sophie. Annesinden çantayı aldı ve merdivenleri çıkmaya başladı.

Retsy şaşkın bir gülümsemeyle arkasından baktı. Çantanın içinde kırtasiye malzemeleri, losyon ve yemek masası için bir kutu mum vardı. Çanta tüy kadar hafifti, yardım gerektirmeyecek kadar hafif. Bir jestten fazlasıydı bu. Belki de bu yüzden anlamlıydı. Kızının bu tür şeylerin değerini anladığını gösteren bir jestti.

Belki de biraz fazla anlam yüklüyordu Retsy. Sonuçta, bir çocuğun annesinin çantasını taşıması o kadar da büyük şey değildi, değil mi? Kibar bir çocuktan beklenebilecek en basit davranış buydu belki. Belki, diye düşündü Retsy. Ama sonra tekrar düşündü: Hayır, öyle değil. Haksızlık olurdu böyle düşünmek. Çünkü mesele yalnızca çanta değildi. Mesele düşünceli davranmak, doğal, ölçülü bir incelik sergilemekti.

Tekrar merdivenleri çıkmaya başladı. Bacaklarının onu yukarıya taşıdığını hissedebiliyordu.

Küçük anlar, diye düşündü. Her şey onlardan ibaret değil miydi? Ne çok şüphe duyuyordu kendinden, ne çok sorguluyordu kendini. Ama o iyi bir anneydi, değil mi? Kızının bacakları, yürüyüşü hâlâ biraz erkek çocuklarını andırıyordu, dizleri çok belirgin, kolları vücudundan çok uzaktı. Ama geçiciydi bu. Bir sabah, hatta belki yarın, bu durum ondan kabuk gibi düşecekti. Büyüyecekti. Yüzü ortaya çıkacaktı, gerçek yüzü, ulaşmayı beklediği yüzü.

Zeki, zarif, açıkgözlü, herkesin aklını başından alacak bir kadın olacaktı. Üniversiteden sonra kısa bir süreliğine Lizbon'da, Roma'da yaşayacaktı belki. Sokakta yetişen mantarlar hakkında mektuplar gönderecekti. Müzeler, şarap, tokalı ve

kayışlı valizler. Tate'e, Viollet-le-Duc'ün katedrallerine gidecekti. Sadece bunlar da değil, iyi bir insan olacaktı. Zaten öyleydi ve öyle kalacaktı.

"Eteğin çok güzel," dedi Retsy. "Kalçalarına çok yakışmış."

Kızından hafif bir koku yayılıyordu. Parfüm ya da ter kokusu değildi, sadece sıcaklıkla birleşen saç ve teninin kokusuydu. Hayatta olan birinin kokusuydu, kıyafetlerini seçip giyen birinin kokusu.

Bazı günler Sophie başka yerdeymiş gibi görünürdü. Belki de Retsy farkında olmadan ona bir şey bulaştırmış, onu fazla içe kapanık, fazla temkinli biri yapmıştı. Ya da belki onu babasının acımasız davranışlarından korumayı başaramamıştı. Kahkahasını tutması ya da sadece çenesine dokunarak onu orada istemediğini göstermesi gibi. Bunlar ufak tefek, sıradan davranışlardı, ondan dökülen toz parçaları gibi. Acaba Sophie bu tozları fazla mı solumuştu? Belirtileri neydi? Ve bir anne bu kadar ince, her yere yayılmış bir şeyi nasıl engelleyebilirdi ki?

Yine de işte buradaydılar, uzak kıyıya ulaşmış gibi görünüyorlardı. Sophie, içinde ılık ılık bir şeylerin aktığını hissetti. Tüm sorunlara rağmen ailesi değerli, saygın ve biricikti. Bu gerçek, her şeye bedeldi. Bu da Retsy'nin bir şeylerin üstesinden geldiğini, iyi bir insan olduğunu, eline yüzüne bulaştırmadığını gösteriyordu. Sophie'nin onu unutmayacağı, sonunda geri döneceği anlamına geliyordu.

"Nerelerdeydin?" diye sordu Retsy. Yüzüğü korkuluğa hafifçe vurdu.

"Anna'yla öğle yemeği yedim," dedi Sophie, arkasını dönmeden. "Fena değildi."

Retsy bir şey belli etmedi. Adımları kendinden emin, yüzü rahat ve sakindi. Ama içten içe bir endişe sarmıştı.

Emerson'ın ona söylediği ne çılgınca şeydi... Ama aradan sadece dört gün geçmesine rağmen aklından çıkmaya da başlamıştı bile. Emerson'ı düşünmek neredeyse normaldi artık, sadece belli belirsiz, gelip geçen bir his eşlik ediyordu. Denize düşen bir saat gibi. Son parıltıyı yakalamak imkânsızdı. O parıltı saat kayışı mı yoksa sudaki ışık yansıması mı belli değildi.

"Ne yedin?" diye sordu Retsy.

"Omlet," dedi Sophie. Sesi rahat ve kayıtsızdı. Gizlediği bir şey yoktu.

"Güzel."

"Yanında kızarmış ekmek yoktu," diye devam etti kızı.

"Akıllıca," dedi Retsy. "Senin yaşında güzel alışkanlıklar kazanmak çok daha kolay, biliyorsun."

Sophie başını salladı. Evlerinin kapısına ulaşmışlardı. Merdiven sahanlığı toz içindeydi. Boruların arasında uçları çimen gibi kurumuş bir paspas vardı.

Kızına bakarken Anna'yı düşünmeye başladı Retsy. Anna... ismi bile hafifçe içini burkuyor, huzursuzluk ve hatta korku veriyordu. Yine de Anna'nın iyi olmasını umuyordu. Amos'ın da. O da üzgün olmalıydı. Kızı böyle davranırken nasıl üzülmesindi ki? Bu kadar tatlı, bu kadar nazik bir çocukken, yaptığı şey şok edici olmalıydı. İyi çocuklardan biriydi o. Böyle söylememek gerekiyordu belki ama bazı çocuklar iyi ve kayda değerken bazılarının içi bomboş olabiliyordu.

Retsy gülümsedi, kontrollü ama içtendi. Bu son sevgi dolu sıcaklık, her ne ise artık, bir kabilenin son üyesi tarafından gerçekleştirilen bir ritüel gibiydi. Bundan sonra hatırlanmayacaktı.

"Onunla öğle yemeğine çıkman güzel. Ama biliyorsun," dedi, "yavaş yavaş kopmak da normal."

Birkaç kat altlarında adamlar gülüşüyordu.

"Biliyorum," dedi Sophie. Annesinin söylemek istediği şeyi anlamış gibiydi. Emirden ziyade hayata dair bir nasihatti. Sert ve akıllı görünmek isteyen gözlerle annesine bakıyordu.

"Hem, Anna..." Elini boş verir gibi salladı Retsy. "Elbette harika biri. Ama arkadaşlarını kendin de seçebilirsin. Sadece... Sen çok zeki bir kızsın ve geçmişe takılıp kalmanı istemem, hepsi bu."

Sophie başını salladı. Retsy hafifçe kızının kulağının kenarını okşadı.

Aşağıda kapıcı, tamirciyi karşılıyordu. Adamın ağzının kenarları lekeliydi, aletlerini kemerine takmıştı.

15

Alacakaranlık. Solgun, bezgin. Gökyüzü, rengi solmuş eski bir gömlek gibi. Odaya ölüm sessizliği hâkim. Amos ayağa kalktı. Kafası allak bullaktı, zonkluyordu. Aşağıda bir yerlerden metro trenlerinin tiz sesi yankılanıyordu; duvarlar seslerini deniz gibi yutuyordu.

"Hayır mı?"

Kendisine verilen tuhaf bir nesneymiş gibi aynı kelimeyi hemen iade etti Amos.

"Hayır," diye yineledi Claire. "Mümkün değil."

"Ne istediğini ona *beraber* sorduk," dedi Amos burnunu ovuşturarak.

"Amos." Adını bir sorunun cevabıymış gibi söyledi Claire. "Yapamayız. Yapamayız. Bu... Bu her şeyi daha da kötüleştirir."

"Nasıl?"

"Ne istediğini biliyorsun. Onunla yüzleşmek, onu suçlamak, ortalığı birbirine katmak istiyor."

Bunu söylerken arkasını dönmüştü, perdelerin arasında duruyordu. Sokakta ışıklar yanmaya başlamıştı.

Şimdi gözlerini ondan kaçıran, aynı Claire miydi? Gözleri hâlâ aynıydı –sakin, kendinden emin bir kahverengi– ama yüzündeki diğer her şey çok daha sert, çok daha donuktu. Yirmi yıl geçmişti. Artık hayatları yapmacık değildi.

"Ortalığı birbirine katmak mı?" dedi Amos, zayıf bir sesle. "Onu gördün mü ki?"

"Evet. Yaşadıklarını tiyatroya çevirmek, olan biteni heyecanlı ve gerçek hissettirmek için."

Bakışlarını şifonyere çevirdi Claire. Çekmecelerden biri hafifçe aralıktı. Gömlekleri yerde, yatağın üzerinde dağınık duruyordu. Diz çöküp onları topladı ve konuşurken her birini tek tek katladı.

"Peki o ne düşünecek? Emerson ne düşünecek Amos? Yani illaki..." Başını kaldırıp tavana baktı. "Bu *mahkemeyi* kuracaksak?"

"Kızımıza inandığımızı düşünebilir."

"Evet."

"Bu mu her şeyi kötüleştirecek olan şey?"

"Kes şunu."

Claire'in nasıl böyle pervasızca konuştuğunu aklı almıyordu Amos'ın. Daha birkaç dakika önce Anna'nın odasından çıkmışlardı, ikisi de ona sarılmıştı. Claire konuşacaklarını, her şeyin düzeleceğini, bir gün her şeyin yoluna gireceğini söylemişti.

"Hiç aklından geçirmedin mi? Bir an için bile olsa, acaba diye düşünmedin mi?"

Claire keskin bir hareketle döndü.

"Elbette düşündüm," diye homurdandı. Sesi sert ve öfkeliydi. "Ben onun annesiyim. Düşünmediğimi mi sanıyorsun?"

Arkasını döndü. Konuşurken aklına bir anı gelmişti. Suyun kenarında piknik masaları. Üstlerinde bir tente. Kâğıt tabaklar. Tabaklarda kıpkırmızı ıstakozlar. Claire'in babası ıstakozlardan birini havaya kaldırmıştı. Bacakları, demişti. Bir adamın işe yarar biri olup olmadığını bilmek istiyorsan bacakları yiyip yemediğine bak. Yanında oturan Amos başıyla onu onaylıyor ve alaycı bir ciddiyetle kaşlarını çatmış, onu dinliyordu. Bir an Claire'e kısa bir bakış atmaya cesaret

etmişti, Claire ise gülmemek için bakışlarını kaçırmıştı. Sonra aklına başka bir şey gelmişti, yeni bir his. Yapmasa olmaz mıydı? Babasına, kendisinin daha akıllı ya da daha iyi olduğunu hatırlatmaya gerek kalmadan, o ânın tadını çıkarmasına izin veremez miydi? John'un sözleri kibirli ve basmakalıp olsa da bunun ne önemi vardı? Sırıtma, diye geçirmişti içinden Claire. Bana bakma. Babamı küçümseme.

Şu anda da tam olarak böyle hissediyordu: Amos'ın alaycı sorusuna karşı öfke. Hiç aklına gelmemiş miymiş. Ne saçma soru. Umursamadığını ima etmek. İkisi de mümkün olabilirdi gayet; hem Anna üzgün olduğu için üzülebilir hem de bunun nedenine güvenmeyebilirdi. Amos'ın anlamayı reddettiği şey buydu, Claire aslında en zorunu yapıyordu. Kızını üzgün görmek kalbini parçalıyordu ama aynı zamanda ailesini kurtarmak için de çaba gösteriyordu. Çünkü yaşamlarının fırtına sonrasında da nasıl olacağını düşünen biri olmalıydı. Suyun hâlâ aktığından, birikimlerin hepsinin harcanmadığından emin olmak gerekiyordu. Öyleyse Amos nasıl oluyor da orada öylece durup, kolay bir inançla sarhoş olmuş gibi davranabiliyordu?

Claire'in sözleri artık hızlı ve kendinden emin şekilde çıkıyordu. "Onu sadece senin sevdiğini sanıyorsun. Benim sevgisiz biri olduğumu düşünüyorsun. Ama değilim. Ben de onu seviyorum."

"Claire..."

"Bir şeyleri önemseyen sadece sen değilsin," dedi Claire, yanından geçip giderken. "Senden başkaları da önemsiyor."

Sonra ellerini dudaklarına götürüp bir an sustu.

"Ve ne olmuş yani?" diye devam etti. "Gerçekten olduysa? Anna'nın ne yapması gerekiyor? Tekrar tekrar o ânı yaşaması

mı? Onu tekrar görmesi mi? Hayatını o birkaç dakikaya indirgemesi mi?"

"Claire," dedi Amos, "her gün insanları görüyorum. Gördüğüm insanlar da bir zamanlar çocuktu ve..."

"Hayır." Claire'in sesi sertti ve kesin bir dille söylemişti. "Hayır, bunu yapamazsın. Bunu lanet olası bir fikre dönüştürmeni istemiyorum."

Sesi alçalıp Amos'ı sardı. "Anna devam etmek zorunda, önüne bakmak zorunda."

Amos'ın yanına gidip elleriyle boynunu kavradı. "Tıpkı senin gibi. Tıpkı ailenle yaşadığın sorunlarda davrandığın gibi. Geride bırakmak zorundaydın ve bıraktın."

"Aynı şey değil," dedi Amos başını iki yana sallayarak. "Bu farklı. Farkı görmen gerek."

"Böyle düşünmenin sebebi kendine çok acımasız davranman, yaptığın hiçbir şeyin önemli olduğuna inanmaman."

Claire'in cümlesi bir şarkının son notası gibi havada asılı kaldı. Amos onun incelikten yoksun tespiti karşısında şaşkına dönmüştü. Doğru değil miydi? Anna'yla ilgili kısmı değil, kendine hiç değer vermediği gerçeği. Bir an, yeni filizlenen bu düşünceyle ürperdi. Acaba Claire haklı olabilir miydi? Söylediklerinde doğruluk payı var mıydı? Düşünüp durmaktan, kendine acımasız davranmaktan, sürekli tetikte hissetmekten yorulmuştu.

"Evet," diye devam etti Claire alçak sesle. "Öyle olsa bile, *gerçekse* bile bunun artık sona ermesi gerekiyor."

Sessizlik duman gibi sardı odayı. Zemini gölgeler kapladı.

"Sona ermek zorunda," dedi Claire yeniden. "Demek istediğim şeyi anlıyor musun? Koca bir mesele haline getirmemeliyiz. Çünkü bir kez sorduğunda..."

Claire geriye doğru bir adım atıp Amos'a baktı, yüzünün yumuşadığını hissetti.

"Ya söylersem?" dedi Amos. "Ya çıkıp insanlara gerçeği anlatırsam?"

Bunun onu sarsacağını sanmıştı ama Claire omuz silkmekle yetindi. Masaya yöneldi ve lambayı açtı. Işık boynundan yukarı tırmandı.

"Arayabileceğin herkesi tanıyorum," dedi karısı.

"Bana inanmayacaklarını mı düşünüyorsun?"

"Mesele o değil ki. İnanabilirler ya da inanmayabilirler. Mesele o değil. İnanmak *istemezler*. İnanmak onlara çok pahalıya mal olur."

Amos'ın ağzı açık kaldı.

"Öyle değil," dedi Claire. "Beni anlamıyorsun. Narin bir porselen gibi düşün. Sen bilmiyorsun. Onlar da bilmiyor, sadece hissediyorlar. En ufak bir çatlak olması bile mümkün değil. Hiçbir kusur olmamalı."

"Ama Claire, ben... Biz... Yapamayız."

"Yapabilirsin Amos."

Başını kaldırdı Amos. Odayı yeni fark etmiş gibi görünüyordu.

"Olmaz," dedi. Sesi hız kazanmıştı. "Olmaz. Anna nasıl öyle yaşayabilir? Her şey yolundaymış gibi davranırsak?" Ayağa kalktı. "Eğer bu Emerson'ın hayatının altüst olması ya da Retsy'nin öfkeden deliye dönmesi anlamına geliyorsa, umurumda değil. Bunu umursamak bizim vazifemiz değil."

Claire, bir şeylerin ellerinden kayıp gitmek üzere olduğunu hissediyordu. Amos sanki onunla değil, kendi kendine konuşuyordu. Claire'in büyük bir güçlükle topladığı sabrı bir anda yok olup gitti. Uzanıp Amos'a tokat atmak istedi. Bir adama değil, bir çocuğa tokat atmak. Karşıdakini dinlemeyen,

ağlayıp sızlayan ve doğru düzgün yerinde duramayan bir çocuk gibiydi Amos. Michael Roman'a karşı duyduğu öfkeyle aynıydı. İkisi de beceriksizdi ve Claire'in, işlerin nasıl olması gerektiğine çoktan karar verdiğini anlamıyorlardı.

"Kes şunu artık!" diye bağırdı. Sözleri kıvılcım misali etrafa saçıldı. Elleriyle onu yakalayıp sallamak için can atıyordu. İnsanların bebekleri neden ölümüne salladıkları belliydi; bebekler de karşıdakini dinlemez, başka türlü ne dediğinizi bebekler de anlamaz.

Amos irkildi. Çaresizlik sığ sudaki balıklar gibi kıpırdanıyordu yüzünde. Claire derin bir nefes aldı. Öfke bir işe yaramayacaktı. Hatta onu daha da uzaklaştıracağını düşündü Claire.

"Lütfen," dedi. "Kavga etmek istemiyorum."

Gömleğinin düğmesinden tuttu Amos'ı.

"Eskisi gibi ol sadece. Ben düşmanın değilim, kavga etmeye gerek yok. Savaş yok Amos. Ne onunla ne babamla ne de bizlerle savaştasın. Herkes iyi olabilir."

"Ama..." dedi Amos yeniden. "Hiçbir şey yapmadan, öylece duramayız."

Evet, işte. Claire kontrolü yeniden sağlamıştı. Amos onun kendinden emin, kararlı elleri altında bir at gibi sakinleşti.

"Bir şey yapmayalım demiyorum ki. Kendimize biraz zaman tanıyalım. Öyle yapmalıyız, çoktan öyle yapmalıydık. Bir yere gidebiliriz. Bir aylığına. Fransa olabilir. Paris'e değil, küçük bir kasabaya. Gidelim ve orada biraz zaman geçirelim, üçümüz birlikte." Claire durdu, elleriyle Amos'ın saçlarını okşadı. "Birlikte."

Birlikte. Kelime cezbediciydi. Tüm resim, güzelce hazırlanmış bir sofra gibiydi. Amos gözünde canlandırabiliyordu. Sakin sabahlar, ayaklarının altında yapraklar. Meydandaki

çeşmenin yanına bırakılmış bisikletler. *Boulangerie*nin penceresinde kıvrılmış ilgisiz, vurdumduymaz kediler. Anna geç uyanıyor. Ayakları beyaz çarşafın altından birer filiz gibi görünüyor. Meyve suyu, kahve, reçelin içinde dönen bıçağın tıkırtısı. Öğleden sonra arabayla gezintiye çıkıyorlar. Virajlarda, sazlıklardan havalanan kuşlar gibi savruluyorlar. Amboise'e Dinan'ya, Cassis'e, öğle yemeği için her nereyi seçtilerse oraya gidiyorlar.

Ona sarıldı Amos. Claire'in omuzları kollarında gevşedi.

"Anlam veremiyorum," dedi Claire, ağlamaya başlamıştı. Birdenbire, sebepsiz. "Seni çok seviyorum. Hayatımızı çok seviyorum."

"Neden şimdi bunları söylüyorsun?" dedi Amos cılız bir sesle. Arayış içindeydi. İçinde bir yerden kopup geliyordu sorular. "Ne olacağını düşünüyorsun ki? Bize ne olacağını düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Ben sadece... Anlaman için açıklamaya çalışıyorum." Neredeyse fısıldıyordu, ağzından çıkan sözcükler yumurta kabuğu kadar ince ve kırılgandı. "Neden üstesinden gelemeyebileceğimizi anlatmaya çalışıyorum."

Amos öfkesinin dindiğini hissetti. Tehdit olarak gelseydi durum farklı olabilirdi, o zaman bu bir saldırı, onun karşılık vereceği bir tür saldırganlık olurdu ama öyle değildi. Claire üzgündü, neredeyse çaresizdi. Bunlar onun söylemek istemediği sözlerdi.

Peki Anna ona söylediğinden beri ne hissetmişti Amos? "Yalnız" tek doğru kelime değil miydi? Kızı kendi hikâyesine gömülmüştü, karısı kendi hikâyesine. Evin duvarlarının ötesinde ise uzun zamandır konuşmadığı en iyi arkadaşı vardı. Kafasındakileri hayal etmeye cesaret edemediği ama yine de her şeyden çok bilmek istediği arkadaşı. Ve Amos yalnızdı.

Kendi hayatının boşluğunda sürükleniyor, bir dağcı gibi yalpalıyordu.

Artık her şeyin bu şekilde olacağı düşüncesine katlanamıyordu. Yine böyle olamazdı, zaten çok uzun zaman boyunca böyle olmamış mıydı? Çocukken içine kapanmaktan başka seçeneği yoktu, ödenmemiş faturalarla ilgili durmadan bağırıp çağıran annesinin ve ağzında neredeyse hiç diş kalmadan ölen babasının kaosuna kendini alıştırmanın tek yolu buydu. Ayrıca tüm o korku... Durmadan sallanan bir zemin, her an çökmek üzere olan bir yerin verdiği korku gibi bir korku. Kendini dış dünyaya kapatmak bir süreliğine işe yaramış olabilir ama elinde yalnızlıktan başka ne kalmıştı ki?

Evet, geçen zaman içinde arkadaşları olmamış değildi. Hatta yakın hissettiği dostları da. Ama aynı şey değildi. Fotoğraf çekilirlerken kadraj dışına çıktığında kimse itiraz etmezdi mesela. Kötü niyetli olduklarından değil, gerçek bu olduğu için. Herkes onun sadece bir misafir olduğunu bilirdi.

Hayatının özeti. Sadece misafir. Ne kadar çok şeyi içinde barındırıyordu bu ifade. Gözlerini yaşartan bir minnettarlık da vardı elbette, karşılığını asla veremeyeceği kadar çok şey verilmişti ona. Ama aynı zamanda her şeyin ne kadar hassas göründüğü, hiçbir şeyin kök salmamış olması... Ya bir gün biri yeni, daha iyi bir arkadaşa ihtiyaç duyarsa? Ya da ondan sıkılıverirlerse?

Ve uzun zamandır istediği şeyi sonunda bulmuştu, ancak yokluğunun bıraktığı boşlukla tarif edebileceği şeyi. Bir aileydi istediği. Değer verdiği, güvenebileceği ve ona "Evet, senin yanında olmak *istiyoruz*," diyen insanlar.

Ne tarifsiz bir rahatlamaydı bu... Eve dönmekten çok, evi ilk kez bulmak gibiydi. Amos'ın zihni tüm hayatı boyunca hep köpüren, çalkantılı bir girdap olmuştu ama şimdi,

sonunda, bununla birlikte huzuru bulmuştu. Huzurlu bir hayat. Biraz dinlenme fırsatı. Her şeyin yoluna girebileceği hissi.

Elini Claire'in yüzüne koydu. Yanağı serin ve nemliydi. Claire kucağına oturdu, altlarındaki yatak gıcırdadı.

"Şimdi anlıyorum," dedi Claire. "Anna'yı o halde görmek nasıl bir şeydi, onu öyle görmek... Bilmiyorum... Sanki seni görür gibiydim."

Boynunu öptü Claire. Her iki tarafını da, usulca öptü. Sonra dudaklarını. Dudakları kuruydu. Amos dilini yavaşça dudaklarının üzerinde gezdirdi. Kulağında Claire'in sıcak nefesini hissetti.

"Kızgın değilim," dedi Claire. "Kızgın değilim."

Amos başını sallamakla yetindi. Bir şey söylemedi. Sıcaklığı onu kendine çekiyordu. Hayatlarından kesitler üşüşmüştü aklına.

Temmuz ayının bir pazar günü, öğleden sonra, Amos'ın dairesinde. Serin, yalın bir gölge. Yarım cümlelerin duru parıltısında uzanmışlardı, parmakları birbirlerinin çıplak sırtlarında geziniyordu. Claire aşağıya baktığında, teninde kalan son bir damla ıslaklığı fark etti. Onu eline aldı, içinde dolanan kanla hâlâ aynı vaziyette duruyordu, onunla uyluğuna minik bir kalp çizdi. Pencereden süzülen ışık o parlaklıkla buluştu. İşte, dedi Claire. Her şey tamam. Günün kurtarılmış, işe yarayan son saati gibiydi. Amos onun bıraktığı etkiye hayran oldu. O, her şeyini verebileceği türden bir kadındı.

Ya öyleyse? Ya Claire haklıysa? Haklıydı demiyordu ama ya haklıysa? O zaman arkadaşını sonsuza dek kaybetmiş sayılmaz mıydı? Yani... Birlikte, kuzeydeki evlerinde, şöminenin başında oturabilecekleri bir hayat hâlâ mümkün müydü

yani? Evet, belki. Buna neredeyse inanabiliyordu. Elbette hemen değil. Biraz çaba gerekliydi. Önce öğle yemeği, birkaç hafta sonra bir akşam yemeği, ardından parkta uzun bir yürüyüş ve nihayet gençliklerindeki gibi gülümsemeler, çekingen bir kucaklaşma. Belki yıllar alacaktı. Ama yeterince önem veriyorlarsa başarabilirlerdi. Zaten Amos'ın inandığı tek şey bu değil miydi? Sevgi, uğruna göstermeye razı olduğun çaba değil miydi?

"Keşke benden nefret etmeseydin."

Amos'a değil, duvardaki bir noktaya söylemişti sanki.

"Claire..."

Claire, gitmesin diye kollarını sıkıca sardı. "Beni sevmediğini kastetmiyorum. Sadece, yani... benden nefret ettiğin zamanlarda. Benden neden nefret ediyorsun?"

Amos bu sorunun, cevabını uzun bir zamandır bildiği basit bir soru olduğunu ve bir gün sorulmasını umduğunu hissetti birden.

"Çünkü benim ben olmamı istemiyorsun."

Claire arkasına yaslandı. Bir an Amos'a baktı, başını bir vazoyu tutar gibi tuttu. Sonra pencereye gitti, sözlerini geceye dağıtmak istercesine pencereyi açtı. Döndü ve derin bir nefes aldı. Yüzünde acıma, hor görme ve az önce kaybolan öfkesinin izleri vardı.

"Sen de istemiyorsun ki," dedi. "Sen de istemiyorsun."

16

Emerson kapıdan çıkıyordu ki birinin ona seslendiğini duydu.

"Ford!" diye bağırdı ses. Dönüp baktığında, Nick Carter'ın geldiğini gördü. Yanakları çocuksu ve tombuldu, hafifçe sallanıyordu. Küçük dişli, seyrek saçlıydı.

Nazikçe kucaklaştılar, sonra masasız sandalyeler gibi birbirlerinin karşısında öylece durdular. Emerson'ın içini nedensizce, yorucu bir küçümseme kapladı, göğsünde nefrete benzer bir his yükseldi. Bu hissin gücü şaşırttı hatta onu. Evet, Nick sıkıcı ve tutuk biriydi ama yine de hak ettiğinden fazlasıydı bu his.

Yeniden evleneceğini söyledi Nick. Yüzüğü seçmişti.

"Benimki gibi en seçkin cevherlerden seçtiğine eminim," dedi Emerson. Bu, Nick'in kopya çektiği için okuldan atılmasına yapılan üstü kapalı bir göndermeydi.

Nick konuyu geçiştirdi. "Kan dökülmeden elde edilebilen elmas yoktur, mesele kimin payına düştüğüdür."

Emerson küçük, kahkaha gibi bir ses çıkardı. Nick tepkisini sorgulamadı, memnuniyetle gülümsedi. Emerson'ın düğüne katılıp katılamayacağını sordu. En fazla iki yüz kişilik, küçük bir düğün olacaktı ve Emerson'ın varlığı onun için çok önemliydi, sadece onun için de değil, ailesi için de.

Emerson gülümsedi. "Elbette."

***

Yukarıda, ofisinin kapısını kapattı ve oturdu. Yalnız kaldığı için rahatlamıştı. Zihni hareket halindeydi, olaylar geri geliyordu. Masasında otururken birden kendini büyükbabasının garajının serinliğinde buluyordu, düşünceleri benzinin tatlı, mekanik kokusuyla bulanıklaşıyordu.

Sert mizacı ceviz kırarken gösterdiği kuvvetten anlaşılan Sandy, araba koleksiyonu yapan, onları heykeller gibi buruşuk kahverengi brandalar altında saklayan bir adamdı. Emerson, bir gün büyükbabası birlikte bir gezintiye çıkmakta ısrar edene kadar arabaların pek farkında değildi aslında. Ama bu davette öyle bir ciddiyet vardı ki... Onu garaja götürürken attığı uzun ve sert adımlar tören havası taşıyordu, adam yalnızca öfkelendiğinde ya da heyecanlandığında yürürdü öyle. "Şu," diye gösterdi Sandy. Koyu yeşil boyalı, ızgarası dişler gibi parıldayan araba. "Bana bu arabaya hayır diyecek bir kız göster bakalım." Emerson onaylar gibi başını salladı. Daha yedi yaşındaydı.

Sonra dedesiyle yola çıktılar, yapraklarla ışıldayan dalların yanından süzülerek geçtiler, tarlaları kesen yolları, demir yolu çitlerini, inekleri geride bıraktılar. Sandy motoru ani hareketlerle çalıştırmıştı, araba yerinden sıçramıştı; Emerson, bu anla ilgili bir şeyler hissetmesi gerektiğini seziyordu, dahası, bunun erkek olmakla ilgisi vardı. Ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın bir şey hissetmiyor, umursamıyordu. Hızlarına, ayaklarının tabanındaki gürültüye ve durduklarında merakla başlarını çevirenlere karşı kayıtsız kalıyordu.

Hiç düşünmeden, birden uzanıp dedesinin elini tuttu. Bu dokunuş ikisini de neye uğradığına şaşırttı. Yanlış bir davranış olduğunu ânında anladı Emerson. Sandy, elini böcek sokmuş gibi hızla geri çekti, öfke ve korku dolu gözlerle önüne baktı. Yaptığı şey kötüydü, önemli bir hata yapmıştı.

Emerson ayaklarına bakıyordu. "Özür dilerim," dedi yumuşak bir sesle. Kimseye ulaşmamıştı sözleri, rüzgârın uğultusunda kaybolup gitmişlerdi.

Yola devam ettiler. Sandy gergin ve tetikteydi. Emerson iki büklüm oturuyordu, kalçasının altına koyduğu elleri sıcaktan deriye yapışmıştı.

Yolculuk ona daha önce hissettiği bir duyguyu yeniden yaşatmıştı: Olması gerektiği gibi bir çocuk değildi o. Emerson daha şimdiden, nasıl biri olması gerektiğine dair bir sezgiye sahipti, genel anlamda bir çocuk olarak değil, onun gibi birinin nasıl olması gerektiğine dair. Sınıfındaki çocuklardan uzundu, bazı şeyleri kolay elde edebileceğini hissedebiliyordu. Eli yüzü düzgündü, yaz geldiğinde teni tam kıvamında bronzlaşıyordu. Tarif edecek doğru kelimeleri bulamasa da arkadaşlarının babalarında bir huzursuzluk seziyordu, onun varlığı onlarda bir şeyleri çağrıştırıyor, onlara sahip olmadıkları bir şeyi hatırlatıyordu. Annesinin arkadaşları saçlarını okşuyor ve, Tanrım, diyorlardı, Mary, çocuklar böyle yakışıklı olmaz ki.

Hayatı böyle geçmişti. Hayatının her döneminde her şey hep yerli yerindeydi. Mesela, insanların ona soyadıyla hitap etmesi kaçınılmaz bir şeymiş gibi görünüyordu. Herkes ona Ford diyordu. Ford, buraya gel. Öğretmenleri bile, kızlar bile. Havalıydı, tam da olması gerektiği gibiydi.

Sonra hayatına Amos girdi ve ona ısrarla Emerson demeye başladı. Nedenini hiç açıklamadı, Emerson demeyi sürdürdü. Kimse ona Emerson demese de, onu Ford olarak tanıyan arkadaşlarıyla teker teker tanışsa da. Hiçbiri önemli değildi, aynı şekilde devam etti Amos. Şaşırtıcı olan şey, bunun Emerson için ne kadar önemli olduğuydu. Daha önce böyle bir arzunun farkında olmamıştı ama Amos ona öylece

Emerson diye hitap ettiğinde, müziğe hazırlıksız yakalanan biri gibi hissetti kendini. İçini hüzünle karışık bir sevinç kapladı, derin bir minnettarlıkla şaşkına döndü.

Birini sadece sana gerçek adınla hitap ettiği için sevmek ne tuhaftı... Çünkü Amos, ona adıyla seslenmenin daha doğru, daha gerçek olduğunu hissederek onun kim olduğunu anladığını göstermişti. İnsanın en yakın dostu için bu durum normaldi ama yine de önemli bir şey gibi görünüyordu. Ford, karşılık verdiği bir sesti sadece, onun gibi yakışıklı ve zengin, kibirli, çekici ve uzun boylu birini temsil eden bir isimdi. Emerson ise içinde olduğunu hissettiği kişinin adıydı. Emerson arabalara ve spora pek ilgi duymayan, bazen sadece bir kitabın bir cümlesinden bahsetmek isteyen ya da bir kız ona karşı ilgisini kaybettiğinde duyduğu üzüntü hakkında konuşmak isteyen yanıydı. Bir gece Amos'a, ölüm gibi bir şey bu, demişti. Amos tanıdık bir gülüşle karşılık verdiğinde ilk kez bunun doğru olmakla kalmayıp aynı zamanda akıllıca olduğunu da düşünmüştü Emerson.

Amos'ın ona sunduğu armağanlardan biri de ona bir özü, bir varlığı olduğunu hissettirmekti. Hayatı yoksulluk ve ihmalin yarattığı kargaşayla şekillenmiş, son derece zeki biriyle arkadaş olmak bunun somut kanıtı değil miydi? Eğer arkadaşlık edilmeye değer biri olmasaydı, böyle bir insan onunla arkadaş olmayı seçer miydi hiç?

Varlığına inanan birini bulmak ne büyük rahatlamaydı... Uzun zamandır içinde taşıdığı o "onmaz şekilde kusurlu olduğu" korkusunun panzehri olabilirdi bu belki. Kastettiği şey, yalnızca saçları ve dişlerinin vadettiği yüzeysel beklentileri karşılayamamak değildi, içinde olması gerekenlerin olmadığı bir boşluk, karanlık ve kırılma vardı. Bir şeyleri düzeltmeden, gerçekten iyi biri olması mümkün müydü? Evet. Amos'ın

dostluğu bunda diretiyordu. Jürinin reddedemeyeceği bir kanıttı bu.

Emerson masasına baktı. Zımba yerinde duruyordu. Pencereden içeri ışık süzülüyordu. Kâğıtlar, yazacağı birkaç notu bekliyordu.

Kendisine seslenildiğini duyduğunda ve dönüp Nick'in yumuşak, düşüncesiz suratını gördüğünde neden bu kadar sarsıldığını anlayabiliyordu artık. Her zamanki gibi aceleyle ve gelişigüzel şekilde girivermişti Emerson'ın hayatına. Sanki tek amacı, Amos olmasaydı nasıl biri olacağını Emerson'a hatırlatmaktı.

Claire'e arkadaşına ihtiyacı olduğuna dair söyledikleri, belki de gerçek olduğu için bu kadar kolayca çıkıvermişti ağzından. Sevgisini göstermek için söylemişti evet, ama yalnızca bu muydu? Hayır. Şu anda hissettiği şey pişmanlıktan çok, dalga dalga kabaran bir korkuydu. Amos'a ihtiyacı olduğunu söylemesi başta fark ettiğinden daha somut, daha gerçekçi bir ifadeydi.

Son zamanlarda Emerson bazı şeyleri anlamaya başlamıştı. Soyut fikirler olarak değil, kaçamadığı gerçekler olarak. Daralan bir tünelin soğuğunu hissediyordu. Hayatta kalamayacağı bir sürece giriyordu. Nefesi ağırlaşacak, elleri soğuktan titreyecekti. Peki kim yanında olacaktı? Kim onun iyi olduğundan emin olmak isteyecekti? O. Çünkü o iyi bir adamdı. Elbette her zaman değildi ama büsbütün kötü biri de değildi. İnsanlar onun hiçbir şeyi umursamadığını düşünüyorlardı ama o umursuyordu. Umursadığını görmeleri gerekirdi. Sonunda iyi olmak istiyordu, iyileşmek. Gözlerini kapadığında bir şey onu merkezden yavaşça koparıyor, güneşte kurumaya bırakılmış bir deri misali geriyor gibi hissetmek istemiyordu.

Evet, Sophie vardı. Sophie onu seviyordu, değil mi? Bazı günler Retsy de. Üstelik diğerleri de. Doğum gününe kaç kişi gelmişti? Elli, belki yüz. Ama kimin umurunda? Onların bir anlam ifade etmediğini biliyordu. Onlar evinin raflarındaki nesneler gibiydiler, Amos ise evinin duvarları gibiydi. Onu sakinleştiriyor, işlerin yoluna girmesini sağlıyordu. Emerson nasıl fark edememişti bunu? Şimdiye kadar nasıl anlayamamıştı?

Bekle, demişti Claire. Bırak o sana gelsin. Beklemişti Emerson da. Bir haftadan fazladır bekliyordu. Ama işler böyle devam edemezdi. İlk aklına gelen doğruydu, Claire hâlâ ofisindeyken aramalıydı Amos'ı. Fark ettiğinde, midesinde soğuk bir düğümlenme hissetti. Böyle korkakça davranmak, suçlu olduğunu göstermese de pek masum olmadığı izlenimini de veriyordu. Eğer ithamlar gerçekten doğru olmasaydı ne yapardım, diye düşündü. Bunu sorar sormaz Claire'i bir kenara iter, nerede olursa olsun Amos'ın yanına koşmaz mıydı? Ellerini tutmaz mıydı Amos'ın? Evet, ona öylece dokunmak tuhaf gelmezdi, o bunu anlardı. Ona inanmasını, asla böyle bir şey yapmayacağını bilmesini isterken daha da sıkardı ellerini.

Her şeyi mahvetmişti, bunu şimdi anlıyordu. Sadece ona kimsenin inanmadığı bir dünya değil, gerçekten de o eylemi gerçekleştirdiği bir dünya canlandı gözünde. Savaş sırasında çekilmiş sessiz bir haber fotoğrafı gibi anlık bir görüntüydü. O an neredeyse ilk kez görüyordu. Ya da başka bir gözle ilk kez. Ya da doğru açıdan bakarak ilk kez.

O eylemi, yaptığı o şeyi.

Bir an boş bir hayrete kapıldı, sadece merak vardı içinde. Böyle bir şeyi nasıl yapabilmişti? Aklından ne geçiyordu?

Oda sessizdi. Bir cevap bulamadı.

Sadece, dedi kendi kendine. Sadece...

Düşünceleri parçalanıyor, dağılıyordu. Kelimeleri bulmaya çalışıyordu. Her şey toprak parçaları gibi un ufak oluyordu.

Hiçbir şey. Evet, hiçbir şey. Doğru kelime buydu. Hiçbir şeydi. Sorun da buradaydı zaten, trajedi buydu.

Şimdi gidip Amos'a açıklaması gereken şey buydu.

17

Resepsiyonda yeni bir adam oturuyordu. Kısa boyluydu, başının sadece bir kısmı görünüyordu. Amos ona doğru yürürken, adam gülümseyerek onun burada çalışanlardan biri olup olmadığını kestirmeye çalışıyordu.

"Üst katta çalışıyorum," dedi Amos.

Kısa bir duraklama, hafif bir tedirginlik.

"Altıncı katta." Amos panodaki adını gösterdi. "Doğru söylüyorum."

Adam teşekkür edercesine başını salladı. Amos yürüdü, bacakları kendisinin değilmiş gibi hissediyordu. Sadece anlık bir şey olsa da o an kendini yabancı biri gibi gördü, oraya gelip tanınmamak nasıl olurdu, anladı.

Ofisi şehir merkezindeydi, isimlerini söylerken hafif bir kibre kapıldığı caddelere bakıyordu. Lobi küçük ama hoştu. Arkada rüyalardakine benzeyen asansörler vardı. Her katta gürültüyle durarak üst katlara çıkıyordu. Bulunduğu katı küçük bir mimarlık firması, bir hukuk bürosu ve müstehcen hikâye ve şiirler yayınlayan bir dergiyle paylaşıyordu. İçeride raflar masasının arkasındaki duvar boyunca uzanıyordu, kitapların sırtları ahşapla aynı koyuluktaydı. Mobilyalar sade ama pahalıydı. Bir tarafta Amos'ın çay yaptığı küçük bir mutfak vardı.

Haftada dört gün geliyordu ama çarşamba günlerini evrak işleri ve telefon görüşmelerine ayırmıştı. Tam kararındaydı,

onu yoruyor ama bitkin düşürmüyordu. Ona gösterişten uzak bir amaç sunuyor, çaba gerektirse de perişan etmiyordu. Böylece elinden gelenin en iyisini sunabiliyordu, insanları tam anlamıyla dinleyebiliyor, hayatlarını anlamlandırmalarına yardımcı olabiliyordu.

Ne güzel bir sığınaktı burası. Geçmişteki dünyası insanların oturma odalarında kangrenli bacaklarından irin akarken ölecekleri bir yerken, ofisi şimdi kendisi için inşa ettiği dünyanın bir simgesiydi; istikrarlı, kendini güvende hissettiği günler, anlamlı işler, şarap dükkânlarının yanından geçerek eve dönüşler, ekim ayının tertemiz havasında yapılan yürüyüşler.

Son zamanlarda ise her şey farklı görünmeye başlamıştı. Anna olanları anlattığından itibaren geçen haftada, koridorlarda yargılayıcı bir kalabalığın bakışları altında yürüdüğünü hissediyordu. Kapıcının eldivenleriyle verdiği selam, diplomalarının olduğu duvarın önünde duran halı... Her şey bir şeyler ima ediyor, herkes biliyor gibiydi.

Tüm bunları mümkün kılan şeyin ne olduğu sır değildi. Claire ve ailesi olmasaydı bunlara sahip olabilir miydi? Elbette hayır, aynı şekilde olmazdı. Öbür türlü bir dünyada kaç hasta gördüğü, hastaların doğru formları doldurup doldurmadığı önemli olurdu. Böyle bir dünyada iş yerinden uzakta oturur, trenlerde aktarma yapar, dairesine çıkan merdivenler kauçukla kaplı olurdu. Amos tüm bunlar için yeterli gücü olmadığını biliyordu. Bir ya da iki yıl deneyebilirdi belki ama sonunda pes eder, hukuk fakültesine gider, arkadaşlarından ona bankada bir iş bulmalarını isterdi. Trende hafifçe titreyerek akşam eve gitme vakti gelinceye dek oturacakları masalarına doğru giden meraksız kalabalıklara katılırdı. Hepsi menüdeki yemeklerin önce fiyatına bakmamak, mektupların üzerindeki adresten utanmamak için olurdu.

Evet, Claire'i seviyordu. Ama bazı şeylerin daha kolay olacağı bir hayat vaadinden nasıl ayırabilirdi bu sevgiyi? Onlarınki bir alışveriş miydi? Zaten, alışveriş olmayan bir şey var mıydı ki hayatta? Tanıştıklarında aklından bazı düşünceler geçtiği yalan değildi. Sahip olacakları ev, çocukların gideceği malum okullar, hiçbir bedel ödemeden istediği şekilde çalışabilecek olması... Üstelik bir de daha ilgili, daha sevgi dolu ve açık bir insan olacağını hayal etmişti. Çünkü artık günleri sıkıcı saatlerden ibaret olmayacaktı, çünkü artık zihni korkuyla dolu olmayacaktı.

Amos paltosunu çıkardı. Lambayı açtı, ışığı halının üstüne düştü. Aşağıdaki avluda bir adam sigara içiyordu, bir süre sonra ayakkabısının topuğuyla sigarayı söndürdü, ayağının dibindeki kuşlar kaçıştı.

Claire'in tek cümlesi her şeyi değiştirmişti. *Üstesinden gelemeyebiliriz.* Bunu duymanın Amos için ne anlama geldiğini fark etmiş miydi? Fark etmiş olmalıydı. Ama nasıl? Bir tepenin zirvesinde durup kolunu ufka uzatmış gibiydi. Tüm bunlar, hepsi benim. Söylediği şey vaat bile değildi, hatta gerçekleşme ihtimali yüksek bile sayılmazdı. Sadece bir olasılıktı, bir kapının açılabileceğine dair verilen bir işaret. O kapının ne kadar geniş açılacağı Claire'in elinde değildi.

Dışarıdaki adam gitmişti. Bahçe ve banklar bomboştu.

Giderse asla geri dönmezdi Claire. Amos bunun farkındaydı. Böyle şeylerin mekanizması soğukkanlı bir kesinlikle işlerdi. Gidişinin ardından yıkılacak, üstündeki takım elbisesi dışında her şeyini kaybetmiş bir kumarbaz gibi ortada kalacaktı. Ya sonra ne olacaktı? Günler nasıl geçecekti?

Günleri gözünde canlandırmaya çalışırken zihni can çekişiyordu. Evinde odadan odaya dolaşacak, arada bir durup

soğumuş kahvesinden bir yudum alacaktı. Düşünceleri zihninde yaşlanacaktı. Ayakları ağrıyacak, dişleri incelip sararacaktı. Dünya ondan uzaklaşacaktı; dehşetle değil, sessiz bir tiksintiyle. Sonunda da yine bir misafir olduğu ortaya çıkacaktı, ev sahiplerini herkesten daha uzun süre büyüleyen ama artık gitme vakti gelen bir misafir.

Olacakları gözünde canlandırmak onu güçten düşürdü. Atlatamayacağını biliyordu. İçinde bir yerlerde kendini yavaşça çürümeye ve ölmeye bırakmış babasından parçalar vardı çünkü, korkusu aklını yiyip bitiren annesinden de. Geri çekilen bir ordudan kalan mayınlar gibiydiler. Kaç yıl geçerse geçsin, adımlarını hep dikkatli atması gerekiyordu. Gençken mayınlara basmamak tüm gücünü tüketirdi, şimdiyse Amos gücünün kalmadığından korkuyordu.

Claire'in bahsettiği Fransa hayali zihninde hafif bir meltem gibi esiyordu. Belki yanılıyordu ama yine de söylediklerinde bir doğruluk payı vardı. Herkes yorgun değil miydi? Biraz dinlenmek, her şeye sıfırdan başlamak mantıklı değil miydi? Her şey yoluna girene kadar hayatlarından bir süreliğine uzaklaşabilirlerdi.

Amos birden kendini sorgulamaya başladı. Nasıl bu kadar geniş düşünebilirdi? Kızını terk edip onun dünyanın güvensizlikleriyle tek başına mücadele etmesine göz yummaktan başka ne anlama geliyordu bu? Emerson'ı görmek istediğini söylemişti kızı sadece. Sadece görmek istiyordu onu. Amos neden görmek istediğini elbette biliyordu. Ama eğer izin verselerdi, kızı onların kendisine inandığını anlayacaktı.

Oysa şimdi burada, tüm servetini yitirmiş bir dul gibi öylece duruyordu. Bunca güzel şey, diye geçirdi içinden onları tek tek düşünerek. Parlak, geniş panelli, gösterişli ahşap döşemeler. Capri'de, Gstaad'da geçirdiği geceler, çatal bıçak

sesleri. Kadehlere Les Clos doldururken ortaya çıkan o görüntü, birini ona uzattığında Claire'in yüzünde güller açması. Hastalarla geçirdiği sabahlar, kalın, kaliteli kâğıtlara aldığı notlar, kaleminin buzu çizer gibi çıkardığı ses. Sadece bu güzel detaylar değildi, bundan çok daha fazlası vardı. Sahip olduğu şey, ayaklarının altında sallanmayan sağlam bir zemindi. Çok güzeldi, değil mi? Zayıflığı da suçtaki payı da her detayda iz bırakmıştı.

Masanın üzerindeki telefon hafifçe titreyerek çaldı. Bir süre sessizlik, ardından yeni adamın tereddütlü sesi.

"Misafirinizi yukarı göndermemi ister misiniz?"

Bir duraklama daha, adamın elini kapattığı ahizeden gelen homurtular.

Sonra ses netleşti.

"Bay Ford," dedi adam. "Bay Ford'un yukarı gelmesini ister misiniz?"

18

Birbirlerinden uzak duruyorlardı. Bedenleri çekingen, iki büklüm. İçine günün tarihi yazılan parantezler gibiydiler, kendi tarihleri vardı aralarında.

Amos, Emerson'ın sarılma isteğini geri çevirmişti. Önemliydi bu. Odadaki hâkimiyetin hâlâ kendinde olduğunu hissetmek istiyordu. Emerson gülümsedi. Belli belirsiz, çekingen, partide karşılaşılan eski sevgiliye gülümser gibi. Amos, içinden gülümsemesine karşılık vermek geldiğini fark edince başını çevirip pencereye döndü.

Arkasından Emerson'ın sesi geldi. "Asla böyle bir şey yapmam."

Sözleri, sessiz ve sakin odada yumuşak şekilde yankılandı. Amos tepki vermedi. Emerson bir adım attı, halı sessizce kabul etti adımını. Zihni ona inandırıcı kelimeleri sunmuştu. Asla yapmazdı, *bir daha asla.* Söyleyince kendi de inandı.

"Hayır," dedi Amos.

Emerson arkadan arkadaşının omuzlarına, saçlarına baktı. Onun zayıflığını hissetmekten alıkoyamadı kendini. Yüzü dönük olmasa da anlayabiliyordu.

"Ne diyebilirim ki?"

Amos döndü. Yüzü her şeyi ele veriyordu. Kafa karışıklığı ve çelişkili arzuların karmaşasını. Yüzünde annesini kaybetmiş bir çocuğun arayan gözleri vardı.

"Oturma hiç," dedi.

Bu sözler her nasılsa onu sarsmıştı. Çok iddialı, kendinden emin sözlerdi. Gözlerini tekrar pencereye çevirdi. "Neden böyle bir şey söylesin ki?"

Emerson'ın sesi neredeyse duyulmayacak kadar yumuşaktı. "Ben nereden bilebilirim?"

"Çünkü sen oradaydın." Amos düşünmeden, tuhaf, içgüdüsel bir hamleyle ona yöneldi. "Çünkü bir tek sen oradaydın. Onun tüm hayatını, her şeyini biliyorsun."

Bu sözler ve taşıdıkları gerçeklik, zihnini berraklaştırdı.

"O benim *kızım!*" diye bağırdı. Söyleyebileceği tek doğru cümle buydu. Yüzü rüzgâr yemiş gibi yorgun ve hassastı.

Emerson beklemesi gerektiğini biliyordu. Hareketleri nazik ve güven verici olmalıydı. Amos dizginleri hissetmeden yönlendirilmek istiyordu. Görünür olmamalıydı, hava gibi.

"Neden böyle bir şey yapayım ki?" Emerson'ın kolları yanına düştü, bu kadar açık bir gerçeğin izahı gereksizmiş gibi. "Birlikte mükemmel bir hayatımız var. Her günümüzü seviyorum."

Amos iki eliyle kafasını ovaladı. Bunlar zaten aklından geçen düşüncelerdi.

"Amos," diye üsteledi Emerson. Nazikçe, usul usul.

"Biliyorum."

"İnsanlar bizimki gibi dostluk kuramaz."

"Biliyorum."

"Kimse kimseyi gerçekten tanımıyor bile."

Amos yüzünün gevşediğini hissetti. Dağılacak gibiydi, nemli kâğıtlar gibi hassastı. Dışarıda yabancı insanlar taksi çağırıyordu. Radyoda sesler trafiği, hisse senedi fiyatlarını tartışıyordu.

Emerson kollarını açtı. "Amos," dedi yeniden. Her şeyi, olan biteni işaret ediyordu adeta. Anlatamayacağı kadar büyüktü.

Amos masasına doğru yürüdü, bir süre oturdu, sonra ani bir kararla yerinden fırladı. O ânın sakinliğini dağıtmak istiyordu.

"Doğru değilse neden bunları söylesin ki?" Gözlerini ona dikti. "Neden söylesin?" Ağzından çıkan sözcükler duvarlara çarpıyordu.

Emerson tek kelime etmedi. Sözcüklerin yerli yerine oturmasını bekledi. Ardından hoş, hassas bir sessizlik oldu.

Sonra Amos yeniden konuştu. "O zaman sen anlat bana her şeyi, ne olduğunu söyle."

Emerson çaresizce omuz silkti. "Onu kenara ittim. Hepsi bu. Belki biraz sertçe. Bilmiyorum. Belki itmişimdir. Çocuklar, kızlar... kafalarında fazla kuruyorlar."

Amos başını salladı. Cevaplar taş gibi üst üste yığılıyordu. Tek bir soru kalmıştı. Henüz sormadığı için utanıyordu. Çünkü korkuyordu elbette. Şimdi bile, hâlâ. Boğazı düğümlendi, gevşedi, yeniden düğümlendi. Yukarı baktı.

"O halde neden Claire'e anlattın?" dedi.

"Neyi anlattım?"

"Hadi ama," dedi Amos. Sesi jilet kadar keskindi.

Emerson bunun bir hata olduğunu biliyordu.

"Sadece... şey sanmıştım," dedi. "Yani çoktan ortaya çıkmıştır diye düşündüm."

"Hayır," dedi Amos başını sallayarak. "Hayır, sana inanmıyorum, söylediğin şeye inanmıyorum. Bunun benim için ne anlama geldiğini biliyordun, bunun ne demek olduğunu biliyordun."

"Tanrım..."

"Aramızı bozmak istedin."

"Yardım etmek istedim."

"Sen, benim senin gibi olmadığımı hatırlamasını istedin."

Emerson burnunu çekti, bir şey söylemedi.

Amos ona baktı. Yüzü, insanın çocukluk evlerine benziyordu. Kahverengi gözleri, parlaklıkları, kendilerine olan inançla parıldamaları. Ve geri kalan her şey. Aynı ten, aynı burun. On sekiz yaşındaydı, otuz yaşındaydı, şimdiki yaşındaydı. Öğle yemeğine otururlarken gülümsüyordu, Amos'ın yaptığı bir şakaya gülüyordu, ona güveniyordu, onun yanındaydı.

Gözlerini ovuşturdu Amos. "Beni onunla tanıştırdığın zaman ne dediğini hatırlıyor musun?"

"Senin tanıdığım en iyi insan olduğunu söylemiştim."

"*Bana* söylediğin şeyi. Onunla tanışmaya gitmeden önce."

Emerson bekledi.

"Otobüsle gitme demiştin."

"Neden şimdi bunları konuşuyoruz?"

"Çünkü beni anlasaydın, kim olduğumu bilseydin, böyle bir şey söylemezdin."

"*Yirmi beş* yaşındaydım."

"Ne fark eder ki?"

"Neden etmesin?" dedi Emerson birden, içtenlik ve öfkeyle. "Her şey için mazur görülmek istiyorsun. Soğuk davrandığında, üzgün olduğunda, kötü bir ruh halinde olduğunda ya da birinin telefonlarına bir ay boyunca cevap vermediğinde, sana bir şey olup olmadığını bana sormak zorunda kaldıklarında."

Ritim tutturmuştu, yarışın orta kısmındaki bir koşucu gibi sakince koşuyordu. "O zaman hepimiz şunu mu anlamalıyız?" Ellerini kaldırdı. "Amos böyle biri. Bu onun zihni, anne babası vesaire. Kişisel algılamayın, boş verin."

Durakladı ve derin nefes verdi, düşünmeden elini başına götürdü.

"Lanet olası saçlarınla oynama," dedi Amos.

Bu tuhaf, beklenmedik söz ikisini de hazırlıksız yakaladı. Emerson derisinin altında bir sıcaklık hissetti.

"Siktir git," dedi. "Bunu bana yıkma." Parmağıyla onu gösteriyordu. Elinin titrediğini hissedebiliyordu. "Bir önemi varmış gibi, tüm bunları üstüme yıkma. Çünkü bazı şeylerin önemi yoktur. Bazı şeyler hiçbir şey değildir."

"Sadece umursamayan kişi için önemsizdir," dedi Amos sakince.

Emerson'ın içinde küçük, ani bir kopukluk oldu. Amos ne kadar da kendinden emin görünüyordu. Bu, hayatının tek düşüncesiydi sanki, her şeyi bunun üzerine inşa etmeye çalışıyordu.

Emerson yürüdü, masaya yaklaşıp üzerine doğru eğildi.

"Sen daha iyi biri değilsin." Sesi kısık ama sertti. "Bizden daha iyi değilsin."

Amos kıpırdamadan oturuyordu. Az önce ne görmüştü öyle? Yeni bir şey mi? Yoksa eski ve tanıdık bir şey mi? Bir zamanlar belki. Evet, üniversitedeki o gece. Bir partide evin karanlık bodrumunda karşılaşmışlardı. Emerson sarhoştu, sendeleye sendeleye yürüyordu. Ama Amos'ın o gece gördüğü ya da şimdi aklına gelen şey bu değildi. Emerson'ın gözleriydi. Mesafeliydiler, yırtıcıydılar, bir yabancının bakışından öte, bir tür soğuk nefreti açığa vuruyorlardı, işe yaramaz bir nesneye duyulan tiksinti gibi. Amos'ın içinden geçerek ötesine bakıyorlardı, var olmayan bir şeye doğru gidiyorlardı, soğuk, ıssız, gece ormanı kadar uzak bir yere.

Amos yutkundu. Daha önce anlayamadığı bir şeyi şimdi anlamıştı. Emerson bunu yaptıysa, o zaman bulunduğu yer orasıydı, zihninde gitmesi gereken yer orasıydı. Suçun çözümlenmesini sağlayan mantığı anlamak gibiydi. Ah evet, eğer öyle düşmüşlerse, vazo ulaşılabilir mesafede olmalı.

"Ben senin için neyim?" diye sordu.

"Ne?"

"Ben senin için *neyim*?" Amos kelimeleri uzata uzata, kâğıt paralar gibi üst üste dizdi. "Ne ifade ediyorum? Neden yanında olmamı istedin hep?"

Emerson'ın öfkesi bir anda kayboldu. Bu soru, bir iğnenin ucu gibi yavaşça içine işledi. İrkildi. Karşısında duran, dostuydu. Gerçekten merak eden, kendine rağmen içten içe içini rahatlatmak isteyen arkadaşı. Ona ne yapmıştı öyle? Ne yapmıştı? Hava hızla çekiliyordu sanki, oda kuruyan bir boğaz gibi tıkanıyordu. Sesi gülüyormuş gibi hafifçe titriyordu.

"Yapamam," diye omuz silkti. "Yapamam. Sen olmasan hayatım yarım kalırdı."

Amos duymamış gibi görünüyordu. "Neden böyle bir şeyi söylesin ki?" diye sordu yine. Boşluğa konuşuyordu sanki.

Emerson kollarını gevşekçe iki yana bıraktı.

"Yapamayacağımı biliyorsun. Sana ihtiyacım olduğunu biliyorsun."

Sesi farklı çıkıyordu. Amos'ın daha önce duyduklarından çok farklıydı. Sesindeki güç ve sıcaklıktan eser yoktu. Artık çaresiz görünüyordu, darağacında hâlâ davasını savunan bir adam gibi.

"Amos, lütfen," dedi Emerson. "Düşün bir kere. Bunca şey... Bunca zaman. Bunların hepsinden vazgeçmek mi istiyorsun?"

Amos bocaladığını hissetti. İçini duman gibi boğucu bir hüzün kaplamıştı. Ne yapıyordu? Ellerinden kayıp giden neydi? Nasıl oluyor da bir yanlış anlaşılma olmuyordu bu yaşananalar? Yaz geliyordu, aslında çoktan gelmişti bile. Yakında restoranlar pencerelerini açacak, sesler sokağa taşacaktı. Ama sonra aynı hızla, çimlerde don, oluklarda sararan yapraklar,

ayak altında kar birikintileri olacaktı. Yarın kimi arayacaktı? Ya on yıl sonra? Peki son nefesini verirken ne olacaktı? Ailesi yoktu, fırtınadan sonra dağılan bulutlar gibi kaybolmuşlardı. Daha geçen sonbaharda, dişçiye gittiğinde başına gelecek en kötü ihtimalden korkarak. İlk kime söylemişti bunu? Claire'e değil, hayır. Onun korkmasını mazur gören, onu ciddiye alan ve yine sonunda her şeyin yoluna gireceğine dair teselli veren Emerson'dı.

Oda bekliyordu. Birdenbire, çok uzun süredir orada oldukları hissine kapılmıştı. Alçı kuruyor, çıkışlar kapanıyordu sanki. Amos'ın pek çok insana tavsiyede bulunduğu, insanların onun yardımını aradığı o oda. Onu ezip geçecekti. Ölçülü sözleri, titizlikle seçtiği görüşleri: Yıllar hepsini değersiz kılmıştı, değersiz kılınacak kadar değerliydiler. Bunun merkezinde ustaca gizlenmiş, ihtiyaç duyulan biri olma arzusu vardı, zarif bir takım elbise altında gizlenmiş bir isilik gibi.

Emerson'a baktı. Tüm gücüyle üzerine abanmanın nasıl bir his olacağını hayal etti. Bir koluyla boğazına bastırdığında, elleri kolları sert ve kaba hareketlerle savrulurken yere düşen kitapları. Neye yarardı ki? Ne anlamı vardı?

Sonra, Anna'nın görüntüsü, bir anı. Net, tüm çıplaklığıyla. Maine'deki rıhtımda duruyorlardı, Claire'in erkek kardeşi insanlar teknesine binerken ellerinden tutuyordu. Anna, Amos'a dönmüştü. Başkaları giymiyor ki, demişti can yeleğini çekiştirirken. Amos, Anna'nın ne demek istediğini anlamıştı. Güneş kremini omuzlarındaki keskin çıkıntılara sürerken Anna hiç itiraz etmemişti, burnunun üstüne bir kat fazladan sürdüğünde de bir şey dememişti ama o da normal bir insan gibi olmak istiyordu, birilerinin yanında sürüklenen biri gibi hissetmek istemiyordu. Saçmalama, demişti Amos, kendiminkini daha giymedim. Sonra Eric'e seslenmişti, Eric

de şaşkın ama kayıtsız bir tavırla ona da bir tane fırlatmıştı. Anna gülümsemişti. Amos da. Tekne dalgaların üzerinde sıçrayıp saçlarını ıslatırken gülerek ve çığlıklar atarak seyahat etmişlerdi.

Amos dikkatle arkadaşını inceledi. Birden donuk, yorgun geldi gözüne, sabahın erken saatlerindeki bir barın hüznü gibi. Eskiden çok daha büyükmüş gibi görünmüyor muydu? Gerçekten de yüzeyler bu kadar aşınmış mıydı? Zeminler her zaman ayaklara yapışır mıydı?

Sessizce nefesini bıraktı ve başını iki yana salladı. Küçük bir yankı duydu: "Bunların hepsinden vazgeçmek mi istiyorsun?" Amos cevap vermedi. Söylenmesi gerekenlerin yerinde koskoca bir boşluk vardı.

"Hayır," dedi sonra. "Hayır. Ama eğer yapamıyorsam, bunların hiçbiri ta en başından beri benim olmamış demektir."

Bir dakika kadar zaman geçti. Gözleri birbirinde son damlaları yudumluyordu. Binanın duvarları arasında asansörler inip çıkıyor, insanları varmak istedikleri yere götürüyordu.

"Lanet olsun, çok yalnızım," dedi Emerson. Bu sözler kendisini bile hayrete düşürdü. Onun sözleri değil gibiydiler.

Amos inanmadığını gösterircesine içini çekti.

Emerson devam etti. "Bana ne olmasını istiyorsun?"

"Sana ne olacağı umurumda değil."

Başını salladı. "Ne umurunda peki?"

"Kızım."

Emerson ifadesiz kaldı.

"Bir sorum var," dedi sonra. İlk kez gerçekten bir daha asla konuşmayabileceklerine inanmıştı. "Neden bana soyadımla hitap etmedin?"

"Ne?"

"Neden bana Ford demedin?" diye tekrarladı. "Diğer herkes öyle yapıyordu."

Amos ona baktı; gözleri şaşkınlık, yabancı birinin öfkesiyle doluydu. "Çünkü istemedim."

Emerson iç geçirdi. Duvardan uzaklaşıp kapıya yöneldi. Polis tarafından kovulan bir serseri gibi görünüyordu. Vücudu amaçsızdı, nereye gideceğini bilmiyordu.

"Şey..." dedi. "Bu beni mutlu etmişti."

"Biliyorum."

"Gerçekten mi?"

Amos bir şey söylemedi.

"Bir gün akşam yemeği yiyelim." Sesi boğuk ve cılızdı, kendine pek inanmıyor gibiydi. "Hazır olduğunda," diye ekledi. "İstediğinde."

IV

Amos oturuyor. Gözleri kapalı, nefes alıp verdikçe göğsü bir inip bir kalkıyor. Gözlerini sadece bir anlığına kapatmıştı, yakın zamanda nelerle karşılaşabileceğini düşünmek için. Parmakları bir cesedinki gibi kıvrılmış, kucağında duruyor.

***

Haziran. Aradan bir ay geçmiş. Ağaçlar pervasızca yeşile bürünmüş. Sabahları adamlar kaldırımları yıkıyor, kasalardaki lahanalar güneşte pörsüyor. Grand Central'den enseleri daha şimdiden terlemeye başlayan insanlar çıkıyor akın akın. Sıcaklık bastırıyor. Sokaklar ısıyı fırın gibi içine hapsediyor, havaya küçük titreşimler yükseliyor.

Akşam şimdi. Claire mutfakta, Amos onun tabakları kaldırdığını duyabiliyor. Güneş batıyor, binaların batı cepheleri ışıl ışıl. Claire neredeyse iki haftadır onunla konuşmuyor, ona söylediğinden bu yana hiç sevişmediler. Sadece kısa ve gerekli sözcüklerle anlaşıyorlar, tıpkı çit inşa eden işçiler gibi.

Neden başka seçeneğim olmadığını anlayacağını umuyorum. Geri kalan her şeyi açıklamadan önce böyle demişti. Sonra devam etmişti, nasıl aradığını ve telefonu açtığında Emerson'ın sesinin nasıl geldiğinden bahsetmişti. Yarın mı? Tabii,

olur. Bir şeyleri ayarlamam gerekecek ama evet, evet yarın öğle yemeği harika olur. Sonra bir duraklama. Hey, sesini duyduğuma çok sevindim.

İlk gelen Amos'tı. Restoran çoktan dolmuştu. Yakındaki masalar adamlarla doluydu. Otururken ceketlerinin düğmelerini açmışlardı, gülüşleri iştahlı ve gürültülüydü. Menüyü gözden geçirmişti. Arpacık soğanı, rokfor, balık. Yemek yemeyecekti, bir iki dakika sonra kalkıp gidecekti.

Bunu yapmak zorundaydım, dedi Claire'e. Orada olsaydı, Amos'ı anlardı. Sadece o an da değil, birkaç gün önce Anna, diz çöküp ayakkabılarını bağlarken yanına geldiğinde de.

"Baba," demişti. Sesi yere düşmüş bir ağaç dalı gibiydi. "Neden benimle konuşmuyorsun?"

Amos başını öne eğmişti. Koşudan geliyordu. Kollarının ön kısımları terden sırılsıklamdı.

"Anna..." diye başladı Amos.

Claire'in istediği gibi davranmaya, fazla ileri gitmeden yardımcı olmaya gayret ediyordu. Bırak geride kalsın, demişti Claire. Geride bıraktığımız bir olay olarak kalsın. Amos da elinden geleni yapmıştı. Sözlerini muğlak tutmuştu. Üstünde durduğu zemin her an çöküp bir mağaraya dönüşebilirmiş gibi dikkatle dolaşmıştı konunun etrafında.

"Yanındayım," demişti Amos, "biliyorsun."

"Değilsin!" diye haykırmıştı Anna. Gözleri birden yaşla dolmuştu. "Gülüyordun, olayın ertesi sabahı birlikte gülüyordunuz!"

Her nasılsa, ne demek istediğini hemen anlamıştı. Kendisine inanılmasını isteyen bir yalvarış değildi. Bunun ötesinde bir şeydi. O sadece hayatını anlatıyordu, kanıtlamaya gerekli olmayan gerçekleri.

"Anna," demişti Amos, onu tutarak. "Anna. Bilmiyordum. Ben... bilmiyordum."

"*Nasıl* bilmezsin?"

Sorusunu bir nefes gibi salıvermişti bedeninden. Söylerken büyük bir rahatlama hissetmişti.

İşte o zaman önemli bir şeyin farkına varmıştı Amos. Sadece kızıyla ilgili değil, kendisiyle de ilgili. Anne babasıyla, hatta onların da anne babalarıyla ve diğer her şeyle ilgili.

Claire'e bunu anlatırken kollarını açmıştı Amos, bunun ne kadar büyük olduğunu açıklaması gerekiyordu. Tanrı aşkına, dedi, bir düşünsene. Odasında tek başına bu olayın şokuyla sarsılırken düşün onu. Ve sonra babasının, kendi babasının kahkahasını duyduğunu, hayatı boyunca tanıdığı bu adamın kahkahasını... Bu... demişti, bu çok fazla. Hayal edemeyecek kadar ağır.

Belki de her şey bu yüzden o anda netleşmişti. Amos koridorda dururken, sonunda kızının neyi hak ettiğini anlamıştı: güven. Öyle bir güven ki... Durup sorgulamadan hissedebileceği bir güven. Yorgun olduğunda, kendini üzgün ya da yalnız hissettiğinde sırtını yaslayabileceği insanların var olduğuna dair sarsılmaz bir inanç. Amos'ın sahip olmadığı şey buydu, uzun zamandır bulmaya çalıştığı şey.

Claire'e meselenin özünü kavradığını söyledi. Bedeli kendi çocuğuna da aynı acıları yaşatmak olacaksa, geçmişini aşmanın ne anlamı vardı ki? Yaptığı şey bu değil miydi? Anna tüm bu yükle nasıl yaşayabilirdi? Nasıl nefes alabilirdi? Kendi anne babası gerçeği kabul etmezse nasıl iyileşecekti? Nihayetinde hayat, gerçek ve anlamlı anları fark edip edemeyeceğimiz sorusu değilse, neydi? Alışkanlık ve irade gücüyle, bencil, ince kabuklarımızı ne zaman atacağımızı bilebilir miydik? Bilseydik, harekete geçer miydik?

Claire yanılıyordu. Nazik ve sevecen davranmak, ona çay getirmek ya da onunla uzun yürüyüşlere çıkmak yeterli değildi. Biri bir şey yapmalıydı. *Kendisi* bir şeyler yapmalıydı, söylediklerine inanan biri gibi davranmalıydı. Belki de tüm hayatım bununla ilgili, diye düşündü. Sonunda önemli olacak tek seçim belki de buydu. Onun nasıl hissedebileceğini bildiğini söyledi Claire'e ama yine de bunu yapmak zorundaydı, zorundaydı, Claire'in bunu anlayacağını umuyordu.

Emerson kapıdan içeri girer girmez Amos onu gördü. Şef garson onu dinledi, sonra başını salladı ve eliyle bir işaret yaptı. Amos elini kaldırdı. Sallamadı, sadece kaldırdı.

"Otur," dedi. Sesi sert ve kopuktu.

Emerson oturdu. Zoraki gülümsedi.

"Tamam," dedi Amos. "Pekâlâ."

Kendini yukarı itecekmiş gibi ellerini masanın üzerine koydu.

"Ne düşündüğünü bilmiyorum. Ama umarım bunu neden yaptığımı biliyorsundur ve ne anlama geldiğini anlıyorsundur."

Sonra ayağa kalktı. Emerson'ın yüzüne baktı: Bunu gerçekten de hiç tahmin etmediği yüzünden belliydi.

Gözleri hâlâ kapalı, elleri hâlâ kucağında. Sanki gerçek gibi, tam o anda yaşanıyor gibi, sahne o kadar canlı ki.

Amos kendini görebiliyor: Bara doğru yöneliyor, bir eliyle işaret ediyor. Emerson'la birlikte, Anna'nın masaların arasından yavaşça, durmadan, bir geminin gövdesi gibi ilerleyişini izliyorlar. Anna'nın adımları tereddütsüz. Korkuyor ama durmayacak. Garsonlar etrafında serçeler gibi gidip geliyor.

Kalabalığın sesi uzaklaşıyor, denizin uğultusu gibi bir uğultuya dönüşüyor.

Sadece bir anlığına, Amos gözlerini kızından ayırıp Emerson'ın yüz ifadesine bakıyor: Önce hayret dolu bir bakış, sonra sersemletici bir saygı ifadesi. Sonra o ifade kayboluyor, yerini bastırılmış, öfkeli bir sessizliğe bırakıyor.

"İşleri çözmenin bir yolu da bu," diyor.

Amos onu neredeyse duymuyor bile, çoktan yürümeye başladı. Daha önce sormuştu Anna'ya: Kalmamı ister misin? Hayır, demişti Anna. Ama yakınlarda durabilir misin? Birbirlerinin yanından geçiyorlar. Amos omzuna dokunuyor Anna'nın. Fark etmiyor bile Anna.

İki dakika, belki üç. O kadar süre kalıyor orada. Başı çoğunlukla eğik, bir iki kez yukarı kaldırıp bakıyor. Bir çocuk gibi ellerinin üzerinde oturuyor. İkisi de konuşuyor ama sözler Amos'a ulaşmıyor. Oda, sözcükler ona ulaşmadan onları yutuyor.

Sonra ayağa kalkıyor Anna, ona doğru geliyor. Amos ona koşup sarılmamak için kendini zor tutuyor. Arkasında bir yerlerde Emerson duruyor. Ama Amos artık onu görmüyor. Emerson, yüksek sırtlı deri koltuklar ve yüzlerin oluşturduğu girdapta, dostane, anlamsız seslerin içinde çoktan eriyip kaybolmuş.

Ne yaptım dedin? dedi Claire. Anna'yı bir görmeliydin, dedi Amos. İlk kez, dedi. İlk kez yine kendisi olmuştu. Bunu konuşmuştuk, dedi Claire. Odanın içinde volta atıyordu. Parmaklarını boynuna götürdü. Şimdi ne olacak Amos? Şimdi ne olacak?

Claire'in böyle bir şey söyleyeceğini biliyordu Amos. Ondan bu beklenirdi. Soğukkanlı, mantıklı, ileri görüşlü akıl

yürütme yeteneğiyle yüceltilmiş birinden. Amos onun kendisine bakışından, ne gördüğünü anladı: Claire'in karşısında gördüğü şey, birkaç sihirli tohum için her şeyini satmaya ikna olmuş bir masal çiftçisi gibi, düşüncesiz ve uçarı bir adamdı.

Belki de haklıydı Claire. Belki sorun çözülmemişti, belki yeterli değildi bu. Ama Claire orada değildi. Bunun bir şey olduğunu, bir başlangıç olduğunu fark etmemişti.

Kendilerini kapıdan dışarı atıp sıcağın içine giriyorlar. Anna hızla uzaklaşıyor. Amos aceleyle peşinden gidiyor. Hırsızlar gibi, enkazdan kurtulup kaçan insanlar gibi.

"Baba," diyor. Dönüp Amos'a bakıyor. Ağlıyor ama yüzünde üzüntü yok. "Baba."

Sonra çığlık atıyor. Sadece bir kez. Dizlerini hafifçe büküyor ve ellerini yumruk haline getiriyor. Etraflarından geçen insanlardan sadece birkaçı dönüp onlara bakıyor. Amos ona yetiştiğinde bir şeyler söylemeye çalışıyor ya da deniyor. Ona sarılıyor ama Anna kendini geri çekiyor.

"Gördün mü?" diye soruyor.

"Anna."

"Gördün mü?"

"Neyi gördüm mü?"

Sözcükler kesik kesik çıkıyor ağızlarından, nefes nefeseler.

"İyi misin?" diye soruyor Amos.

"Yüzünü."

Açıklamaya çalışıyor Anna. Aklından geçenleri söylüyor, sonra aletlerle dolu bir sandığı karıştırır gibi hepsini etrafa saçıyor. Amos dinliyor. Yapacağı tek şeyin bu olması gerektiğini söylemişti kendine; soru sormayacaktı, ayrıntılara girmeyecekti, tabii Anna anlatmak istemediği sürece. Anna

küçük cümleler, jestler yığıyor üst üste. Hepsinden sonra aynı soruyu soruyor: Ne demek istediğimi anlıyor musun?

Parça parça anlıyor Amos. Anna'nın, Emerson'ın korktuğunu anladığı bir an vardı, sadece bir an. Kulağa çılgınca geliyor, biliyorum, diyor. Hayır, gelmiyor, diyor Amos. Anlattığı her şeye inandığını söylüyor. Anna'nın söyledikleri artık ona kelimelerden daha fazlası olarak geliyor. Parmakları, kolları, elektrik yüklü hareketleri. Anlıyor. Anna gördüğü şeyi ona hissettirebiliyor.

Emerson'ın yüzündeki ani bir değişiklik, küçük bir panik spazmı. Ama yakalanma ya da başının belaya girme korkusundan değil. Sadece Anna'nın tam karşısında oturuyor olması, onu görmek istemesi, bu karşılaşmanın gerçekleşmesini istemiş olmasıyla ilgili bir panik. Anna'yla ilgili bir şey, onun *içinde* olan bir şey, kendisinin kıramadığı bir şey. Hatta, onun gözlerinde başarısızlığını anladığını gördüğünde Anna'nın gücü daha da artıyor.

Amos onu omuzlarından tutuyor, ürkek bir tay gibi. Nefesi yavaşlıyor Anna'nın. Güneş olanca şiddetiyle üstlerinde. Kaldırım cam gibi parlıyor.

"Çok susadım," diyor Anna.

Köşede bir pretzel arabası duruyor, yan tarafında küçük bir tabela asılı: MAHALLEDEKİ EN SOĞUK SU. Anna gülüyor. Gerçek, içten bir kahkaha. Bir şişe alıyor, önce ensesine tutuyor. Gözleri içgüdüsel olarak kapalı. Birkaç saç teli şişeye sarmaşık gibi yapışıyor.

Amos onu izliyor. Gördüğü şey ne? Yeni bir şey değil, eskisine dönen bir şey. Şimdi her şey apaçık, resim duvara yeniden asıldıktan sonra duvarın ne kadar boş olduğunu fark ediyor. İşte yeniden ait olduğu yerde. Amos görüyor. Anna da kendine dönmüş. Vücudu yeniden, olmak istediği yer.

***

Claire makarna yapıyor. Amos makarnanın süzgeçten akışını duyuyor ve Claire'in buhardan geriye doğru eğildiğini hayal ediyor. Dışarıda dükkânlar birer birer kapanmaya başlamış. Kuşlar kilisenin saçaklarına toplanıyor.

Anna içeri gelip oturuyor. Amos az önce ona seslendi. Masa küçük, masanın kanatlarından biri merdiven altındaki dolapta. Amos istese elini uzatıp Anna'nın eline dokunabilir.

Claire masaya gelip oturuyor. Eksikliği fark edip tekrar ayağa kalkmak için davranıyor ama Anna da çoktan fark etmiş. "Ben getiririm," diyor, sonra da peçetelerle geri dönüyor.

Birlikte yemek yemeleri her şeyin yolunda olduğu anlamına gelmiyor. Claire bunun için fazla temkinli, fazla ölçülü biri. Aslında hiçbir şeyin yolunda olmadığı belli. Her hareket Amos'a bunu hatırlatıyor. Lokmalar arasında bilekliğine dokunma biçimi, onun tabağını sessizce, en ufak bir ses bile çıkarmadan masaya bırakışı...

Amos'ı korkutan asıl böyle şeyler. Bazı geceler kasıklarında ölümcül bir ürperti hissediyor. Her şey böyle mi sona erecek, diye merak ediyor. Çoktan başladı mı yoksa? İçinde hâlâ korku var, hiçbir yere gitmemiş. Ama tuhaf olan şu: Korku onu henüz yok edemedi de.

Neden sorusunun en açık cevabı Anna. Burada oluşu, gerçek oluşu, hatta dikkatle bakıldığında iyileştiğine dair belirtiler görebilmesi. Bu kesinlikle hikâyenin bir parçası, fakat daha fazlası da var. Sebep sadece bu olamaz, Amos o kadar da iyi biri değil.

Bıçağını tereyağında gezdiriyor, bıçağın kenarında küçük bir kıvrım oluşuyor. Pencereler açık. Akşam havası her şeyi kutsuyor. Amos'ın ellerini, ensesini...

Amos bazen bir odada otururken Claire odaya giriyor ama onun orada olduğunu fark etmiyor. Böyle zamanlarda Amos, karısının yüzünde yelkene dolan bir rüzgârın hareketi gibi bir kıpırdanma seziyor. Öfkesinin ve onu hor görmesinin altında başka bir şey var; huzursuzluk, hatta korku. Amos'ın öngöremeyeceği şey, huzursuzluk ve öfkeyi görmekten duyduğu rahatlama, zevk ve gerçek mutluluk. Claire'in korkusu serin, arındırıcı bir yağmur gibi. Amos'ı fark ettiğini gösteriyor. Varlığı onu etkiliyor. Onda bir yeri var.

"Biberi eksik," diyor Claire. "Hazır ayaktayken başka bir şey isteyen var mı?"

Amos lokmasının kalanını yutuyor. "Belki biraz daha şarap?"

Claire başını sallıyor ve şişeyi Amos'ın yanına koyuyor. Anna spagettisini çatalına doluyor. Onu izleyen Amos söyleyecek bir şeyler bulmaya çalışıyor. Sonra kendisine engel oluyor: Sessizlik iyi, fazlasıyla yeterli. Bir şeyler söylemek yerine ikisine bakıyor ve ilk kez bu evin kendisine ait olduğunu hissediyor.

***

Evet, böyle de olabilirdi. Belki. Kim bilir.

Amos gözlerini açıp kapatıyor ve her şey eski haline dönüyor. Nesneler, sesler. Uçak hareket etmeye başlıyor. Claire'in gözleri kapalı, kucağında bir kitap var. Uçağın gürültüsüne aldırış etmeden sakin sakin nefes alıyor.

Pencereden kuleyi geçtikleri görülüyor. Kollarını kavuşturmuş iki adam sohbet ediyor, motorların gürültüsünü bastırabilmek için birbirlerine doğru eğilip bağırarak konuşuyorlar. Güneş ufka değmek üzere. Ayaklarından gölgeler uzanıyor.

Anna koridorun karşısında oturuyor. Solunda yaşlı bir kadın bulmaca çözüyor, sağında ise daha genç bir kadın öne eğilip ön sıradaki çocuklara –kardeşleri ya da arkadaşları– bir şeyler fısıldıyor. Anna iki kez, onların birbirlerine vurmalarını engellemek zorunda kalıyor.

Anna'nın yüzü loş kabin ışığı altında gölgede kalıyor. Cildi rüzgâr alan bir perde gibi gergin. Gözleri yorgun ama canlı. Arkasına yaslanıp iç geçiriyor. Ayağı artık alçıda değil ama iki hafta daha koltuk değneği kullanması gerekecek. Doktor, stres kırıkları şakaya gelmez, bu yüzden kendine dikkat et guguk kuşu, demiş.

Aklına bir şey gelmiş gibi başını kaldırıyor Anna. Ayaklarının dibindeki çantasını karıştırıyor. Amos kalem aradığını anlıyor. İçini bir korku kaplıyor, ona bir kalem bulmalı. Nedenini bilmiyor. Yoksa çok kötü bir şey olabilir.

Amos ceplerini yokluyor. Orada işte, arkada. Parmakları büyük bir rahatlama ile kalemi kavrıyor. Uzatıyor ama Anna görmüyor. Yüzü dönük, Amos bakışını yakalayamıyor. Anna, diye sesleniyor. Ama kabin çok gürültülü. Kolunu koridorun karşısına uzatıyor, kemerin tokası kalçasına batıyor. Sonra, birinin omzuna dokunduğunu hissediyor. Beyefendi, diyor hostes, kurallar kadar açık bir ifadeyle.

Amos açıklamak istiyor, kelimeler kusmuk gibi taşıyor ağzından. Ama o an geride kalmış, Anna çoktan yerine oturmuş. Claire iç çekiyor ve oturuşunu değiştiriyor. Elini Amos'ın kalçasına götürüyor.

Uçak titreyip hızlanıyor. Arka taraftan bardakların şıngırtısı geliyor. Bir kadın istavroz çıkarıp derin bir nefes alıyor. Öne doğru hızlanıyor uçak, geriye yaslanıyorlar, uçağın burnu ayin yapılıyormuş gibi yükseliyor. Pencereden içeri ışık süzülüyor. Tekerlekler pistten usulca kalkıyor.

Nantes'ın güneyinde, deniz kenarında bir kasaba var, küçük ama gerçek, şimdiye kadar gördüğüm en gerçek yer. Claire ona seyahatlerinden bahsettiğinde Retsy böyle demişti. Orada bir üzüm bağı da vardı ama adını hatırlayamıyordu. Emerson biliyordu. Eve döndüğünde onları aramasını söyleyecekti. Claire bunun harika olacağını söyledi, Amos da yanında başını sallıyordu. Önce oraya gidip yerleşeceklerdi. Ondan sonrasına Anna karar verebilirdi.